

ШКОЛАТА БТА

АЛМАНАХ НА НАЦИОНАЛНАТА
ОСВЕДОМИТЕЛНА АГЕНЦИЯ

1999 - 2025
Втора част

Историята продължава...

След повече от век и четвърт национална памет Българската телеграфна агенция (БТА) продължава да предава опита си – този път чрез младите хора. Настоящата част на алманаха е събрана и написана от петото поколение стажанти на „Школа БТА“, включени в програмата на Министерството на образованието и науката „От висше образование към заетост“.

От създаването на „Школа БТА“ през 2021 г. през нея са преминали над 250 студенти и ученици от различни университети и специалности, които са се докоснали до реалната работа на националната информационна агенция.

Първата част проследява историята на БТА от 1898 г. до края на 20-и век.

Втората продължава разказа – от 1999 г. до 2026 г., като показва как институцията се променя, модернизира и запазва своите професионални принципи. Така паметта не остава архив, а се превръща в жива връзка между поколенията.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Българската телеграфна агенция – институция и традиция

БТА в историята (1999–2026)

Генералните директори на Агенцията

Събрано от архивите

II. Редакции и дирекции

Дирекция „Информация за чужбина“

Дирекция „Международна информация“

- Кореспонденти в чужбина

Дирекция „Вътрешна информация“

- Отдел „Репортери“
- Отдел „Фоторепортери“
- Кореспонденти в страната

Дирекция „Балкани“

Дирекция „Спорт“

Дирекция „Икономика“

Дирекция ЛИК

- Списание ЛИК
- Писателите и поетите на БТА

Дирекция „Български медии и общности по света“

Дирекция „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“

- Отдел „Школа БТА“

Дирекция „Комуникация, координация и сътрудничество“

- Отдел „Социални мрежи“
- Отдел „Облик“
- Отдел „Проекти“

Дирекция „Финанси“

Дирекция „Архиви и Справочна“

- Дигитализация на архивите

Дирекция „Информационни технологии“

- Отдел „Студио БТА“
- Отдел „Пресфотото“

Дирекция „Административни дейности и собственост“

- Националните пресклубове на БТА
- Почивните бази

III. Лични свидетелства

Интервюта с журналисти и служители на БТА:

Христо Воденов, Иваничка Червенкова, Галина Чолакова, Любомир Гигов, Пепа Витанова, Боряна Тончева, Емил Граничаров, Надежда Филипова, Методи Йорданов, Петко Азманов, Любомир Мартинов, Николай Станоев, Генка Иванова, Екатерина Панова, Лора Метанова, Рени Никифорова, Николай Желязков, Христо Касабов, Мина Димитрова, Димитър Вельов, Борислав Чалъков, Кирил Вълчев, Цветомира Маринова, Антоанета Маркова, доц. д-р Георги Лозанов, Йоана Кръстева, Анета Паунска, Данаил Алексиев, Илиана Георгиева, Валентин Евстатиев, Десислава Севова, Свобода Севова, Евелина Стефанова, Красимир Христов

Автори:

Стажантите от „Школа БТА“: Петра Куртева, Йоана Новакова, Елизара Георгиева, Елена Инджева, Деян Милков, Гергана Василева, Сара Бехар, Йоанна Лашкова, Боряна Михайлова, Жения Илчева, Юлиана Андреева, Божидар Йорданов, Катрин Дишева, Теодора Любенова, Стефан Ватралеv, Маглен Владимиров, Александра Страхилова, Траяна Калоянова, Йоанна Георгиева, Антоанет Василева, Ирена Петрова, Магдалена Чакърова, Мартина Христова, Мария Вълева, Ивайла Митева, Илияна Панкова, Мартин Димитров, Теодора Трайкова, Ханарелка Иванова, Татяна Маринова, Сияна Димитрова, Александрина Петева, Жения Иванова, Антония Митева, Моника Зафиров, Виолета Стоянова

Съставител и творческа реализация: Анета Паунска
Редактор, коректор и автор на текстове: Румена Младенова

Корици, дизайн и предпечатна подготовка: Анна Кичукова

Проект на: Школа БТА
© Българска телеграфна агенция, 2026
Всички права запазени.

България и медийната среда в периода 1999–2025 г.

Периодът 1999–2025 г. представлява завършващ етап от българския постсоциалистически преход и постепенното институционално консолидиране на страната в рамките на евроатлантическите структури. Това са години на структурни реформи, ускорена интеграция, технологична трансформация и динамични политически процеси, които оказват съществено влияние върху публичната среда и медийната система.

В края на 90-те години България излиза от тежка финансова и икономическа криза и навлиза в период на относителна макроикономическа стабилизация. Въвеждането на валутния борд, институционалните реформи и ориентацията към членство в НАТО и Европейския съюз определят стратегическата посока на държавата. Присъединяването към НАТО през 2004 г. и към Европейския съюз през 2007 г. бележат ключови етапи в този процес и поставят нови стандарти за управление, прозрачност и публична комуникация.

След 2010 г. обществената среда се характеризира с нарастваща политическа фрагментация, честни избори и формиране на коалиционни управления. Паралелно с това се задълбочават процесите на дигитализация, глобализация и транснационална мобилност. Българската диаспора в Европа и Северна Америка се утвърждава като активен обществен фактор, а международният контекст – финансовата криза от 2008–2009 г., миграционните процеси в Европа, пандемията от КОВИД-19, Войната в Украйна и новите огнища на напрежение, сред които и ескалацията на конфликта в Иран през 2026 г., оказват пряко въздействие върху вътрешнополитическия и икономическия живот на страната.

Медийната система в този период претърпява съществена трансформация. В началото на 21-ви век печатните издания и националните електронни медии доминират в публичното пространство. Постепенно интернет платформите, новинарските сайтове и социалните мрежи променят логиката на информационния поток, като налагат нови

стандарты за скорост, достъпност и визуализация на съдържанието. Дигитализацията води до разширяване на аудиториите, но и до ерозия на традиционните бизнес модели в журналистиката.

Успоредно с технологичните промени се проявяват и структурни предизвикателства: концентрация на медийна собственост, икономическа зависимост на редакциите, нарастващо разпространение на дезинформация и спад на общественото доверие в медиите. В тези условия се засилва необходимостта от утвърждаване на професионални стандарти, етични норми и институционална устойчивост.

Периодът 1999–2025 г. може да бъде разглеждан като преход от аналогова към дигитална публичност, от национално ограничен информационен обмен към глобализирана комуникационна среда. Той поставя нови изисквания към журналистическата практика, към институциите и към обществото като цяло – изисквания за прозрачност, отговорност и критическа грамотност.

От епохата на печатните издания и началната дигитализация до алгоритмичното разпространение на съдържание и навлизането на изкуствения интелект, журналистиката се оказва поставена между ускорението на информацията и необходимостта от проверка, отговорност и професионален стандарт.

Именно в този динамичен контекст обществените медии запазиха ролята си на институционална опора на достоверността. Историята на Българската телеграфна агенция през тези години следва да бъде разглеждана не изолирано, а като част от по-широкия процес на адаптация, устойчивост и търсене на място на националната журналистика в новата европейска и глобална информационна среда.

Именно в този сложен и многопластов контекст се развива историята на националната осведомителна система през първите десетилетия на 21-ви век.

Панайот Денев
(1997 – 2002)

Панайот Денев – визия и управление (1997–2002)

Панайот Денев е фигура с дълбока биография в Агенцията и с осъзната мисия за нейното развитие като независима, професионална и модерна обществена медия. Самият той определя БТА като „моя живот“ – формула, която обобщава повече от три десетилетия журналистическа, редакторска и управленска работа в институцията.

Под негово ръководство БТА в края на 90-те години търси баланс между традицията и изискванията на новото време. Управлението му се характеризира с усилия за институционална стабилност, защита на редакционната автономия, утвърждаване на професионални стандарти, разширяване на международното сътрудничество.

Законова за философията му остава формулировката: „Истински свободните медии са тези, в които работят свободни хора.“

Законодателната битка за статута на БТА

През 2000 г. Панайот Денев подготвя и предлага проект на Закон за БТА, съобразен с Конституцията от 1991 г. и временния Статут на Агенцията от 1994 г. Макар проектът да не получава парламентарна подкрепа нито през 2000 г., нито през 2001 г., той поставя основата на дългогодишните усилия за законово уреждане на статута на БТА. Окончателно Законът за БТА е приет през 2011 г., но идеята и експертната му база стъпва върху този ранен проект.

През 2000 г. в БТА работят 351 души. В ръководния състав са Яна Кожухарова, главен секретар на Агенцията; Георги Белчев, ръководител екип „Международна информация“ след пенсионирането на Лидия Василева; Лилия Цинцарова, ръководител „България“; Венета Пенева, ръководител екип „Спортна информация“ след пенсионирането на Андрей Кожухаров; Иваницка Тончева, ръководител „България“, екип „Новини за чужбина“; Цанка Стойчева, ръководител „Канал новини“; Румяна Кинкина, ръководител „Пресфотото“ след Ивайло Данаилов; Марта Иванова, ръководител „Справочна редакция“; Румен Михайлов, главен редактор на сп. „Паралели“; Георги Георгиев, директор „Техника“, от 15 септември 2000 г. за директор е назначен Костадин Балджиев; Методи Ланзов, началник отдел „Newsnet“; Николай Аладжов, началник отдел „Информационни системи“; Йорданка Калчева, началник отдел „Управление на персонала“; Людмила Младенова, главен счетоводител ФСО; Антоанета Зеленкова, началник „Реклама, маркетинг и продажби“.

Качество и модернизация

През 2002 г. под ръководството на Панайот Денев БТА получава сертификат ISO 9001:2000 за внедрена система за управление на качеството. Това прави Агенцията първата медия в България с подобна сертификация и показва стремежа ѝ да се развива по ясни, прозрачни и международно признати стандарти.

Историкът на БТА

Освен като генерален директор Панайот Денев има ключов принос и като летописец на институцията. Той е съставител и редактор на юбилейното издание „100 години БТА“ (1998).

По повод 125-годишнината на Агенцията през 2023 г. БТА издава трилогия със съставители – Панайот Денев (за първите две части), Генка Иванова и Милена Георгиева (за третата част):

„Лични свидетелства“ – спомени и текстове на знакови личности, работили в БТА;

„История на БТА 1898–2023 г.“ – първото цялостно научно изследване на историята на Агенцията;

„Истинските новини. Събития от архивите 1898“ – представя събитията в три века, през които Агенцията отразява истинските новини за България и света.

Панайот Денев е и консултант-редактор на първата част на стажантския алманах „Школата БТА“ за периода 1898–1998, отпечатан през 2022 г. Тези издания утвърждават ролята на БТА не само като информационна агенция, но и като пазител на националната журналистическа памет.

1999 – Година на стабилизиране и нови посоки в БТА

1999 г. за БТА е година на институционално укрепване и стратегическо търсене на ново място в демократичната медийна среда след бурните трансформации от първата половина на 90-те години. Агенцията работи в условията на утвърждаваща се парламентарна демокрация със съзнание за ролята си на национален обществен доставчик на информация.

БТА продължава процеса на модернизация на информационните си потоци, редакционните практики и международните контакти. Осо-

бено значение има подписването през 1999 г. в София на първия договор за сътрудничество и размяна на информация между БТА и информационната агенция на Република Северна Македония – МИА.

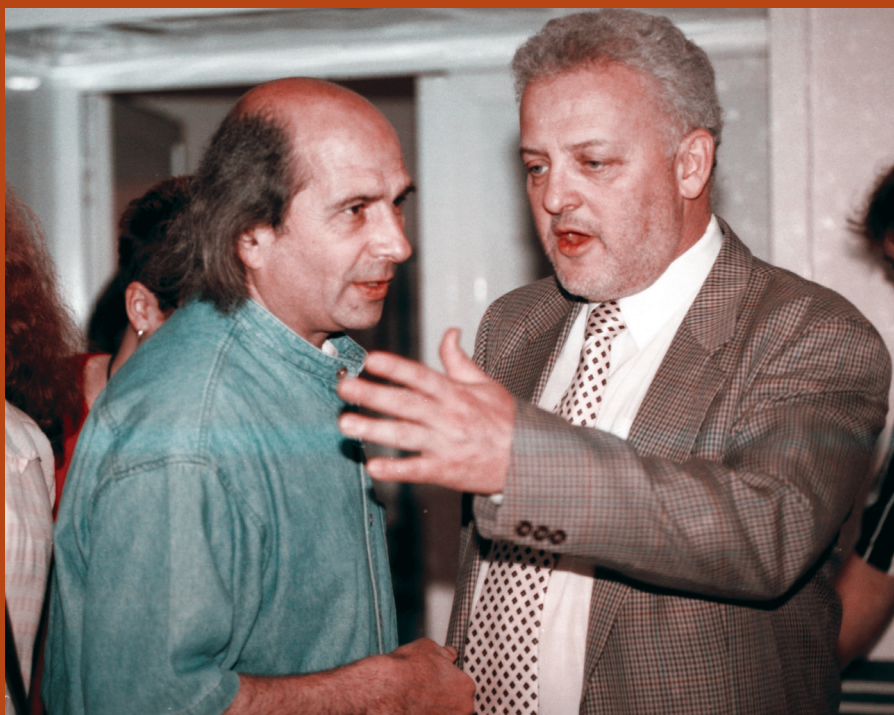
Това е важна стъпка както в професионален, така и в символичен план, с оглед на регионалната стабилност и медийното партньорство на Балканите.

Годината се запомня и с акцент върху културната мисия на Агенцията – възстановяването на списание ЛИК.

София (20 септември 1999) Генералните директори на БТА Панайот Денев и на Македонската информационна агенция (МИА) Живко Георгиевски подписаха договор за сътрудничество и размяна на информация между двете национални осведомителни агенции.

Пресфотото-БТА, снимка: Мартин Георгиев/архив

София (4 май 1999)

В пресклуба на БТА днес представиха първия брой на списание ЛИК, издание на Агенцията. Изданието се появява на пазара след седемгодишно прекъсване. На снимката: Панайот Денев, генерален директор на БТА, с Михаил Негелчев, литературен историк и критик.

Пресфотото-БТА, снимка:

Светлана Бахчеванова/архив

Отново излиза списание ЛИК

БТА обявява възстановяването на списанието за световна култура ЛИК на 3 май 1999 г. Новината е отразена в прегледа на печата, а пилотният брой е представен в пресклуба на Агенцията.

Майският брой съдържа материали за личния живот на писателя Джеръм Селинджър, както и подробности за нов филмов проект по сценарий на Ингмар Бергман, реализиран от Лив Улман. С възраждането на ЛИК БТА показва, че културното съдържание остава част от нейния профил и идентичност. Списанието се превръща отново в пространство за литература, изкуство и международна културна проблематика – продължение на традиция, утвърдена още през предходните десетилетия.

БТА започва да предлага нова услуга

През 1999 г. БТА предлага услугата „Електронен пресклипинг“ – систематизиран мониторинг на публикации по конкретни теми от централни и регионални медии, както и от собствените емисии „Вътрешни новини“ и „Икономически новини“.

Темите обхващат ключови обществени и икономически сектори – „Енергетика“, „Застраховане“, „Фармация“, „Здравеопазване“, „Банки“,

„Пенсионно осигуряване“, „Театър“ и други. По-късно, на 7 юли 2014 г., услугата е разширена с проследяване на публикации и в интернет сайтове. Електронният пресклипинг остава част от продуктовото портфолио на Агенцията до 2024 г.

Отдел „Реклама, маркетинг и продажби“

През 1999 г. е създаден отдел „Реклама, маркетинг и продажби“ – първата търговска структура в историята на БТА.

Това е стратегически момент. За първи път Агенцията изгражда специализирано звено, което целенасочено се занимава с популяризирането, продажбата и развитието на нейните продукти и услуги в условията на пазарна икономика.

Създаването на отдела е част от по-широката политика на генералния директор Панайот Денев за модернизация и финансова стабилизация на институцията в края на 90-те години.

Отделът отговаря за разпространението на списанията „Паралели“, ЛИК, спортното издание „Шампиони“ и тематичното списание „100%“. В обхвата му влизат също рекламни кампании, корпоративни събития и създаване на рекламни клипове за радио и телевизия.

Българската телеграфна агенция в периода 2000–2002 г

Отчетност, институционални напрежения и смяна на ръководството

В началото на новото хилядолетие БТА навлиза в период на засилена институционална отчетност и публичен дебат за ролята си в демократичното общество. На 16 март 2000 г. генералният директор на БТА Панайот Денев внася в деловодството на Народното събрание отчет за дейността на Агенцията за периода юли 1997 – декември 1999 г. Това е първият отчет пред парламента в 102-годишната история на БТА. Отчетът е изготвен в изпълнение на Статута на БТА, приет от Народното събрание през юни 1994 г., който предвижда Агенцията периодично да информира законодателната власт за своята дейност.

До този момент подобен документ не е бил нито изискван, нито представян от преходни ръководства.

Документът съдържа анализ на ключови направления в работата на БТА: БТА на медийния пазар; немедийните клиенти; БТА в чужбина; продукция; развитие на техническите и програмните системи; структура и персонал; бюджет и финансиране; международни контакти; инфраструктура; БТА в новия век. В него е поставен и въпросът за необходимостта от приемане на Закон за БТА, каквото изискване се съдържа в преходните и заключителните разпоредби на Конституцията на Република България от 1991 г.

По инициатива на ръководството на Агенцията и с участието на външни юристи е подготвен проект на закон, който обаче не получава парламентарно развитие в рамките на тогавашния мандат.

БТА и паметта за самата себе си

В контекста на усилията за институционално самоосмисляне и историческа рефлексия, през този период се засилва и интересът към миналото на Агенцията.

Макар книгата „Бетеански дни и нощи“ на Георги Вегрогенски да е представена публично по-късно, тя е посветена на стогодишнината на БТА (1898–1998) и е плод на дългогодишна работа с архиви, свидетелства и лични спомени на няколко поколения журналисти.

Изданието е възприето като първи системен опит историята на Агенцията да бъде разказана „отвътре“ – от неин дългогодишен редактор и очевидец.

Политически натиск и публичен спор за ролята на БТА

През 2001–2002 г. напрежението около статута и ръководството на БТА се засилва. В публичното пространство и в парламентарните дебати се появяват обвинения, че Агенцията създава „негативен образ на България“, като отразява критично вътрешно-политическите процеси. В интервю за Българското национално радио (БНР) от 9 април 2002 г. Панайот Денев отхвърля тези твърдения и защитава професионализма на журналистическия колектив, подчертавайки, че БТА информира „по един и същи начин за България и за света“, без да подменя фактите с пропагандни внушения.

Денев напомня, че действащият тогава статут на Агенцията не предвижда ясно разписана процедура за смяна на генералния директор и отново поставя въпроса за липсата на Закон за БТА. Според него отсъствието на законова рамка прави Агенцията уязвима към политически решения и периодични опити за намеса в редакцияната ѝ независимост.

Смяна на ръководството

На 9 април 2002 г. парламентарната група на управляващото мнозинство взема решение да предложи Стоян Чешмеджиев за генерален директор на БТА. Кандидатурата е подкрепена от НДСВ и ДПС и е внесена за разглеждане съгласно действащия статут на Агенцията. В публичните изявления смяната е мотивирана с необходимост от „промяна в управлението“, като паралелно с това са отправени критики към досегашното ръководство.

С това решение приключва мандатът на Панайот Денев като генерален директор на БТА – период, белязан от усилия за модернизация, отчетност пред парламента, отстояване на професионални стандарти и настояване за приемане на Закон за БТА.

Стоян Чешмеджиев
(2002 – 2003)

Стоян Чешмеджиев – институционално напрежение и опит за реформа

Избирането на Стоян Чешмеджиев за генерален директор на БТА бележи един от най-напрезнатите периоди в най-новата история на Агенцията. Смяната на ръководството се случва в силно политизирана среда и поставя БТА в центъра на обществен и професионален дебат за управлението, реформите и статута на националната информационна агенция.

Изборът за генерален директор

За по-малко от 24 часа в началото на октомври 2002 г. Народното събрание взема решение за освобождаване на генералния директор Панайот Денев и за избор на негово място на Стоян Чешмеджиев.

Двете действия са обединени в едно парламентарно решение въпреки настояванията на парламентарната група на ОДС гласуването да бъде разделено.

Стоян Чешмеджиев е избран с 144 гласа „за“ – подкрепа, осигурена основно от парламентарните групи на НДСВ, ДПС и „Коалиция за България“. Изборът не получава подкрепа от ОДС, които определят решението като „политическа гилотина и репресия“. Още от самото начало мандатът на новия генерален директор е поставен в контекста на остро политическо противопоставяне.

Начало на мандата и обявената реформа

След встъпването си в длъжност Стоян Чешмеджиев обявява намерение за цялостна реформа в БТА, насочена към: осъвременяване и оптимизиране на дейността на Агенцията; адаптация към новите технологии; реструктуриране на редакционната и административната система; развитие на нови информационни продукти, включително аудио- и визуални елементи.

Според Чешмеджиев реформата е „жизненонеобходима“, за да може БТА да отговори на европейските изисквания и да не „изглежда на 105 години“ в навечерието на своята годишнина.

Напрежение и реакции в Агенцията

Още в първите месеци от управлението на Стоян Чешмеджиев в БТА възниква сериозно напрежение. Група от журналисти и служители изразяват публично несъгласие с начина на провеждане на реформата. Декларация, подписана от над 120 журналисти, е изпратена до президента, министър-председателя и ръководството на парламента, с твърдения за стресова работна среда и липса на диалог.

Основният повод за конфликта е реструктурирането на Агенцията и съкращаването на 19 журналисти. Стоян Чешмеджиев последователно подчертава, че не става дума за уволнения, а за съкращения, произтичащи от въвеждането на нова структура и нови длъжностни характеристики. По думите му подборът е извършен от комисия, съставена от ръководителите на екипи, а не лично от генералния директор.

Диалог със синдикатите и институциите

Напрежението в БТА прераства в открити протести и стачни действия през февруари 2003 г. По този повод президентът Георги Първанов провежда среща с генералния директор на Агенцията. След разговори със синдикалните организации в БТА е постигнато споразумение за: налагане на мораториум върху по-нататъшни съкращения; създаване

на съвместна работна група с участието на синдикатите; изработване на ясни критерии за подбор и оценка на кадрите. Стоян Чешмеджиев публично заявява, че диалогът е необходим и че реформата не може да се осъществи без напрежение, но и без участие на работещите в Агенцията.

Обществен дебат и медийна видимост

Периодът 2002–2003 г. е един от редките случаи, в които вътрешните проблеми на БТА стават обект на широко медийно отразяване. Дискусии с участието на генералния директор и представители на протестиращите се излъчват по Българската национална телевизия (БНТ) и частни електронни медии. В тези публични изяви Стоян Чешмеджиев защитава тезата, че ролята на генералния директор е да организира работата на Агенцията „в полза на обществото, националните интереси и работещите в нея“, както и че реформата цели оптимизация, а не разрушаване на институцията.

Закон за БТА и финансови въпроси

В рамките на мандата си Стоян Чешмеджиев нееднократно заявява необходимостта от приемане на Закон за БТА и от по-широко участие на служителите в неговото изработване.

Той поставя и въпроса за ниските възнаграждения в Агенцията и започване на процедура за преговаряне на работните заплати с цел тяхното повишаване чрез оптимизация на разходите и увеличаване на собствените приходи.

Мандатът на Стоян Чешмеджиев като генерален директор на БТА остава кратък, но силно наситен със събития. Той се характеризира с опит за ускорена реформа, проведена в условия на остро вътрешно напрежение, недоверие и силна политическа чувствителност около управлението на националните медии.

Този период показва трудността да се осъществяват структурни промени в институция със специфичен обществен статут, дълга традиция и силно изразена професионална идентичност. Случаят с управлението на Стоян Чешмеджиев се превръща в част от по-широкия дебат за независимостта, реформируемостта и законовото уреждане на БТА в началото на 21-ви век.

Христо Вогенов:

Идеален началник няма, няма и да има

Дългогодишният журналист от БТА Христо Вогенов представя вътрешната атмосфера в Агенцията в края на 2002 и началото на 2003 г.

*Петра Куртева,
стажант „Социални мрежи“*

В БТА постъпих преди малко повече от 30 години. През 1993 г., мисля в началото на април, БТА търсеше журналисти, които да се занимават с икономика. Аз работех във в. „Столица“ – тогава това беше седмичник в София. Говорих си с колегите, които ме подканиха да опитам. „Кой ще ме вземе в БТА, никой няма да ме вземе – това е висока топка“, си мислех. Обаче разговарях по телефона с Любомир Димитров, който беше във ВИНФ. Поговорихме си, даде ми задачи – няколко текста да напиша, да ходя по събития и да му разказвам по телефона какво съм видял и разбрал. Тогава си говорехме на „Вие“, не се познавахме още. Изключително възпитан и ерудиран човек, с много езици и невероятна обща култура. Нивото на Агенцията беше много високо – говориш с наистина ерудирани хора. Съгласих се. Обаждях се по телефона и диктувах каквото съм видял. В един момент той ме покани да отида в Агенцията. Отивам и ме питат кога мога да постъпя на временен трудов договор – тогава всичко беше така. Казах, че работя във в. „Столица“, а там се

напуска за пет минути – отиваш и казваш „чао“. Горедолу така и стана. След два-три дни дойдох в Агенцията към 10:00 ч. сутринта. В 11:00 ч. ме пратиха на една конференция, в 12:00 ч. – на още една. Връщам се и трябва да се пишат дописките.

Проблем – защото във в. „Столица“ работех на пишеша машина. Идвам в БТА, а тук се работи с компютри и програма с клавишни комбинации, които въобще не знам. Двама колеги – Анелия Велинова и Милко Христов – ми извадиха един „ферман“ с командите кое как се прави и си написах дописките. Предадох ги на отговорния редактор и чакам. Стават, няма проблеми – утре си пак на събитията. В края на 2002 г. дойде нов генерален директор, избран от парламента. Един ден идвам на работа и ми казват, че генералният директор е сменен. По това време още не бях председател на синдикалната организация на КТ „Подкрепа“ в БТА. Но опитът на колеги от БНР – Варна, където Стоян Чешмеджиев беше работил, ми подсказа, че спешно трябва да възстановим организацията на „Подкрепа“, която беше отслабнала за известно време. Синдикатът дава права – колективно трудово договаряне, защита на хората, по-трудно стават уволненията, по-лесно – увеличението на заплатите, по-добри отпуски. Изобщо – пази „работните пчелички“.

Дойде Стоян Чешмеджиев и решихме рязко да се организираме отново. Отидох в КТ „Подкрепа“ и казах, че идва нов ръководител и според добре запознати източници ще има чистка в Агенцията. Трябваше спешно да си създадем организация, която да ни пази. Бързо я направихме.

В един февруарски ден Чешмеджиев ни събра и каза, че бъдещето на Агенцията е розово, ще вдига заплати и няма да има съкращения. В същото време една колежка от „168 часа“ чакаше пред кабинета му за интервю. След интервюто ми се обади по телефона и каза, че новият генерален директор е решил да уволни 40 души. А ние преди малко бяхме чули, че няма да уволнява никого.

Тогава хората в Агенцията решиха, че този човек не заслужава доверие и трябва да бъде сменен. Започнахме с писма до парламентарните групи, политическите партии и журналистическите организации в България и света. Отвсякъде получихме подкрепа – Агенцията не трябва да се пица и не трябва да има съкращения.

Стоян Чешмеджиев разбра, че не може с едно щракване да уволни хора, защото всяко съ-

кращение трябва да мине през синдикатите. Започна да назначава хора с по-високи заплати от тези в Агенцията и да издава заповеди за уволнение. Ние заставахме зад колегите – излязохме в гражданско неподчинение и спирахме работата. Имаше и хора, които го подкрепяха. Интересното е, че всичко мина възпитано – хората бяха интелигентни, имаше диалог и култура от двете страни.

След като той си замина, в Агенцията нямаше скандали. Хората просто продължиха да работят. Не е имало чистка.

С Чешмеджиев сме имали срещи, на които той ни убеждаваше, че политиката му е правилна. Имаше идеи за видео, снимки, интернет – хубаво, но не знаеше как става. Самият той не работеше с компютър, не четеше дописките, не познаваше добре медиите и институциите. Това беше основната причина да тръгнем срещу него – липса на реална визия и риск от загуба на ценни кадри. Не е ставало дума за пари.

Идеален началник няма и няма да има. Важното е диалогът. Никога не става точно това, което искаш ти, нито това, което иска началникът. Но когато има разговор, нещата се решават постепенно и демократично.

През март 2003 г., след освобождаването на генералния директор Стоян Чешмеджиев, кореспондентите на БТА в страната и журналисти от Агенцията официално предлагат за поста генерален директор Яна Кожухарова, главен секретар на Агенцията, като обединяваща фигура.

Професионалният ѝ път започва в БТА през 1981 г. като репортер в списание ЛИК. От 1984 г. е репортер в Главна редакция „Международна информация“, а от 1985 до 1989 г. е кореспондент на Агенцията в Берлин. След завръщането си в България е старши репортер в Главна редакция „Международна информация“ на БТА. От 1992 г. е редактор в сп. „Още“, през 1993 г. е заместник главен редактор в редакция „Международни връзки и реклама“, а от 1994 г. до 2003 г., в продъл-

жение на осем години, е главен секретар на Агенцията. Кожухарова е поканена да изложи своята концепция за управление на БТА пред парламентарната комисия по медиите на 9 април 2003 г.

Тя предлага Агенцията да се ръководи от колективен орган и защитава професионалния интегритет на институцията. Яна Кожухарова присъства в архивите като номинация на професионалната общност и като експерт, участвал в процедурата по изслушване. Въпреки силната подкрепа от колегите, парламентът избира Максим Минчев за поста. След избора му през април 2003 г. Кожухарова престоановява работата си в Агенцията, като в следващите години се фокусира основно върху своята дейност като преводач от норвежки до смъртта си през 2008 г.

От емисиите на БТА:

Парламентът избира Максим Минчев за генерален директор на БТА със 105 гласа „за“, 50 гласа „против“ и 40 гласа „въздържали се“

София, 10 април 2003 /БТА/

Със 105 гласа „за“, 50 гласа „против“ и 40 гласа „въздържали се“ парламентът избира Максим Минчев за генерален директор на БТА. Депутатите освободиха Стоян Чешмеджиев от този пост. Единодушно за това гласуваха всички присъстващи в залата 191 депутати. Кандидатурата на Милен Вълков, внесена от ПГ НИЕ, беше отхвърлена с 52 гласа „за“, 141 гласа „против“ и трима „въздържали се“ след прегласуване по предложение на Никола Николов от ПГ НИЕ. Той предложи прегласуване, защото по думите му в залата има 49 депутати от НДСВ, а на таблото са регистрирани над 80 и предложи прегласуване. Максим Минчев е роден на 5 юни 1953 година в София. Завършил журналистика в Львов, Украйна, педагогика във Военната академия „Г.С. Раковски“ и е бил стипендиант на НАТО в Брюксел. Владее руски и английски. От 1991 г. е член на Управителния съвет и пресдиректор на Атлантическия клуб в България, член е и на УС на Евроатлантическата асоциация за международна политика и си-

гурност.

Членува в Съюза на българските журналисти, в Международната организация на журналистите, в Съюза на българските писатели. Работил е като заместник главен редактор в програма „Христо Ботев“ на БНР, като редактор и водещ в радио „Свободна Европа“, както и като редактор в различни вестници и списания – сп. „Български воин“, вестниците „Народна младеж“, „Диалог“, „Темпо“. Бил е ръководител на Пресцентъра по посрещането на папа Йоан-Павел Втори в България през май 2002 г.; Среждал се е с папа Йоан-Павел Втори четири пъти и е получил медал от него. Бил е пресаташе на Инициативния комитет за посещението на президента Клинтън в България. Посетил е 51 държави в четири континента. Автор е на пътеписите „18 Екватора“ и „Три мусона“, член на F I J E T (Международна организация на писателите и журналистите, пишещи за туризма).

/екип „Справочна редакция“/

Максим Минчев
(2003 – 2020)

Максим Минчев (2003-2020)

Народното събрание избира Максим Минчев за генерален директор на БТА през април 2003 г. – журналист с дългогодишен професионален опит извън Агенцията, но с ясна визия за ролята ѝ като независим национален информационен институт.

Още при изслушванията в парламентарната медийна комисия Максим Минчев очертава основните приоритети на бъдещото си управление: възстановяване на нормалния ритъм на работа; диалог със служителите и синдикатите; нов устройствен правилник; технологична модернизация; разширяване на услугите и международното присъствие на БТА.

Първи управленски стъпки и нова структура

През юни 2003 г. парламентарната комисия по медии приема за сведение новата структура на БТА, предложена от новия генерален директор. Създаден е Агенционен съвет, включващ заместник генерални директори по икономическата, информационната и издателската политика, главен секретар и главните редактори на основните информационни направления.

Започва и целенасочено разширяване на кореспондентската мрежа – както в страната, така и в чужбина. Обявени са намеренията за откриване на бюра в Брюксел, САЩ и балканските държави, както и за възстановяване на регионалното присъствие на Агенцията в България.

Националните и регионалните пресклубове – нов модел на присъствие

Една от ключовите инициативи на 2003 г. е обновяването на Националния пресклуб на БТА и началото на мрежа от регионални пресклубове. Първият регионален пресклуб е открит във Велико Търново на 3 октомври 2003 г., последван от София и други големи градове. Пресклубовете се утвърждават като ново публично пространство за институционален диалог, пресконференции и медийни събития, с модерна техническа инфраструктура и възможности за пряко разпространение на информацията.

Дигитализация и международно признание

Още в първите месеци на управлението е завършено обновяването на интернет сайта на БТА. През 2003 г. сайтът на Агенцията пе-

чели първа награда в конкурса „БГ Сайт“ в категория „Електронно издание“, което е символ на началото на дигиталната трансформация на БТА.

2005: Разширяване на хоризонта – региони и българите по света

БТА и Националното сдружение на общините в Република България подписват споразумение за информационно сътрудничество на 2 март 2005 г. В рамките на това партньорство е представена новата емисия на БТА с регионални новини „Българска община“.

Емисията е определена като първия по рода си национален информационен канал за новини от всички общински и областни администрации. Тя включва регионална политическа, бизнес и културна информация и има за цел да превърне БТА в посредник между централната власт и местното самоуправление. В контекста на предстоящото членство на България в ЕС емисията е замислена и като инструмент за подпомагане на 264-те общини в процеса на присъединяване.

Това е първата голяма тематична стъпка през 2005 г.: институционализиране на регионалната информация като самостоятелен поток в агенционната система.

Първата Световна среща на българските медии

БТА организира Първата Световна среща на българските медии в София от 23 до 25 май 2005 г. Националната информационна агенция изпраща покани до над 50 медии от 22 държави. Като официални гости са поканени ръководители на водещи световни агенции

– AFP, AP, Reuters, DPA, ИТАР-ТАСС, BBC, „Дойче Веле“.

Темата на срещата е „Българските медии и европейските отговорности на България“. Форумът поставя три стратегически цели: създаване на български информационен пул; устойчив контакт между медиите в страната и зад граница; изграждане на мрежа за обмен на новини, журналисти и инициативи. Делегатите подкрепят идеята за създаване на Асоциация на българските медии по света на 24 май 2005 г. Предвижда се Асоциацията да бъде сдружение с идеална цел, отворено за всички медии.

2006: Международно признание и европейска перспектива

2006 г. се превръща в една от ключовите години в първия управленски мандат на Максим Минчев. Това е период, в който БТА едновременно укрепва международния си авторитет и разширява стратегическото си присъствие в Европа.

Кореспондентско бюро в Брюксел

През юни 2006 г. правителството взема решение БТА да разкрие кореспондентско бюро в Брюксел, със специално финансиране, считано от 1 юли същата година.

Този акт има ясно стратегическо измерение: България е в последна фаза на подготовка за членство в Европейския съюз; необходим е постоянен достъп до институциите на ЕС; агенционната журналистика трябва да осигурява бърза и достоверна информация „от място“.

Създаването на бюрото в Брюксел поставя БТА в пряка връзка с европейския институционален център и трайно вписва Агенцията в европейската информационна архитектура.

Домакинство на годишната среща на световните агенции

БТА е домакин в София на годишната среща на Асоциацията на световните информационни агенции от 27 до 30 септември 2006 г. Форумът събира генералните директори и главните редактори на водещи световни агенции – сред тях: Ройтерс, Асошиейтед прес, Франс прес, ИТАР-ТАСС, Синхуа, КИОДО, ДПА, ЕФЕ.

Срещата се състои непосредствено след доклад на Европейската комисия за България. Домакинството на подобен форум представлява международно признание за професионалния авторитет на БТА; възможност България да бъде представена пред лидерите

на световната информационна индустрия.

Световната среща на българските медии

Втората Световна среща на българските медии, организирана от БТА съвместно с българската медийна общност в САЩ, е от 20 до 22 май 2006 г. в Чикаго. Темата на срещата е „Националната идентичност и ролята на медиите за образа на България по света“. Чикаго е избран за домакин на срещата, тъй като това е градът извън България, където към този момент живее най-голямата българска общност в света – около 100 000 души.

Културно присъствие и регионален диалог

2006 г. е активна и в културно отношение. В Националния пресклуб се организират инициативи като Балканския литературен семинар и представянето на сборника „Златните пера на полуострова“.

2007: Международна видимост и утвърждаване на регионалното лидерство

2007 г. е година, в която БТА засилва международното си присъствие и консолидира ролята си на активен медийен посредник в Югоизточна Европа. След присъединяването на България към Европейския съюз в началото на годината темите за евроатлантическата интеграция, кирилицата и образа на страната зад граница придобиват нова актуалност.

Балкански медийен форум в Охрид

През октомври 2007 г. БТА съвместно с Македонската информационна агенция организира в Охрид Балкански медийен форум на тема „Общественото мнение като фактор за членството в НАТО“. Събитието събира представители на национални информационни агенции от региона, дипломати, експерти и журналисти.

Форумът се провежда в контекста на очакваното разширяване на НАТО и активните процеси в държавите от Агритическата група. В дискусиите участват македонският външен министър Антонио Милошоски, председателят на Комисията по външна политика към Народното събрание Соломон Паси, както и представители на дипломатическия корпус и неправителствения сектор. В изказванията си генералният директор Максим Минчев подчертава ролята на медиите за формиране на информирано обществено мнение и необходимостта от професионални стандарти при отразяването на теми със стратегическо значение. Форумът утвърждава БТА като активен участник в регионалния медиен диалог и като институция, способна да създава платформи за обмен между Балканите и евроатлантическите структури.

Трета Световна среща на българските медии

Третата Световна среща на българските медии се състои от 19 до 23 май 2007 г. в Рим и Ватикана в партньорство с италианската агенция АНСА. Темата е „Кирилицата в Европа и европейската мисия на българските медии. Поглед от Рим“. В срещата участват представители на 80 български медии – 50 от света и 30 от България. Темите на дискусиите на срещата са свързани с официалното приемане на кирилицата в Европа след присъединяването на България към ЕС.

Световните срещи постепенно се утвърждават като устойчива инициатива на БТА, която надхвърля рамките на професионалния обмен и се превръща в платформа за културна дипломация.

Институционална устойчивост

Годината преминава без сътресения в структурата на Агенцията, но с изразен стремеж към утвърждаване на професионалните стандарти в агенционната журналистика – краткост, проверяемост на източниците, езикова прецизност и тематична значимост. Международните партньорства и активната форумна дейност показват, че БТА не се ограничава до вътрешния информационен поток, а изгражда стратегическо присъствие в регионален и европейски контекст.

110 години национална информационна институция

През 2008 г. Агенцията отбелязва 110 години от създаването си – момент за институционално признание и равностойност за ро-

лята ѝ в три исторически епохи на българската държавност.

Годината съчетава тържествена юбилейност, активна международна дейност и продължаване на устойчивата политика за свързване на българските медии по света.

На 20 февруари 2008 г. президентът на Република България Георги Първанов връчва на БТА Почетния знак на държавния глава по повод 110-годишнината ѝ. Отличието е признание за принос на Агенцията към развитието на българската журналистика и за утвърждаването на професионални стандарти в информационната среда.

В словото си президентът подчертава, че БТА е една от малкото български институции, преминали през три века без прекъсване на своята дейност. Акцентът пада върху приемствеността, авторитета и ролята на Агенцията като архив на националната памет.

Четвърта Световна среща на българските медии – Магрид

Четвъртата Световна среща на българските медии, която се провежда в Магрид, е през май 2008 г. Темата на срещата е „Медиите – задължителният трети в межкултурния диалог“ със специален акцент върху национално значима кауза – представянето на българската култура, език и история по света. В срещата участват представители на 30 български медии по света, сред които и такива, които досега не са участвали в предходните три издания на форума.

Срещата е открита от президента Георги Първанов в присъствието на кмета на Магрид. Изборът на Испания като домакин е свързан с голямата българска общност там и с активното медийно присъствие на българската диаспора.

Развитие на пресклубната и публичната дейност

Националният пресклуб на БТА продължава да се налага като пространство за публичен дебат и професионални срещи и през 2008 г. Организирант се пресконференции, тематични събития и инициативи, свързани както с вътрешнополитически теми, така и с културния и обществен живот.

Този формат затвърждава двойната функция на Агенцията – освен производител на новини, БТА се утвърждава и като институционален домакин на публичния разговор. Втората половина на 2008 г. съвпада с началото на глобалната финансова криза. Въпреки това БТА запазва своята функционална ста-

София (25 юли 2006) Пластиката „Истината за перото“ ще бъде открита днес пред БТА в 20:00 часа от Румен Янчев – изпълнителен директор на Булстрад, Максим Минчев – генерален директор на БТА, и Ставри Калинов – автор на пластиката. Пластиката е подарък за всички български медии и е символ на независимата публицистика, на свободното журналистическо слово.

Пресфотото – БТА снимка: Елена Дикова

билност и продължава активната си международна и вътрешна дейност.

2009: Година на адаптация и устойчивост в условията на икономическа криза

2009 г. преминава под знака на глобалната финансова и икономическа криза, която засяга сериозно медийния сектор в България. Рекламният пазар се свива, част от печатните издания прекратяват дейността си или намаляват обема си, а в редица редакции започват съкращения. В този контекст БТА запазва институционална стабилност и

продължава да изпълнява ролята си на национален информационен доставчик без прекъсване и без компромис в стандартите.

Информационна работа в условията на политическа промяна

2009 г. е и година на парламентарни избори в България и на смяна на управлението. В подобни периоди ролята на националната информационна агенция се засилва – обществото търси проверена, точна и балансирана информация.

БТА отразява: предизборната кампания, изборния процес, формирането на новото правителство, първите политически решения и обществени реакции.

В този период се затвърждава принципът на агенционната журналистика: краткост, фактологичност, ясно посочен източник и отсъствие на оценъчност. В среда на силна политическа поляризация именно този модел се утвърждава като гарант за доверие.

Продължаване на международните формати

След поредицата Световни срещи на българските медии, утвърдени между 2005 и 2008 г., 2009 г. е година на продължаващо развитие на мрежата от български медии зад граница и на поддържане на създадените партньорства.

2009 г. поставя бюджетни ограничения пред държавните институции. Въпреки това БТА запазва основния си кадрови потенциал и редакционен капацитет. В условията на свит рекламен пазар и ограничени публични средства Агенцията разчита на вътрешна дисциплина, управленска предвидимост и професионална солидарност.

Културни инициативи и изложбена дейност

През 2010 г. БТА продължава да развива културната си програма, свързана с фотоархива и историческата памет на Агенцията. Пътуващите изложби се превръщат в значим инструмент за присъствие извън столицата и за активен диалог с регионалната публика. Особено внимание предизвиква инициативата „Родени свободни“, която чрез архивни фотографии и документални свидетелства представя ключови моменти от новата българска история. Изложбата гостува в различни градове на страната и утвърждава ролята на БТА като институция, съхраняваща визуалната памет на прехода.

БТА подписва споразумение за сътрудничество с Палестинската информационна агенция УАФА през февруари 2010 г. в Рамала. Документът предвижда обмен на новини,

подкрепя на кореспонденти, обучения и институционално партньорство – част от по-широката политика за разширяване на международната мрежа на БТА.

През март 2010 г. е обявена Шестата Световна среща на българските медии във Виена под темата „Новите Изток и Запад“. Виена е избрана заради активната българска медийна общност и стратегическите културни връзки.

Същата година БТА получава отличието „Cross Borders Award“ на „Медиамикс“ за организацията на Световните срещи на българските медии – признание за международния обхват и значението на форума.

През юни 2010 г. БТА открива специални рубрики за Световното първенство по футбол „Мондиал 2010“, включващи над 80 информации и повече от 100 снимки дневно, както и инфографики – пример за адаптация към глобалния новинарски поток и мултимедийни стандарти.

През ноември 2010 г. в Пловдив е подписан договор за сътрудничество между БТА и Кипърската информационна агенция СНА, в рамките на международната конференция „България и Кипър – медии, образование, бизнес“. В края на годината стартира инициативата „Личности в БТА“ с участието на писателя Антон Дончев – формат, който отваря редакционната работа към значими фигури от обществения и културния живот.

2011: Отчет и институционално развитие

2011 г. е година на равностойност и стратегическо планиране. В отчета на генералния директор Максим Минчев се открояват няколко основни акцента: поддържане на кореспондентската мрежа в страната и чужбина; активна международна дейност и партньорства с балкански и европейски информационни агенции; развитие на пресклубната мрежа като място за обществен дебат. В условията на нарастваща конкуренция от електронните медии и онлайн платформите БТА утвърждава своята идентичност като институция на достоверната информация. Наред с това обаче в опитите да запази финансова стабилност в условията на ограничени бюджетни средства, се налага Агенцията да закрие списание „Паралели“ – емблема на БТА, която в продължение на четири десетилетия информира, забавлява и обогатява културния и обществен живот на своите читатели.

По време на извънредно заседание на Комисията по културата, гражданското общество

и медиите на 10 ноември 2011 г., на което се обсъжда Законопроекта за БТА, Максим Минчев подчертава, че Агенцията е преминала през „изключително тежка година“, белязана от финансови ограничения:

„...изкарахме изключително тежка година. Изключително тежка година, уважаеми колеги, която струваше много на БТА. Ще припомня думите на народния представител господин Стефан Данаилов, който на същия този отчет изрази загрижеността за това, че списание „Паралели“ – едно списание, с което са свикнали няколко поколения българи, трябваше да бъде закрито. Сега ще направим още един непопулярен акт, който за голямо съжаление ще предизвика изключително негативна реакция в българската интелигенция, но ние нямаме друг избор. Налага се да спрем и най-популярното, елитно, изключително важно списание „ЛИК“. Защо се налага? Просто поради липсата на средства. Поради липсата на средства ние направихме огромни съкращения на хора, на активи и т.н. Стигнахме до абсолютния санитарен минимум, в който не можем да си позволим нищо повече, защото оттук нататък ще влезем в противоречие с Кодекса на труда. Знаете, че БТА е 24-часова институция с непрекъснат модел на работа. Тоест ние подлагаме на изпитание вече здравето и физическите възможности на хората, ако паднем под този минимум. Ако БТА преди 20 години е била 900 души, преди пет е била 360, тя в момента е 280 с тенденция до няколко месеца да стане още по-малко, защото просто няма друга възможност. В никакъв случай не искам това да се приема като оплакване, нито хленчене от наша страна. Мисля, че доказахме, че и без да се вдига шум, успяваме да издържим. Не ни питайте на каква цена, факт е, че БТА продължава да работи и да излъчва денонощно информация от цялата страна. Дори за изборите ние възстановихме няколко кореспондентски пункта, които по традиция бяха отложени във времето. Само за последните четири месеца, за да можем да отразим качествено, пълноценно и коректно изборите, открихме кореспондентски пунктове в Кюстендил, Търговище, Ловеч, включително и в няколко градове, които не са окръжни. А по време на изборите стигнахме до цифрата 2000 информации на ден, което, повярвайте, ни прави агенция със световни измерения. Две хиляди информации на ден, уважаеми колеги, в Европа имат четири или пет агенции. Това показва, че малко или много ние успяваме да вършим работата си, въпросът е докога“.

Иваничка Червенкова

Обичаш ли я, работата е удоволствие

Завършва ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ (Велико Търново) и славянска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ с основен език чешки, руски (втори), полски (факултативен) и френски (западен). Работи в БТА 41 години – от 1970 до края на 2011 г. – като репортер, старши репортер, завеждащ отдел „Международен“ на Справочна редакция. Сътрудничила с преводи от чешки на БНТ, СБЖ, агенция „София Прес“, вестник „Поглед“ и др. Заклет преводач с чешки език към Министерството на външните работи.

12 април 1970 г. Знаменателна дата – на този ден девет години по-рано Юрий Гагарин първи в света бе преодолял границата между Земята и Космоса. За мен – паметна в личен план: първи работен ден в БТА. А както се оказва впоследствие – начало на една 40-годишна професионална и емоционална отдаденост на тази авторитетна информационна институция.

Споменатото съвпадение – 12 април, бе случайно. Предстоеше ми защита на дипломна работа и докато изчаках насрочената дата, започнах да си търся работа (съществуващото дотогава разпределение вече бе отпаднало).

През януари се явих на конкурс в БТА с три езика (чешки, руски и френски) плюс редактиране на текст – правопис, стил и поправка на подвеждащи политически грешки. Бяхме трима кандидати с различни езици. От януари до април няхах представа за резулта-

тите. Реших, че може да съм отпаднала. На 11 април защитата мина успешно, а на следващия ден рано-рано ми се обадиха по телефона: „Ако сте се дипломирали, идвайте.“ Новоизлюпен бохемист, нетърпелива да практикувам специалността си, в началото дори някъде се разочаровах: свободното място, на което ме назначиха, бе в Справочна редакция, а там приложението на чешки език беше съвсем ограничено. Нямах как да предвидя, че тъкмо в тази редакция ще натрупам полезни знания и опит, които ще ми помагат в по-нататъшното ми професионално развитие. Осъзнах това след време: чужд език се учи и усъвършенства цял живот по всевъзможни начини, но в това агенционно звено се придобива специфична специализация, полезна и за журналиста, и за преводача.

През 1970, когато започнах да репортерствам в отдел „Международен“ на Справочна редакцията вече разполагаше с утвърдена през 1962 г. организационна система от правила на работа, подчинени на нейната основна мисия и цел, което ще рече: да събира, сортира, съхранява и допълва максимално количество информация за лица и събития, за да бъде предоставяна на потребителите по най-бърз начин устно или писмено.

В основата на този процес стоеше така наречената Систематика – настолно помагало, наизустявано в хода на ежедневната работа. Четейки дадена информация, репортерът си изяснява в кой раздел трябва да бъде съхранена. Ако има колебания, се консултира с колегите или със завеждащ отдела, защото попадне ли на грешно място, тя би се оказала неизползваема.

При работа от подобно естество човек би могъл да възприеме служебните си задължения като досадни, изморяващи и безинтересни или, обратното, да потърси в тях смисъл и плюсове. С мен се случи второто: аз открих в себе си любопитство и интерес към случващото се в света, поднесено ми в случая „на тепсия“ под формата на агенционни бюлетени и чуждоезични печатни издания, недостъпни у нас по онова време. Осъзнах и оцених предимството, че чрез тях мога да виждам и втория – нецензуриран – план на събитията в една или друга точка на земята. Работата ми в Справочна изгради у мен способността да проследявам техния генезис, да откривам взаимовръзките, да виждам картината в цялост и т.н.

Рутинното работно ежедневие в Справочна понякога бе нарушавано от забавни (и не толкова) случки. Генералният директор Лозан

Стрелков бе известен с редовните си обиколки на Агенцията в неопределен час. Не пропускаше и Справочна, чието вътрешно архитектурно решение му даваше възможност за неочаквани проверки на репортерите в Международния отдел. След визита в отдел „България“ минаваше през малък загнен коридор, обзаведен със закачалка за връхните ни дрехи, шкаф за обувки (в лошо време се преобувахме от хигиенни съображения) и огледало, удобно и необходимо при основно дамския състав на отдела. Изненадвайки подчинените, един ден той се стъписа при гледката, на която стана свидетел: репортерка в йога поза „Свещ“. В работно време – недопустимо! След писменото ѝ обяснение последва наказание. Не ѝ се размина и на друга колежка, нарушила строгата забрана за внасяне на храна в работните помещения. Истински куриоз – най-слабичката от нас похапваше печено пилешко бутче. Последва писмено порицание, окачено на таблото във входното фоайе на Агенцията – текст от три-четири страници с пряка реч, досущ сценарий. Разбираемо – при директор публицист и драматург. На това табло се поставяха и снимките на служителите, отличили се в работата за дадено тримесечие. Свързвам спомените си за главния директор Лозан Стрелков и със земетресението във Вранча на 4 март 1977 г., взело у нас над 130 жертви. Земята се разтреса в 21:20 ч. по време на третата смяна в Агенцията. Бях сама в отдела – такъв бе графикът за вечерното дежурство. Лавиците зад гърба ми, високи до тавана, отрупани с тежки енциклопедии и справочници, заскърцаха зловещо като пред срутване и аз побързах да изляза от редакцията. Колегите от най-горния етаж бързешком слизаха към изхода, а директорът, застанал до стълбището, със спокойни напътствия предотвратяваше естествена паника, изчаквайки всички да напуснат сградата.

Не мина много време от постъпването ми на работа, получих и желаната от мен допълнителна възможност за преводи от чешки. В Агенцията имаше практика за сътрудничество между четирите седмични списания и репортерите с чужди езици от различните редакции. Предложението дойде от „Наука и техника“, а при график на три смени в Справочна разполагах с достатъчно извънработно време за това. Изпитвах огромно удоволствие да превеждам материали от различни области – научни открития, технически новости и изобретения, постижения в медицината, научнофантастични разкази, научни статии на Стивън Хокинг и т.н. Имах възможност за преводи и извън БТА – чешки филми за БНТ, материали за агенция София

Прес, СБЖ и др.

През август 1993 г., преминала дотогава в Справочна редакция през позициите репортер, старши репортер и завеждащ отдел, станал част от екипа на списание „Паралели“. Нов етап в моята професионална кариера, който продължи 19 години. Тематиката в списанието беше широка, рубриките – разнообразни. Случваше се заради находка, открита в чуждоезичните източници, да създаваме нова рубрика. На седмичната летучка за планиране на поредния брой се конкурирахме кой ще предложи по-интересни материали. Така се раждаше списанието, замислено като семейно.

И то наистина бе такова, в него всеки, независимо от пол и възраст, откриваше четиво по свой вкус. За немалко читатели абревиатурата БТА и името „Паралели“ бяха едно и също нещо. Мнозина негови почитатели колекционираха броевете. Случваше се да звънят в редакцията с молба да им изпратим пропуснат екземпляр.

През годините от 1993 г. до закриването на списанието се изредиха няколко главни редактори – Милко Стоименов, Румен Михайлов, Борислав Колев, Емил Тонев. Всеки от тях – хора с вече изградено име и доказани качества – имаше собствено виждане за „Паралели“ и вкарваше нови идеи. Но въпреки различията в представите, общото и утвърдено с времето оставаше непроменено – високият стандарт при подбора и разнообразието на темите, качеството на преводите и авторските материали, стила, езика, илюстрациите и т.н.

През четирите десетилетия съм имала възможности да заменя БТА с друг работодател. Някои предложения бяха изкушаващи. Останах. Какво ме задържаше през всичките тези години? Инертност, липса на амбиции, страх да изляза извън зоната си на комфорт, плод на натрупан опит? Със сигурност не. От инертността ме предпазваше вроденият ми имунитет. Амбиции имах, но те бяха насочени към това да се усъвършенствам в онова, което правя. Просто имах късмета от първия си ден на работещ човек да попадна на място, което почувствах като свое. Харесваше ми естеството на работата и условията за това, интелектуалната среда на творчески личности, взаимоотношенията – колегиални, приятелски, даващи възможност да „попиваш“ професионалния опит на блестящи журналисти и преводачи.

Дали и новите попълнения на бетеанската общност започват работа в Агенцията с положителната нагласа да открият в сградата с трите сини букви на фасадата мястото за своята професионална реализация, не зная. Но им го пожелавам. Чувството, че си бил бетеанец и оставаш такъв завинаги, е приятно, много приятно.

Галина Чолакова

Сп. „Паралели“ беше прозорец към света за няколко поколения

Галина Чолакова е журналист с 31-годишен професионален път в БТА. Родена е през 1943 г. в Русе, а от четиригодишна живее в София. Завършва Първа английска гимназия, след което следва английска филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Професионалният ѝ път започва като учител по английски език в 18. СУ „Св. св. Кирил и Методий“ (днес „Уилям Гладстоун“), а паралелно преподава и в Института по сугестология. През октомври 1967 г. печели конкурс и постъпва на работа в БТА – в дирекция „Международна информация“. През 1974 г. се присъединява към екипа на списание „По света“, а от 1991 г. работи в списание „Паралели“. Там остава до пенсионирането си през 1998 г. Носител е на отличието „Бетеанец завинаги“, връчено ѝ от генералния директор на БТА Максим Минчев.

Йоана Новакова,
стажант „Вътрешна информация“

Какво е за теб списание „Паралели“?

„Паралели“ беше списание с мисия – образователно, културно и вдъхновяващо. То обучаваше, различаваше и носеше ведро настроение. Началото му е поставено на 19 януари 1965 г. с „предпечатния“ бюлетин „Светът в снимки и карикатури“, създаден от изключителния журналист Стефан Продев. Много бързо „Паралели“ се превърна в най-търсеното и най-четеното списание в България. При юбилейния 30-и брой тиражът достигна сензационните 200 000 екземпляра. Това беше истинският прозорец към света – тогава и смея да кажа, дори и днес, трудно може да се открие негов равностоен аналог. Списанието имаше изключително разнообразни рубрики – „Хитпарад“, „Пъстър свят“, „Във фокус“, „Отвсякъде по нещо“, „Аз и другите“, „Малко култура не вреди“, „Под знака на младостта“, „Все пак най-важното е да сме здрави“, „Пътешествие без виза“ и много други. Имаше постери, анкети, хороскопи, адреси на известни личности – всичко, което читателите търсеха. Нямаше жълтини, насилие или клюки. Популярността се усещаше осезаемо – опашки пред павилионите и непрекъснати телефонни обаждания с молби да се запази допълнителен брой от „БТА-то“.

Как се постигаше това разнообразие?

„Паралели“ излизаше всяка седмица – всеки четвъртък. Съдържанието представляваше своеобразен digest – подбор и преработка на материали от чуждестранния печат. Редакцията беше абонирана за издания от цял свят. Аз работех с англезични източници – от Англия, САЩ, Ирландия, дори Индия. От този океан информация трябваше да се извлече същината. Пишехме анонимно, посочвахме само източниците. Процесът беше изцяло творчески – например материали от National Geographic с обем от 40–45 страници трябваше да се сведат до пет, без да се загуби смисълът и внушението. Това изискваше усет, подбор и много отговорност.

Как протичаше работната седмица?

Всеки от екипа ежедневно обработваше своите източници и заделяше теми за бъдещи броеве. В петък провеждахме т.нар. „летучка“ – редакционно съвещание с шест-седем души, на което се обсъждаше съдържанието на следващия брой. След одобрението от главния редактор материалите се предаваха на дежурния редактор и художника, който изготвяше макета. Техническият ре-

дактор следеше обема на текстовете. Всеки осигуряваше и илюстрации от богатия архив. Най-напрегнат беше сряда – тогава броят се предаваше в печатницата, за да бъде готов в четвъртък.

Какъв беше екипът?

Изключително задружен. Работехме колегиално, допълвахме се и винаги търсехме мнението на другите. Празниците и личните поводи празнувахме заедно. В юбилейното издание за 30 години „Паралели“ има снимка от едно такова събиране – когато с колежка отбелязвахме 50-годишните си юбилеи. Спиранието имаше и своята колоритна атмосфера – включително легендарните шахматни партии на колеги след работно време. Това приятелство се запази и до днес.

Кое беше най-важното в работата?

Отличното владение на езика, чувството за отговорност и абсолютната точност. Всеки материал изискваше справки и проверка на фактите, в постоянна връзка със „Справочна“, „Международна информация“ и „Вътрешна информация“. Мобилизацията и прецизността бяха ключови.

Какво беше най-голямото предизвикателство?

Сроковете. И личната възискателност – да предадеш информацията ясно, културно и на грамотен български език. В журналистиката винаги има и вътрешна автоцензура – да знаеш как и какво да поднесеш.

Какво ти даде школата на БТА?

Огромна професионална опит и усещане за принадлежност към коректна и уважителна колегия. Атмосферата беше неповторима. Генералният директор Лозан Стрелков познаваше всички – и професионално, и лично. Това създаваше доверие и сигурност.

Какъв съвет би дала на младите журналисти?

Да обичат работата си. Да бъдат отговорни и добре подготвени. Да знаят, че журналистиката изисква почтеност, истинност и безпристрастност. Всеки текст трябва да отговаря на шестте основни въпроса – кой, къде, кога, какво, как и защо. Заглавието трябва да бъде интригуващо, а текстът – жив, с „глаголна температура“, както ни учеше проф. Милена Цанева.

И за финал?

Направих си една малка аритметика – след 45 интервюта в България и по света и десетилетия в БТА, доживях 20-годишната ми внучка да ме интервюира, тръгнала по моите стъпки. Дано не само да е тръгнала, но и да остане. Да изпита същото удовлетворение и гордост, които аз изпитвам от признанието „Бетеанец завинаги“. Защото по света има много агенции, но БТА е една.

София (31 януари 1995) Редакцията на списание „Паралели“, издание на БТА. На снимката (от ляво надясно): Галина Чолакова и Бистра Тупарева. Пресфотото БТА, снимка: Евелина Андреева/архив

Среща с преводачите – Връщане към началото

БТА и Съюзът на преводачите в България организират среща-разговор с изтъкнати български преводачи на 20 януари 2011 г. Това е събитие, което връща вниманието към самия произход на Агенцията като институция на превода и международната комуникация. Генералният директор Максим Минчев припомня тогава, че първият бюлетин на БТА от 16 февруари 1898 г. е дело именно на преводач – в него са преведени информации от Цариград, Виена и Будапеща.

В изказванията си участниците подчерта-

ват ролята на преводача като посредник между култури и епохи. Председателят на Съюза на преводачите Емилия Стайчева говори за „великолепната шесторка“, допринесла за разширяването на междуетникова комуникация на България в Европа – бетеанците Петко Бочаров, Жени Божилова и Димитри Иванов, а също и Тодор Вълчев, Кръстан Дянков и Алфред Криспин. Жени Божилова поставя акцент върху необходимостта от редакторска култура и приемственост между поколенията преводачи.

ЛИЧНИ СВИДЕТЕЛСТВА

Любомир Гизов

За БТА – искрено и лично

Завършва английска гимназия и английска филология в СУ (1985). В БТА постъпва на 1 август 1984. Репортер, преводач, редактор, ръководител на екип в „Информация за чужбина“.

Когато започнах работа в БТА на 1 август 1984 г., едва ли съм очаквал, че ще прекарам следващите 42 години от живота си в бялата сграда на тогавашния бул. „В.И. Ленин“. Сега, след като достигнах и превалих тази точка през 2025 г., е време за поглед назад – и напред.

Проста сметка показва, че съм бил част от Агенцията през една трета от 126-годишното ѝ съществуване и съм ѝ посветил две трети от съзнателния си живот.

Явих се на конкурс за преводачи и го спечелих заслужено. Не съм имал мераци и претенции да се занимавам с журналистика, но се оказа, че това е неизбежно при работа с материали, предназначени за чуждоезична публика. Приех и това предизвикателство и твърдя, че се справих и все още се справям с тази донякъде несвойствена дейност, за която нямам формална квалификация.

През цялото ми време в Агенцията колеги напускаха, някои се връщаха, други – не, и идваха нови. Напоследък този оборот на кадри се ускори осезаемо. И аз съм имал възможности и предложения за далеч по-добре платена и не толкова натоварваща работа. Не се възползвах. Някога това се наричаше лоялност към работодателя. Сега, в ерата на трудовата мобилност, това се възприема като страх от неизвестното, недалновидност, мързел и консервативност.

Всъщност това, което ме е задържало в ИНФЧ толкова дълго, е най-вече атмосферата в нашия малък, но сплотен колектив. Тук естественият подбор е безмилостен, направо по Дарвин: който се впише остава, който не – отпада. Тъй като в БТА е първата и единствената ми щатна работа, не мога да сравня с положението на други места. Съдейки по надеждни лични свидетелства обаче, нито в Агенцията, нито извън нея има друг екип с такава колегизалност, човечност, взаимопомощ и разбирателство, плюс неизменно ведро настроение, британски хумор и стоицизъм пред всички изпитания. Сигурен съм, че и останалите работещи в нашата дирекция ще го потвърдят.

На занаят са ме учили най-добрите: Борис Босилков, Алфред Криспин, Излика Василева, Мариана Ревенска, Бистра Тупарева, Недялка Петрова, Йорданка Божилова, Христо Петров, Христина Гълъбова, Панайот Денев, Мария Велковска, Яна Кожухарова, Светлозар Николов, Начо Халачев... Моля за извинение, ако неволно пропускам някое име. На всички тях дължа това, което съм.

От своя страна се опитах да предам тези безценни знания и умения и собствения си положителен и отрицателен опит на практически всички новопостъпващи в нашия екип. Дали съм успял – ще кажат те. Опитите продължават. аз също съм се учил и продължавам да се уча от тях, особено от младите, които са далеч по-грамотни и в час от мен в техническо и в много други отношения.

В очите на новите поколения навярно изглеждам като овехтяла аналогова вкаменелост от миналия век. При бясната скорост на повсеместни промени в настоящето натрупаният житейски и професионален опит от миналото се оказва до голяма степен ненужен, а понякога дори и вреден.

Противно на някои битувачи мнения, поне по мое време в БТА винаги се е работело много, даже прекалено много. Когато в началото на трудовия си път се похвалих на една позната, че работя тук, тя ме погледна ужасено и възкликна: „БТА? Та там са интелектуални роби!“ Е, никога не съм се чувствал нечий роб, още по-малко интелек-

туален. Надявам се това да е така с всички бивши, настоящи и бъдещи бетеанци.

Както във всеки завод, и в нашия завод за новини с непрекъсваем производствен процес продукцията не винаги е била – и не е – на необходимата качествена висота. Има шедьоври и уникати, има и ширпотреба и брак. Това, което според мен не трябва да има, е да се работи „залуго“, само за отчитане на дейност. Така ограничените човешки и всякакви други ресурси се разхищават и отклоняват от действително полезно използване.

В многогодишната си практика съм се убедил, че никой не е всезнаещ и/или всемогещ. Белег на истински професионализъм е да познаваш и признаваш собствените си ограничения.

Колкото и безкомпромисен да съм към своите и чуждите текстове, и аз в работата си съм допускал, допускам и ще допускам безброй гафове и грешки – къде комични и трагични, къде безобидни и скандални. Не се отричам от никоя.

Какво ли не видях и не преживях през тези години: и хубаво и лошо, и смешно и грозно, успехи и провали, очарования и разочарования, весели и тъжни неща. Десет директори – първо главни, после генерални. Реформи и трансформации безспир. И технически прогрес – също безспир. От телетипа до TikTok. Някои хора си отидоха без време: Нелата, Тинчето, Краси, Таня Цекова, Яна, Максим, Жечка, Ази... Да си спомним за тях с добро, да опровергаем цинизма, че няма незабравими и незаменями.

През последните четири десетилетия с БТА сме си гали и взели страшно много. Няма да е честно да претеглям кое е било повече, пък и не това е важно. Ще ми се тази симбиоза да продължи в някаква форма. През живота си не завъдих собствено семейство, но тук спечелих семейство от истински приятели – съмишленици и съработници.

Чувствам Агенцията едва ли не като първи, а не втори дом. Не знам дали стажът ми се класира за Книгата на Гинес, но ще кандигатствам за жив експонат в бъдещия Музей на новините. Да има и нещо истинско сред холограмите – сигнал зад бюрце, пред пишеща машина или допотопен компютър, за забавление и просветление на посетителите.

2011 г. е ключова за институционалния статут на БТА.

Парламентарната комисия приема Законопроект за БТА на 10 ноември 2011 г., а на 17 ноември той е приет на първо четене в Народното събрание. Законът урежда статута на БТА като юридическо лице на бюджетна издръжка – първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, с мандатност на генералния директор и гаранции за независимост. За 2012 г. е предвидена самостоятелна субсидия от 4 185 000 лева – за първи път ясно разписана в държавния бюджет.

Паралелно с това БТА разширява географията си: откриват се нови кореспондентски бюра в Кюстендил и Търговище; развива се мрежата в Шумен, Русе, Стара Загора, Ловеч; на 15 септември 2011 г. тогавашният министър-председател Бойко Борисов открива новия пресклуб на БТА в Шумен – осмия в страната.

През януари 2011 г. стартира напълно обновената интернет страница на БТА – с безплатен достъп до част от новинарското и фото съдържание, нови рубрики и модернизирана визия.

Същата година се провежда Седмата Световна среща на българските медии в Хага и Хилверсум, Нидерландия, под темата „Медии и пари“, посветена на икономическите модели на медийното финансиране в условията на криза. През юни 2011 г. генералният директор на БТА е избран за вицепрезидент на Асоциацията на националните информационни агенции на страните от Черноморския регион (ПАНИА) – важен знак за международното признание на българската агенция.

2012: Международни срещи и професионален диалог

БТА продължава линията на организиране на международни форуми и професионални срещи през 2012 г. Продължават и изложбените инициативи, включително представяния в столицата и в страната, сред които експозиции на фотоархива на БТА на „Моста на влюбените“ в София – пространство, превърнало се в символ на достъпната градска култура.

„Родени свободни“ – пътуваща памет

Осмата Световна среща на българските медии е в Букурещ под темата „Медиите – между глобалното и регионалното“ от 16 до 20 май 2012 г. Именно в този контекст е представена изложбата „Родени свободни“. Експозицията, създадена по идея на БТА и Асоциацията на българските медии по света, с партньори Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ и Великотърновския университет, представя за първи път уникални възрожденски печатни издания. Премиерата е в Букурещ, а впоследствие изложбата започва да пътува из български градове – Русе, Сливен, Варна, Велико Търново, Плевен и други културни центрове.

„Родени свободни“ се превръща не просто в изложба, а в културна мисия – припомняне на корените на българската журналистика и нейния будителски дух.

Същата година БТА подписва споразумение за сътрудничество с Анадолската агенция в Анкара, продължавайки линията на международни договори.

„Личности в БТА“

Доайенът на българската журналистика Петко Бочаров участва в инициативата „Личности в БТА“ на 17 февруари 2014 г., като присъства на традиционната редколегия на Агенцията в 11:00 ч. Държавници, интелектуалци, спортисти, фигури от обществен живот на страната периодично участват в сутрешната редколегия на БТА и дават своя принос към новините с представяне на своя информация.

Гостите на Агенцията досега са били президентите Георги Първанов и Росен Плевнелиев, председателят на Народното събрание Цеца Цачева, писателят акад. Антон Дончев, кметът на столицата Йорданка Фандъкова, председателят на Националното сдружение на общините в Република България Тодор Попов, посланикът на САЩ Джеймс Уорлик, министърът на културата Вежди Рашидов и други. На 11 декември 2015 г. е открит пресклуб в Босилеград, Сърбия – първият регионален пресклуб на БТА извън България. Това е тринадесетият пресклуб на БТА.

„Искрено се надявам, че с тази нова българска културно-информационна точка ще имаме възможността да засилим двупосочния обмен на информация от и към Западните покрайнини и България, и да направим повече хора съпричастни с това, което се случва по тези краища. Да направим възможно това все повече българи да знаят какви са проблемите на нашите сънародници и да търсим заедно възможности за тяхното решаване“, заявява генералният директор на БТА Максим Минчев.

Пена Витанова

Журналистката Пена Витанова и Елизара Георгиева, стажант в дирекция „Спорт“

БТА никога не е едно изречение

Пена Витанова е магистър по история (СУ „Св. Климент Охридски“, профил „История и теория на културата“) и бакалавър по журналистика (СУ „Св. Климент Охридски“). В БТА работи от 2016 г. Била е редактор във вестниците „168 часа“, „Сега“, „Демокрация“, „Репортер“ и в списанията „Тема“, „Клуб М“ и „Векове“; главен редактор и автор на сп. „Жената днес“, политически коментатор в телевизионното предаване „Наблюдател“ (БНТ) и в „24 часа“. Нейни текстове са публикувани също във вестниците „Стандарт“, „Пулс“, „Стършел“, в сайтовете „Факел“, „Off news“, „Reduta.bg“, „Glasove“, в списанията „Bulgaria On Air“, „Мениджър“, „Бакхус“, „Vagabond“, „За Хората“ и др. Съавтор е с писателя Иван Кулеков на книгата „Америка – дъжд на морското дъно“ (1995) и съставител и автор на идеята за сборниците „Секс off“ (20 истории за любовта – между началото и края, „Изток-Запад“, 2006) и „Проект Смърт“ (28 гледни точки за смъртта, „Сиела“, 2011). Нейни разкази са печелили награди в национални литературни конкурси. Има син и дъщеря.

Елизара Георгиева, стажант „Спорт“

Как започнахте работа в БТА? Кой Ви покани и защо избрахте да работите за Агенцията?

Покани ме Максим Минчев, светла му памет, с него се познавахме от много отдавна. До тогава бях работила основно в частни ме-

ди, включително и на свободна практика – като външен автор на няколко издания. За някои от тези издания бях отразявала няколко от Световните срещи на българските медии, които БТА организира от началото на новото хилядолетие. Пътувала съм с екип на БТА и на среща с Кипърската информационна агенция.

Максим Минчев умееше да прави всякакъв вид събития така, че накрая да изглеждат като сътворени с Моцартова лекота, като празник за хората, които събираше на тях. Чак когато се присъединих към екипа на БТА, разбрах колко труд, а и нерви, се крият зад подготовката на тези срещи.

През 2013 г. Максим ме покани (на граждански договор) да сформирам екип от оператор и монтажист, с които за първи път да „тренираме“ производство на видео-новини от предстоящата Девета Световна среща на българските медии. Получи се добре, справихме се с оператора Мартин Димитров. Имаш опит като телевизионен журналист в предаването „Наблюдател“ и затова Максим ми се довери, тогавашната му идея беше впоследствие да ни повери телевизионното „Студио БТА“, което планираше да създаде. Поне така ни каза. Появата на студиото се отложи във времето, а когато стана факт, вече работех на друго място, на щат като директор на дирекция „Връзки с обществеността и протокол“ на Министерство на инвестиционното проектиране. Така че се разминах с телевизионния проект на БТА.

Но когато нещо е писано, то се случва, макар и в друг вид. През лятото на 2016 г. Максим ме покани да заема позицията пиар на БТА, беше се освободила след отеглянето на моята приятелка и колега Леда Аврамова. Така се озовах в БТА като щатен служител. Много ми допадна работата с Максим. Беше влюбен в живота и издигнат над прахта му. Това съм запомнила от него: „Нека да не се занимаваме с прахта“. Казваше го винаги, когато разговорите тръгваха в посока битовизми, интриги и други грозоти. Малка, но важна моя вметка: всички успели хора, които съм срещала в дъглия си професионален и житейски път, са били от същата порода. Мъже и жени, които нямат време за дреботения, токсични взаимоотношения, сплетни и отмъщения. Европейски тип хора – над нещата, с далечен хоризонт. Ето за такива хора си струва да работиш, да бъдеш приятел с тях, да ги имаш в живота си.

Разкажете за работата си на редактор в дирекция ЛИК.

Периодът ми в БТА може най-общо да се раздели на две половини – четири години, в които бях пиар, и четири години, в които работих като редактор в дирекция ЛИК. Плюс осем месеца, през които боледувах – така се случи, за съжаление. Когато Кирил Вълчев стана генерален директор на БТА през 2021 г., прецени, че БТА няма нужда от пиар. Мисля, че беше прав. Ето, че БТА си съществува чудесно и без пиар. Като цяло има едно залитане у нас по назначенията на пиари – навсякъде и във всичко. В много корпорации по света пиарите бяха освободени през ковидните години и така си остана и след това.

Работата ми като редактор в ЛИК беше с фокус дейността на партньорските организации на БТА. Агенционната журналистика е много различна от журналистиката в частните медии. Тя е информативна, телеграфна и не търпи личен поглед, да не говорим за шеги и интерпретации. Не е за всеки.

Как се различават различните Ви професионални периоди? С какво ще запомните всеки един от тях?

Най-щастливият ми професионален период са годините във в. „168 часа“ – заради атмосферата на смях, обич, нулева токсичност, заради енергията на времето, надеждите, устрема. Харесвам и годината си в предаването „Наблюдател“ на Тома Томов и Димитри Иванов, няма вече журналисти от такава класа. Харесвам и годините си на свободна практика, много ги харесвам, щастлива съм, че имах възможност да се препитавам и така. Като че ли най-дълго съм работила в БТА, почти девет години. Срещнах много стойностни колеги тук. Анета Паунска например, познавам от първите ѝ стъпки като журналист преди почти 30 години, винаги ме е възхищавала с неща, които звучат като старомодно клише, но при нея са истински: отдаденост на работата, лоялност, трудолюбие, доброта и обич към хората. Последните две качества стават все по-ценни, защото са все по-дефицитни.

Как „оставяте“ БТА? В добри ръце ли е Агенцията с настъпването на новото поколение журналисти?

Харесва ми подмладяването на БТА през последните години. БТА буквално светна – отвътре и отвън. Много е вдъхновяващо да виждаш млади хора в Агенцията. Носят друга енергия, друг поглед, друго темпо. Това, което

най-много харесвам на младото поколение, е, че не носи този мрак, който се натрупва с годините. Всичко им е интересно, любопитно, искат да се учат и променят. Харесвам им, че са в голяма институция, в голям екип. Голямото винаги означава повече. С възрастта започваш да търсиш рутината, малко са тези, които не го правят. Рутината като защита, успокоение – започнеш ли да я търсиш, значи че си остарял. Харесвам на младите и това, че знаят стойността на живота и не се съгласяват да работят за недостатъчно пари. Харесвам и мобилността им, днес работят едно, утре ще търсят по-добро място. Докато го правят – значи са млади, смели, с бъдеще.

Какво е за Вас БТА? На какво Ви научи? Промени ли Ви работата тук и как?

БТА е част от пътя ми. Научи ме на смирение. Още когато постъпих в БТА, си казах: тук искам да остана. Имало е и моменти, в които ми се е искало да си тръгна по-рано. Че кой няма такива моменти? Но важното е, че никога не съм се притеснявала да кажа къде работя. Във време, в което журналистиката загуби голяма част от ореола си, да работиш в медия като БТА, е своеобразно облекчение.

Кое считате за свой най-голям успех в работата в БТА? А като журналист изобщо?

Най-високо оценявам идеята си да поканим писателя Ерик Уайнър на Шестата среща на световните агенции, на която БТА беше домакин през 2019 г. Харесвам всичко: от появата на идеята ми и пътя до осъществяването ѝ. Харесвам и идеята си за засаждането на двете горички – до село Рила и в района на Арбанаси, през 2018 г., за 120-годишнината на БТА. Вярвам, че и за агенциите важи правилото за хората: не си живял, ако не си засадил дърво.

Като редактор в БТА най-много ценя едно мое интервю със световноизвестния лесовъд и еколог Питър Волебен. Той не е давал интервюта на други журналисти у нас, поне доколкото знам.

Като журналист най-големият ми успех е, че запазих независимостта си. Не се срамувам от нищо, под което стои подписът ми. Не съм правила нищо заради пари или от липса на избор. Избор винаги имаме, само че си има цена.

Опишете БТА в едно изречение.

БТА никога не е едно изречение, винаги е нещо повече.

Студио БТА

Журналист на БТА прави първия телевизионен коментар в България

Елена Инджева, стажант „Международна информация“

Първото телевизионно студио в БТА отваря врати през 1974 г., по времето на Лозан Стрелков, генерален директор на БТА (1962-1981). Казва се „Последни новини, пръв коментар“.

В началото водещи в него са международниците Димитри Иванов, Петко Бочаров, Стефан Тихчев и Стефан Кожухаров. Бочаров е автор и на първия телевизионен коментар.

Четиридесет години по-късно студиото, което работи до 1979 г., е възобновено през 2014 г. За ръководител е назначена бившата генерална директорка на БНТ Уляна Пръмова (4 юни 2014 – 14 ноември 2017), която бързо сформира екип от професионалисти, споделя Борислав Чалъков, генерален директор на БТА (2020-2021), в книгата „Лични свидетелства“, издадена по повод 125-годишнината на Агенцията.

БТА за първи път започна да излъчва видеоматериали. Емисията предлага интервюта с водещи експерти, учени, обществени и културни дейци и видеорепортажи от страната. Студиото отговаря на всички изисквания за създаване на видеопродукт, който да може да бъде

използван в телевизия и да бъде излъчван от информационни сайтове със свободно ползване. През 2017 г. ръководител на „Студио БТА“ става Боряна Димитрова, а след нея – Милена Спасова. В началото на 2024 г. отделът е преименуван на „Фото и видео редактори“ и за негов ръководител е назначена Елена Дикова, фоторедактор. От 1 юли 2025 г. ръководител на „Студио БТА“ е Боряна Тончева – дългогодишен спортен журналист – репортер, водещ, редактор и коментатор в БНТ, а Елена Дикова – ръководител на отдел „Пресфотото“.

Към 2025 г. екипът на „Студио БТА“ се състои от четирима видеоредактори, шестима оператори и седем видеомонтажисти. През него преминават видеоматериалите на кореспондентите, както и заснетите репортажи от столицата.

През 2024 г. са заснети, монтирани и излъчени в емисиите на БТА 6220 видеоматериала. От тях 352 са в TikTok.

Бройката е девет пъти по-висока спрямо 2020 г., показва отчетът на генералния директор на БТА Кирил Вълчев за 2024 г., публикуван на интернет страницата на Агенцията.

„Студио БТА“ създава и всички обучителни и рекламни филми за Агенцията, обучава новопостъпилите служители в създаването на видеосъдържание, прави стрийминги от събития и видеоконферентни връзки.

„Работим също много активно със социалните медии. Всяка седмица снимаме подкаст, обработваме видеоматериали за TikTok. Правим много събития „на живо“, това са най-вече месечните представяния на списание ЛИК, което е доста голямо предизвикателство, защото се включват на живо всички кореспонденти. През последните месеци реализирахме няколко трудни събития на живо от чужбина – за световното изложение ЕКСПО 2025 в Осака, Япония, и за 47-ата сесия в Париж, Франция, на Комитета за световното наследство на ЮНЕСКО“, споделя Боряна Тончева, ръководител на „Студио БТА“

За бъдещето на отдела Тончева казва: „Генералният директор Кирил Вълчев си представя, че всяка дописка трябва да бъде придружена

от видеонавигатора. Аз бих казала – повече актуални новини да бъдат отразени чрез видеорепортаж. Имаме остра нужда от технологично обновяване. Търсим начин да организираме видео архива по един съвременен начин.“ За Агенцията това е фундамент – архивът да се запази и да се съхрани за следващите поколения”, допълва Тончева.

Боряна Тончева,
ръководител на
„Студио БТА“

Емил Граничаров е сред първите, започнали работа в „Студио БТА“ – през 2016 г. Той е старши монтажист и видеооператор. За началото, работата си и отгела той разказва: „Спокойни, спокойни години бяха. Това реално беше и прохладното на кореспондентите и тяхното видеоприключение, в което се впускат вече всички по задължение. Беше чрез инструкции, проби и грешки. Началото поставиха Уляна Пръмова, Еленко Касалийски, режисьор от БНТ, и Милена Спасова, редактор и връзка с кореспондентите. Постепенно се назначиха още оператори. Започнахме да снимаме повече и в София, да излъчваме на живо от конференции, многокамерно. Лека-полека се закупи и техника, екипът от четирима души стана 17.

През последните три години обиколихме три пъти България и всички пресклубове на БТА по три европроекта, финансирани от Европейската комисия.“

Имате ли любимо видео или проект, по който сте работили и с който се гордеете най-много?

През годините сме работили по много видео, събития и видеопроекти. За най-добра смятам работа на екипа по четиридесетото издание на

„Аполония“ през 2024 г. Там бях с Красимир Михайлов и Габриела Теллалова. Покривахме всички събития от деня и завършвахме с един много хубав обзор. Снимахме богато, имаше кадри с дрон, почти всичко се хващаше и обобщавахме като дневник на фестивала. Мисля, че се справихме много добре.

БТА отрази добре и цялата 47-а сесия в Париж на Комитета за световно наследство на ЮНЕСКО. Там бях с Ваня Сухарова, репортер в дирекция ЛИК на БТА, и Милена Стойкова, фоторепортер.

С какво ще запомните специалната Ви мисия до Антарктида?

Мина повече от година и половина и все още имам затруднение да говоря за това място... Магично е, това ще кажа със сигурност. Там светлината е невероятна. Сменя се много интензивно. Самото ми пристигане беше много особено, защото някъде около 21:00 ч. слънцето залязва от едната страна и точно след два-три часа изскача от другата. Беше просто невероятно...

Изумително приключение беше второто плаване на българския научноизследователски кораб „Св. св. Кирил и Методий“ по време на научните изследвания на Антарктида – от там изпраща своя видео корабен дневник с възможност материалите да бъдат използвани от всички медии и те го правеха не само в България, а и по света – пример са подробните публикации на БТА в аржентинските медии.

Как протече участието Ви на световното изложение в Осака?

С Иван Лазаров, репортера от БТА, бяхме част от делегацията на президента Румен Радев в церемонията по случай Деня на България в рамките на световното изложение ЕКСПО 2025 в Осака, Япония. Това беше през май месец тази година. След това отидохме в Токио за два дни. Имашме възможността да посетим Императорския дворец, да влезем вътре. Моята задача беше да заснема пристигането на президента и посрещането му от императора. Беше много напрегнато за мен, защото имах точно 15 секунди време и нямаш право на грешка. И отвътре вече официалният видеограф и фотограф на президента отразяваха остатъка от срещата. Бяхме и в резиденцията на министър-председателя.

Работата на „Студио БТА“ е напрегната, много динамична, но и много разнообразна и приключенска. Съчетанието наистина зарежда.

Какво е за Вас БТА в три думи?

„Възможност за откров!“

Дирекция „Информация за чужбина“

Дирекция „Информация за чужбина“ е едно от най-специфичните и устойчиви звена в структурата на БТА. Създадена като самостоятелно подразделение през 1952 г., тя има ключова роля в представянето на България пред международната аудитория – чрез превод, редактиране и създаване на новинарско съдържание на чужди езици.

През различните исторически периоди дирекцията функционира като отделна редакция, част от „Вътрешна информация“, обособен екип или самостоятелна дирекция – знак за нейния особен статут и трудната ѝ интеграция в класическите журналистически модели на Агенцията.

През десетилетията в „Информация за чужбина“ работи плеяда от изтъкнати преводачи, редактори и журналисти, сред които са Алфред Криспин, Христо Петров, Недялка Петрова, Светлозар Николов, Ива Тончева, Марин Гинев, Марко Игнатов, Алберт Коен, Димитър Шишманов, Веселин Тошков, Любомир Гизов и др. Това е звено, което изгражда собствена професионална школа – с високи езикови изисквания, ерудиция и чувство за отговорност към международния образ на страната.

Работата в дирекцията изисква не само отлично владение на чужди езици, но и умение за журналистическо мислене, контекстуализация и подбор на значимото за чуждата публика. Особеност на дирекцията е преводът от български на чужди езици – дейност, определяна от самите ѝ служители като „висш пилотаж“. В продължение на години този труд остава недостатъчно разпознат в рамките на Агенцията.

„Дълго време преводачите в БТА бяха водени по щат като „репортери“, „секретарки“ или дори „машинописки с латиница“. Признанието дойде едва при директорството на Панайот Денев“, споделя Любомир Гизов, един от преводачите с над 42-годишен опит в БТА. Именно тогава за първи път се въвеждат ясни трудови характеристики и се прекратява практиката преводите да излизат без редакция като „краен продукт“.

„Информация за чужбина“ работи под изключително напрежение в ключови моменти от новата българска история – делото „Антонев“, „Възродителния процес“, 10 ноември 1989 г., демократичния преход, членството на България в ЕС.

Тези моменти превръщат дирекцията в първа линия на международната комуникация на страната.

Дирекцията често е тестова среда за техническите нововъведения в БТА – от електрическите пишешци машини и телетипите, през първите компютри и софтуерни системи, до интернет и електронните бюлетени.

Ежедневният англоезичен бюлетин Daily News се утвърждава като основен източник на информация за България за дипломатическите мисии и международните институции у нас.

В личните свидетелства дирекцията често е описвана като „малък, но сплотен колектив“, в който професионализмът върви с колегиялност, хумор и взаимопомощ.

С развитието на дигиталните комуникации и разширяването на международните контакти на БТА ролята на дирекция „Информация за чужбина“ постепенно се разширява. Освен превод и редактиране на новинарски материали, екипът участва в подготовката на специализирани информационни продукти, тематични обзори и справочни материали, предназначени за чуждестранни медии, дипломатически представителства и международни организации.

През последните години дирекцията работи и в тясно сътрудничество с другите редакции на БТА, като подпомага международното разпространение на новини, интервюта и анализи, свързани с българската политика, икономика, култура и наука. В условията на ускорен информационен обмен това изисква бърза реакция, прецизност в терминологията и способност за адаптиране на съдържанието към различни аудитории.

Същевременно дирекцията запазва традиционната си функция на посредник между българската новинарска среда и световния информационен поток. Чрез ежедневната си работа нейните журналисти и преводачи участват в изграждането на международния образ на България, като представят събитията в страната в точен, проверен и професионално редактиран вид.

Към 2026 г. в дирекция „Информация за чужбина“ работят 19 журналисти, редактори и преводачи. Главен редактор е Надежда Филипова. Дирекцията продължава да изпълнява основната си мисия – да информира света за България, като съчетава традицията на агенционната журналистика с изискванията на дигиталната епоха.

Надежда Филипова

Журналистиката е и мисия, и занаят

Надежда Филипова е родена в Пловдив. Започва работа като преводач в английската емисия на БТА още като студентка в четвърти курс на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Дипломира се като магистър по английска филология и остава да работи в Агенцията. Над 30 години е преводач, редактор, главен редактор и директор на дирекция „Информация за чужбина“.

*Деян Милков, стажант
„Международна информация“*

Започнах работа в БТА точно когато въвеждаха компютрите. Връщайки се назад във времето, всичко ми се струва толкова нереално. Все още нямаше интернет, мрежи, електронни пощи. Носехме материалите, които бяхме превели, на диск в съседната стая.

Преди да започна самостоятелно да работя, ми четяха текстовете за превод на глас. Спомням си, че веднъж трябваше да отразя „София филм фест“, но никога не се беше сетил да вземе брошура или програма. В текста се споменава филма „Криминале“ (Pulp Fiction на английски) на Куентин Тарантино, това съм запомнила. Мислех си как да преведа заглавието на български, защото нямаше къде да проверя веднага в онзи момент, и измислих нещо. Сега се чудя как сме работили така, без интернет. Ползвахме едни безкрайни справочници за фирми, хора, с какво ли не. И всичко това на хартия. Ровехме се в енциклопедия „Британика“ за всяко нещо, в библиотеката на Агенцията. А сега вече е толкова лесно.

Технологичната промяна оттогава е голяма. Огромна! С такава скорост се развиват технологиите, че на човек свят му се завива. Освен това информацията те залива, намиращ всичко мигновено.

Когато започнах работа в БТА, бях последна година в университета и специализирах превод на нехудожествена литература. Един от моите професори имаше контакт с Агенцията и ми каза, че се търсят хора. Явих се на изпит и ме взеха. В „Информация за чужбина“ превеждаме в обратна посока, от български на английски език. Пишем за България, информираме света за нас. Търсим баланс между дневния ред на страната и дневния ред на света. Не превеждаме всичко, защото понякога историите, които много ни занимават тук, на фона на дневния ред на света изглеждат незначителни. Често са и непонятни и трябва усилие да обясниш. Отразяваме всички големи и значими събития, които се случват тук, които са важни в политиката, в икономиката. Пишем много за култура, искаме да се знае за българската култура и изкуство. Да оглавявам „Информация за чужбина“ в БТА, е истинско предизвикателство за мен. Нужно е да си подреден, а аз съм малко хаотична. Трябва да си в час за всичко, което се случва. Да следиш емисиите, да знаеш какво става в страната и навън, кой как е реагирал, на кого каква му е позицията. В същото време има и административни задължения, които на мен не са ми силата и много се боря с това. Отчети, докладни, координиране и така нататък. Има хора, на които им идва отвътре. Със сигурност аз не съм от тях, но работя върху себе си.

За мен преводът е истинската страст. С колега си говорехме за това дали се чувст-

ваме повече преводачи или журналисти. Със сигурност работата ми тук е много по-интересна от чистия превод, защото пишеш история на чужд език, не просто превеждаш. С този технологически бум, няма да се учудя, ако скоро изкуственият интелект измести хора и в журналистиката, и в превода. Но нека бъдем оптимисти: да кажем, че ще ни помага, а не че ще ни измести.

В нашата работа фактите са всичко – и сериозните източници. Не се доверяваме на слухове, колкото и да е изкушаващо. Ако човек има силен импулс да изкаже лично мнение, в агенционната журналистика ще му е малко трудно. Би могъл да каже всичко, но трябва да е чрез факти.

Може би ще е интересно да кажа, че нашите правила ограничават използването на прилагателни. Не се очаква от нас да излезем и да кажем този е крив, онзи е прав, да зае-

маме страна.

Винаги казвам, че нашето е занаят, а занаятът се учи. В началото е трудно, после, като се правят промени, е трудно, но научаемо. Когато БТА въведе правилата за време за отразяване, снимане на събитие и т.н., беше трудно, но сега всички се справят. Просто се научаваш: да работиш бързо, да задаваш въпроси, да снимаш, да структурираш дописките. Не е като да си роден с някакъв талант и ако го нямаш, не ставаш. Мисля, че въобще не е така. Разбира се, че има и елемент на мисионерска работа, който се вижда особено когато журналистът трябва да се бори, за да отстоява истината, прави разследване, рискува живота си, за да информира хората, да отрази военен сблъсък или природно бедствие, но отвъд това ежедневната работа е занаят и ако човек има желание, се научава.

Надежда Филипова (седнала отпред) с голяма част от екипа на „Информация за чужбина“, в необичайна обстановка. На снимката са още: Николай Зъбов (отпред ляво), а на втори ред (от ляво надясно) са: Момчил Русев, Йоанна Воденова, Димитрина Солакова, Калоян Васев, Десислава Тончева, Любомир Гигов и Константин Карагьозов. Стара планина, недалеч от с. Зверино, юли 2023.

Досие: Случаят „Антонов“

На 25 ноември 1982 г. италианската осведомителна агенция АНСА разпространява съобщение за арестуването на българския гражданин Сергей Иванов Антонов – служител в представителството на БТА „Балкан“ в Рим. Антонов е обвинен в съучастие в опита за покушение срещу папа Йоан Павел II, извършен от турския терорист Мехмед Али Агджа на 13 май 1981 г.

В книгата на БТА по повод 125-годишнината от създаването на Агенцията – „Лични свидетелства“ – е публикуван разказ на Калин Тодоров, старши репортер в дирекция „Информация за чужбина“ (1979–1984), за първата изтекла в БТА информация относно ареста на Антонов в Рим. Това свидетелство насочва вниманието към мащаба и спецификата на работата на Агенцията по един от най-тежките международни казуси в нейната история.

Гергана Василева, стажант „Социални мрежи“

Архивите на БТА

Проверка в архивите на БТА показва, че Агенцията съхранява огромен масив от материали по случая – информации от бюлетини и емисии, публикации в пресата, книги и експресни издания. Сред тях са: „Антология на една клевета“ (27 декември 1982), „Диверсия на неокръстностите“ (14 март 1983), „Освободете Антонов!“ (1 юли 1983), „По вълчата диря“ (18 юли 1983), „Агентът на клеветниците“ (11 юни 1984), „Истината срещу лъжата“ (22 октомври 1984), „Тройният заговор“ (5 октомври 1984).

Още от самото начало битката за доказване на невинността на Сергей Антонов и за опровергаване на т.нар. „българска следа“ е възложена на БТА и лично на нейния генерален директор Боян Трайков.

БТА в центъра на кризата

На 17 декември 1982 г. в парк-хотел „Москва“ в София се провежда пресконференция на Боян Трайков с участието на около 130 български и над 150 чуждестранни журналисти.

„Казвам се Боян Трайков. Аз съм журналист, ваш колега. Ще говоря пред вас в качеството на главен директор на БТА, която е упълномощена да изразява отношението на България във връзка с неоснователното обвинение на българския гражданин Сергей Антонов...“ (Експресно издание на БТА „Анатомия на една клевета“, 27 декември 1982 г.)

По думите на Пенка Момчилова, коректор в информационните редакции по това време, Трайков отразява детайлно съдебния процес

срещу Антонов. Галя Димитрова, тогава репортер в „Международна информация“, свидетелства: „Четири години течеше огромна по обем информация по случая, което изискваше от всички ни точност, бързина и постоянно позоваване на източници.“

Калин Тодоров описва първите дни след новината за ареста като момент, в който дирекция „Информация за чужбина“ поема „първия удар“ в световния информационен обмен: „Материалите ни не достигаха до българските медии, а вървяха само в международния обмен. Това позволяваше да не се робува на идеологически клишета. По-късно си дадох сметка, че за Агенцията и за мен този случай се превърна в огромна професионална школа.“

София (2 април 1986) Моменти от посрещането на нашия сънародник Сергей Антонов на софийската аерогара. Пресфото-БТА снимка: Олег Попов/БТА, архив

Официалната позиция

На 27 ноември 1982 г. БТА разпространява официално съобщение, в което арестът на Сергей Антонов е определен като „напълно незаконен, произволен и абсолютно неоправдан“. За съучастие са набедени още двама български граждани – Тодор Айвазов и Жельо Василев.

Боян Трайков определя случая като избор на „жертвен агнец“, а инсинуацията за „българската следа“ – като продукт на международни политически внушения и негативния образ на България като „най-верния васал на СССР“.

Международен отзвук и развързка

В периода 1982-1985 г. БТА издава 11 експресни издания по случая „Антонов“, включващи официални документи, журналистически разследвания, интервюта, стенограми от пресконференции и анализи на отразяването в чуждестранните медии.

На 29 март 1986 г. Римският наказателен съд произнесе оправдателна присъда „поради

недостиг на доказателства“ срещу Сергей Антонов, Тодор Айвазов и Жельо Василев. През март 1986 г. БТА издава книгата „Атенатът срещу разведряването – бяла книга за клеветата, наречена „българска следа“, с предговор от Шон Макбрайд, председател на Комисията на ЮНЕСКО за проблемите на информацията.

След отварянето на архивите

След 1991 г. архивите по случая са отворени за международно изследване. Официалното становище на Националната следствена служба окончателно опровергава наличието на „българска следа“ в атентата срещу папа Йоан Павел II. По-късно самият папа публично заявява, че никога не е вярвал в подобна версия. Случаят „Антонов“ остава в историята като един от най-тежките тестове за българската държава и за БТА – изпитание, в което дирекция „Информация за чужбина“ играе ключова роля в международната защита на истината.

Методи Йорданов

София (11 септември 2025) Заместник-директорът на дирекция „Информация за чужбина“ Методи Йорданов и Сара Бехар.
Снимка: Христо Касабов/БТА

Изпитвам гоза възхищение и тревожност от младото поколение

Методи Йорданов е заместник-директор на дирекция „Информация за чужбина“. Завършва средното и висшето си образование в САЩ. Връща се в България през 2011 г., когато започва и професионалният му път в БТА.

*Сара Бехар, стажант
„Информация за чужбина“*

Как се решихте да скочите от специалността „Биомедицина“ до журналист в БТА?

След като поработих в САЩ, където завърших средното и висшето си образование, реших да се върна в България в началото на 2011 г. Попаднах в БТА почти случайно на стаж, който трая няколко месеца, но екипът и естеството на работа ме плениха до степен да остана. И така от стажант днес съм заместник-директор на дирекция ИНФЧ, където намерих своето място.

От колко години работите в БТА?

От 14 години.

Каква е спецификата на работата Ви в ИНФЧ? Какви са разликите спрямо другата дирекция с работа между английски и български език – МИНФ?

Естеството на работа в ИНФЧ е доста специфично от гледна точка на това, че ние представяме новините в България пред останалия свят. Представяме бекграунд на събитията, обясняваме кой кой е и защо казва това, което казва. Стараем се да подбирате важното от случващото се тук за чужбина, откъдето идва наименованието ИНФЧ (Информация за чужбина). Търсим балансиран подход, като целим да представим всички страни и гледни точки.

Разликата между нас и „Международна информация“ (МИНФ) е, че ние предаваме отвътре навън, докато МИНФ предават отвън навътре. Винаги съм се възхищавал на това как колегите от МИНФ съумяват да изберат важното и синтезират световните новини на разбираем език и да ги предават на българските читатели. Ние правим същото, но в обратна посока.

Разкажете ни малко за екипа на ИНФЧ през годините и работната атмосфера.

Когато започнах като стажант и преводач в ИНФЧ, имах късмета да бъда обучаван от „стари“ кадри на БТА, за които професията е призвание. Обясниха ми много неща относно как се пише дописка, кое е важно и кое не, как да редактирам. Тук бих искал да спомена Заро Николов, Ицо Воденов, Любо Гугов, Надя Филипова, Бистра Рушкова, Диги Дуковска, покойните Жечка Димитрова и Аги Маринова, наред с немалко други колеги, от които имах привилегията да се науча на „занаят“. През годините атмосферата успя да се запази колегиална и продължаваме да се стараем количеството да не е за сметка на качеството.

Изпълнявате роля и на ментор на стажанти в ИНФЧ. Какво научавате от младото поколение?

Изпитвам гоза възхищение и тревожност от младото поколение. 20-ина годишните днес имате щастието да не сте израснали в тежки времена на трансформации и кризи, като рухването на тоталитарния строй, прехода през 90-те години в България, финансовата криза от 2008 г., което ви прави по-самоуверени и отстояващи интересите

си. Затова мога само да ви се възхищавам. Вие сте по-дигитални от моето поколение, което бе първото израснало с интернет, по-интуитивни в много аспекти и това ви прави по-адаптивни. А да бъдеш адаптивен ще е може би най-ценното качество за един човек в близкото бъдеще, което се променя със светкавични темпове.

Тревожи ме това, че губите уменията си да се социализирате на живо за сметка на он-лайн общуването. Мнозина от вас живеете в дигитални балони, създадени от алгоритми, които изкривяват реалността. За мен е интересно да работя и бъда ментор на млади хора, защото, както вие от мен, така и аз се уча от вас.

Младите използват изкуствен интелект (ИИ) в много сфери. Вие правите ли го и ако да, колко често и как?

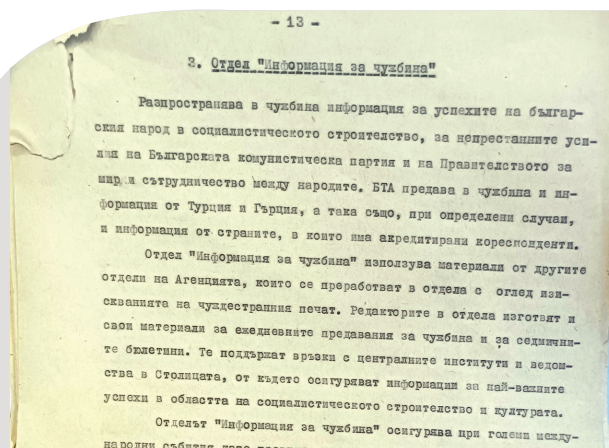
ИИ навлезе много рязко последните две-три години. Ползваме го за превод и обработка на текст, но при условие че всичко се проверява от редактор (човек), защото ИИ е далеч от съвършен и има склонност да „предобря“ нещата. Имам доста случаи, в които съм го хващал да си измисля цели цитати и изречения, които отсъстват от оригиналния текст, но се връзват идеално с контекста. Бидейки националната информационна агенция на България, не можем да си позволим подобни несъответствия. Недопустимо е да пишем, че някой е казал нещо, без да го е казал, колкото и красиво да се връзва със статията.

Как са се променили подхода и нагласата към обучаването на млади кадри в БТА сега спрямо Вашите първи стъпки в Агенцията?

Не бих казал, че има особена промяна в общуването с младите кадри в БТА спрямо времето, когато аз бях такъв. Може би съм имал късмета да попадна на „читащи“ хора. Йерархичността така и не успя да се наложи в нашата дирекция в буквалния си смисъл. За мен общуването с нови колеги почита върху тезата, че всеки има какво да научи от другия и сме тук, за да си помогнем и свършим работа.

С три думи – какво за Вас е БТА?

За мен БТА е школа, от която, стига да иска, човек може да вземе много.

Архивни документи на БТА дават представа за начина, по който е организирана работата на отдел „Информация за чужбина“ през десетилетията на Студената война. В служебни описания на дейността се посочва, че отделът подготвя и разпространява в чужбина материали за политическия, икономическия и културния живот в България.

Според тези документи редакторите използват информация от всички редакции на Агенцията, която се преработва и адаптира с оглед интересите на чуждестранната аудитория. Освен това служителите подготвят и собствени материали за ежедневните предавания за чужбина и за седмичните бюлетини. В архивите отчети за структурата на Агенцията се отбелязва, че отделът поддържа постоянни връзки с министерства, ведомства и други институции в столицата, откъдето се получава информация за най-важните събития в страната. При големи международни събития редакторите изготвят и коментари от името на Агенцията.

По това време „Информация за чужбина“ издава два седмични бюлетина – на руски и на английски език, всеки с обем около 20–25 страници. В тях се включват материали за политическия и обществен живот в България, прегледи на българския печат, както и информации за международни събития и инициативи на страната.

В документите се посочва още, че бюлетините се разпространяват в повече от 50 държави, включително и в страни, с които България няма редовни дипломатически отношения. Работата на отдела е организирана около малък, но специализиран екип – главен редактор, негов заместник и редактори-преводчици. Те дежурят на смени и преглеждат всички материали, предназначени за чуждестранните емисии. Ежеседмично се провеждат служебни съвещания, на които се обсъждат текущите задачи, а веднъж месечно се прави анализ на работата и се планира дейността за следващия период.

Дирекция „Международна информация“

Дирекция „Международна информация“ (МИНФ) е едно от най-старите и най-професионално натоварени звена в БТА. Още от първите десетилетия на съществуването на БТА тя изпълнява ключова задача – да следи и обработва информационния поток от света и да го предоставя на българските медии и институции. Работата в редакцията изисква специфични умения: отлично владение на чужди езици, бърза реакция, прецизност при обработката на фактите и висока новинарска култура.

Преди Втората световна война международната информация в БТА често се подготвя от високообразовани интелектуалци и дипломати, които съчетават журналистиката с държавната служба или литературната си дейност. След 1944 г. структурата постепенно се разширява, а редакцията се превръща в основен център за наблюдение на международните информационни агенции.

През 50-те и 60-те години се оформя сложна структура на редакцията. Появяват се специализирани отдели, които следят различни региони и източници на информация – световните агенции, чуждестранния печат и специализираните бюлетини. В различни периоди МИНФ работи с отдели като „Социалистически страни“, „Европа“, „Азия и Африка“, „САЩ“, а по-късно и „Балкански“. Създава се и „Специален“ отдел, който подготвя информационни бюлетини за държавното ръководство. Особено характерна за работата в МИНФ е денонощната организация на труда. Редакцията е единственото звено в БТА, което работи 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата. Нощните дежурства се смятат за една от най-отговорните задачи – журналистът остава сам с информационния поток от света и трябва бързо да прецени значимостта на събитията и да вземе решения за публикуването им.

В редакцията се утвърждава и специфичната фигура на т.нар. „тръбач“ – най-опитният редактор в смяната, който следи телетипите на световните агенции и разпределя информацията между колегите. Названието идва от времето, когато разпечатките от телетипите се спускат по специална тръба между етажите на сградата на БТА.

Работата в МИНФ винаги е изисквала висока езикова подготовка. Редакторите тради-

ционно владеят поне два западни езика и руски, а много от тях са специалисти по определени региони на света. Именно тази подготовка превръща редакцията в школа за поколения журналисти международници.

Сред знаковите фигури на редакцията са Петко Бочаров, Тодор Вълчев, Димитър Масларов, Александър Алексиев, Петър Кожухаров, Димитри Иванов и много други. Кореспондентската мрежа на БТА също играе важна роля – през различни години Агенцията поддържа десетки кореспонденти в чужбина, които осигуряват преки информации от ключови международни центрове.

В спомените на журналистите МИНФ често е описвана като място с особена атмосфера – динамична, напрегната, но и силно колегиална. Според дългогодишния журналист Елияна Генчева работата в международната редакция е „огромно око към случващото се по света“, което дава възможност на журналиста не само да научава първи за големите събития, но и да ги превежда и представя на българската аудитория.

Свидетелствата на редактори като Вечеслав Тунев показват и мащаба на дейността на МИНФ през 80-те години, когато редакцията е най-голямото звено в Агенцията и издава множество информационни бюлетини. Тогавашният екип следи непрекъснато световните агенции и реагира на събитията почти в реално време – от международни кризи до исторически политически промени. След 1989 г. МИНФ преминава през сериозни промени, свързани както с трансформацията на медийната среда, така и с революцията в комуникационните технологии. Глобалният информационен обмен, интернет и новите медийни платформи променят начина, по който се събира, обработва и разпространява международната информация. Въпреки тези промени ролята на агенционния журналист остава ключова – да подбира най-важното, да проверява фактите и да представя новините ясно и достоверно.

През десетилетията дирекция „Международна информация“ остава една от най-силните професионални школи в БТА – място, където се съчетават опитът на поколения журналисти, високи професионални стандарти и постоянната необходимост от бърза и точна информация за света.

Петко Азманов

София (15 февруари 2023) В Националния пресклуб на БТА – София. На снимката: Петко Азманов, директор на „Международна информация“. Снимка: Минко Чернев/БТА

Името ми ще остане свързано с Агенцията

Завършил е специалност „Журналистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (1981 – 1987). Автор е и водещ на седмично предаване за НАТО, излъчвано по Военния телевизионен канал (2004-2008). Преминал е стаж във фондация „Журналисти в Европа“ в Париж (1991 – 1992), както и в пресслужбата на Парламентарната асамблея на в Брюксел (1998). Бил е заместник-ръководител на пресслужбата на годишните сесии на Парламентарната асамблея на НАТО в Единбург (1998), Прага (1999), София (2002) и Варна (2011), както и ръководител на пресслужбата на сесията в Букурещ (2011). Стажувал е и в пресслужбата на Парламентарната асамблея на ЗЕС (Западноевропейски съюз) към Секретариата на асамблеята в Париж, където през 1999 г. е назначен за заместник-ръководител. Когато постъпва в Агенцията, няколко месеца работи в Отдела за секретни бюлетини, тъй като там имало свободно място. Той е автор на статии и репортажи на европейски теми в сп. „Еурор“.

Йоанна Лашкова, стажант-репортер
дирекция ЛИК

Г-н Азманов, как започнахте работа в БТА?

Пътят до БТА за мен беше естествен и логичен, защото завърших специалност „Журналистика“, профил „Печат“. Говорех няколко езика – най-вече френски и английски. В гимназията съм учил испански, а във Факултета по журналистика – португалски. Плюс руския, който тогава нашето поколение изучаваше задължително в училище. След завършване на ФЖМК работих в няколко вестника, докато излезе една обява за конкурс в БТА. Аз се явих. Той беше писмен и устен и така започнах работа през далечната 1989 г., лятото, няколко месеца преди демократичните промени. Бях назначен за репортер.

Ако можете да се върнете назад във времето, бихте ли избрали друга медия/институция за Ваше работно място?

Винаги съм искал да работя в БТА. Най-вече защото се интересувах от международни отношения. Имах достъп до много международни медии, благодарение на езиките които вече владеех. Надявах се, че работата в редакция МИНФ би било най-доброто нещо за мен. И това се оказа точно така.

Важни ли са езиките за работата в тази дирекция?

Да, много са важни. Работата в МИНФ за човек, който знае езици, е добра, защото той непрекъснато има възможност да ги поддържа, макар и по един пасивен начин. Много мои колеги, които владеят различни езици, чудесно ги разбират – говорим главно за тези с английски и френски, тъй като групите езици се срещат по-рядко. При нужда да говорят с други хора обаче те се затрудняват.

Но това все пак помага за запазване на езиковите познания, които си научил. Канили са ме и в други медии, но съм отказвал. Бил съм на стажове в Секретариата на парламентарната асамблея на НАТО, където участвах като служител в пресслужбата по време на пролетните и летните им сесии, които се провеждаха в различни европейски страни, членки на НАТО.

Кое е най-важното събитие от международно значение, на което сте били свидетел и което сте успели да отразите?

Отразявал съм много срещи на върха на НАТО и на Европейския съюз. Придружавал съм наши делегации на тези срещи и на техни посещения в чужбина. Това, което ми идва

на ум в момента, е нощта на 15 юли 2016 г. – опитът за преврат в Турция. Тогава още бях редактор и поемах нощни дежурства. На нощно дежурство си сам. Отговаряш за всички събития, които стават по света, и в България включително. Нощните смени са много стресиращи, защото върху теб лежи отговорността от целия поток информация, който тече в световните агенции. Ти трябва да избереш най-важните новини, да ги пуснеш за време, и без грешка. И то в момент, когато човешкият организъм се нуждае от сън. Трябва да си буден, бодър, да работиш по най-оптималния начин – безгрешно, точно, бързо, конкретно, коректно и т.н.

Новините течаха и изведнъж се появиха някакви по-съмнителни – на един от мостовете на Босфора се появили танкове. Започнаха да се появяват подобни съмнителни неща, което беше нещо необичайно за Турция, особено за Истанбул. Постепенно стана ясно, че се развива военен преврат. Тогава се обадох на моите ръководители, събудих ги през нощта. Няколко колеги веднага изяха желание да дойдат, тъй като това е нещо, което става на километри от нас – в нашата съседка. Беше много важно. В един момент даже имаше заплахата за живота на президента Ердоган. Дойдоха колеги от нашата редакция, от редакция „Балкани“. На другия ден ме поканиха в извънредното издание на БНТ „Още от деня“, водено от покойния Димитър Цонев, за да им разкажа как от журналистическа гледна точка отразих този преврат като първия човек в страната, който научи за него. Та това бих определил като най-интересното и нещо, което човек наистина ще помни.

Какво Ви даде БТА и какво Ви отне?

Даде ми един осмислен творчески и професионален път. Не съжалявам, че половината ми живот е минал в БТА. Догодина ми предстои да се пенсионирам. Не съжалявам, че името ми ще остане свързано с БТА.

Кой е най-важният урок, който получихте за времето, прекарано в БТА?

Мога да кажа, че когато човек си обича професията и когато работата му доставя удоволствие, дори когато има напрежение и стрес, това придава някакъв по-голям сми-

съл на живота. Много е важно да си обичаш професията и да я работиш с желание. Затова и не усетих как минаха 30 години. Вярно, сега се чувствам по-изморен, последните ми нощни дежурства ставаха все по-тежки. Първата Нова година, след като постъпих в Агенцията, бях нощен дежурен.

А в професионален план?

Ами тук всеки ден е интересен. Много е вълнуващо, когато следиш агенциите, как целият свят минава през теб. Виждаш на момента какво се случва. Почти няма рутина и ти е интересно да работиш. Непрекъснато се обогатяваш. Всеки ден е различен и нов и не ти е скучно. Само от четенето на новините човек се обогатява непрекъснато.

Как бихте описали хората, които работят тук?

Хора, които работят с желание в БТА. Доказателство за това е, че много от новите колеги са минали първо през стаж. Видели са как се работи, харесало им е и са останали, като продължават да работят и в момента.

Кое според Вас е най-трудно в професията на един редактор?

Най-трудно е да бъдеш съсредоточен през цялото време и това като че ли уморява най-много. От едно малко разсейване пропусках някоя сгрешена думичка и новината изтича с грешката. След това някой се обажда по телефона или прави забележка защо е излязло по този начин. Постоянно трябва да си нащрек. Следящият емисиите човек не трябва да пропуска нищо важно.

Любомир Мартинов

Снимка: Минко Чернев/БТА

За мен БТА е Вторият ми университет

Любомир Мартинов е заместник-директор на дирекция „Международна информация“. Роден е през 1990 г. в Плевен, където прекарва част от детството си. Завършва Френската езикова гимназия „Алфонс дьо Ламартин“ в София и специалност „Международни отношения“ в Софийския университет.

Женя Илчева, стажант „Икономика“

Защо избрахте журналистиката?

От малък обичам да пиша и се надявах един ден да мога с това да си изкарвам хляба. Така и стана, за щастие. Бях на стаж в Министерството на външните работи по време на следването си. Там основната ми работа беше да пиша кратки сводки на български език с основните събития в държавите от Близкия изток и Африка от медиите и да ги пращам на колежите, отговарящи за съответните страни. Целта бе да им улесня работата, да не се налага да преминават целия новинарски поток, за да намерят новините, които им трябват. Всъщност сам си измислих тази задача и то-

гавашната ръководителка на дирекция „Близък изток и Африка“ Славена Гергова я одобри. По-скоро, за да ме поощри – надали имаше реална нужда от това усилие. Беше 2012 г., година след избухването на Арабската пролет, която разтърси из основи Близкия изток и Северна Африка. За мен, като студент по международни отношения, бе изключително интересно да съм жив свидетел на историческите събития в този регион. Да чета и да пиша за ставащото там, ми доставяше голямо удоволствие.

Същата есен с няколко мои съученици започнахме да пишем блог, като аз отговарях за рубриката „Свят“. Мисля, че тогава започна да се оформя в главата ми идеята да стана журналист.

Следващата стъпка бе двумесечен стаж във в. „24 часа“ през пролетта на 2013 г. От един колега от университета, който по същото време беше на стаж в БТА, разбрах, че има конкурс за работа в главна редакция „Международна информация“. Подадох документи, явих се с още 15-ина кандидати на доста труден изпит – превод на текст от френски на български език (мисля, че беше от в. „Монг“) и превод от английски от сп. „Икономист“. Справих се успешно, бях повикан на интервю с тогавашния генерален директор на БТА Максим Минчев и с главната редакторка на „Международна информация“ Елияна Генчева. Мина добре, получих предложение за работа, което приех, и още в деня след държавния ми изпит в университета през юли 2013 г. постъпих на работа.

От колко години работите в БТА?

Вече почти 13 години.

Какво за Вас е БТА?

До голяма степен мечтаната ми работа. За да не звучи клиширано, ще кажа защо. Още от малък не обичам да ставам рано. Ставането за училище в 06:00 ч. беше пълно мъчение. Тогава се роди първият ми критерий за работа. Да не се налага да я започвам рано сутрин. В БТА имаме около веднъж седмично смяна от 07:00 ч. сутринта, което се преживява. В останалите дни не стъпвам в редакцията преди 10:30 ч. и това е страхотно. Когато открих страстта си във Френската по езиците (преди гимназията бях учил малко английски, но никога не се бях занимавал сериозно), реших, че искам да работя с тях. Все пак инвестирах пет години в изучаването на френски и испански, а през следващите пет

научих английския, както трябва. В БТА работя сега всеки ден с тези езици, предавайки новини от тях на български. Това отговаря на втория ми критерий за мечтана работа. Една злополучна бригада в Шатите ме накара да се замисля за още два критерия. Реших, че искам да работя нещо, което ми дава възможност да пътувам по света, но да живея в България при семейството и приятелите. Също така да е висококвалифициран, интелектуален труд, защото се оказа, че физическият труд не ми понася, нито средата в него. Стана точно така – аз съм журналист и преводач на книги, живея в София, а за 13 години съм пътувал в командировки в около 15 държави на четири континента. Като добавим към това и елемента с писането, който вече споменах, разбирате защо го наричам мечтана работа.

Кое е най-голямото предизвикателство в работата?

Дори не мога да ги изброя. Всеки ден се появяват нови предизвикателства. Но с търпение, хладнокръвие и стремеж към това да ставаш все по-добър в работата си, тези предизвикателства се преодоляват.

Може ли да ни разкажете за хората в МИНО – преди и сега?

За мен БТА е вторият ми университет. Имаша щастието да срещна невероятни професионалисти и ерудити, които ме научиха на занаята и ми разкриха тайни за писането, журналистиката, международните отношения и езиците, които трудно можеш да научиш в училище или в университета.

Тук искам да изкажа огромна благодарност на Елияна Генчева – Аля, Милена Милева и Калина Любомирова, които положили невероятен труд да ми предадат всичките си знания, които имат огромен принос за кариерното ми развитие и които ми дадоха необходимото самочувствие да работя днес с лекота и удоволствие като журналист международник и като преводач. Важна роля в професионалния ми път има и Петко Азманов, който наследи Аля начело на МИНО. Аля и Петко са страхотни ръководители и с тях винаги сме работили в хармония и без излишно напрежение, а редакцията ни неизменно е сред най-добрите в България в отразяването на новините от света.

В БТА намерих и приятели, освен колеги. Радвам се, че не работим в токсична среда и дано винаги така да остане. До ден днешен ми е

приятно, когато излезем с бетеанци на вечеря, обичам да ходим заедно на викторини по баровете и да пием бири.

Какви качества трябва да притежава един журналист?

Да може да пише и да говори грамотно – това е рядкост, колкото и странно да звучи. Да умее да предава вярно, точно и бързо информация. Да има капацитета да поставя новините в контекст, да откроява защо новината е важна и да дава необходимия на читателите, слушателите или зрителите бекграунд, без който няма да е ясна цялата картина.

Независими и безпристрастни медии според мен не съществуват, но е важно един журналист да умее, доколкото е възможно, да се отърси от политическите си и други пристрастия и от зависимостите на медията, за която работи. Да даде трибуна на възможно повече гледни точки, за да може читателите сами да си направят изводи и да намерят истината.

София (12 септември 2025) Разговор на отговорния редактор в дирекция „Балкани“ Симона-Алекс Михалева със заместник-директора на дирекция „Международна информация“ Любомир Мартинов – специални пратеници на БТА за сесията на Европейския парламент (ЕП) в Страсбург тази седмица. В разговора обсъждат бъдещето на Европейския съюз (ЕС), кризата в Близкия изток и грона-нашественик над Полша
Снимка: Любомира Филипова/БТА

Николай Станоев

София (16 февруари 2026) Екипът на Българската телеграфна агенция отбелязва 128 години от първия бюлетин на БТА. Генералният директор на Агенцията Кирил Вълчев връчва награда на Николай Станоев, старши отговорен редактор в дирекция „Международна информация“ (Вляво). Снимка: Милена Стойкова/БТА

Работата ми в БТА е моето поприще

Николай Станоев е старши отговорен редактор в дирекция „Международна информация“ на БТА. Роден на 27 декември 1982 г. в град София. Завършва 9-а френска езикова гимназия „Алфонс дьо Ламартин“, а след това – Софийския университет „Св. Климент Охридски“, магистър по специалност „Международни отношения“. От 2002 г. до 2004 г. работи като международен редактор в сутрешния блок на БНТ. Започва работа в БТА през 2004 г. след конкурс, първо като репортер в дирекция „Международна информация“, а след това, от 2009 г. – като редактор. Отразява множество международни събития за БТА. През годините има редица стажове, включително в Министерството на външните работи, и преминава програма на Държавния департамент на САЩ.

*Боряна Михайлова, стажант
„Международна информация“*

Как се появи журналистиката във Вашия живот?

Появи се по една случайност. В студентските ми години реших, че трябва да започна работа. След като смених няколко места, кандидатствах с един приятел от училище за работа в чужбина, но режимът на одобрение тогава беше такъв, че трудно позволяваха на студенти от първите курсове да работят извън страната. И така случайно се озовах в БНТ, където работих две години. В един момент просто бях решил, че ще напусна и че ще си почивам една година. Тогава се появи обява за работа в дирекция „Международна информация“ на БТА и реших да се пробвам. На конкурса ме одобриха и така започнах да работя тук.

От колко години работите в БТА?

Вече над 21 години. Може би това е моето професионално призвание. Имал съм своите разочарования, както и много хубави моменти, но в крайна сметка винаги нещо ме е задържало. Това, с което се занимавам, не го чувствам като работа, а като мое поприще, което е много важно и ценно – работата си да я приемаш като хоби.

Бихте ли ни разказали повече за дирекция МИНФ? Какво се е променило в нея през годините?

Дирекция „Международна информация“ е една от основните в БТА, тъй като освен вътрешните новини за България, които, разбира се, са приоритет, тя отразява международното положение, което е също толкова важно. Много често вътрешната политика е функция от външната, особено в по-малки страни като нашата, така че това, което става по света, неминуемо ни касае. Живеем в сложни геополитически времена, в които войната в Украйна и други развития поставиха началото на нов период в международните отношения, който ще видим докъде ще доведе. Не е случайно, че има едно китайско проклетие – „Пожелавам ти да живееш в интересни времена“, а ние безспорно живеем в такива.

Средства като телеграфа остават в миналото. Наименованието „Българска телеграфна агенция“ е запазено чисто исторически. С интернет и техниката, с която разполагаме днес, нещата много се променят. Вече имаме снимки към информацията, видео, аудиофайлове и т. н.

Кое е най-голямото предизвикателство в работата Ви?

Да отразяваме бързо, обективно и възможно най-интересно новините.

Вие сте журналист, но и ментор. Какво е мнението Ви за младите хора? Учите ли се от тях?

Разбира се. Това да съм ментор на такива прекрасни млади хора като Вас, е едно от двете ми най-любими неща, заедно с това да пиша обзори. Аз също имам какво да уча, тъй като нещата непрекъснато се променят, започнаха да се появяват млади хора, което е много хубаво. Дава ми стимул да се чувствам добре в работната си среда.

Какви качества трябва да притежава един журналист според Вас?

Първо, един журналист трябва да има много задълбочени познания в областта, която покрива. В случая при мен е да познавам международното положение, конфликтите, техния генезис – изобщо историята и причините за всичко това, на което ставаме очевидци днес. Също така трябва да мисли бързо, да се приспособява, да е находчив, да преценява ситуацията и да реагира адекватно. Един журналист няма работно време, защото той непрекъснато трябва да следи всичко, което се случва. Техническият прогрес, от една страна, е нещо много хубаво, в същото време води до това, че човек няма лично пространство и тази динамика и забързаният ритъм се отразяват донякъде негативно.

Споменайте технологиите. Според Вас как изкуственият интелект влияе върху журналистическата професия?

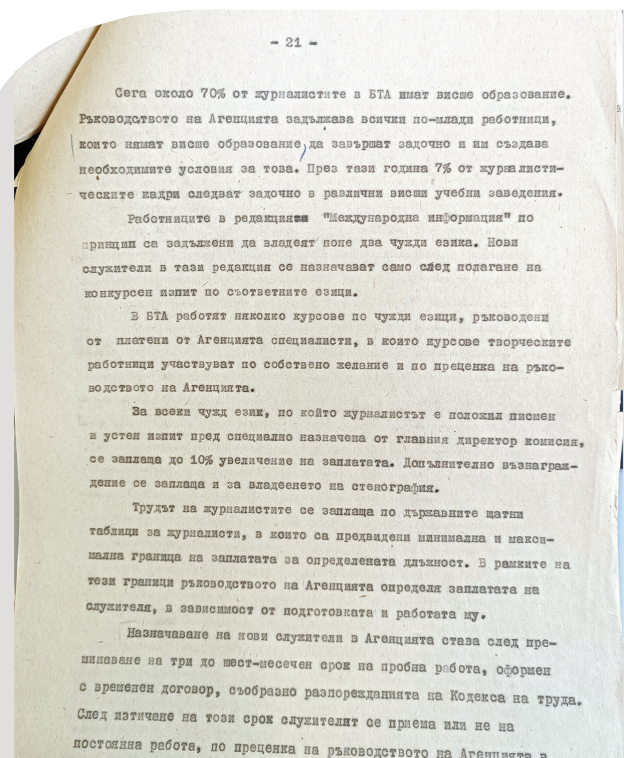
Изкуственият интелект може да е изключително полезен и много улеснява работата на един журналист. От друга страна, той все още не е достатъчно развит, за да се разчита изцяло и единствено на него. Много е важна човешката мисъл, находчивостта, особено в нашата професия. Един журналист трябва да разчита на своя мозък. Сещам се за един пример още от преди 30 години, когато тогавашният световен шампион по шахмат Гари Каспаров игра срещу суперкомпютъра „Дийп Блу“ и в крайна сметка загуби, което е показателно. Суперкомпютърът може да обработва до няколко милиона хода в секунда, избира най-добрия от тях и човешкият интелект рано или късно бърка и губи. Каспаров все пак успя да спечели няколко партии, в които го надхитри с въображение. Това доказва, че все още човешкият мозък може да измисли нещо, на което изкуственият интелект не е способен.

Кое е нещото, което Ви кара да се усмихнете в края на работния ден?

Това, което ме кара да се усмихвам, е добре свършената работа.

Как бихте описали БТА с няколко думи?

Развива се, но не остарява.

Още в ранните десетилетия на Българската телеграфна агенция работата в международните редакции се утвърждава като една от най-взискателните в професионално отношение. Служителите в редакция „Международна информация“ по принцип са задължени да владеят поне два чужди езика, като назначаването им става след полагане на конкурсен изпит по съответните езици, се казва в архивен документ от 1951 г.

Агенцията създава условия за непрекъснато повишаване на квалификацията – организират се курсове по чужди езици, водени от специалисти, в които журналистите участват по собствено желание и по преценка на ръководството. За всеки език, по който служителят е издържал писмен и устен изпит пред назначена комисия, се предвижда допълнително възнаграждение. Насърчава се и владеенето на стенография като важно умение в ежедневната работа.

След промените в кадровия състав след Деветосептемврийския преврат част от новоназначените журналисти постъпват без необходимия образователен ценз, което налага изграждането на вътрешна система за обучение и професионално развитие в самата агенция. Постепенно се утвърждава модел, при който практиката и самообразованието вървят ръка за ръка.

Към края на периода значителна част от журналистите в БТА вече имат висше образование, а ръководството насърчава и задължава по-младите служители да го придобият, като създава условия за задочно обучение.

Дирекция „Вътрешна информация“

Хроникьорът на събитията в България

Дирекция „Вътрешна информация“ (ВИНФ) е едно от основните редакционни звена на БТА. Нейната задача през десетилетията е да следи и отразява събитията в страната – политически, икономически, обществени и културни – и да ги предоставя като новинарски поток на българските медии.

Работата във „Вътрешна информация“ изисква специфични професионални качества – бързина, точност, способност за проверка на фактите и умение да се работи в динамична среда. Репортерите на редакцията са тези, които присъстват на официални събития, срещи и прояви в страната, подготвят кратките агенционни информации и ги изпращат в информационните емисии на БТА, откъдето те достигат до редакциите на вестници, радио и телевизия.

В годините преди демократичните промени през 1989 г. работата на ВИНФ протича в рамките на строго регулирана медийна система. Както отбелязва дългогодишният журналист и изследовател на историята на БТА Панайот Денев, редакцията е поставена в сложната позиция да съчетава журналистическата работа с ролята на посредник между партийните институции и медиите. Чрез БТА често се предават указания към редакциите на печата, радиото и телевизията за начина, по който трябва да бъде представено дадено събитие.

В този период репортерите на ВИНФ работят при строга дисциплина и в условия на силен контрол върху информацията. Те трябва не само да подготвят новините, но и да се съобразяват с ограниченията върху темите и начина на представяне. Въпреки това редакцията се превръща в професионална школа за поколения журналисти, които усвояват принципите на агенционното новинарство – краткост, точност и бързина. Личните свидетелства на журналистите разкриват динамичната и напрегната атмосфера на работата. Сергей Наков си спомня, че още в първите месеци в редакцията репортерите стават „пристрастени към ин-

формацията от първоизточника“ и към бързия ритъм на новинарската работа. Венелин Митев описва ежедневието на репортера като изключително натоварено – дълги часове в институции, придружаване на официални делегации, подготовка на текстове в кратки срокове и постоянна отговорност за точността на информацията.

В технологично отношение работата в редакцията също се променя значително през десетилетията. В първите години информацията се пишат на пишещи машини, редактират се на хартия и се изпращат чрез телетипи към редакциите. Бюлетините на БТА се размножават на циклостил и се разпространяват като основен източник на новини за българските медии.

След 1989 г. ВИНФ преминава през съществена трансформация. Промените в политическата система и развитието на медийната среда създават нови условия за работа. Постепенно редакцията се освобождава от идеологическите ограничения и се ориентира към принципите на съвременната агенционна журналистика – обективност, плурализъм и професионална независимост.

Днес традицията на „Вътрешна информация“ продължава в рамките на съвременната структура на БТА. Основната мисия остава същата – да събира и разпространява достоверна информация за събитията в България и да бъде надежден източник на новини за медиите и обществото. В дирекцията влизат отделите: „Репортери“, „Фоторепортери“, „Кореспонденти в България“, „Оригинални текстове“. В нея работят над 100 журналисти и тя е най-голямата в Агенцията. От създаването си през 1952 г. главни редактори на ВИНФ са били: Никола Спиров, Георги Константинов, Милко Григоров, Велчо Чанков, Тодор Стоянов, Марко Изнатов, Захари Захариев, Христо Томев, Горан Готев, Симеон Симеонов, Георги Ведроденски, Сергей Наков, Любомир Димитров, Лили Тодорова, Азлияда Маринова, Борис Хамалски, Евгения Друмева, Генка Иванова.

Генка Иванова

В БТА сме като семейство, което е обречено да бъде заедно

Генка Иванова започва журналистическата си дейност през 1993 г. в частното пловдивско радио „Канал Ком“ като репортер. На работа в БТА постъпва през 2003 г. като репортер в редакция „Вътрешна информация“, където отразява дейността на Министерския съвет, на вицепремиери и министри на администрацията и на електронното управление. През 2017 г. преминава в екипа на редакторите на редакция „Вътрешна информация“, а към днешна дата е и директор на дирекцията. Заедно с Милена Георгиева, старши отговорен редактор в отдел „Справочна“, е съставител на книгата „125 години Българска телеграфна агенция. Истинските новини. Събития от архивите 1898-2023“.

Румена Младенова, стажант
„Български медии и общности по света“

За Генка Иванова в един момент БТА се превръща в магнит, притегателен център. „Тя приобщава хора, които искат да работят точно това, усещаш се на мястото си, харесваш работата, екипа, обстановката, попадаш в една среда, в която знаеш, че имаш приятели. Ние сме като семейство, което е обречено да бъде заедно“, сподели в интервю за стажантския бюлетин „Школата БТА“ Иванова.

За пътя от учител към журналист

В началото на професионалния си път Генка Иванова е учител по начална и предучилищна педагогика. След като разбира, че преподаването не е за нея, решава да се пренасочи. Журналистическата ѝ кариера започва през 1993 г., когато се записва на курсове, организирани в Пловдив, където лектори са Божана Димитрова, проф. Веселин Димитров, Иван Константинов, гост-лектор е и Петър Увалиев. Същата година започва работа в частното пловдивско радио „Канал Ком“ като репортер. „Тогаваш наистина се запалих по журналистиката, харесваше ми контактът с хора, това, че професията е много динамична, особено в този период, когато бяха промените в България, всичко беше наситено със събития, България се променяше“, сподели директорът на ВИНФ.

В БТА постъпва през 2003 г. като репортер, където отразява работата на Министерския съвет и парламента.

През годините Генка Иванова преминава през различни позиции в дирекция „Вътрешна информация“ – репортер, отговорен редактор, директор. По нейни думи най-добре обаче се е чувствала в ролята на репортер: „Преминването от репортер към отговорен редактор ми беше много трудно, но знам, че професията репортер е до време. Когато си млад, имаш енергия и гориш, след това трябва да предадеш щафетата на по-младите“.

За трудностите на професията и чара на журналистиката

„Имало е и много моменти, в които човек изнеможава, бил е навън седем-осем часа за събитие. Когато се съставяше правителството на Национално движение „Симеон Втори“ (НДСВ), трябваше да стоим пред централата шест-седем часа, беше лято, човек няма къде да почине, чака и чака. Имало е трудни моменти – дъжд, кал, имало е събития като пожари, катастрофи, в които се налага да се изживеят много тежки моменти. Имало е приятни, променящи събития – това е чарът на журналистиката“, разказа Генка Иванова.

Тя посочи, че най-важното качество, което един журналист трябва да притежава, но и „перманентно условие“, е любовта към професията: „Ако имаш желание и вътрешно усещане, че това е работата, която искаш,

тогава ще намериш начин да не ти тежи, че си жаген, че си гладен, че си мокър, попадаш в ситуации, които не са много приятни, но когато си свършиш работата и си удовлетворен, това значи е твоео място“.

Като директор на дирекция „Вътрешна информация“ тя поясни, че търпението и диалогичността са ключови фактори за успешно свършената работа. Според нея човек трябва да умее да се вслушва в нуждите на хората, които разчитат на него. А що се отнася до информацията, тя смята, че професионализъмът е задължителен. „Нашите правила са изключително добре описани, знае се какво и как да се направи, върху какво да се наблегне и акцентира, целта е машината да работи добре във всякакви условия, да няма пропуски“, допълни Иванова.

Журналистиката в новия век

По повод предизвикателствата пред журналистите в 21-ви век тя посочи „огромното количество“ новини, но и това, че хората трябва да умеят да отсяват важното от маловажното, истината от лъжата. Според нея технологиите и изкуственият интелект утежняват работата, но тя вярва, че хората винаги ще бъдат крачка напред: „Когато бях в радиото, се работеше на компютри, това беше едно от малкото места, на което се използваха компютри. Работех на системата „DOS“. Сега сме със супер възможности, новините достигат до читателите много по-бързо и по-лесно“.

Генка Иванова забелязва, че в съвременното пространство на професията се размихват: „Повечето хора, които излизат с информация в социалните мрежи, се наричат журналисти, но това не гарантира, че информацията е достоверна и че човекът е журналист“.

Освен това тя отбелязва и че журналистическата професия става все по-малко привлекателна за младите хора. Разказа, че когато е започнала курса в Пловдив, са били 35 души, но към днешна дата е единствената, която продължава да се занимава с журналистика. „Отстрани може да изглежда примамливо, привлекателно, но когато човек влезе в професията и свали „розовите очила“, вижда, че има много трудности, нерви, тичане напред-назад“, сподели директорът на ВИНФ.

БТА и останалите медии

В отговор на въпроса какво отличава БТА

от останалите медии, Иванова посочи истината, фактите без оценки, без украса, без лично мнение, задължителното назоваване на източник. „Случвало се е да знаем някаква информация много по-рано, но да нямаме официален източник, който да застане зад думите си. Трябва да чакаме, докато се потвърди официално. През това време останалите колеги, особено от частните канали, вече са публикували информацията. Незадоволени източници при нас няма“, каза тя. По повод невярната информация, която се среща в различни страници в интернет, Иванова съветва хората да се научат да разчитат на проверени източници.

Като важен принцип на БТА журналистът назова и стриктното спазване на правилата: „Най-вероятно и другите спазват правилата, но те допускат много по-често да излезе информация без назован източник. Новините, които ние правим, са такива, които след 100 години нашите наследници ще напишат в книга, ще съберат историята такава, каквато ние сме я предали. Трябва да останем чисти за историята“, добави тя.

БТА в три думи след повече от 20-годишен опит в Агенцията

По думите на Генка Иванова през годините Агенцията ѝ е дала много, но я е научила най-вече на дисциплина: „В един момент усещаш, че си станал като войник. Когато ти звънат в три през нощта, да успееш да организираш екипа си. Вътрешното чувство е, че трябва да станеш и да го направиш“.

За тези повече от двадесет години тя каза, че БТА не ѝ е отнела нищо и че ако е имала усещането за нещо отнето, значи не е за това място.

„Тук всичко е регламентирано, имаме достатъчно време, за да почиваме и да се виждаме с близките си. Когато професията ти се превърне в рутина, в средство за печелене на пари, тогава започваш да не се чувстваш в свои води“, допълни Иванова.

Тя сподели и думите на свой колега от Пловдив, който посочва следното: „Журналистиката е занаят. Трябва да ти идва от сърцето, трябва да умееш да го работиш и да го „откраднеш“ от тези, които знаят как се прави. Учи се, но всичко идва от сърцето“. За финал на разговора Генка Иванова описа БТА с думите „професионализъм“, „истина“ и „будеще“.

Репортерите

Отдел „Репортери“ към дирекция „Вътрешна информация“ е сред най-разпознаваемите репортерски звена в БТА. Той обединява журналисти, които ежедневно отразяват събитията в страната – политически процеси, институционален живот, обществени теми и социални въпроси.

Репортерите на ВИНФ са сред най-активните автори в новинарския поток на БТА. Тяхната работа е свързана с постоянна готовност за реакция – отразяване на пресконференции, заседания на институции, публични събития и извънредни ситуации. Именно чрез техните текстове голяма част от вътрешнополитическата и обществената информация достига до медиите и институциите в страната.

Работата в екипа изисква бързина, точност и способност за работа под напрежение. Новините трябва да бъдат подготвени в кратки срокове, с ясно структурирана информация и без излишна интерпретация, така че да могат да бъдат използвани от различните медии.

Още в годините на класическата телеграфна агенция вътрешната информация е сред основните направления в работата на репортерите. Тяхната задача е да осигуряват надежден поток от новини за събитията в страната, които след това се разпространяват чрез бюлетините и информационните канали на Агенцията.

През годините през този екип преминават поколения журналисти, за които работата във „Вътрешна информация“ се превръща в школа по агенционна журналистика – с високи професионални стандарти, чувство за отговорност към фактите и умение за бърза и точна новинарска реакция.

В съвременната структура на БТА репортерите от екипа продължават да бъдат важна част от ежедневния новинарски поток на Агенцията, като съчетават традиционните принципи на телеграфната журналистика с изискванията на дигиталната среда. Към 2026 г. във „Вътрешна информация“ работят около 15 репортери.

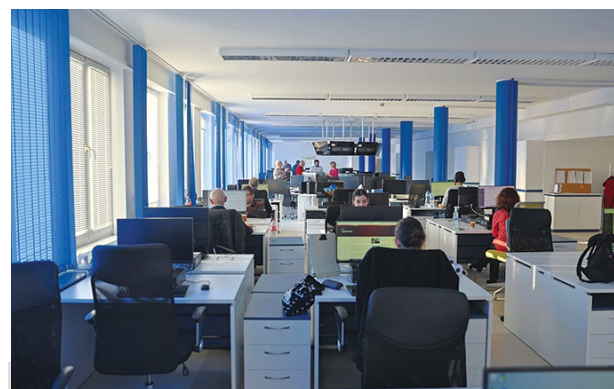
Следващите страници съдържат лични свителства на Екатерина Панова, заместник-директор на дирекция „Вътрешна информация“ и ръководител на екип „Репортери“, която разказва за своята работа, за динамиката на новинарския ден и за професионалния опит, натрупан в БТА.

София (11 януари 1998) Репортерите на БТА тръгват на събитие.
Пресфотото-БТА снимка: Руслан Донева/архив

София (14 февруари 1996) Новият „Нюзрум“ на Българска телеграфна агенция.
Пресфотото-БТА, снимка: Евелина Андреева/архив

София (16 февруари 2025) БТА изцяло обнови новинарската си стая (нюзрум)

Екатерина Панова

София (1 август 2025) Разговор на Стефан Ковачев със заместник-директора на „Вътрешна информация“ в БТА Екатерина Панова за парламентарната работа, посещението на Зеленски в България и психологията на журналиста. Снимка: Минко Чернев/БТА

Работата на репортера е да следи живота, а той няма работно време

Екатерина Панова е журналист с над 20 години опит. Родена е в София. Има две магистърски степени – „Културология“ от ЮЗУ „Неофит Рилски“ и „Психология и психопатология на развитието“ от ВСУ „Черноризец Храбър“. Завършила е курс по фотожурналистика към СУ „Св. Климент Охридски“. Преминала е курс по предприемачество към програма BASE, поредица от обучения във Фокусиран към решения подход, както и Кариерно ориентиране на ученици. Журналистическият ѝ път започва през 2004 г. в Информационна агенция „Фокус“, като последователно заема позициите – специалист в отдел „Архив“, парламентарен репортер и редактор. В БТА постъпва през 2014 г. като парламентарен репортер, а от 2021 г. е ръководител екип „Репортери“ в дирекция „Вътрешна информация“. Има едногодишен опит и като специалист в прессекретариата на държавния глава. Работила е две години в печатница в отдел за предпечатна подготовка. Била е част от Настоятелството на Фондация „За нашите деца“. Активен доброволец е в програмата за менторска подкрепа на ученици ABLE Mentor.

Сияна Димитрова, стажант
„Вътрешна информация“

В обувките на репортера

Според Екатерина работата на репортера е отговорност. Тя изисква редица комплексни качества – предимно личностни, а след това и професионални. На първо място – изключително важно е човек да е осъзнат, под черта тя.

Вярвам, че личностните и социални умения са част от професионалните. Ако един човек не е отговорен, дисциплиниран, внимателен, прецизен, съвестен, ще му е много трудно да се развива и напредва в която и да е професия, допълни Панова.

Управлението на себе си е много важно. Журналистическата професия е високо отговорна, защото една дума може да съгради, но може и да разруши. Затова е важно да сме самодисциплинирани при поднасянето на информация, смята тя.

Конкретно за репортерските умения тя вярва, че е важно репортерът да е буден, да вижда, да чува, да умее да слуша, да отсява информация, да не предполага, а да проверява.

Работен ден „в готовност“

„Работата на репортера е да следи живота такъв, какъвто е. А животът не спира, няма работно време. Нямаме лукса да започнем работа в 9:00 ч. и да приключим в 17:00 ч., защото събитие може да излезе и рано сутринта, и късно вечерта. Всеки ден е различен от предишния и от следващия“, разказа Екатерина Панова.

Според нея дори репортерът да няма определен ресор, за който отговаря, той винаги трябва да бъде информиран за общественно-политическите процеси в страната, защото темите се преплитат и са свързани. Още със ставането трябва да се запознае със събитията, които са се случили от предишната вечер, да е наясно какви събития са планирани за отразяване в съответния ден, кои колеги са ангажирани.

Координацията е сложна, но много важна за работата. Като цяло всеки репортерски ден преминава малко като на войниците – в готовност, каза Екатерина Панова.

Неочаквани предизвикателства

Трудности в работата има, но Екатерина Панова не ги приема като драматични. Важно е да знаеш пътищата на информа-

цията и да овладееш инструментите за извличането, организирането, структурирането и поднасянето ѝ в полезен и четивен за обществото вид, смята тя. Тези умения ги трупам в хода на работата и не ги намирам за сложни, но истинска трудност са се оказвали предизвикателства, свързани с хора и животни, посочи тя.

Огромни пеперуди „Монарх“ в историческата сграда на Народното събрание са сред тези предизвикателни за нея ситуации. „Докато с колегите от другите медии следяхме пленарното заседание, някакъв човек донесе две големи кутии, отвори капациите им и от там започнаха да излитат огромни пеперуди. Настана голяма суматоха. А аз се вкамених, защото имам фобия от пеперуди. Трябваше обаче да продължа да следя работата на депутатите. През цялото време бях на тръни някоя пеперуда да не кацне върху мен. Това беше едно кошмарно преживяване за мен“, допълни тя.

По нейни думи е предизвикателно, когато трябва да се отразяват трагични събития, като земетресения, наводнения и случаи със загинали. Тук отново е важен балансът – ако няма информация, това води до напрежение, ако има прекалено много подробности за трагедията – тогава се нагнетява усещане за безсилие, каза ръководителят.

Ролята на ръководителя на репортерите

Балансът между равномерно разпределената работа и качеството на изпълнение на задачите е много труден, обясни Панова. Не винаги е възможен този баланс, но се старая всеки репортер да бъде компенсирен, когато е нужно. За мен е важно да има добра атмосфера, която да помага на хората да развиват уменията си, заяви тя.

За ролята на ръководителя Екатерина Панова мисли, че е важно да е наблюдателен, да се опитва да разбира, да има усет към хората – да забелязва силните и слабите страни на всеки отделен репортер.

Вярвам, че когато човек е фокусиран върху талантите и уменията, които има и му носят радост, паралелно с това развива и другите си качества. Хората са различни, затова е много важно като ръководител да се опитвам да поглеждам от гледната точка на другия. Това не е лесно, но помага, каза още тя.

Лора Метанова

София (31 март 2025), снимка: Минко Чернев/БТА

Впечатления от един почти 25-годишен опит

Лора Метанова е завършила специалност „Връзки с обществеността“ във Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Работи като репортер в БТА повече от 20 години. Отразявала е най-дълго парламента, но също и Министерството на външните работи, президента и Министерството на отбраната. В момента е старши отговорен редактор в БТА.

Моника Зафирова, стажант
„Социални мрежи“

Как започнахте да се занимавате с журналистика?

Журналистиката ми е детска мечта още от шестгодишна. От училище бяхме на посещение при сестрата на Димитър Дончев – известен революционер, свързан с Добруджа. Получих задача от учителката да направя репортаж. Беше толкова запленяващо и забавно. Водех си бележки от разговора, разпитвах за живота на семейството. Това провокира интереса ми към такъв вид работа. Струваше ми се, че непрекъснато ще се случват интересни неща и ще срещам интересни хора, за които ще разказвам.

Имате близо 25 години опит в БТА. За този четвърт век по какъв начин се е променила Агенцията?

БТА страшно много се промени, основно във връзка с навлизането на нови технологии. Когато бях на стаж в БТА в първи курс, имаше едни машини – телекси, по които се изпращаше печатен бюлетин на абонатите. Информацията се предаваше доста по-бавно. Сега нещата са съвсем различни покрай интернет и социалните мрежи. Нещо друго, което много се промени, е, че БТА се отвори повече към хората. Преди беше насочена към конкретни абонати, а сега всеки има достъп до информацията, което промени и облика ѝ.

Преминали сте от репортер към редактор. В коя роля се чувствате повече в свои води?

Когато един човек е бил репортер някога, винаги си остава такъв. Но е интересно да видиш нещата и от другата страна, защото на терен работата изглежда по един начин, а когато дойде готов текст, е коренно различно. По тази причина се старая да не забравя как съм се чувствала на терен и какви грешки съм правила. Но репортерската работа винаги ти остава в кръвта.

Следили сте дълго време различни български институции. С кои сте работили най-много? Най-дълго съм отразявала работата на парламента.

А какви са били трудностите на Вашата работа с него?

Политематичната материя, с която трябва да се занимаваш, е трудност. Парламентът приема много различни закони и кодекси и е доста трудно да бъдеш специалист по всичко. Това е свързано с много проучвания по темата, за да не напишеш някоя глупост.

Свързана ли е неизменно журналистическата професия с пътуването? Вие пътували ли сте в чужбина по работа?

Да, много съм пътувала по работа. Журналистиката е свързана със срещи с различни хора. Когато отразявах дейността на Външно министерство и на президента, съм пътувала доста. А най-интересната ми командировка беше в Китай с председателя на парламента.

А какво Ви задържа в България?

Винаги ми се струва, че човек носи себе си, където и да отиде. Ако някъде не се чувстваш добре, няма да се чувстваш добре никъде. То-

ест това дали ще живееш в България, или на друго място, няма толкова голямо значение за качеството на живот, колкото самото твое светоусещане. По тази причина никога не съм искала да живея в чужбина.

В професионалния Ви опит сте виждали значими за България събития като влизането в НАТО и ЕС. Какви са били настроенията тогава и какво е различното сега?

Когато влизахме в Европейския съюз, хората бяха изключително оптимистични. Членството беше посрещнато с очакванията, че веднага, като с магическа пръчка, животът ще се промени и ние ще придобием стандарта на западните европейски държави. Впоследствие се оказа, че е нужна работа, за да се достигне до този момент. Докато сега българите са настроени доста по-реалистично и знаят, че те самите трябва да положат усилия. Знаят, че подобряването на живота не идва наготово само с влизането в някаква структура.

Според Вас каква роля играят социалните мрежи при отразяването на значими събития днес?

Социалните мрежи стават един от основните фактори, имат огромна роля за разпространението на новините. Даже много политици и обществени личности вече предпочитат да използват Фейсбук, вместо да дават пресконференции за журналистите. Социалните мрежи се превръщат в едно много сериозно допълнение към журналистическата работа и към медиите като цяло.

„Престижна“ ли е журналистическата професия? И различно ли е отношението на обществото към журналистите преди и сега?

Със сигурност има известен негативен отенък в момента. Струва ми се, че преди отношението към журналистите беше по-положително. Хората са доста критични към журналистиката. Понякога лошите проявление обаче идват не от некадърност, а просто от новите условия – по-бързо отразяване и по-голяма конкуренция и състезателност, което влияе върху качеството на работата.

Какъв съвет бихте отпразили към младите журналисти днес?

Най-важното нещо за журналистите е да им е интересно това, което правят, и то да не се превръща просто в работа и стенографска дейност. Да не си губят желанието да научават нови неща.

Кореспонденти в страната

Кореспондентската мрежа на БТА се изгражда след 1952 г., когато се поставя началото на организирана кореспондентска дейност. Още през 1958 г. в страната вече работят 26 кореспонденти, а към края на 70-те години техният брой е 28. Назначаването им преминава през строг подбор, включващ практически изпити, редактиране на текстове и проверка на езикови умения.

Работата на кореспондентите е свързана с висока отговорност и често с ограничени ресурси. В продължение на години много от тях работят от домовете си, предават информация по телефон и диктовка, но въпреки това осигуряват непрекъснат новинарски поток от страната.

През годините кореспондентските бюра постепенно се развиват и се превръщат в регионални медийни центрове. За това допринася генералният директор Максим Минчев. Благодарение на него, по думи на Борислав Чалъков в книгата „Лични свидетелства“ на БТА, кореспондентските бюра в страната се утвърждават като „пресклубове и медийни центрове на политическия, икономическия, обществения и културния живот по места“. Създават се нови рубрики, разширява се тематичният обхват, а кореспондентите получават все по-добра техническа обезпеченост. С навлизането на новите технологии и създаването на „Студио БТА“ през 2014 г. възможностите за работа на терен значително се разширяват. Кореспондентите са обучени да работят с модерна техника и да предават информация в различни формати – текст, снимка и видео.

Към 2026 г. кореспондентската мрежа на БТА обхваща 62 кореспонденти в страната, разпределени в различни редакции: 56 във „Вътрешна информация“, трима в ЛИК, двама в „Икономика“ и един в „Спорт“. През последните години се наблюдава тенденция към разширяване екипите на кореспондентските бюра, особено в големите областни центрове

Рени Никифорова

Кореспондентите са гръбнакът на новинарското съдържание на БТА

Рени Никифорова завършва бакалавър със специалност „Журналистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и магистратура „Продуцентство и креативна индустрия“ в същия университет. Започва работа в БТА през май 2022 г. като редактор в дирекция „Вътрешна информация“, а от август 2023 г. заема длъжността отговорен редактор в същата дирекция. През 2024 г. става заместник-ръководител на кореспондентите на БТА. Към днешна дата отговаря пряко за всички кореспонденти в страната.

Румена Младенова

За Рени Никифорова кореспондентите на БТА са гръбнакът на новинарското съдържание на Агенцията. За ролята на кореспондентската мрежа, подчертавайки значението ѝ за навременното и обективно отразяване на събитията, Рени Никифорова говори в интервю за „Школа БТА“. В него тя разказа и за своя път – от първите стъпки като редактор до поемането на ръководството на кореспондентите на БТА в цялата страна.

За професионалното ѝ израстване

Още в началото на професионалния си път в БТА Рени Никифорова усеща, че е на правилното място. Новините, основани само на факти, без оценки, коментари и прилагателни, са нейна страст и именно това открива тук. След близо година като оперативен редактор получава предложение да стане отговорен редактор, и го приема: „Това е една от най-отговорните позиции в Агенцията – последната инстанция на всяка новина. Отговорният редактор е човекът, който последен натиска бутона „Публикувай“ и след това няма връщане назад“, обясни журналистът. В началото на 2024 г. по покана на Румяна Зашева, която ръководи отдел „Кореспонденти в страната“, Рени Никифорова приема позицията на заместник-ръководител на отдела. След оттеглянето на Зашева за известно време Никифорова се озовава на нейното място – с близо 60 души, които разчитат на нея: „Трябваше много бързо да навляза в отговорностите си, за да бъда в подкрепа на колегите си в страната. И до днес не мога да кажа, че съм усвоила всички тънкости – всеки ден се уча“, сподели тя.

Обхватът на кореспондентската мрежа на БТА

Според журналиста БТА има огромно богатство в лицето на своите кореспонденти. В страната към момента работят около 60 души – от дирекция „Вътрешна информация“, както и от дирекциите ЛИК, „Икономика“ и „Спорт“.

В областите Бургас, Варна, Велико Търново, Ловеч, Пазарджик и Стара Загора има по трима кореспонденти, в Благоевградска област и в Пловдивска – по петима. В Благоевград, Бургас, Варна, Пловдив и Русе има и по един фоторепортер. В 17 областни града има по двама кореспонденти, а в три – по един, като стремежът е този брой да бъде увеличен. БТА има кореспонденти и в седем не-

областни града – Гоце Делчев, Казанлък, Панагюрище, Петрич, Самоков, Свищов и Троян. Тази мрежа, по думи на Никифорова, позволява на БТА да обхване цялата страна и да отразява широк спектър от теми от обществен интерес. Един от примерите е по-голямото отразяване на заседанията на общинските съвети, чрез което гражданите получават информация за дейността на местната власт и разходването на публичните средства.

Според ръководителя кореспондентската мрежа дава възможности и за моментна картина на различни сфери от живота – от цените на основни продукти до процеси като въвеждането на еврото дори в най-малките общини.

През изминалата година кореспондентите участват в рубриката „Избирам България“, в която представят възможности за работа и развитие в различни региони, както и истории на българи, завърнали се от чужбина. Друга инициатива, по която работят през 2025 г., е рубриката „Следвай пътя на новото БГ ВИНО“, обхващаща над 100 винарски изби, чиито материали са обобщени в специализирано издание.

Наскоро стартира и рубриката „БГ СПА. Salus per aquam – Здраве чрез вода“, свързана с предстоящия HEALTHXCHANGE SUMMIT през май 2026 г., на който БТА е медиен партньор. Кореспондентите участват и в редица други инициативи – отразяване на кампанията за въвеждане на еврото, съвместни проекти със Стефан Вълдобрев и „Обичайните запознати“, участия в студиото на списание ЛИК, както и инициативи, свързани със 150 години от Априлското въстание. „Това са само част от проектите, които показват тяхната работа“, каза техният ръководител.

Обучението на кореспондентите

В началото на своята работа всички нови кореспонденти преминават през обучение в София, в рамките на което се срещат с представител на всяка една дирекция – от тези, отговорни за съдържанието, до счетоводството и техническия отдел. Според журналиста голяма роля в процеса на обучение изпълнява и отдел „Школа БТА“, тъй като там новите колеги добиват ценни знания и информация за предстоящата им работа.

Всеки новоназначен кореспондент има ментор, който му помага да навлезе по-бързо в работата: „Това е едно от най-хубавите и

позитивни неща, според мен, защото новият колега знае, че винаги и за всичко има на кого да разчита – някой, който ще му обърне внимание, ще го насърчи, успокои, ще му даде насоки и подкрепа“, каза Рени Никифорова. И все пак според нея да бъдеш журналист, се учи цял живот.

Любопитството като основно качество на кореспондента

На въпроса какви са най-важните качества, които трябва да притежава един кореспондент, тя посочи на първо място любопитството. По нейни думи, ако тази професия се превърне в рутина, то незабавно трябва да я смениш, защото няма нищо рутинно в журналистиката, особено пък що се отнася до кореспондентите.

„Кореспондентите са именно тези, които имат най-широк поглед върху събитията, работят по най-различни теми – сутринта може да отразяват наводнение, на обед – да са на пресконференция в полицията, а вечерта – на концерт. Те имат възможността да работят по най-различни теми, включително свързани с духовния живот на българите. Затова им е нужно много любопитство. Да се вълнуват от всякакви теми и проблеми, да имат богата обща култура“, обясни техният ръководител.

Друга важна черта според Рени Никифорова е отговорността и вниманието към детайла, защото БТА работи с факти и всяка неточност може да има сериозни последици.

Също така – бързина, но без компромис с достоверността, допълни Никифорова.

Много важно според нея е и умението да общуваш с хора – да печелиш доверие, да задаваш правилните въпроси и да чуваш отговорите.

И не на последно място тя посочи устойчивост: „Понякога работата е напрегната, случва се да си на терен с часове, при трудни условия, но въпреки това трябва да запазиш концентрация и професионализъм“, уточни ръководителят.

Предизвикателствата пред кореспондентската работа

Предизвикателствата, с които се сблъскват кореспондентите, според Никифорова са най-различни – от чисто логистични, като придвижване между населени места, до такива, свързани с достъпна до информация. В

по-малките населени места тя обяснява, че понякога е по-трудно да се стигне до официална позиция или да се получи бърза реакция от институциите.

В същото време там журналистът често е много по-близо до хората и техните проблеми, което също изисква деликатност и отговорност. Има и ситуации, свързани с извънредни събития – бедствия, аварии, инциденти, при които условията са тежки, но въпреки това кореспондентите трябва да бъдат на място и да предават точна и навременна информация, допълни Никифорова.

Ръководителят между подкрепата към колегите и поддържането на висок стандарт

Ръководителят определи работата с кореспондентите като изключително предизвикателство, но и удоволствие, защото вижда, че те трептят с ритъма на своя регион, познават проблемите му и са непримирими в търсенето на истината. Работят в дъжд, сняг, наводнения или пожари.

А тя от своя страна се стреми да създава среда, в която колегите да се чувстват подкрепени и оценени, независимо че са на стотици километри. Като най-трудни решения, които трябва да вземе като ръководител на отдела, определи намирането на баланс между подкрепата към колега и поддържането на висок стандарт. В такива моменти залага на открития разговор.

Друго предизвикателство се явява, по нейни думи, и определянето на приоритетите – кое събитие е с по-голяма обществена значимост и къде да бъде насочен ресурсът, особено когато събитията се случват едновременно.

Ситуации, в които екипът и тя като ръководител трябва да реагират бързо, са чести – наводнения, пожари и т.н., при които да се координира работата на няколко кореспонденти едновременно. В такива моменти тя смята, че най-важното е да има добра комуникация – да знаеш кой къде се намира, каква информация има и какво още трябва да се провери. „Разчитам много на екипа, защото всеки на място вижда различна част от картината. Моята роля е да събере тези парчета и да помогне информацията да стигне до хората възможно най-бързо и точно“, сподели Никифорова.

А на въпроса какъв съвет би дала на бъдещ кореспондент, тя отговори: „Да бъде любопитен, търпелив и честен“.

През периода 2016–2019 г. Българската телеграфна агенция функционира в условията на нарастваща динамика в информационната среда, като същевременно запазва ролята си на основен национален източник на проверена и официална информация.

Според отчетите за дейността, представени пред Народното събрание, БТА поддържа стабилен обем на информационния поток, като ежедневно разпространява хиляди новини, снимки и други мултимедийни материали. Агенцията продължава да изпълнява функциите си на официален източник на информация за държавните институции, като същевременно разширява тематичния и географския обхват на своите емисии. Значителен дял заемат международните новини, осигурявани чрез партньорства с водещи световни агенции, както и чрез собствената мрежа от кореспонденти. В този период се засилва и процесът на дигитализация на съдържанието. БТА работи по модернизация на вътрешните си системи за създаване, обработка и разпространение на информация, като се цели по-бърз и ефективен достъп до новините както за институционалните абонати, така и за по-широка аудитория. Развитието на интернет платформите и визуалното съдържание, включи-

телно фотопродукцията, се превръща във важен елемент от редакционната политика. Финансово Агенцията функционира в рамките на държавната субсидия, като в отчетите се подчертава необходимостта от допълнителни инвестиции за технологично обновяване и подобряване на материалната база. Въпреки ограниченията БТА успява да поддържа стабилност в дейността си и да изпълнява обществената си мисия.

Особено внимание през тези години се отделя на международното присъствие на Агенцията. БТА активно участва в работата на европейски и световни организации на информационните агенции, като по този начин утвърждава позицията си като надежден партньор в обмена на информация. Провеждат се и редица инициативи, свързани с културната дипломация и представянето на България в чужбина.

Периодът 2016–2019 г. може да бъде определен като етап на устойчивост и подготовка за последваща трансформация. В условията на бързо променяща се медийна среда БТА съхранява своята институционална тежест, като едновременно с това поставя основите за модернизация, която ще се разгърне в следващите години.

От емисиите на БТА:

Парламентът прие отчета за дейността на БТА за 2017 г.

София, 28 юни 2018 /Нелли Желева, БТА/

Парламентът прие отчета за дейността на Българската телеграфна агенция /БТА/, включително и финансовия отчет, за миналата година.

В него се отбелязва, че Агенцията ежедневно разпространява около 1000 информации и между 2000 и 3000 снимки от страната и света. Не допуска информационни продукти, в които се пропагандират или възхваляват войни, насилие, жестокост, политическа, етническа или религиозна нетърпимост.

През 2017 г. по време на XIII Световна среща на българските медии в Кишинев, Молдова, е открит нов, 16-ти подред регионален пресклуб в град Тараклия, който е втори извън пределите на България, след този в Босилеград.

В отчета за пореден път се обръща внимание на двата най-сериозни за БТА проблема/които важат и за много от агенциите по света/ – нерегламентираното ползване на информация на националната агенция, което се отразява

на нейните финансови приходи, и коректното цитиране на източника на информация за клиенти с подписан партньорски договор, което оцветява авторитета и мащаба на БТА.

След направен годишен анализ на продукцията на БТА и нейната реализация на пазара, се налагат два извода – Агенцията ще продължи да разпространява точна и навременна информация, използвайки проверени и авторитетни собствени и чужди източници, и да създава нишови, специализирани емисии за отделни целеви групи.

Във връзка с финансовото състояние на БТА е отчетено, че през 2017 г. е формиран бюджет от 7 298 хил. лв., като трансферът от държавния бюджет е 4 836 хил. лв. В сравнение с 2016 г. собствените приходи са увеличени със 141 хил. лв., като стремежът е да бъде увеличен относителният дял на собствени приходи след задълбочен анализ на пазара.

От парламентарната трибуна депутатът от БСП Иван Ченчев подчерта, че БТА е останала като своеобразен оазис в българската медийна среда, защото не се разпространяват фалшиви новини. В същото време, отбелязва той, дейността на БТА се разширява и бюрата, които открива зад граница, са полезни в т.ч. и за самата Агенция.

Кореспонденти в чужбина

Развитието на кореспондентската мрежа на БТА отразява в концентриран вид политическите, технологичните и икономическите трансформации на България през 20-и и началото на 21-ви век. От липсата на щатни представители в чужбина до изграждането на широка международна мрежа и последващото ѝ свиждане, а днес – отново разширяване в нов формат, този процес следва динамиката на самата Агенция.

До 50-те години на 20-и век БТА не разполага със собствени кореспонденти зад граница. Информационният поток се осигурява чрез аташета и секретари по печата в дипломатическите мисии, които изпълняват ролята на неформални кореспонденти. Още през 20-те години се правят първи стъпки към институционализиране на тази дейност – за първи кореспондент може да се приеме Йордан Мечкаров във Виена (1924–1926). Реалното изграждане на мрежата обаче започва едва през 50-те години, когато по модела на ТАСС са изпратени първите щатни представители в ключови столици като Париж, Анкара, Варшава и Тирана.

С навлизането на нови технологии след 1959 г. – телетип, фототелеграф – кореспондентската дейност придобива съвсем различен мащаб. Към края на 80-те години БТА разполага с около 24 бюра в света и 26–27 кореспонденти – повече от всички други български медии, взети заедно. Присъствието обхваща ключови политически и информационни центрове – от Ню Йорк и Вашингтон до Москва, Токио, Париж и Кайро. В този период кореспондентите не само подават новини, но и изготвят задълбочени аналитични материали, които често се използват във вътрешни бюлетени с ограничен достъп.

След 1989 г. настъпва рязък обрат. Финансовата криза и промените в държавното финансиране водят до поетапно закриване на задграничните бюра. Решенията от 1991 г. поставят край на една епоха – до октомври 1992 г. мрежата практически престава да съществува. Това е не само икономическа, но и професионална загуба за Агенцията, която временно ограничава международното си присъствие.

В началото на 21-ви век се очертава нов модел. Вместо класическите кореспондентски бюра БТА започва да изгражда мрежа от национални пресклубове в чужбина – в столици

на съседни държави и в региони с български общности. Постепенно са открити центрове в Скопие, Букурещ, Анкара, Белград, Босилеград, Тараклия и Огеса, а през 2026 г. – и в Атина. Днес кореспондентската политика на БТА е насочена към постепенно разширяване на тази мрежа, съобразено с новите комуникационни реалности. Плановите включват откриване на нови пресклубове и засилване на присъствието в Европа и сред българските общности по света.

Анкара (2 февруари 2023) Днес официално ще бъде открит Национален пресклуб на БТА в Анкара, Република Турция. Това е двайсет и деветият от мрежата национални пресклубове на БТА и петият в чужбина след Босилеград (Сърбия), Скопие (Република Северна Македония), Тараклия (Република Молдова) и Букурещ (Румъния). Откриването на пресклуб на БТА в Анкара е продължение на политиката на Агенцията да разкрива свои медийни средища във всички съседни страни, както и в държави с големи български общности. Целта е Националният пресклуб на БТА в Анкара да бъде място за пресконференции и различни медийни събития, средище за общуване между представители на институциите на двете страни, на българския и турския бизнес, както и място за срещи и обмяна на опит между журналисти. На събитието ще присъстват Илияна Йотова – вицепрезидент на Република България, Ангел Чолаков – посланик на Република България в Република Турция, Сердар Карагьоз – генерален директор на Анадолската агенция, Милен Митев – генерален директор на Българското национално радио, Кирил Вълчев – генерален директор на Българската телеграфна агенция, и др. *Пресфотото – БТА снимка: Минко Чернев*

Николай Желязков

Журналистическата работа не е за обогатяване или прослава, а призвание

Николай Желязков е магистър по журналистика от Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Постъпва в БТА през 2003 г., след като вече е преминал през позициите на репортер, водещ, редактор и отговорен редактор в частни радиостанции и телевизии. Специален пратеник в Близкия изток (2000-2011 г.), отразява делото срещу българските медици в Либия (2000-2007 г.) на всички инстанции. Автор на книгата „Специален пратеник“ (2008 г.), която му носи на годишната награда на Съюза на българските журналисти. От 2011 г. е кореспондент в Брюксел, където отразява дейността на НАТО и институциите на ЕС.

Магдалена Чакърова, стажант „Маркетинг“

Присъствието на БТА в Брюксел има особено значение в най-новата ѝ история. След присъединяването на България към Европейския съюз градът се утвърждава като ключов информационен център за страната, където се пресичат политиките, решени-

ята и дневният ред на европейските институции с влияние върху българския дневен ред. За БТА това означава необходимост от постоянно и компетентно журналистическо присъствие, способно да превежда сложния институционален език на ЕС на разбираем и навременен новинарски поток за българската аудитория. БТА присъства в Брюксел от 80-те години на XX век и след закриването на бюрото през 90-те години, възстановява кореспондентския пункт в края на 2006 година. Журналистиката е професия, която изисква не само знания, но и опит, натрупан в реални ситуации. Пътят на Николай Желязков от отразяването на делото в Либия до работата му в Брюксел показва как практиката оформя погледа към света и отговорността към обществото.

Как започна професионалният Ви път като кореспондент на БТА в Брюксел? Какво Ви подтикна към този избор?

Пристигнах през януари 2011 г., тъкмо бяха минали първите три години от присъединяването на България към ЕС. В крачка трябваше да се ориентирам много бързо, веднага да започна да отсявам от огромния поток всекидневна информация онова, което интересува и засяга най-много хората в България, а това невинаги е очевидно. Трябваше да се науча коя институция за какво точно отговаря, как работи, кои теми да следя с повишено внимание. Този процес отне години. Идването ми в Брюксел беше поредната задача, с която ме натовари БТА след дългите години работа в Близкия изток и Северна Африка. Беше различно от опита ми дотогава, но всичко, което вече знаех, ми послужи.

Какво беше най-голямото предизвикателство в първите Ви години като кореспондент в сърцето на ЕС?

Извлечането на смисъла от целия шум около мен. В първите години трябваше да се донуча да взаимодействам с хора от други страни и континенти, с различни култури. В Брюксел има представители на 180 държави, по официални данни. Всеки говори чужд език, често с тежък акцент. Ухото ми трябваше да започне да свиква, така че нищо от чутото да не ми убягва. Трябваше да науча „брюкселски“ – бюрократичния език, който да превеждам по смисъл, за да бъде пълноценно разбран. Когато ясно възприемаме, можем ясно да пишем и разказваме. Да съставяме ясна информация, е едно от основните изисквания в нашата работа, за това трябва много труд и упорство.

Като журналист, отразяващ събитията в ЕС и НАТО, бихте ли казали как се промени начинът, по който се поднасят международните новини към българската аудитория?

С навлизането на социалните мрежи и мултимедията работата ни изключително нарасна и се ускори. Това създаде опасност по-лесно да сгрешим и необходимост да полагаме много допълнителни усилия да не го допуснем. Същевременно получихме възможност да правим нашите читатели и зрители преки свидетели на някои събития в реално време, така че по-малко да преразказваме.

Когато четем за историята на БТА, научаваме, че преди няколко десетилетия от поствънването на една международна новина до нейното разпространяване са минавали по три дни. Днес често три минути са достатъчни за изминаването на информацията от входа до изхода.

Как изглежда България през погледа на европейските институции?

В началото на моята работа през 2011 г. образът на България не беше положителен. Европейската комисия изготвяше доклади за върховенството на закона у нас и в Румъния на всеки шест месеца. Днес това продължава различно – с общ доклад за ЕС веднъж годишно и вече не сме „извадени пред скоба“, някакво лошо изключение. Славехме се като най-бедната и най-корумпираната страна в европейското семейство. Отдавна други ни загминаха, а и ние сякаш извлякохме поуки. Вече изглеждаме като изцяло вписана държава от ЕС. Изпитвам огромно удовлетворение от това наблюдение. През 2025 г., с решението за приемането на България в еврозоната, скоро след влизането ни в Шенген, най-после се чува истински добри новини за нас и това бяха щастливи, исторически събития. Радостен съм, че дочаках да ги отразя. Остава да продължим уверено по този път.

Вие сте били Специален пратеник в Близкия изток, отразявали сте делото срещу българските медици в Либия. Как този опит Ви промени като журналист и какво извлякохте от него по отношение на отговорността на медиите в международни кризи?

Опитът с Либия беше училище, време за съзряване. Научих се да намирам решения в много трудни условия, често сам. Разбрах, че хората, макар различни по цвят, вяра, обичаи и нрави, в същността си са много еднакви и убеждението

в обратното е невярно и вредно.

До началото на либийското дело през 1999 г. българите не пътуваха много по света, дотогава това бе привилегия за избрани. Българите нямашме опит с преमेждията, които могат да ни се случат зад граница, където няма роднини и познати, а хората не говорят нашия език. Българската дипломация получи с това дело важния урок, че вече не служи на единствената дотрени промените от 1989 г. партия, нито само на държавата, а и на гражданите. Научи се, че е длъжна да помага, да съдейства, да полага грижите, на които днес всички можем да разчитаме, когато сме в чужбина. Това дело беше етап от развитието на демократична България и, макар за медиите да беше толкова болезнено, помогна в по-широк смисъл. Включително за медиите и журналистите, които излязоха от тесния кръг на националното и трябваше да заработят на терен в международна среда, повлияна от фактори извън нашата страна. Искам да вярвам, че работата на специалните пратеници по либийското дело допринесе с нещичко за освобождаването на нашите медици. Участвахме според възможностите си за спасяването на седем живота. Не е много, но казвам, че ако спасиш един, спасил си целия свят. Дано е вярно, звучи добре.

Част сте от програмата на Европейския парламент „Обучение за млади журналисти“. Какво е мнението Ви за младите хора?

Прекрасно е, че днешните навлизащи колеги имат необходимия устрем и отношение към професията. Страхотни са – любопитни, наблюдателни, прозорливи, амбициозни. Дано да срещнат добри учители и да намират в тях вдъхновение. Дано по-рано разберат, че тази работа не е за обогатяване или прослава, а призвание да служат на хората честно и отдадено, за да им вярват и от труда им да има смисъл.

Какъв съвет бихте дали на млади журналисти, които искат да работят в международна среда?

Да не спират да учат за света и да го наблюдават внимателно и последователно, да се стремят да говорят поне два-три чужди езика добре. Много е важно какви езици учат, защото езиците ще определят посоката им и ще се превърнат в тяхна съдба.

И за финал – какво е БТА за Вас в едно изречение?

Кауза, дом и половината време от целия ми живот досега.

Редакция „Пресфото“

Редакция „Пресфото“ на БТА е създадена през 1952 г. Първият главен редактор е фотографът Стефан Петков, който поставя основите на фотоотдела към информационната агенция. Днес тя е разделена на три отдела – „Фоторепортери“ към дирекция „Вътрешна информация“; „Фото и видео архив“ към дирекция „Архиви и справочна“ и „Фото и видео редактори“ към дирекция „Информационни технологии“.

В началото на 1965 г. „Пресфото“ започва да издава списанието „Светът в снимки и карикатури“, предшественик на „Паралели“. Идеята е на тогавашния директор на БТА Лозан Стрелков, а концепцията е възложена на Кръстан Дянков, редактор в „Международна информация“. Целта е максимално да се използва потокът от чуждестранни издания, получавани в БТА. Редакцията издава списанието повече от година, преди Стефан Продев да го оглави. Приходите от продажба на снимки през 1965 г. надхвърлят 20% от общите за Агенцията. 56% са от продажбата на четирите издания.

През 70-те години „Пресфото“ е с много добре изграден снимачен екип. Ежедневно се селектират и обработват над 1700 снимки.

Кадрите за отдела се набират директно от фотографското училище. Въведено е изискването да се наемат фотографи и лаборанти само със специално фотографско образование. Държи се изключително на приемствеността.

„Постъпих в БТА през 1966 г. и попаднах в една изграждаща се модерна фоторедакция“, споделя Евгения Бобева, в интервю за книгата „125 години БТА. Лични свидетелства“. До пенсионирането си тя заема поста заместник-редактор на „Пресфото“ – цели 39 години. Повече от двайсет години отговаря за набирането на фотографии за Агенцията, като поддържа контакт с Янка Кюркчиева, дългогодишен преподавател по художествена и приложна фотография, автор на много учебници и монографии в областта на фотографията.

Фоторепортерите на БТА са опитни и с желание участват във всички фотоконкурси. Печелят много награди.

Фоторепортерът Стефан Тихов получава през 1972 г. най-голямото световно признание. Снимка от Виетнам му донеся наградата на фотоконкурса World Press Photo – единствената в историята на българската фотожурналистика. Снимката се казва „Свален с ракета“.

София (9 октомври 1976) Фотографите на БТА (от ляво надясно): Димитър Дейнов, Стефан Тихов, Живко Ангелов, Божидар Тодоров.
Пресфото-БТА/архив

Неговият колега Живко Ангелов пък е единственият фоторепортер, заснел пленума на ЦК на БКП на 10 ноември 1989 г. Показваната често и до днес снимка е от края на управлението на Тодор Живков. Той е и един от първите фотожурналисти, заснели масовото изселване на българските турци през лятото на 1989 г. на българо-турската граница. Ос-

тавя хиляди чудесни кадри в архивите на БТА. Фотографът Росен Маринов разказва: „През 1987 г. в „Пресфотото“ работеха осем фоторепортери. Моят началник беше Божидар Димитров, а заместник му беше Димитър Дайнов. Отделът покриваше всички важни събития и осигуряваше снимки за вестници и списания. Архивът на Пресфотото беше огромен. БТА разполагаше и с голяма фотолаборатория, където се занимаваха само с проявяване и копиране.“

София (22 юни 1987) Екипът фоторепортери от редакция „Пресфотото“ при БТА.
Снимка: Олег Попов

През 1997 г. започва дигитализацията на архива на „Пресфотото“. Той съдържа над седем милиона фотографии.

Маргарита Гергова, която работи от 40 години в БТА, 27 – в дирекция „Дигитален фото архив“, споделя в интервю за бюлетин „Школата БТА“: „Работех във фотوماгазина на БТА. Снабдявахме със снимки всички вестници. Тогава нямаше други агенции. Всички идваха в БТА. Търсеха се кадри и от многобройните тематични каталози, което изискваше много бързина и опитност. Работата ми се състоеше да намеря търсените кадри, да ги сканирам, обработя и предам на клиента за максимално кратко време.“

В момента предимно дигитализирам и описвам кадрите. Всяка снимка в БТА върви с описание, дата, автор. Така е още от началото.“

Архивът на „Пресфотото“ е изключително богат и ценен. Наред с отразяването на събития от фоторепортерите, редакцията събира и подрежда уникален архив с репродукции от най-важните исторически моменти от края на 19-и и началото на 20-и век. От 70-те години на миналия век се архивират богати подборки от снимките, получени по телефото. Приемат се фотоемисиите на Асошиейтед прес, Ройтерс и ФИ – Фотоинтернационала (обединение на фоторедакциите на социалистическите агенции, съществувало над 20 години).

През 1987 г. тогавашният генерален секретар на ФИ Иржи Правда от Чехословакия подписва договор с новосъздадената фотоагенция ЕПА за размяна на снимки по телефото. Европейската фотоагенция е създадена през 1984 г. Още от края на 50-те години на миналия век международният отдел на редакцията осъществява снимков обмен по авиопоща с десетки световни и национални агенции по света. Веднъж в месеца се изпращат репортажи и снимки за тези агенции, без политика. Разнообразни теми от живота, културата, образованието, понякога репортажи за изявени български спортисти с подробни уводни текстове на английски език.

Първият фотограф в БТА е назначен през 1940 г. Евгения Бобева разказва за архива от снимки отпреди 9 септември 1944 г.:

„Открили го след 1961 г., когато БТА се премества в новата сграда на бул. „Ленин“ („Цариградско шосе“). Пренесени са от помещенията на Агенцията на площад „Народно събрание“ с документите на Справочна редакция. Немислимо е било в онези времена да се появят и публикуват снимки от царско време.“ Подредени старателно в хартиени пликове и в малки кашони, те престояват много години на тавана на БТА. Запазени са и два луксозни кожени албума със снимки от онова време. В началото на 90-години бяха репродуцирани стотина снимки на царското семейство – портрети на цар Борис III, царица Йоанна и

гецата – Мария Луиза и Симеон, княз Кирил и княгиня Евдокия.

„За останалите над 1800 снимки трябваше да позная за събитията и много уточнения, тъй като текстовете към снимките бяха много кратки, а и на места липсваха. Тематиката на снимките беше разнообразна и обхващаше периода от 1925 до 1944 г. За мен събитията и образите на тези исторически снимки бяха почти непознати, с изключение на няколко лица, които бях виждала в книги. Прерових много документи в „Справочна редакция“, енциклопедии и книги в библиотеките и постепенно почнах да се ориентирам“, добавя Бобева.

През май 1992 г. директорите на БТА съкращават целия снимачен екип. Тези години са трудни за редакцията. През 1992 г. работят само Евгения Бобева, Руслан Донев и двама фотोगрафи, които в този момент нямат ангажимент с други вестници и списания. В средата на 1995 г. новите директори назначават Мартин Георгиев, по-късно и Бистра Бошнакова. През пролетта на 1997 г. за главен редактор е назначен журналистът Ивайло Данаилов. Едва през есента на същата година започват работа още трима фоторепортери – Тихомир Пенев, Светлана Бахчеванова и Емануела Захариева, която по-късно оглавява редакцията.

През 2021 г. фоторепортерите са присъединени към „Вътрешна информация“. Ръководител е Христо Касабов. За Агенцията работят общо 12 фотोगрафи. В София са седем, останалите са кореспонденти. Има петима фоторедактори и четирима във фотоархива към дирекция „Архиви и справочна“.

Работата на фоторепортерите е изключително динамична. Отразяват се всички събития, за които БТА пише. Това са спорт, култура, политика и социални събития. Разработват се и свободни теми – снимки от ежедневието на хората, забележителности, сгради, природа и др. Фоторепортерите участват и в проектите на БТА.

Христо Касабов

Всяко събитие е важно. Фотograфът трябва да е отговорен

Христо Касабов е ръководител на отдел „Фоторепортери“. Завършва Националната професионална гимназия по полиграфия и фототграфия в София. След това следва в НБУ, специалност „Реклама“ и магистратурата по специалността „Графичен дизайн“.

В гимназията идва на двуседмичен стаж в БТА. След приключването му е извикван за няколко месеца да замества колега в Агенцията. Месеца след това е поканен да остане като фоторепортер от Емануела Захариева, ръководител на редакция „Пресфото“.

Юлиана Андреева, стажант „Маркетинг“

Защо избрахте фотографията?

Стана случайно. Никога не съм си мислил, че ще се занимавам професионално с фотография. Искях да снимам музикални видео клипове или нещо в областта на рекламата. Нещата се промениха. С времето в БТА започнах да усещам, че тук е моето място, чувствам се комфортно и така вече 12 години работя в Агенцията.

Как попаднахте в БТА?

Започнах заради задължителен стаж в 12 клас. Тогава майка ми работеше в БТА и тя ми предложи да си изкарам стажа тук. След това разбрах, че в БТА един фоторепортер има свобода да снима по начин, по който на него му харесва. Разбира се, като спазва всички норми и етика във фотожурналистиката. Смело мога да твърдя, че това е мястото сред българските медии, в което наистина имаш свобода да предоставяш своите снимки на световни агенции и място, където можеш да експериментираш. Малко или много в другите медии има някакви ограничения, а тук имаме свобода.

Имате ли своя любима снимка?

Това е труден въпрос. Обичам всичките си снимки. Няма и тема, която да предпочитам да снимам. Всъщност в момента се сещам за снимка, която е една от най-значимите ми. Бойко Борисов беше премиер на България. Той влиза в залата на Народното събрание полага клетва във връзка с ново правителство. Нямаше абсолютно никого, всички колеги се бяха наредили отстрани. Тогава успях единствено аз да заснема как докосва Библията, която е пред президиума в Народното събрание и се прекръства. Този кадър беше единствен, влезе в емисията на БТА и беше използван от много други медии.

С какви предизвикателства сте се сблъскали в работата Ви като фоторепортер?

Предизвикателствата са много и непрекъснати. Предизвикателство е да откриеш по-интересна гледна точка, да не си се наредил с всички останали оператори и фотографи. Да дебнеш момент, който останалите не са хванали. Друго предизвикателство е времето,

както и стремежа да запазиш самия себе си и техниката здрава по време на протести на пример. Предизвикателството да знаеш къде можеш да се приближиш, за да може хем да не навлизаш в личното пространство, хем да стане хубава снимка. Също така предизвикателствата са и физически, защото човек трябва да има сила, за да издържи на натоварванията в дадени моменти. Други трудности в снимачния процес са свързани със светлината на дадено събитие. Налага ни се да снимаме на места, на които няма никакво или почти никакво осветление. Наистина предизвикателствата са много в тази професия.

А най-важното събитие, което сте отразили?

Нямам най-важно събитие. Подхождам с отговорност към всички. Иначе като мащабност може би едно от най-важните неща, които съм снимал, е посещението на папа Франциск в София. Тогава част от фоторепортерите на БТА бяха ангажирани в Министерския съвет. Вече имах пет-шест години опит в БТА, но го усетих като нещо различно. Имаше атмосфера на нещо специално. Всяко събитие е важно. Без значение дали е пресконференция на ШИК, или опелото на Патриарх Неофит. Фототографът трябва да постъпва наистина отговорно.

Кои снимачни моменти няма да забравите?

Сега ми изплува спомен. Когато беше бежанската криза през 2015 или 2016 г., центровете бяха пълни с бежанци, много от тях жени и деца. Имаш възможност да вляза в един от тях, този на Ботевградско шосе. Тогава не спирах да снимам, да гледам през обектива, за да мога да филтрирам по някакъв начин тази мъка, която беше навсякъде. Ужасно беше и не бих го забравил.

София (27 март 2026) Екипът на отдел „Фоторепортери“. На снимката (от ляво надясно): Милена Стойкова, Христо Касабов, Никола Узунов (на първи ред), Владимир Шоков, Минко Чернев, Благой Кирилов (на втори ред). Снимка: Петър Кръстев/БТА

Дирекция „Балкани“

Дирекция „Балкани“ е едно от специализираните звена в БТА, създадено с цел да следи, анализира и представя информационния поток от страните в Югоизточна Европа. Работата на дирекцията е насочена към отразяване на политическите, икономическите, културните и обществените процеси в държавите от Балканския регион, който традиционно заема важно място във външнополитическия и обществен интерес на България. Създаването на дирекция „Балкани“ през 2021 г. е свързано с усилията на БТА през последните години да засили регионалното си присъствие и да развие по-активен обмен на информация със съседните страни. В този контекст Агенцията разширява партньорствата си с националните информационни агенции от региона и развива нови форми на сътрудничество, включително съвместни инициативи, медийни форуми и обмен на новинарско съдържание. Особено значение за работата на дирекцията има инициативата на БТА за създаване на мрежа от пресклубове, които се превърнаха в платформа за регионални и междуна-

родни срещи, конференции и дискусии. Агенцията има кореспондентски бюра във всички съседни балкански страни – Румъния, Сърбия, Северна Македония, Гърция и Турция. Чрез тях БТА активно участва в диалога между институции, медии и експерти от Балканите. Дирекция „Балкани“ подготвя новини, анализи и тематични материали, които представят развитието на региона в по-широк международен контекст. Работата на журналистите в редакцията изисква добро познаване на политическите и културните особености на балканските държави, както и постоянен контакт с информационни източници и партньорски медии в региона. Част от дейността на дирекцията е и участието на БТА в регионални журналистически форуми и срещи на информационни агенции. Днес дирекция „Балкани“ продължава да развива мисията на БТА като национална информационна агенция – да осигурява точна, навременна и достоверна информация за процесите в непосредствената регионална среда на България.

София (14 ноември 2025) Тържествената церемония по връчването на Годишните награди на Съюза на българските журналисти (СБЖ) за 2025 г. се провежда в студио 1 на Българското национално радио (БНР). За „Информационна агенция“ наградата отиде в Дирекция „Балкани“ на Българската телеграфна агенция (БТА). Награда спечели и дирекция „Балкани“ на БТА в категория млад журналист. На снимката: София Георгиева, старши отговорен редактор, директорът на дирекция „Балкани“ Мина Димитрова и Магдалена Димитрова, отговорен редактор. Снимка: Владимир Шоков/БТА

Мина Димитрова

Най-голямо удовлетворение изпитвам, когато работата на екипа е оценена

Мина Димитрова работи в БТА от 2002 г., когато е назначена като репортер в отдел „Балкани“ на дирекция „Международна информация“. През 2008 г. става редактор в отдела, а през 2022 г. е назначена за заместник-директор на новосъздадената дирекция „Балкани“. Към днешна дата е ръководител на дирекцията. Завършила е специалност „Тюркология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с образователна степен магистър. Участва в съставянето на Академичен турско-български речник под ръководството на проф. д-р Иван Добрев, изд. 2009 г. от издателство „Рива“.

Жени Иванова, стажант „Балкани“

Как започна Вашият професионален път в БТА и как стигнахте до ръководството на дирекция „Балкани“?

Научих, че в отдел „Балкани“ на редакция „Международна информация“ се търси служител с турски и английски език и се явих на обявения конкурс. Прецених, че съм се справила достатъчно добре на изпита, който по онова време беше двудневен и включваше преводи от двата езика – резюмиране на текст, коригиране на фактологически грешки и събеседване. Така през далечната 2002 г. бях назначена като репортер в отдел „Балкани“, бях още студентка четвърти курс в специалност

„Тюркология“ на СУ. Това беше и най-ниската позиция в отдела тогава, всъщност имаше само още две – редактор и ръководител на отдела, но изкачването по тази стълбичка съвсем не беше задължително. Да те назначат за редактор по онова време, беше признание за добра работа, много мои колеги се пенсионираха като репортери. До ръководството на дирекция „Балкани“ стигнах, като минах през всички стъпала на служебната стълба. Предишният ръководител на дирекция „Балкани“ Райна Асенова ме избра за свой заместник, така че след нейното пенсиониране беше логично да я наследя. И генералният директор на БТА Кирил Вълчев прие тази логика.

Каква е ролята на дирекция „Балкани“ в информационната дейност на БТА днес?

О, много съществена! Осигуряваме информация за най-близкия ни регион, за нашите съседи. Знаете, че един от основните критерии в журналистиката за стойността на новината е този за близостта на събитието. Всичко, което се случва покрай нас, ни засяга пряко, така че нашата задача е да го отразим. От тук следва и тежестта на емисията ни за информационната дейност на Агенцията. Всъщност чрез кореспондентите си на място във всички съседни страни, чрез специалните си пратеници при събития и чрез експертите си в София ние осветляваме случващото се на Балканите и в национален мащаб. Аз поне не знам друга българска медия да разполага с подобен екип от тесни специалисти, които ежедневно следят събитията в региона и ги разказват и обясняват разбираемо на читателите в България.

Какво Ви носи най-голямо удовлетворение в работата Ви като журналист и ръководител?

Най-голямо удовлетворение изпитвам, когато работата на екипа е оценена, защото знам колко труд стои зад нея. В целия процес – от разпознаването на новината през писането на текста или заснемането на събитието до редакторската работа на финала. Работата ни е екипна, затова и най-много се радвам, когато виждам, че работим като екип – всички ние, без значение дали се намираме в София или извън България, без значение кога и от кого сме назначени, колко опит сме натрупали през годините. Много ме зарадва наградата, която Дирекция „Балкани“ получи от Съюза на българските журналисти (СБЖ) миналата година – наградата за информационна агенция. Именно защото беше признание за работата ни като екип, и то за един продукт, който правим заедно – кореспонденти, фотографии, редактори, стрингери, а именно съвместните обзори по дадена актуална и за България тема, в които изясняваме как се случват нещата в другите страни около нас. Радвам се на популярността, която тези обзори имат.

Какви са предизвикателствата при отразяването на събития в един толкова сложен и динамичен регион като Балканите?

Тематиката е доста деликатна, трябва да се познава в дълбочина. Все пак става въпрос за съседни държави, много от тях имат конфликтно минало, проблемни отношения и днес. Понякога е объркващо – имаме федерална република Босна и Херцеговина и Федерация Босна и Херцеговина например, трябва да правиш разлика между тези неща. Да знаеш, че „административната линия“ за Сърбия е „държавна граница“ за Косово. Естествено, това са само два примера, нужно е да познаваш много по-дълбоко процесите, за да знаеш кое е важно, да можеш да го отразиш коректно, без да се водиш по източника на информацията, който често са местните медии, в които не липсват внушения и пропаганда, да обясниш обективно кой и защо казва нещо. Местните медии в балканските страни са далеч от стандартите на световните агенции. Въобще, за да отразяваш Балканите, се изисква доста голяма експертиза. Заг всяка наша публикация стоят години опит и наблюдение на процесите както от страна на автора, така и от страна на редактора.

Кои теми от региона според Вас са най-често неразбрани или подценявани?

Не мога да се сетя за конкретна тема. Случвало се е да отразим нещо, което от наша гледна точка е значимо събитие, но то да не бъде широко отразено у нас, да не предизвика обществен интерес, който очакваме. Но рано или късно и това се случва, защото ние следим събитията в развитие. Нещо може и да изглежда маловажно днес на хората, но утре именно то ще се превърне в новината на деня заради последиците, които има.

До каква степен журналистиката може да допринесе за по-добро разбиране между страните на Балканите?

В екипа на Дирекция „Балкани“ се опитваме да разкажем ясно и безпристрастно всичко за страните, които отразяваме. Фокусът ни е не само върху политическите и икономическите събития, но и върху културата, археологията, начина на живот на съответните общества. Това помага да опознаем по-добре съседите си, а не да ги приемаме на базата на наложилите се стереотипи за тях.

Колко души работят в дирекция „Балкани“ и как е организирана работата в екипа?

Имаме девет редактори в София и петима кореспонденти, т.е. 15 щатни служители заедно с мен. Отделно имаме нещатни кореспонденти и

фотографи – общо петима души. С тях ставаме 20. Всеки член на екипа подбира тема и събитие, което да отрази, съгласуваме го помежду си и го отразяваме. Когато всеки знае какво прави, е лесно.

Как бихте описали атмосферата в дирекция „Балкани“?

Като в едно голямо семейство, има от всичко – прекарваме много време заедно и това е нормално. Понякога се ядосваме едни на други, но мисля, че винаги се подкрепяме. Познаваме семействата си, празнуваме празниците си заедно, излизаме след работа. Всъщност това са отношения, които ние днес наследихме, екипът на Дирекцията винаги се е славел като най-сплотения в БТА и сега просто продължаваме тази традиция.

Кой урок от професионалния Ви път бихте споделили с младите журналисти?

Първия урок, който научих в БТА – да се съмнявам във всичко и да проверявам всеки факт. Това е особено ценен урок не само за младите журналисти, а и за всички, особено в днешно време, когато толкова хора се информират за случващото се от Фейсбук, а много медии търсят сензация на всяка цена и използват кликбейт тактики в заглавията си. Читателят, от друга страна, често чете само заглавието и дори вярва, че това му е достатъчно, за да коментира новината. При нас заглавията са скучни, не търсим кликове, отразяваме фактите. А те трябва да са проверени!

Как виждате развитието на дирекция „Балкани“ през следващите години?

Г-н Вълчев неведнъж е споменавал, че вижда буквата „Б“ в БТА не само като „Българска“, но и като „Балканска“. Да си представим БТА като регионална, а не само като национална информационна агенция е хубава визия, в която нашата Дирекция би имала ключова роля. В реализирането на този стремеж обаче много важно е развитието и модернизацията да вървят ръка за ръка със запазването на високото качество на работа, доверието и авторитета на БТА. Огромна роля в това има приемствеността, предаването, но и приемането на опита. Имаме една приказка, че насила можеш да вземеш, но не можеш да дадеш. Нещата се получават, когато от едната страна има някой, готов да даде, а от другата – да приеме. От всички 15 щатни служители в екипа на дирекция „Балкани“ днес Кирил Вълчев е назначил общо 11 на мястото на пенсионирани или напуснали колеги, тоест почти всички са относително от скоро, много от тях са съвсем млади. Смятам, че при нас нещата се случват именно защото я има тази приемственост. Това е нещо, което трябва да се запази, докато вървим напред в развитието, ако искаме да запазим и авторитета, който имаме.

Дирекция „Спорт“

Спортната журналистика е част от информационната дейност на БТА още от първите години на развитието на новинарските емисии след Втората световна война. Първоначално спортните новини се публикуват в бюлетина ВИНФ, който започва да излиза през 1951 г. В рамките на редакцията „Вътрешна информация“ постепенно се оформят специализирани отдели – „Политически“, „Икономически“, „Култура и наука“ и „Физкултура и спорт“. До началото на 70-те години спортната тематика се подготвя от отдел „Физкултура и спорт“ към „Вътрешна информация“. През 1973 г. той се отделя като самостоятелна редакция „Спорт“, със собствен бюлетин и специализиран журналистически екип. От този момент спортната редакция на БТА започва да изгражда самостоятелен профил и да се утвърждава като важен източник на информация за спортния живот в България и по света. Работата на журналистите в редакцията изисква висока професионална подготовка. Освен познаване на различните спортове, журналистите трябва да владеят чужди езици и да следят постоянно информационните потоци на световните агенции. Дежурствата са част от ежедневната работа – един от редакторите винаги следи международните телетипни емисии, за да предаде своевременно най-важните новини и резултати.

През 1976 г. редакцията започва да издава и специален служебен бюлетин с ограничен достъп, в който се публикуват материали от западни агенции и издания по теми като допинг, професионализация на спорта, международни скандали и други чувствителни за времето въпроси.

Сред събитията, които привличат световното внимание и са широко отразени от БТА, е легендарният шахматен мач между Боби Фишер и Борис Спаски в Рейкявик през 1972 г. В редакцията на БТА ходовете се проследяват в реално време по телетип от международните агенции, а интересът към двубоя е огромен – той се превръща в символичен сблъсък между Изтока и Запада по време на Студената война. През 80-те години репортерите на БТА активно отразяват и големите успехи на българската художествена гимнастика, когато „златните момичета“ на България и тяхната треньорка Нешка Робева променят баланса на силите в този спорт и привличат световния интерес.

Инициативи и международни проекти

През 1973 г., малко след създаването си, редакция „Спорт“ става инициатор на международна анкета за най-добър спортист на Балканите. В нея участват националните информационни агенции от региона – сред тях АНА-МПА (Гърция), Агжерпрес (Румъния), Анадолска агенция (Турция), АТА (Албания), ТАНЮГ (Югославия) и БТА. Днес в анкетата участват и наследниците на тези агенции – МИА, ХИНА, ФЕНА и други.

Редакцията има принос и за създаването на Суперкупата на България по футбол. Идеята е предложена от Кирил Захаринов – главен редактор на „Физкултура и спорт“ в БТА и секретар на Секцията на спортните журналисти към Съюза на българските журналисти. Първият мач за Суперкупата се играе на 15 юли 1989 г. между ЦСКА и „Черноморец“ (Бургас).

Издателска дейност

През 1994 г. БТА поставя началото и на спортното списание „Шампиони“, което излиза два пъти месечно. Повод за създаването му е историческата победа на националния отбор по футбол над Франция през ноември 1993 г., която класира България за световното първенство в САЩ. Списанието отразява основно футбола, но и други спортове. Излиза в продължение на седем години, като последният му брой е публикуван през декември 2001 г.

Технологични промени

През 90-те години развитието на новите технологии променя начина на работа на спортните журналисти. Фоторепортери и репортери започват да използват лаптопи и цифрови фотоапарати, а снимките и текстовете се изпращат електронно до редакцията – новост, която значително ускорява новинарския поток.

Ръководители на редакция „Спорт“ през годините са били: Кирил Захаринов, Емил Войнски, София Костова, Венета Пенева, Андрей Кожухаров, Цветан Копринаров. Към днешна дата начело на дирекцията е Димитър Вельов, чийто път в БТА започва през 1998 г. като сътрудник в редакция „Спорт“, след което е репортер, редактор, заместник главен редактор и главен редактор.

Димитър Вельов

Който иска да се занимава със спортна журналистика, трябва да обича спорта. Просто няма друг вариант

Димитър Вельов е директор на дирекция „Спорт“ на БТА от октомври 2021 г. Преди това е ръководител на редакцията от края на 2009 г. Започва работа в БТА през февруари 1998 г. като сътрудник в редакция „Спорт“, след което е репортер, редактор, заместник главен редактор и главен редактор. Завършил е Националната финансово-стопанска гимназия в София с разширено изучаване на немски език. Притежава магистърска степен по социални дейности от Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Траяна Калоянова,
стажант „Вътрешна информация“

Кога и как започна професионалният Ви път в БТА?

Всичко започна през пролетта на 1998 г. Един мой много добър приятел ми каза, че има свободно място в спортната редакция за сътрудник-репортер. Явих се на конкурс, който беше по-скоро като изпит, при тогавашния главен редактор на спортния отдел София Костова. Разговоряхме, тя ме хареса и ми даде да направя преводи на телеграми от немски, английски и руски, които ползвам, изпита ме и за общи знания в спортната сфера. След това веднага ме назначи. Оттам вече преминах всички нива след репортер – първо станах редактор, след това заместник главен редактор, главен редактор, а от края на 2009 г. ръководя дирекцията.

Какво Ви накара да се занимавате точно със спортна журналистика?

Интересувам се от много други неща, средното ми образование е икономика и мениджмънт, но спортът винаги ми е бил на сърце. Тренирал съм няколко спорта. Обичам да гледам спорт, гледам почти всякакъв. Още от малък имам афинитет към него и мога да кажа, че ми беше като сбъдната мечта да започна работа като спортен журналист.

Как изглежда един работен ден в дирекция „Спорт“?

Най-хубавото е, че като цяло журналистиката и по-конкретно спортната журналистика е изключително динамична и никога не можеш да си сигурен какво да очакваш във всеки отделен ден. Дори в дни, в които няма никакви съществени събития, може да се случи нещо, което наистина да преобърне нещата.

Ние работим на смени, обхващаме между 16 и 18 часа от денонощието. Следим големите международни състезания с приоритет върху българското участие. Сутрин дежурните преглеждат информацията от световните агенции, отсяват най-важното от тях, превеждат ги и ги пускат в емисията на БТА.

След това в ранния следобед правим планьорка, на която разпределяме събитията до края на деня и за следващия ден – къде и на какво трябва да се обърне внимание, какво трябва да се следи по-специално, къде трябва да се отиде на място, на кого трябва да се обадим за допълнителна

информация или за мнение по определена актуална важна тема.

Всичко е много динамично и това е най-интересното в работата ни, тъй като ние не само отразяваме спортните състезания, но и превеждаме информации на спортна тематика, отзиви, коментари от големите световни медии. Затова всичко се планира – кой какво точно ще прави, къде ще ходи, кой какво има да отразява според ресорите си.

В последните няколко години госта се увеличи и чисто редакторската ни работа с оглед на разширяването на кореспондентската мрежа на БТА в страната и на Балканите. Това е важно, защото имаме възможност да разчитаме на информации, снимки и видео от репортери на Агенцията, които са преки свидетели на събитията.

Командировките ни в чужбина също са значително повече, като отразяваме на място от най-популярния спорт с представянето на националния отбор по футбол до първенствата в най-успешните български спортове като борба, художествена гимнастика и други.

Какви са основните задължения на един директор на дирекция в БТА?

Задълженията ми са свързани с организирането на процеса – точно това разпределяне на всички събития и на кое да се обърне по-специално внимание. Също така аз не съм приключил и с чисто журналистическата работа. Стремя се и да помагам на колегите, когато имам възможност. Пиша статии, редактирам информации, отразявам събития, така че реално погледнато моята работа, освен организаторската, е свързана и с чисто творческия процес.

През годините сте отразявали редица олимпиади и значими спортни събития. Кое беше най-запомнящото се сред тях?

Със сигурност олимпийските игри. БТА не беше пращала кореспондент на олимпийски игри от 1988 г. Когато Кирил Вълчев дойде начело на Агенцията, прецени, че БТА трябва да праща свой представител на олимпиадата, защото това е най-голямото и престижно спортно събитие в световен мащаб и наистина е редно националната агенция да отразява от място българското участие. От 2021 г. съм имал възможност да отида на четири олимпийски игри – две зимни и две летни. Първите две от тях, за съжаление,

бяха по КОВИД времената, бяха с рестрикции и без възможност фенове да присъстват. Просто атмосферата беше малко по-различна с почти празните стадиони и зали – това бяха олимпиадите в Токио и в Пекин – съответно 2021 и 2022 г. Дори игрите в Токио бяха отложени с една година заради КОВИД пандемията.

Може би най-запомнящите се за мен олимпийски игри са в Париж през 2024 г. Те бяха първите с фенове на трибуните, с атмосфера. Спечелихме и три златни медала. Там имам възможност да се докосна и да видя най-големите звезди на спорта на живо, което за мен специално е нещо изключително. Истинско вдъхновение е да видиш тези хора, това, което правят и постигат, и феновете, които ги боготворят.

Какви са спецификите на спортната журналистика и какъв съвет бихте дали на младите спортни журналисти?

Специално при нас в БТА просто трябва да си малко като „пенкилер“, тоест да разбираш от почти всички спортове или поне основните олимпийски спортове, които са госта. В олимпийската програма на летните игри са около 30 спорта, на зимните – още 15-16. Просто трябва да познаваш спецификата на всеки един спорт, за да можеш да пишеш добър коментар за определените събития. Много хора не разбират, че спортната журналистика е много специфична и госта сложна, защото всеки спорт си има своите правила, термини, които трябва да познаваш. Затова трябва да имаш любов към спорта, познания и отношение, за да можеш да направиш един стойностен материал.

Това, което бих могъл да кажа на по-младите – ще им трябва задължително владение на български, грамотността е изключително важна, за да можеш да се изразяваш добре. Английският е абсолютно задължителен, тъй като всички основни информации идват на този език, а всеки друг език е от помощ. А и да си готов да работиш през уикендите и до късно, защото най-голямата част от състезанията са в събота и неделя и то във вечерните часове.

Който иска да се занимава със спортна журналистика, трябва да обича спорта. Просто няма друг вариант.

И за финал, с три думи – какво е БТА за Вас?

Престиж, история и бъдеще.

Анкета на БТА „Спортист на Балканите“

Божидар Йорданов, стажант-репортер „Спорт“

БТА организира първата анкета „Спортист на Балканите“ в края на 1973 г. В нея участват телеграфните агенции и спортни издания на страните от региона. Начело на БТА е Лозан Стрелков, който успява да превърне Агенцията в модерен за времето си комуникационен институт. Главният директор отчита значително увеличаване на спортните информации от страната и чужбина. Спортните новини са много, за да се побират в бюлетините на „Вътрешна информация“, „Международна информация“ и „Информация за чужбина“. Със своя заповед от март 1973 г. Стрелков създава редакция „Физкултура и спорт“.

В нейния състав влизат седем души: Кирил Захаринев (главен редактор), Николай Колегаров, Андрей Кожухаров, Емил Кожухаров, Венета Пенева, София Костова и Емил Войнски. Създаването на тази редакция е ключов момент, защото по-късно същата година в нея се ражда идеята за анкета, която да избира най-добрия спортист от Балканския полуостров.

Наградата „Най-добър спортист на Балканите“ е връчена на българската спринтьорка Светла Златева на 27 декември 1973 г. Тя поставя световен рекорд на 800 м през същата година.

В своето слово главният директор на БТА Лозан Стрелков подчертава, че анкетата има не само спортен, но и политически характер. Тя спомага за сближаването на спортистите

от Балканския полуостров и е в духа на активната политика на българското правителство за мир и разбирателство на Балканите. В определянето на призьорите вземат участие шест телеграфни агенции: БТА (България), АНА (Гърция), Агжерпрес (Румъния), Тюрк Ажанси и Анадол Ажанси (Турция), Танюг (Югославия), и осем спортни издания: „Старт“ и „Народен спорт“ (София), „Атлетико Ихо“ и „Фос Тон Спор“ (Атина), „Спортул“ и „Спорт“ (Букурещ), „Хюриет“ (Анкара), „Спорт“ (Белград).

В 14-те анкетни листа са посочени общо 51 спортисти, като 20 от тях са лекоатлети. Светла Златева събира 146 точки и това я класира на първо място за приза. Наградата ѝ е връчена лично от Лозан Стрелков.

Оттогава, само с едно прекъсване заради пандемията от КОВИД-19 през 2020 г., анкетата „Спортист на Балканите“ се провежда ежегодно. За отличието се борят състезатели както от индивидуалните, така и от отборните спортове. 22 пъти анкетата са печелили български спортисти, като в пет от тях носител на приза е лекоатлетката Стефка Костадинова (1985, 1987, 1995–1997). Тя държи световния рекорд на скок височина – 209 см. С най-много награди „Спортист на Балканите“ е сръбският тенисист Новак Джокович – седем (2011 – 2015, 2019 и 2021). Представители на Царицата на спортовете – леката атлетика, е с 19 победители в анкетата.

Борислав Чалъков
(2020 – 2021)

Борислав Чалъков – временно изпълняващ длъжността (2020–2021)

Борислав Чалъков е роден в град София. Завършва българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“. Пътят му в журналистиката започва с литературната критика. Работил е във вестниците „София Нюз“, „Демокрация“, „Век 21“ и „Труд“. Започва работа в БТА в края на 90-те години. В периода 2003 – 2021 г. е заместник генерален директор по информационната политика. Изпълнява длъжността генерален директор в периода 2020-2021 г.

2020 г. е белязана от две събития – глобалната пандемия от КОВИД-19 и кончината на генералния директор на БТА Максим Минчев. Пандемията поставя медиите пред предизвикателства – необходимост от бърза, точна и проверена информация в условията на криза. БТА запазва ролята си на официален и надежден източник на новини, като осигурява ежедневни емисии за здравната, социалната и икономическата ситуация в страната.

На 18 ноември 2020 г. от КОВИД-19 умира Максим Минчев – генерален директор на БТА

в периода 2003–2020 г. Неговото 19-годишно управление е най-дългото в новата история на Агенцията. Свързано е с: институционална стабилизация след прехода; създаване и утвърждаване на Световните срещи на българските медии; разширяване на международните контакти; развитие на мрежата от пресклубове; укрепване на професионалните стандарти в агенционната журналистика.

Смъртта му бележи край на една продължителна управленска епоха в историята на БТА. За изпълняващ длъжността генерален директор е назначен Борислав Чалъков, който поема временно ръководството на БТА. Като журналист и редактор с дълбока вътрешна познаваемост на Агенцията, той гарантира устойчивостта на професионалните стандарти и спокойното функциониране на БТА в преходен момент.

Неговият управленски профил е тясно свързан с отстояването на агенционната журналистика като форма на публична отговорност – с акцент върху фактите, източниците и езиковата прецизност. В този период БТА продължава да развива активното си културно присъствие и дългосрочните си партньорства, изграждани през годините – както в страната, така и в международен контекст.

Борислав Чалъков:

БТА ми е дала много повече, отколкото аз на нея, и винаги ще ѝ бъда длъжник

Катрин Дишева,
стажант дирекция ЛИК

Българската филология обикновено се свързва с учителство или преводи. Как стигнахте до журналистиката?

Учителството е било последното в списъка ми, доколкото изобщо е фигурирало. Всъщност преди всичко ме е привличала литературата – античната, западноевропейската... Естествено и българската. Журналистиката за мен се случи по някакъв случаен начин, защото винаги съм искал да се занимавам повече с литературата. Ако има едно нещо, което действително обичам и имам нахалството да твърдя, че го мога, това е литературната критика. Но в един момент осъзнах, че човек трябва да прави морални компромиси и сложих точка на това. И оттам нататък действително имах късмета да попадна във вестник „София нюз“ на „София прес“, където свободата беше доста по-голяма от казионната преса преди 1989 г. Спокойно можехме да пишем и по-критично, което си беше глътка въздух.

Как решихте да започнете работа в БТА?

Малко куриозно може да прозвучи, но никога не съм искал да работя за частни медии, въпреки прекрасните си отношения, добрата среда и всичко останало. Не беше моето. Във „Век 21“ се чувствах също превъзходно. В един момент започна да прозира и мръсната част на политиката и реших, че и там не е за мен. БТА беше мястото, където знаех, очаквах или се надявах да пиша точно това, което виж-

дах с очите си, да излагам факти, заг които стои съответен източник. В този смисъл човек се чувства наистина свободен, независим и чист пред себе си, което не е малко.

Предполагам, че това е причината да останете?

Точно това е причината, защото, с малки изключения в определени периоди, тук не се чувстваше никакъв корпоративен или проташки политически натиск. Беше най-добре в сравнение с други места по онова време, когато дойдох.

Кое беше най-голямото предизвикателство, когато се наложи да изпълнявате длъжността генерален директор на БТА?

Не бих казал, че беше особено предизвикателство, защото 17 години бях заместник на генералния директор Максим Минчев и заедно ръководихме Агенцията. БТА беше една добре смазана машина с рядко кадърни хора, на които можех да разчитам през цялото време. За някакво предизвикателство не може да става дума. По-скоро аз не обичам да се занимавам с администрация, най-вече с финанси, и това беше една от причините изобщо да нямам никакъв мерак да продължавам да стоя тук като директор.

Кои бяха най-големите постижения по Вашето време като заместник генерален директор и съответно генерален директор?

За лични постижения е неприлично да се говори, нахално дори. Всичко, което се е случило тук, е успех на всички ни, но в основата на тези постижения беше Максим Минчев. Много добре умееше да разпределя отговорностите, като даваше пълна свобода на мненията.

Прекрасни идеи бяха организирането на срещите на българските журналисти по света, откриването на Националния пресклуб и кореспондентската мрежа във всички областни градове на България, както и кореспонденти в Брюксел. Въведохме нови рубрики, които се радваха на голям интерес, като „Българска община“, „Анализи и коментари“, създадена по модел на световните агенции. Голямо наше постижение беше изграждането и утвърждаването на критерии за агенционна журналистика, към които стриктно се придържахме – значимост на темите, краткост и акцент върху най-важното в текста, прецизен подбор на няколко източника, литературен български език. Безспорен успех за мен и

за Максим беше и това, че не позволихме никакъв опит за политически или корпоративен натиск върху работата на БТА.

Бих добавил още, че аз се опитах през цялото време да създам колегиална човешка атмосфера, в която всеки да се радва на собственото си достойнство. Да го отстоява, да знае, че го има. Ако в един момент го е загубил, да го придобие отново. Просто да стане един нормален човек, какъвто трябва да бъде всеки от нас.

Имаше ли кризисни ситуации?

Кризисни ситуации имаше в един момент, когато БТА беше останала почти без средства. Бюджетът ни беше орязан наполовина. Беше си жива мизерия, но хората не напуснаха не защото няма работа, а защото ние им предлагаме това, което на друго място го няма – човешчина и чувство за свобода.

Какво хубаво нещо виждате в БТА, което други хора пренебрегват?

Това, което казах – не всичко е пари. В БТА може да е малко по-бедно, но е по-честно и по-човешко. Поне такава го помня. Тъй като времената се менят, предполагам всичко се мени. Дано още всичко да е така и то да бъде запазвано и отглеждано. На доброто човек се учи. Въпросът е ние да отделяме време и внимание на хората. Мисля, че човешкият капитал е най-важният.

От това ли има нужда БТА днес, за да има по-светло бъдеще – от добрите хора?

Не бих искал да казвам от какво има нужда БТА просто защото вече не съм в нея и нямам моралното право да съдя и да давам рецепти. Но това, от което не само БТА, но всеки има нужда, е да живее така, че да не се срамува, като се погледне в огледалото. Сигурно е нелепо това да се повтаря, но мисля, че оттам започва всичко. Оттам хората правят екипи, помагат си, допълват се взаимно, грешат заедно, прощават си и вървят напред, учейки се от вчерашния ден.

Какво е мнението Ви за новото поколение журналисти?

Пак ме карате да влизам в ролята на съдник. (усмихва се) Мисля, че истината е някъде по средата. Вината, ако има такава, не е в журналистите. Тя е в системата, която ги кара да бъдат едни или други. Много са факторите, които въздействат да правим неща, от които по принцип се срамуваме.

Това, което мен ме притеснява, и то не само за журналистите, е всеобщият културен упадък, липсата на елементарни познания, на обща култура, която, ако човек е попил, би го предпазила от много грешки. Пак не искам да обобщавам, но мисля, че това е най-сериозният проблем пред журналистиката. Човек трябва да е подготвен за това, което върши. Ако ще интервюираш ядрен физик, отвори учебниците по физика поне, нещо направи. Да не говорим, че в информацията има толкова плява, когато всичко може да се изчерпи в десет реда. Винаги съм казвал, че краткостта е дар Божий. Тя е трудна, но там е професионализмът.

Страшно е, когато мирогледът на човек е тесен. Един журналист трябва да има широк хоризонт.

Според Вас как по-опитните журналисти могат да помогнат в обучението на тепърва проходящите?

Държа на високите професионални стандарти в агенционната журналистика – на спецификата ѝ, на нейните правила и принципи. Това е, което по-опитните журналисти трябва да предават на младите си колеги.

Какво е за Вас БТА?

БТА е половината от съзнателния ми и професионален живот. Тук имах, имам и оставих много приятели – опитни редактори, всеотдайни репортери, превъзходни преводчици. БТА ми даде възможност да се докосна до творческите светове на интелектуалци, писатели, художници, философи, гостували на нашата агенция – гиганти като Умберто Еко, Никита Михалков, списъкът е дълъг. БТА ми е дала много повече, отколкото аз на нея, и винаги ще ѝ бъда длъжник.

Разкажете един Ваш спомен от БТА.

Смея да твърдя, че хубавите, усмихнатите, щастливи дни са били много повече от тези, в които нещо е помрачавало хоризонта. Това, което действително винаги ме е изпълвало с щастие, е, че когато имаше някакъв проблем, ние се събирахме и всеки можеше да каже свободно какво мисли, как би трябвало да се помисли в случая. Можеше да бъде предложена и най-откачената идея от всеки. Опитът ме научи, че от налудничави представи за нещата или идеи се раждаше нещо завършено, изпълнимо и точно. Няма неизпълнима задача. Ако тя ти се струва такава, просто трябва да промениш плана.

БТА в условията на пандемия (2020–2021)

Краят на 2020 г. остава в историята като време на глобално изпитание. Пандемията от КОВИД-19 променя ритъма на обществения живот, поставя под напрежение институциите и изправя медиите пред нов тип отговорност – да осигуряват бърза, точна и проверена информация в условия на несигурност и страх.

За БТА този период е изпитание за устойчивостта на един модел, изграждан с десетилетия. Въпреки ограниченията, дистанционната работа и променената организация на труд, новинарският поток не прекъсва нито за момент. Редакциите се адаптират бързо – въвеждат се гъвкави графици, част от екипите работят от разстояние, а дежурствата се организират така, че да гарантират непрекъсваемост на информационното обслужване. В този контекст ролята на БТА като източник на достоверна информация се засилва. Ежедневно Агенцията отразява развитието на здравната криза – решенията

на институциите, данните за разпространението на вируса, мерките и тяхното отражение върху икономиката, културата и социалния живот. Паралелно с това БТА изпълнява и друга важна функция – да противодейства на дезинформацията, която съпътства пандемията.

Работата в условията на криза променя и вътрешната динамика на Агенцията. Ограничените контакти, физическата дистанция и напрежението от ежедневния новинарски поток създават нови предизвикателства, но и засилват чувството за професионална отговорност и колегиална солидарност. В тези месеци ясно се откроява значението на екипната работа и натрупаният опит.

В началото на 2021 г. БТА посреща нов етап от своето развитие. След година на изпитания Агенцията влиза в период на промяна, в който натрупаният опит от кризата се превръща в основа за модернизация и ново институционално развитие.

*Пресфотото БТА снимки:
Христо Касабов/Минко
Чернев*

София (31 март 2022) Две години светът живее в пандемия от КОВИД-19. Световната здравна организация (СЗО) обяви началото ѝ на 11 март 2020 г. В България извънредно положение бе обявено на 13 март 2020 г. На снимките: София в началото на пандемията и сега.
Пресфотото БТА снимки: Владимир Шоков

От емисиите на БТА:

Парламентът избира Кирил Вълчев за генерален директор на БТА

София, 27 януари 2021 /Теодора Цанева, БТА/

Парламентът избра Кирил Вълчев за генерален директор на Българската телеграфна агенция (БТА) с мандат пет години. За него гласуваха 105 депутати, без „против“ и въздържали се. След това Кирил Вълчев положи клетва пред Народното събрание.

Другият претендент за поста Ивайло Данаилов получи 65 гласа „за“, 2 „против“ и 87 „въздържал се“.

Парламентът гласува по азбучен ред предложените двама кандидати – Ивайло Данаилов, издигнат от „БСП за България“, и Кирил Вълчев, номиниран от ГЕРБ. Съгласно приетите процедурни правила, за избран се смята кандидатът, получил повече от половината от гласовете на присъстващите народни представители.

Изборът на генерален директор на БТА премина без дебати в пленарната зала. Кандидатурата на Ивайло Данаилов беше представена от Александър Симов („БСП за България“), който отбеляза, че Данаилов е започнал професионалното си развитие в БТА, а по време на тройната коалиция е съветник на министър-председателя. Симов посочи, че Ивайло Данаилов ще бъде гаранция за висок професионализъм и постигане на откритост, прозрачност и диалогичност в работата на агенцията.

Тома Биков (ГЕРБ) представи кандидатурата на Кирил Вълчев. Доказаните професионални качества и безспорният обществен авторитет на Кирил Вълчев го правят достоен

кандидат за генерален директор на БТА. Това са и причините, поради които ПГ на ГЕРБ ще подкрепи кандидатурата му, заяви Биков. При гласуването Вълчев беше избран единогласно за генерален директор на БТА.

Кирил Вълчев е роден на 24 май 1973 г. в София. Завършва Националната гимназия за древни езици и култури „Константин-Кирил Философ“ и специалност „Право“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В периода от 1993 до 1995 г. е работил в БТА. От 1993 г. до момента е автор на обзорното седмично предаване „Седмицата“ на Дарик радио. Отразявал е редица събития като пратеник на радиото.

Кирил Вълчев е секретар на Съюза на българските национални електронни медии. Като адвокат работи в областта на медиите и интелектуалната собственост. Правен консултант на БТА и Дарик радио. През 2011 г. участва в изработването на Закона за БТА. Носител е на редица отличия и награди в областта на медиите.

Кандидатурата на Кирил Вълчев се подкрепя от и.д. генерален директор на БТА и синдикалните организации в Агенцията, се посочва още в мотивите към кандидатурата му.

2021 г. бележи начало на нов етап в развитието на БТА с избирането на Кирил Вълчев за генерален директор и представянето на мащабна програма за институционално обновяване. Годината се характеризира с цялостно реструктуриране на дейността на Агенцията – приет е нов Правилник за структурата и организацията на БТА, въведени са изисквания за висше образование за журналистическите и ръководните позиции, както и нова система за организация на работното време и заплащането, обвързана със знанията и уменията на служителите.

През март 2021 г. 46-ото Народно събрание приема и прави сериозни изменения в закона за БТА от 16 декември 2011 г., когато е допълнен текстът, че „БТА осигурява свободен безвъзмезден достъп до собствените си информационни продукти, като изключения за възмезден достъп са допустими само за: продукти, които съдържат произведения, обект на защитени права на трети лица; специализирани информационни продукти, изготвени по възлагане; архивни материали след изтичането на срок и с ред на достъп, които се определят от генералния директор на БТА“.

Законодателна промяна и финансова трансформация

2021 г. е преломна за БТА както в нормативен, така и във финансов план. С изменението в Закона за БТА, обнародвани през март 2021 г., за безвъзмезден достъп до информационните продукти на Агенцията настъпва фундаментална промяна в модела на функциониране, която поставя БТА в нов обществен и професионален контекст.

В резултат на законовите изменения държавната субсидия е увеличена значително. Уточненият бюджет на Агенцията към 31 декември 2021 г. достигна 14 806 375 лв., като са осигурени допълнителни трансфери за гарантиране на свободния достъп до информация и за обезпечаване на изборните кампании през годината.

Особено съществен е инвестиционният компонент – над 6,2 млн. лв. са отчетени като разходи за придобиване на нефинансови активи, включително изграждането на цялостна информационна и комуникационна инфраструктура. Това поставя началото на технологична модернизация с дългосрочен ефект.

Разходите за възнаграждения и осигурителни вноски възлизат на близо 7 млн. лв., което потвърждава, че основният ресурс на агенцията остава човешкият капитал – журналистите, редакторите и техническите специалисти.

Годината приключва с бюджетен излишък в размер на 1 192 116 лв., а наличностите в края на периода показват финансова стабилизация след години на ограничени ресурси.

Развитие на националната мрежа

През 2021 г. БТА разширява значително мрежата си от национални пресклубове. Открити са пет нови пресклуба – във Варна, Бургас, Русе, Добрич и Ловеч. Уреден е правният статут на четири съществуващи пресклуба, извършен е ремонт на пресклуба в Шумен и са започнати процедури за откриване на нови структури в други областни градове. Паралелно се работи за развитие на присъствието на БТА сред българските общности в чужбина – с поддържане на пресклубовете в Босилеград и Тараклия и подготовка за откриване на пресклуб в Скопие.

Професионални стандарти и разграничаване на съдържанието

Сред приоритетите е разграничаване между журналистическо съдържание и прессъобщения чрез създаване на отделна платформа и

нова организация на публикациите в интернет страницата на БТА. Поставя се акцент върху проверката на фактите чрез оценка на дейността на отдел „Справочна“ и подготовка на съвместен проект със Софийския университет за проследяване на разпространението на невярна информация.

През октомври 2021 г. Агенцията преминава през една от най-сериозните си структурни промени в последните десетилетия. Създават се четири нови информационни дирекции – „Икономика“, ЛИК, „Балкани“ и „БГ Свят“. Постепенно Агенцията започва да осигурява свободен достъп до информационните продукти – чрез новите си рубрики за знание и култура ЛИК, за бизнес и финанси „Икономика“, за околната среда, климата и зеления преход „Зелена БТА“, за българите по света „БГ Свят“, за обзорни авторски материали „БТА+“, за метеорологичната прогноза „Времето“ (включително с нововъведените прогнози за отделните морски и планински курорти от юли 2021 г.), за българското участие в Летните олимпийски игри в Токио „България на Олимпиадата“ (за първи път БТА отрази олимпийски игри с кореспондент на място след Летните олимпийски игри в Сеул през 1988 г.) Възстановено е списание ЛИК с три извънредни броя, посветени на Максим Минчев, изкуството по време на пандемията и 30 години награди „Аскеер“.

Развита е рубриката „БГ Свят“ с информация за българските общности зад граница, както и специализирана рубрика „България на Олимпиадата“.

Архиви и памет

2021 г. поставя началото на системна политика за съхраняване и дигитализация на архивите на БТА. По искане на БТА Държавна агенция „Архиви“ извършва анализ на състоянието на историческия архив. БТА се присъединява към национален проект за дигитализация в рамките на Плана за възстановяване и устойчивост, създадена е дирекция „Архиви“, а за подобряване на документооборота е въведена електронна деловодна система.

Сграден фонд и институционална инфраструктура

Извършено е обследване на сградата на БТА и е изготвен технически и енергиен паспорт. Прекратен е договор за наем с цел осигуряване на помещения за архив и библиотека, създаден е отдел „Сигурност“ и са предприети действия за обновяване на работните пространства.

Генералният директор Кирил Вълчев

Искам младите хора да се чувстват щастливи тук, да виждат смисъл да остават в БТА

На 27 ноември 2025 г. генералният директор на БТА Кирил Вълчев представи пред Комисията по културата и медиите в Народното събрание програмата си за развитие на Агенцията 2026–2030 г. под мотото „Постоянство и напредък“. Сред водещите акценти са създаването на „БТА И“ – нова структура за иновации, включваща „БТА Институт“ за прилагане на изкуствен интелект в медиите и техническия център „БТА Интелект“. Програмата предвижда разширяване на съдържанието, партньорствата и кореспондентската мрежа в страната, Югоизточна Европа и сред българските общности по света, както и силни инвестиции в журналистите – обучения, подобрени условия на труд и подкрепа за младите семейства. Приоритети остават завършването на отворения достъп до архивите и модернизацията на сградата на БТА. Вълчев поставя акцент върху ролята на младите хора в развитието на БТА – тема, която заема централно място и в следващия разговор.

Теодора Любенова, стажант „Информация за чужбина“

По-долу публикуваме интервюто с Кирил Вълчев за бюлетин „Школата БТА“:

Снимка: Минко Чернев/БТА

През 2021 г. отворихте Вратите на БТА за младите. Откъде се появи идеята за „Школа БТА“?
Формално школа не е имало. Създадохме специален отдел, който да нагъради една традиция, съществувала в БТА от десетилетия – по-опитните да предават знанията си на по-младите. Години наред броят на хората в Агенцията намаляваше – от над 600 служители през 80-те, през 2020 г. бяха останали 220–230. Освен това около 20% вече бяха в пенсионна възраст. За БТА беше жизнено важно да се обнови и най-естественото решение бе това да стане чрез млади хора.

Какво научихте от работата си с тях?

През 2022 г. БТА стана член на MINDS International – мрежата за медийни иновации, в която участват 26 от водещите информационни агенции в света. На срещата в Рим колегите от АНСА, италианската информационна агенция, разказаха, че при тях застаряването е толкова голямо, че младите предават своя опит на по-възрастните. Подобен процес се случи и при нас – благодарение на младите БТА навлезе в социалните мрежи и технологиите.

Днес БТА е в девет социални мрежи – включително TikTok и Тредс. Това е още един начин истинските новини да достигнат до повече хора, най-вече до младите.

Мисля дори, че е време да въведем обратното наставничество – млади ментори, които да помагат на по-възрастните колеги да използват новите инструменти и изкуствения интелект. Истината е, че можем много да научим от вас.

Какви са възможностите за развитие на младите в БТА и как смятате да ги задържите?

Казвам на всеки млад човек, който идва в БТА, да не започва с очакване за висока заплата. Безценно е това, което научаваш в първите години. На много места хората дори плащат за знания. Аз самият започнах като студент в БТА и научих повече, отколкото бих могъл да получа като финансово възнаграждение. Задържането става чрез учене и развитие. Инвестираме в обучението – ако искате да учите език или нови компютърни умения, БТА покрива целия курс срещу ангажимент да работите тук определено време. Подкрепяме и младите семейства – даваме 3000 лв. при раждане на дете, както и финансова помощ за първи и осми клас. Това са символични, но важни знаци, че държим на младите хора.

Най-големият фактор да останеш някъде, е да се чувстваш щастлив, да харесваш работата си и да виждаш смисъл в нея. Човек се стреми да бъде щастлив, където и да е – и това е най-силният задържащ фактор.

Възможна ли е обмяна на стажанти с чуждестранни агенции?

Имаме договори с около 50 информационни агенции по света, в които е предвидена обмяна на репортери и редактори. За стажанти не сме мислили, но БТА дава достатъчно възможности за развитие още в началото.

Изградихме шестстепенна система за израстване – от стажант до старши отговорен редактор. А когато вече сте младши репортер или редактор, шансът да отразявате събития в Брюксел или Страсбург е съвсем реален. Нужно е търпение – възможностите идват.

Трябва ли журналистическата професия да бъде правно регламентирана?

Не. В света на свободната информация рамките трябва да поставяме ние самите. Привърженик съм на саморегулацията. БТА има собствени етични и редакционни стандарти, основани и на практиките на световни агенции като Ройтерс и Асошиейтед прес. Ако ги спазваме, няма нужда от закони, които някой друг да ни налага. Писаните закони не са единственият начин обществото да живее по правила – вътрешните професионални устои са също толкова важни.

Имат ли бъдеще младите журналисти в ерата на изкуствения интелект (ИИ)?

Изкуственият интелект не може да отрази събитие. Той работи с предварително налична информация – някой трябва да е бил на място, да е видял, чул и проверил.

За мен ИИ не е заплаха, а инструмент. В програмата на БТА за следващите пет години обсъждаме 22 негови приложения, които ще направят работата ни по-лесна и по-бърза – субтитриране, превод, транслитериране. Но в началото и в края на работата трябва да стои човек. Без човек няма журналистика.

Кой беше Вашият първи учител в професията?

Трудно ми е да определя един човек. В дирекцията „Информация за чужбина“ работех с Евгения Друмева, Ива Тончева и Светозар Николов, който ми показва колко отговорно и интересно е да разкажеш българската история така, че да бъде разбрана от хора, които може би не знаят къде е България. Това е изкуство – да разкажеш себе си така, че другите да те разберат.

Коя е най-важната история, която сте разказвали?

Историята за българското присъствие на Антарктида. Това е усилие, което надхвърля мащаба на страната ни – да бъдем сред 29-те държави, които управляват континента, и сред няколкото европейски държави със собствен научноизследователски кораб.

Участвах в две експедиции още преди да съм в БТА и правех видеодневници за научните изследвания там. Надявам се тези разкази да са запалили повече хора да погледнат към бъдещето отвъд ежедневието.

Каква искате да бъде БТА след пет години?

Искам да е устойчива и последователна. Последните пет години бяха период на интензивно развитие – пресклубовете станаха от 14 на 43, видеото и снимките са девет пъти повече, социалните мрежи са девет, разшириха се специализираните редакции.

В следващите пет години трябва да затвърдим постигнатото и да надграждаме. Най-важното предстои – да използваме изкуствения интелект в услуга на всички медии в България.

Ако получа доверието за още един мандат, искам да създадем БТА Институт (BTAI) – структура, подобна на Reuters Institute или Xinhua Institute, която да развива приложенията на ИИ, в партньорство с БАН, INSAIT, GATE и софтуерната общност.

Искам БТА да остане стабилна, разширена, модерна – и най-вече място, в което младите хора като Вас избират да останат. А това означава и достойни заплати, които да позволят нормален живот без необходимост да напускат журналистиката.

Евгения Друмева

Заместник генерален директор

Евгения Друмева заема поста заместник генерален директор на БТА, отговарящ за информационната политика, от септември 2021 г. след проведен конкурс. Преди това е директор на дирекция „Вътрешна информация“.

От 2008 г. до юни 2021 г. е главен редактор на Vesti.bg – част от дигиталната медийна компания „НетИнфо“.

Преди това работи повече от 17 години в БТА. Започва през 1987 г. като стажант-репортер. През 1990 г. е назначена за репортер в редакция „Информация за чужбина“. Била е заместник главен редактор на „Информация за чужбина“, редактор и ръководител на редакция „България“.

В периода 1991–1993 г. работи и за радио „Свободна Европа“.

Завършила е специалност „Журналистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 1995 г. преминава курс по мениджмънт в Амстердам, а през 2013 г. – курс по мениджмънт в „Бизнес институт София“.

Юлия Соколова

Главен секретар

Юлия Соколова заема поста главен секретар на БТА след конкурс, проведен на 17 септември 2020 г. В тази си роля отговаря за административното и финансовото управление на Агенцията, включително за дейности, свързани с човешките ресурси, правното обслужване, обществените поръчки, информацион-

ните технологии, транспорта, почивните бази и мрежата от национални пресклубове. Присъединява се към екипа на БТА през 2019 г. като търговски директор и ръководи стратегията за продажба на информационни продукти и услуги на Агенцията, както и участва в организацията на Световните срещи на българските медии.

Преди това е ръководител на отдел „Реклама и издателска дейност“ в Българското национално радио (БНР), където организира и координира продажбата на рекламни време, спонсорство на предавания и медийни партньорства. Работила е и като рекламен мениджър в компании с издателска и рекламна дейност.

Юлия Соколова притежава магистърска степен по специалността „Рекламен мениджмънт и маркетинг“ от Университета за национално и световно стопанство (УНСС).

Дирекция „Икономика“

Как БТА създаде икономическата си дирекция

Стефан Ватрелев, стажант „Икономика“

До създаването на дирекцията икономическите новини се покриват от две основни дирекции – „Вътрешна информация“ и „Международна информация“.

„Във „Вътрешна информация“ акцентът паднаше върху политическата тематика и институциите, което изтласкваше икономическите теми на заден план“, разказва Христо Воденов, репортер в дирекция „Икономика“, тогава репортер във „Вътрешна информация“. Малкият екип поема едновременно заседания на Министерския съвет, парламентарни комисии, министерства, както и ресори като финанси, енергетика и капиталови пазари.

„Работата беше изключително интензивна, но въпреки ограничените ресурси новините ни винаги бяха прецизни и надеждни. Колеги от други медии често споделяха, че чакат БТА, за да вземат информацията“, продължава Воденов.

По думите му всеки репортер обхващал по няколко ресора – например Екатерина Тотева отговаряла за три министерства, както и за няколко държавни и парламентарни комисии, чиято дейност е проследявала. Основната ѝ работа обаче си оставала в Министерския съвет с редовните и извънредни заседания, в най-различни часове на деня.

Христо Воденов отговарял за капиталовите пазари, високите технологии, всички мобилни и интернет оператори, БТК (Българска телекомуникационна компания), пощи, финанси, банки, застраховане, пенсионни и инвестиционни фондове, няколко години и за цялата енергетика.

„Само за енергетиката и за финансите в другите медии си имаше отделни ресорни журналисти, които ставаха супер специалисти“, допълва старши репортер Воденов.

Когато някой излизал в отпуск, било нужно колега да се разпише, че поема работата му. Това налагало да имаш контакти и познати във всички ресори, за да успяваш поне донякъде.

Допуските били без снимки, видеа, линкове и свързани новини, но въпреки това добре написани и лесни за цитиране.

В „Международна информация“ журналистите също работят с ограничен ресурс, често един-двама редактори на смяна следят лавината от информации от световния обмен и отсяват най-същественото за България. Отразяват макроикономически показатели, корпоративни новини и сделки наг милиарди евро. Основни източници са водещите световни агенции – Ройтерс, Асошиейтед прес, ТАСС, Франс прес, Киодо и Синхуа.

По това време БТА издава бюлетин БЕО (БЕО – Bulgarian Economic Outlook). Отпечатван е веднъж седмично на английски език, с икономическа информация на 24 страници за България – статии, анализи, прогнози, банкова информация, данни за приватизацията, правителствени и държавни нормативни актове, закони и постановления, регламентиращи възможностите за търговия и инвестиране, периодични наблюдения на стоковия и капиталов пазар, социологически проучвания, актуална политическа информация.

Всички репортери и редактори от „Международна информация“ и „Вътрешна информация“ вземат участие в списването на бюлетина. Отговорен редактор е Христо Воденов. Бюлетинът е разпространяван на абонаментен принцип. Абонати са пре-

гимно посолства и чуждестранни фирми, посочва Воденов.

Днес дирекция „Икономика“ обединява този опит и работи в две направления – „Българска икономика“, която отразява националните теми, и „Световна икономика“, която следи международните процеси.

От създаването на дирекцията на 1 октомври 2021 г. до началото на 2025 г. БТА сключва 41 договора с институции и организации (включително браншови) за системно получаване на материали с отстъпени авторски права в сферата на икономиката.

През 2024 г. от дирекцията са публикувани 18 408 материала, средно по 70/80 на работен ден, казва директорът на дирекция „Икономика“ Цветомира Маринова. Екипът, който стои зад реализацията на този огромен обем, се състои от заместник-директор и отговорен редактор – Елена Савова, още четирима отговорни редактори, осем репортери, двама редактори, двама регионални кореспонденти в Пловдив и Бургас, отскоро и един за Средногорието.

„Бъдещи планове за разширяване включват още четирима регионални кореспонденти за ключови райони в страната и евентуално още двама отговорни редактори и двама репортери, за да бъдат напълно подсиgurени смените“, разказва Цветомира Маринова.

През 2024 г. БТА и дирекция „Икономика“ получават награда от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) „Икономика на светло“ в категорията „За журналист или медия, допринесли за промяна на обществените нагласи към нетърпимост към неформалната икономика“, както и за сформирането (от 1 октомври 2021 г.) на дирекция „Икономика“ като част от новата стратегия на БТА и за нейната постоянна работа за повишаване на прозрачността.

През май 2025 г. дирекцията също се откроява с приноса си за рубриката „Зелена БТА“ – проект, за който Агенцията получава награда от националния конкурс „Най-зелените компании в България“ в категория „Зелена медия“. Отличена е и заместник-директорът на дирекция „Икономика“ Елена Савова с награда в категорията „Зелено перо“ за водещия ѝ принос в отразяването на събитията и тенденциите в сферата на устойчивото развитие, социалната отговорност, климатичните промени и екологията.

Цветомира Маринова

БТА е притегателна сила

Цветомира Маринова е родена на 30 септември 1983 година в София. Завършва Първа английска езикова гимназия. Бакалавър по европеистика (с управленско-икономически и правен профил) и магистър по бизнес администрация – стратегическо управление (специалност „Стопанско управление“) от Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Член на Съюза на българските журналисти (СБЖ).

Работи в БТА от 2007 г. като репортер (до 2012 г.), редактор (2012-2021 г.) в отдел „Икономически новини“ към Главна редакция „Международна информация“. Носител на Годишната награда на СБЖ за 2009-2010 г. в категория „Информационни агенции“, за екипната работа по отразяване на световната икономическа криза. От 1 октомври 2021 г. оглавява новосформираната дирекция „Икономика“ в БТА.

*Божидар Йорданов,
стажант-репортер „Икономика“*

Г-жо Маринова, през 2007 година завършвате европейската В СУ „Св. Климент Охридски“ и постъпвате на работа в БТА. Защо избрахте Агенцията за свое работно място?

Поех случайно в тази посока. От близки научих, че в БТА търсят кадри за администрацията и реших да кандидатствам. Впоследствие се оказа, че там по-спешно се търсят репортери за отдел „Икономически новини“ към редакция „Международна информация“. Аз постъпих в него, но с уговорката, че първо ще проверят дали мога да се справя. Пробно работих цял месец, след което ме харесаха и назначиха.

Каква беше в началото работата Ви като репортер?

Изключително трудна и като тематика, и като бързина, която се изискваше за написването на информация. Но с опит, практика и желание за знание се навлиза в материята.

От кого се учехте?

Най-големият ми и единствен учител беше Румена Вълчева – тогавашният ръководител на световните икономически новини за „Международна информация“. Всичко, което знам и мога тук, съм научила от нея.

Кой е най-ценният съвет, който тя Ви даде?

Трябва да се пише просто и ясно, с кратки изречения, за да се възприема лесно информацията от читателя.

Кои са най-големите предизвикателства, с които сте се сблъсквали в професията?

Поднасянето на информация за България, когато тя е отразена в чуждестранни медии. Деликатен е моментът как те ни възприемат и как ние ще го предадем на нашата аудитория. Предизвикателство е и бързината при наличието на спешни събития, които трябва веднага да отразим.

Как БТА поддържа високи стандарти на журналистическа етика и качество в отразяването на икономически теми?

Икономическата тематика е изпълнена с цифри, които говорят сами по себе си. Затова при нас е лесно да сме точни и обективни, но вниманието трябва да е много изострено, защото промяната на една цифра или на една десетична запетая може да е от огромно значение за достоверността на информацията.

Като човек със 17-годишен опит какво Ви мо-

тивира и вдъхновява в работата?

Динамиката на нашата работа, тя е непрекъсната. Всеки ден се научава по нещо ново. Това да информираш по бърз, достоверен и достоен начин, е потребност, която се изгражда у теб, докато упражняваш професията.

Кога беше създадена дирекция „Икономика“, която оглавявате? Какъв е нейният състав?

Преди темата икономика бе разделена териториално – българската се покриваше от екип във „Вътрешна информация“, а световната – от отдел в „Международна информация“. С новото ръководство преди три години дойде идеята за отделянето и обособяването на самостоятелна дирекция „Икономика“ по модела на дирекция „Спорт“.

Новосформираната дирекция има богата палитра от кадри. Петима отговорни редактори, които имат последната дума при публикуването на всяка информация. Трима редактори, които пишат световни икономически новини. Работата им е свързана основно с преводи. Шестима репортери, които отговарят за българската икономика. Регионални кореспонденти в Бургас и Пловдив. Имаме и бивш колега, пенсионер, когото върнахме официално в нашата дирекция като ментор на стажанти, защото приемствеността е важна.

Има ли конкретни проекти или инициативи, които сте стартирали или подкрепили като директор?

През последните три години БТА сключи много партньорства с браншови организации и реализира медийни партньорства за големи и важни събития в икономическата област. Нашата дирекция поддържа тези партньорства.

Имате ли моменти, в които излизате от ролята на директор в БТА и работите като репортер или редактор?

Да, случва се да публикувам материали, да участвам в написването на въпроси за интервю. Освен това неотдавна отразявахме изборите за Европейски парламент във всички страни членки на ЕС и бях един от координаторите на екипа, който се представи отлично. Като цяло, когато има избори, цялата агенция става един екип. Тогаваша пагат границите, ресорите и всички сме едно.

Какво е за Вас БТА в едно изречение?

БТА е притегателна сила, която не може да бъде обяснена.

Дирекция ЛИК

Дирекция за знание и култура ЛИК е създадена през 2021 г. с цел популяризиране на българските национални традиции, култура, наука, образование и религия. Още през същата година с оглед системно получаване на материали за образованието и науката в страната Агенцията сключва 16 договора с университети и други научни институции и 31 договора с организации в културата – културни институции, неправителствени организации и общини със значими събития в сферата на културата, както и организации на големи български интелектуалци.

Дейността на дирекцията не се ограничава само до национално ниво. Чрез партньорствата на БТА със световни информационни агенции ЛИК осигурява достъп до международни новини, което позволява българската аудитория да бъде информирана за глобалните културни процеси и тяхното отражение у нас.

Директор на дирекцията от началото на 2024 г. е Антоанета Маркова. Преди нея ръководител е доц. Георги Лозанов – в момента главен редактор на сп. ЛИК.

Екипът включва 16 редактори и репортери, както и трима кореспонденти в Бургас, Варна и Пловдив, които допринасят за по-пълно и разнообразно представяне на културния и обществен живот в страната.

Дирекцията създава и собствен подкаст „Час ЛИК“ от февруари 2026 г., в който гостуват представители на съвременния културен живот – музиканти, актьори, художници и др. Двигател на проекта е Даниел Димитров, заместник-директорът на дирекция ЛИК.

Част от дирекцията е и екипът на сп. ЛИК.

Антоанета Маркова

Темите, с които ЛИК се занимава, винаги са били устои на обществото

Антоанета Маркова е завършила журналистика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Има дългогодишен опит като репортер и редактор в печатни медии у нас в отразяване на европейски и международни събития и процеси, и на европейската политика.

*Антония Митева,
стажант „Международна информация“*

Антоанета Маркова започва професионалния си път в БТА през 2020 г. в екипа на „Забава и знание“, тогава звено в дирекция „Международна информация“. През 2021 г. Агенцията претърпява редица структурни и организационни промени, настъпили в изпълнение на програмата на генералния директор Кирил Вълчев, част от които е създаването на четири нови информационни дирекции – „Балкани“, „Български медии и общности по света“, „Икономика“ и дирекция за знание и култура ЛИК.

Фокусът на ЛИК е насочен към отразяване на събития, теми и процеси от областта на културата, образованието, науката, медиите, религията – както в България, така и по света. При създаването ѝ за директор е назначен доц. Георги Лозанов. Тогава Антоанета Маркова е отговорен редактор.

Успоредно със създаването, екипът започва и процеси по оформяне на нови рубрики и нови инициативи. През 2022 г. е възобновена перио-

дуката на списание ЛИК. В началото на 2024 г. доц. Лозанов става негов главен редактор и тогава за директор на дирекцията е назначена Антоанета Маркова.

Като част от общата политика на БТА започват да се сключват партньорства с всички висши учебни заведения в България за системно отразяване на процесите, протичащи в българското висше образование. Всички тези материали са ангажимент основно на ЛИК. Според Маркова това разширява погледа и обхвата на работа на екипа. Постепенно Агенцията увеличава и споразуменията си с различни културни, научни и образователни институции в страната – екипът например отразява дейността на БАН, на института INSAIT, който е част от Софийския университет и е двигател на познанието в областта на технологиите.

Създадена е и рубриката „Православен календар“, която всеки ден от годината, в точно определен час сутринта, информира за връзката на започващия ден с православната вяра. Освен това последователно и широко репортерите и кореспондентите на ЛИК отразяват с информация и репортажи неделните проповеди на православните свещеници в страната.

Въпреки че дирекция ЛИК съществува едва от пет години в структурата на БТА, тя се превръща в едно от ключовите ѝ звена. На въпроса защо според нея това е така, Антоанета Маркова отговори, че темите, с които ЛИК се занимава, винаги са били устои на обществото, а засиленият интерес към тях е отражение на неговите потребности.

„Всеобщо мнение и на аудиторията, и на част от работещите в медиите е, че за култура и образование се пише лесно“, коментира Маркова. Това е може би, защото въздействието на културните продукти върху човека обикновено е свързано с положителна емоция. Истината обаче е, че както всяка тема в обществено-политическия живот, и културната сфера съвсем не е лесна, допълни тя.

Според нея едно от най-сериозните предизвикателства е представянето на работата на научно-изследователската общност на достъпен за аудиторията език. По думи на ръководителя тя често може да остане в периферията на общественото внимание, ако не бъде представена по достъпен начин.

Нашата задача е да показваме в цялото многообразие всичко случващо се в полето на културата, науката, образованието по един точен и прецизен начин и в същото време достатъчно достъпно, за да достигне до аудиторията, обясни ръководителят.

Работата като директор на дирекция ЛИК носи нови предизвикателства всеки ден, сподели Антоанета Маркова. Сферата е динамична и трябва да се реагира бързо на всички промени в обстоятелствата, добавя тя. В това Маркова е подкрепена от екипа на дирекцията, който тя самата описва като много мотивиран, сериозен и професионален.

За Маркова е трудно да посочи едно събитие, отразено от дирекция ЛИК, което се е запечатало в съзнанието ѝ като особено значимо или мащабно. Винаги голямо събитие, по нейни думи, е ежемесечното издаване на сп. ЛИК на пример или отбелязването на националните празници. Екипът на дирекцията работи и по отразяването на конференциите, които БТА организира по повод отбелязването на годишнината от Априлското въстание. Важен момент от работата на екипа е и отразяването на дейността на българската антарктическа експедиция и Българския антарктически институт. БТА е първата медия, която има постоянен кореспондентски пункт на антарктическата база на България и на борда на българския научно-изследователски кораб. „Не само по време на антарктическите експедиции, но и през цялата година работата на Българския антарктически институт, на учените, които участват в български антарктически експедиции, е част от нашата работа и е акцент в нея,“ каза Антоанета Маркова.

Друг акцент всяка година са изложенията „Панаир на книгата“ и „Алея на книгата“.

„Най-новата инициатива, и в момента фокус на работата на ЛИК, е създаването в началото на тази година на специализирана рубрика „Книгопис“, отбеляза Маркова. В рубриката се представят най-новите издания на български автори, информация от издателства и автори за нови издания, както и материали – интервюта, репортажи от премиери на книги и литературни дискусии. Освен нови издания на български автори се представят и произведения на изявени български преводачи, които имат основен принос в майсторството на превода. По думите на Маркова в журналистическата професия човек никога не спира да се учи и тя насърчава младите колеги да взимат пример от тези с повече опит. За нея именно любопитството и любознанието са ключовите качества, които един журналист трябва да притежава, подплатени с постоянство и устойчивост. Маркова добави, че място за развитие винаги има и че не е хубаво човек да се отпуска в доволство.

В края на разговора тя пожела сили, енергия и капацитет на целия екип за съобщаване на „предимно добри новини“.

Списание ЛИК

Списание ЛИК е едно от най-значимите културни издания на БТА и заема особено място в историята на българската журналистика. Създадено през 1965 г., списанието се появява в период, когато БТА започва да развива собствена издателска дейност извън класическите информационни бюлетени.

Името на списанието е съставено от първите букви на думите „литература“, „изкуство“ и „култура“ – трите основни тематични направления, които изданието обединява в своята концепция. Предложено е в редакционен разговор между журналисти от Агенцията, търсещи кратко и запомнящо се заглавие за новото издание.

Още от първите си години ЛИК се утвърждава като трибуна за културна публицистика. В страниците му намират място интервюта с писатели, художници, музиканти и театрални дейци, анализи на културния живот в България и по света, както и репортажи и есета, посветени на различни прояви на изкуството. Списанието създава пространство за по-задълбочена журналистика – различна от краткия новинарски формат на информационната агенция.

През десетилетията ЛИК публикува текстове на редица български и чуждестранни автори, интервюта с известни писатели и творци и критически анализи на литературни и художествени процеси. Част от рубриките му се превръщат в знакови за културната журналистика у нас, а за поколения читатели списанието се превръща в своеобразен „прозорец към света“ на изкуството и литературата.

Съдбата на списанието преминава през различни периоди. През годините на прехода в началото на 90-те години изданието временно спира да излиза – резултат от трудната икономическа ситуация и променящата се медийна среда. През 1999 г. БТА възстановява ЛИК с амбицията да продължи традицията на културна журналистика и да съхрани връзката между Агенцията и българския културен живот.

Изданието печели и професионални отличия преди второто си прекъсване през 2013 г. През 2001 г. списанието е отличено със Специалната награда на журито „за оформление и структуриране на специфична тематика“ на пресбиенале „Златни страници“ в рамките на фестивала „Телевизионен свят 2001“, състоял се в началото на юни в Албена. През 2004 г. списанието печели престижната награда за журналистика от Деветия салон на изкуствата. През 2006 г. двете изискани списания на БТА – „Паралели“ и ЛИК, печелят престижната Специална награда на журито на медийния фестивал „Златен чадър“ в Албена. Мо-

тивировката: за цялостен принос в подкрепа на българската култура. През 2011 г. изданието получава наградата „Избрана литература за пишещите за изкуство“, инициатива на Института за съвременно изкуство, София, разказа отговорният редактор на изданието Яница Христова. Между 2020 и 2021 г., преди възстановяването на месечната периодичност на списание ЛИК, изданието се появява с поредица от извънредни тематични броеве. Сред тях са броят „Светът след коронавируса“, посветен на пандемията от КОВИД-19, изданието за 90-годишнината на писателя Антон Дончев, както и специалният брой в памет на дългогодишния генерален директор на БТА Максим Минчев. Появяват се и тематични издания за наградите „Аскеер“, както и броеве, посветени на знакови фигури и културни събития.

Новият етап на списание ЛИК

Най-новият етап в историята на списание ЛИК започва през март 2022 г., когато БТА възстановява неговото издаване след продължително прекъсване. Списанието отново започва да излиза като месечно издание, посветено на личности, събития и процеси в българската и световната култура.

Главен редактор на списание ЛИК е доц. д-р Георги Лозанов. Съществен принос за създаването и развитието на новата поредица от броеве има Яница Христова, старши отговорен редактор на списанието. Тя има ключова роля в подготовката на тематичните броеве, които съчетават архивни материали от БТА, нови журналистически текстове и интервюта. В екипа е и Ренета Георгиева, която става част от списанието през есента на 2023 г. след успешно проведен стаж в отдел „Исторически архив“ на БТА.

Новата концепция на изданието е всеки брой да бъде посветен на конкретна тема от културния живот, като по този начин се създава своеобразна поредица от изследвания и журналистически разкази за българската култура и нейните връзки със света.

От началото на 2024 г. списанието се предлага и със свободен електронен достъп на интернет страницата на БТА, а печатната версия се изпраща безвъзмездно до стотици библиотеки, университети, културни институции и медии в страната. От пролетта на същата година БТА започна да представя всеки брой на списанието в рамките на събитие, в което чрез видеовръзка се включват гости от 43-те засега национални пресклубове на БТА в страната и в чужбина.

Някои от броевете вече излизат и на чужди езици. Броят за българите в Украйна беше издаден и

на английски език. На английски излязоха и броевете за 45-ата годишнина от полета на първия български космонавт Георги Иванов, за историческото първо плаване до Антарктида и назад на българския военен научноизследователски кораб „Св. св. Кирил и Методий“ и за българската наука на Ледения континент, който беше издаден и на испански език, а на английски език излезе и броят за 155-ата годишнина на БАН. Броят за 90-ата годишнина на Кристо и Жан-Клод излиза в момента на английски, френски и немски. На английски и френски излезе броят за България в ЮНЕСКО, а на английски и японски – за България на световните изложения.

През 2025 г. ЛИК отбелязва 60 години от създаването си. Във връзка с годишнината беше открит изложба в Народното събрание с 24 табла, които описват ключови моменти от развитието на списанието през неговите три периода. През първия период то е определяно като „прозорец към света“ (1965-1992), през втория е „огледало на промените“ (1999-2013), а през третия, след възстановяването си през 2022 г., е „пазител на паметта“. Изложбата е двуезична – съдържанието ѝ е представено на български и на английски език. В началото на 2025 г. Агенцията издаде и тематичен брой, посветен на историята и развитието на списанието през десетилетията.

Извънредни и тематични броеве на ЛИК (2020–2021)

2020

- *Светът след коронавируса* – извънреден брой, събрал мнения на учени, интелектуалци и творци за бъдещето след пандемията от КОВИД-19.
- *Антон Дончев на 90* – специален брой, посветен на живота и творчеството на академика и автора на „Време разделно“.

2021

- *Изкуството срещу пандемията*
- *Усмехнатите лица на Максим Минчев* – специално издание в памет на дългогодишния генерален директор на БТА, починал през 2020 г.
- *30 години награди „Аскеер“* – от шегата до престижа – тематичен брой, посветен на юбилея на театралните награди.

Тематични броеве на списание ЛИК (2022–2026)

2022

- *Мартенски музикални дни* – Русе
- *Лили Иванова*
- *50 години Южна пролет в литературата*
- *Шурците на 55*
- *Бургас и морето*
- *Аполония*
- *Златна роза*
- *Михаил Белчев*
- *15 години Мениджър на годината – 2022*
- *140 години Майстора*

2023

- *130 години Софийска филхармония*
- *Гласът на българите в Украйна*
- *Музикалната фамилия Казасян*
- *Поетът Константин Павлов*
- *Празникът на розата*
- *До Антарктида и назад под български флаг*
- *„Варненско лято“ на театралната сцена*

- *Фондацията*
- *Невена Коканова и Стефан Данаилов*
- *Сирака на 140*
- *Алеко днес*
- *Спасяването на българските евреи*

2024

- *Спортист на Балканите*
- *Дечко Узунов през обектива на Времето*
- *Панчо Владигеров – един европеец в българската музика*
- *Българската следа в Космоса*
- *Българската наука на Антарктида*
- *По дълбоките следи на Атанас Далчев*
- *55 години нашата Албена в нас*
- *Олимпийската слава на България*
- *Великият бас Борис Христов*
- *155 години БАН*
- *Синелибри на 10*
- *120 години Народен театър „Иван Вазов“*

2025

- *ЛИК на 60 години* – юбилеен брой
- *БНР 90 години по-късно*
- *Културното наследство на България пътува по света*
- *България и световните изложения*
- *20 Световни срещи на българските медии*
- *Кристо и Жан Клод на 90 във Вечността*
- *България в ЮНЕСКО*
- *130 години организиран туризъм в България*
- *Царете на смеха на 100*
- *България в джаза*
- *Литература и памет*
- *Българските пари*

2026

- *Читалищата в минало и бъдеще време*
- *130 години висше образование по изобразително изкуство*
- *НДК на 45*

Доц. д-р Георги Лозанов

БТА е дом на чистата журналистика

Георги Лозанов е роден на 26 април 1958 г. в гр. София в семейство на архитекти. През 1981 г. завършва специалност „Философия“ в Софийския университет. Работи в сп. „Българско фото“, а след това е заместник главен редактор на в. „Култура“. В последните две години от съществуването на сп. „Егоист“ е негов главен редактор. Доцент е във Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ, където два мандата е бил ръководител на катедра „Печат и книгоиздаване“. Дванадесет години е бил член на националния медиен регулатор (СЕМ), шест от които председател. От 2018 г. е на работа в БТА, от 2021 г. до 2024 г. е директор на дирекция за знание и култура ЛИК. В момента е главен редактор на сп. ЛИК.

Маглен Владимирова,
стажант „Школа БТА“

Г-н Лозанов, Вие сте неизменна част от историята на БТА. Кога за първи път попаднахте в Агенцията, кой Ви покани и какво Ви даде тя?

Отдавна съм свързан с БТА заради участието ми в подготовката на Световните срещи на българските медии. Иначе започнах работа на щат по покана на Максим Минчев, който ме потърси по две причини – едната беше създаването на информационен център, който

сега носи името „Зала МаксиМ“ и който имаше желание да разработим като място за културни събития. Втората причина, която се реализира под ръководството на Кирил Вълчев, е, че искахме да превърнем културата в информационен приоритет, равнопоставен на политиката и икономиката. Ковидът прекъсна дейността на центъра, но пък ето ме в момента директор на дирекция за знание и култура ЛИК, която създава емисия с близо 100 материала дневно за култура от България и света. Пак по идея на Максим Минчев бе възстановено и списание ЛИК, на което Кирил Вълчев ме направи главен редактор.

Какви са приликите и разликите в сп. ЛИК от предишния му период и сега?

Общо е името и тематичната зона, която то очертава – литература, изкуство и култура. И още, че е и хартиено издание, един вече изчезващ медиен вид. Оттам нататък започват разликите... Преди промените сп. ЛИК беше от много малкото прозорци към западната култура, което превръщаше културната му роля и в политическа. Единствено то си позволяваше да говори какво става в изкуството и науката зад Желязната завеса с автентични преводни материалите на много високо ниво, да запълва компетентно тази празна информационна ниша. След 1989 г. обаче списанието в онзи си дайджест формат загуби аудиторията си, а и задачата си, просто защото завесата беше вдигната и информация дебнеше отвсякъде. Имаше опити, които респектираха с професионализма си, списанието да се преориентира към българската култура, само че и това не беше лесно в трансформиращата се медийна среда. Затова с Максим Минчев решихме да го възстановим само в тематични броеве, следващи не някаква периодика, а хода на актуалните събития. Когато обаче дойде Кирил Вълчев, пожела да запазим тематичността му, но да му върнем твърдата месечна периодичност и именно тогава трябваше да поема по-голям редакционен ангажимент и да стана главен редактор. Списанието, както му прилича, продължи да бъде за българска култура, но с фокус върху културната памет, както пък прилича на БТА. Защото Агенцията има един от най-големите архиви в държавата и списанието се възползва от публикациите в него, за да композира тематичните си ядра. Получава се интересен ефект, да го наречем самовъзникнала смяна на дискурса – когато

репортерите и кореспондентите пишат за нещо, това е журналистика, когато обаче ги четем след години, това е история. И сега, докато си говорим тук, някъде в архива на Агенцията журналистиката става история.

Как първият български научно-изследователски кораб представлява интерес за списанието и защо решихте да му посветите отделен брой?

Защото става дума за наука и ние активно се занимаваме и с нея, независимо че може би не е пряко видимо от заглавието ЛИК. Но културата, освен изкуство, разбира се, е и наука и образование, по отношение на които медиите са в сериозен дълг. Заедно с това отдавна имаше идея, за чиято реализация много допринесе генералният директор на БТА, България да има свой изследователски кораб, който да поеме към Антарктида. Това, така да се каже, беше мечтата на живота на проф. Христо Пимпирев – да бъде „научен капитан“ на кораба. И когато се случи, естествено, нямаше как да не влезе в БТА – и в емисиите ѝ, и в библиотеката ѝ, каквато роля играе списанието ѝ. Още повече, че тя беше единствената медия, която имаше свой кореспондент на кораба.

Как подбирате темите?

На базата на някаква актуалност – събитийна, календарна, духовна... Такъв е психологическият процес на самата памет – спомняш си за нещо преди заради нещо сега. Това отговаря и на журналистическата формула – новина плюс бекграунд равно на новина прим. Но в емисиите на Агенцията е водеща новината, а в списанието – бекграундът, който новината актуализира. В това отношение БТА е интересна медия, защото работи, освен за днешния, и за бъдещия читател. Той ще се рови в архива ѝ, за да си набави бекграунд на онова, което му се случва, примерно след 50 години. Ако пък се случва в културата, ще му е достатъчно просто да отвори правилния брой на списание ЛИК.

Относно младите, как ги привличате да постъпят на работа тук?

БТА отдавна има от репутацията на школа, освен място за работа, школа по професионална хигиена, бих казал. Още преди 1989 г., през целия комунизъм, тук се е дишало далеч по-свободно. Агенцията е била в контакт с чуждите ѝ събратя и журналистите, докато външно са спазвали идеологическите ограни-

чения, вътре в себе си са могли да се интегрират към свободния свят. Бай Петко Бочаров, който е бил репресиран след Девети септември и е работил като хамалин, разказваше, че не е смеел дори да мечтае някой ден да попадне в БТА. И когато след куп перипетию това все пак се е случило, е имал чувството, че е стъпил на „обетованата земя“. Струва ми се, че и до днес младите усещат този „обет“, това обещание за свободна журналистика, което ги привлича в БТА. Игват тук с надеждата да практикуват професията си според нейните правила, първото от което е независимостта ѝ. Защото много медици, за съжаление, се компрометираха по тази линия и след промените.

Какво трябва да притежава един млад репортер днес?

Трябва да мисли бързо. Да се ориентира в ситуацията и да може да я предаде – като види или чуе нещо съществено, да може да го разкаже, така че да държи аудиторията и тя да го прочете. Тези наративни умения са много съществени – помагат ти не просто да информираш за фактите, а и да проявяваш смисъла им. Вим Вендерс казва: „Разказаната история е нашият Бог“. Първо, трябва да имаш респект към фактите и после уменията да ги разкажеш. С тези две качества държиш здраво хляба в ръцете си. Агенционната журналистика е строга към личните оценки и мнения, което я прави по-трудна, но и по-предизвикателна професионална задача.

Кое за Вас е най-голямото предизвикателство в БТА през годините?

За мен самото ми присъствие тук е предизвикателство. Да видя доколко културата е в състояние да се съревновава с политиката и икономиката на информационния терен, ако получат равен старт. Дали може в един момент изказване на Георги Господинов, да речем, да изпревари изявление на Бойко Борисов във вечерните новини. И понеже за себе си съм сигурен, че може, дойдох да се занимавам с културата в БТА.

Кое е най-важното културно събитие, състояло се през последните години?

Ето, понеже споменах Господинов, наградата му „Букър“ е такова събитие. Не само като персонално признание за наш писател, а като „комшулук“ между българската и западноевропейската култура. Това за мен е голяма тема, а и надежда, която идва именно от култу-

рата, а не от политиката. Политиците все ни теглят натам някъде, към Ориента, зорлем ни бутат в ръцете на руснаците, така че да не можем да се превърнем в същинска западна държава, ако не като Белгия, то поне като Хърватия. Докато романът „Времеубежище“ на Господинов е разпознат като значим именно според ценностите на западната култура. Той, а и творчеството на не малко други съвременни автори, като Явор Гърдев, Теодор Ушев, Емил Стойчев, Негко Солаков, Здравка Ефтимова, Захари Карабашлиев, Стефан Командарев, Теодосий Спасов..., не са жертва на регионални предубеждения и провинциални комплекси, а общуват без задръжки с публиката и от двесте страни на бившата Желязна завеса и така не позволяват пак да падне.

Как виждате бъдещето на БТА и изобито на информационните агенции по света?

Мисля, че ще стават все по-важни. Заради пропагандата, постистината, хибридната война, с една дума, заради лъжата. Положението със злоупотребата с информация в световен мащаб става бедствено. Ще има огромна нужда от територии, на които да си спокоен, че не те лъжат. Ще оцелеят агенциите, които ги осигуряват, но и повече от това – внедрят технологии за изобличаване на лъжите и в другите медии.

Промени ли Ви БТА по някакъв начин през годините?

Аз винаги съм се занимавал с научни изследвания на медиите и с коментарна журналистика – давал съм собствени мнения и продължавам да го правя, но извън БТА. Тук на стари години влязох за първи път в машината за информационно производство, като се заех с организацията му в културната сфера. Вече принадлежа на нещо, което доскоро само съм

изучавал. И това ми носи радостна възбуда – каква по-голяма промяна за човек след 60-те? Сещам се за един ихтиолог, който на стари години за пръв път си поръчал риба в ресторанта и се изненадал колко е вкусен предметът на неговото знание.

Какво е за Вас БТА в едно изречение?

Дом на чистата журналистика. Докарана до своята есенция, до информация без примеси, с която се хранят всички жанрове, дори и най-персонифицираните. В момента БТА е информационния лидер, защото осъществява огромно по обем информационно производство по ясни, предварително разписани, правила – в полза на другите медии, но най-напред на конституционно защитеното човешко право на информация.

Планувате ли да посветите брой на сп. ЛИК на конкретна тема или човек?

В това отношение успявам да реализирам някои свои мечти. Ето, например, броят за Константин Павлов. Той може би е най-големият съвременен поет, но българският литературен канон не го призна лесно. Не го поставя до Ботев, Яворов или Далчев, въпреки че е от този поряток, творил, разбира се, в условията на друго време. В бъдеще пък, да сме живи и здрави, ми се иска да обърнем специално внимание на визуалните изкуства и на фотографиата. В днешния свят, когато всеки държи фотоапарат в телефона си и не спира да снима, образите сякаш добиват по-голямо влияние от думите. Те, разбира се, няма как да ги заместят, защото човек мисли с думи, въобще е човек благодарение на тях, но просто образите заслужават да им посветим повече думи, което би било самосъхранително и за самите думи. Да си ги кажем нещата, за да не ни превръща любовта към текста, към книгите в носталгии...

Мислите ли, че хора като Вас ще успеят да повлияят на тази ситуация?

Отделни хора едва ли, но определени събития – да. Навремето големият завой от комунистически режим към демокрация за хората масово мина не от другде, а през текстовете за песни на Александър Петров, като „Времето е наше“, „Утре започва от днес“, „Развод ми дай“, „Вдигни очи“... Когато конфликтът стане остър, гласът на поетите, на писателите, на философите започва да се чува високо. А днес, за съжаление, остри конфликти да искаш, та пак е време за поезия, за времеубежища, за умни глави.

Дирекция „Български медии и общности по света“

Дирекция „Български медии и общности по света“ с рубрика „БГ Свят“ е създадена през 2021 г. като отдел с координатор „Български медии и общности по света“ Мартина Ганчева, която изпълнява тази функция от юли 2021 до ноември 2022 г., когато става кореспондент на БТА в Румъния. Звеното е създадено във връзка със стратегическата цел на БТА да продължи да се развива като мост между всички българи по света. Рубрика „БГ Свят“ е със свободен достъп и възможност да се използва от всички български медии.

Дирекцията работи с 47 медии зад граница, които предоставят постоянен поток от информация за живота на българите в чужбина. Екипът участва и в организирането на Световните срещи на българските медии.

Всекидневно в рубриката се публикуват новини от български училища, културни институти, църкви, фолклорни танцови и певчески състави, сдружения и организации, български дипломатически представителства, действащи на шестте континента – Австралия, Азия, Африка, Европа, Северна и Южна Америка. По думи

на генералния директор Кирил Вълчев броят на публикуваните новини бележи ръст – от 243 през 2021 г. до 9000 през 2025 г.

От създаването на дирекцията досега само новините, свързани с български фолклорни състави, са 1550. „Това означава, че всеки календарен средно е имало по една новина от български фолклорен състав в чужбина“, отбелязва генералният директор по време на закриването на Четвъртата творческа среща и семинар на ръководителите на български фолклорни състави от чужбина през ноември 2025 г. в София. През 2024 г. екипът на дирекцията бе удостоен с плакет по случай 10 години от създаването на Българското неделно училище „Булгарина“ в италианския град Пескара. Отличието е в знак на признателност от просветното средище в Пескара за „детайлното отразяване на дейността на неделното училище“ от страна на екипа на „Български медии и общности по света“. Екипът се състои от седем души – двама отговорни редактори, двама редактори и трима кореспонденти в Тараклия, Одеса и Босилеград.

Екип „БГ Свят“ на Двадесетата Световна среща на българските медии (от ляво надясно) – Валерия Скорич, Ива Ваташка, Анжела Георгиева, Йоана Кръстева

Йоана Кръстева

БТА е предизвикателство и вдъхновение

Йоана Кръстева е завършила бакалавър по връзки с обществеността, а след това и магистратура по онлайн журналистика във Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Работила е по три години като онлайн редактор в „Дарик радио“ и във в. „Труд“, където е била и репортер. Започва работа в БТА през юни 2022 г. в отдел „Социални мрежи“. След това се прехвърля в дирекция „Български медии и общности по света“, където изпълнява длъжността отговорен редактор.

Александра Страхилова, стажант
„Български медии и общности по света“

Как взехте решението да се занимавате с журналистика?

Както гласи клишето, журналистиката намери мен, преди аз да открия нея. Винаги съм се възхищавала на новинарите, репортерите, водещите на публицистични предавания. Учила съм се да чета по вестникарски заглавия, телевизорът вкъщи се включваше предимно за новинарските емисии и „Панорама“. Но никога не съм имала смелост да си

представя, че един ден и аз ще работя в медия. Във Факултета по журналистика на Софийски университет обаче имахме задължителни стажове. Така попаднах първо във в. „Преса“, а след това и във в. „Труд“. Там срещнах страхотни хора, които ми „запалиха фитила“.

С какво се различава работата в информационна агенция от тази във вестник или радио, например?

По интензивност и скорост, предполагам. Информационната агенция изисква много по-бърза журналистическа реакция. Подготовка на един вестникарски брой, например, изисква технологично време. Това налага и съдържанието му да е по-аналитично. В радиото от друга страна основното изразно средство е звукът. Стилът на работа в трите вида медии е различен.

Какви са плюсовете и минусите на работата в БТА за един млад журналист?

Българската телеграфна агенция е на първо място институция, на второ: най-старата медия в България. Не мисля, че работата в нея има минуси, още по-малко за млади журналисти. БТА предлага възможност за срещи и обучения при дългогодишни професионалисти, хора, утвърдили се в сферата си. Писането на новини за БТА учи на безпристрастност, на търсене на повече гледни точки, на любопитство. Трите, според мен, основни правила, към които трябва да се придържа един журналист.

Писали сте за вътрешна политика, а сега за българските общности в чужбина. Какво Ви привлече към тази тематика?

Изненадата от факта, че навсякъде из света има българи, които въпреки избора си да се потопят в друга култура и да живеят зад граница, се стараят да пазят корените си. Най-вече езика и традициите си. Бих казала, че много голяма част от българите зад граница са по-патриотично настроени от нас. Докато сънародници у нас пишат „незнам“, „по-чивка“ и т.н., други българи зад граница изпращат децата си в съботно-неделни български училища, създават литературни кръгове, където се чете българска литература, създават библиотеки към дипломатическите ни представителства и какво ли още не. Харесва ми духът и енергията на тези хора. Освен това, любимата част от работния ми ден е да „пътувам“ от Аржентина, през Италия, та до Япония и Австралия.

Общувате редовно с българи в чужбина. Какви са Впечатленията Ви – съхранява ли се българската култура, активни ли са общностите?

Ооо, да. Както казах и с отговора на предишния въпрос, голяма част от общността ни зад граница полага повече усилия за запазването на езика и културата ни, отколкото полагаме ние, избрала да останем тук.

Каква е стойността на редовното отразяване на българската диаспора по света?

Възможността за свързаност. Чрез отразяването на дейността на общностите ни зад граница – свързваме тях едни с други, свързваме и българите у нас със сънародници в чужбина. Даваме гласност на изявите им. Освен това, възможността да пишем „добрите“ новини. Тези, в които няма убийства, няма политически разпри. Има само култура, образование, традиции, топлина и дух.

Какви са предизвикателствата пред журналистите днес?

Предизвикателството е едно: да запазят любопитството си. В променящата се технологична, медийна и политическа среда все повече сме свидетели на журналистика „пред компютъра“ – пускане на готови прессъобщения, „копи-пейст“ новини, огромен информационен поток. Някъде там, в бързината да не пропуснем отразяването на нещо или да направим достатъчно кликове, любопитството замира. Замира възможността да се задълбочиш в една тема, да я проследиш в развитие, забравяш да си задаваш въпроси. А какъв журналист си, ако забравиш да питаши?

Какво е за Вас БТА?

Българската телеграфна агенция е всичко онова, което не са останалите медии у нас: институция. БТА е предизвикателство и въдъхновение.

Какъв съвет бихте дали на „прохождащите“ в професията?

Да са любопитни и търсещи.

Вършец (25 май 2025) Двадесетата Световна среща на българските медии, организирана от БТА, продължава днес, в Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“. Темата на тазгодишното издание на събитието е „Медии и знание“. Във форума – присъствено и онлайн, участие вземат български журналисти от 25 държави, включително България. Сред тях са 46 журналисти от 34 българоезични медии по света. Участие са потвърдили и представители на 36 медии от България. Участниците в Световната среща разглеждат манастирския музей и ателието по иконопис в обителта. Сред гостите е и председателят на Народното събрание на България Наталия Киселова. Снимка: Милена Стойкова/БТА

Дирекция „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“

Дирекция „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“ е сравнително ново, но стратегически важно звено в структурата на Българската телеграфна агенция. Създадена е през 2021 г. под наименованието „Правно обслужване и човешки ресурси“, като от 2025 г. приема настоящото си разширено име.

От създаването си дирекцията обединява три ключови функции за институцията – правно обезпечаване на дейността, управление на човешките ресурси и обществени поръчки. В състава ѝ влизат отделите „Правно обслужване“, „Човешки ресурси“, „Секретариат“ и „Школа БТА“.

Първият директор на дирекцията е Стела Бояджиева, следвана от Пенка Кефалова, а към края на 2025 г. ръководството е поверено на Цветанка Паунова, която оглавява и отдел „Правно обслужване“. Тя е юрист с опит в областта на търговското право, интелектуалната собственост и медиацията, с допълнителни специализации в областта на арбитража и интернет правото.

Заместник-директор и ръководител на отдел „Човешки ресурси“ е Валентина Митова – дългогодишен служител на БТА, чийто професионален път обхваща различни ключови звена в Агенцията още от 1981 г. Нейният опит осигурява приемственост между традиционния кадрови модел и съвременните практики за управление на човешкия капитал.

Дирекцията съчетава експерти с различен профил – юристи, специалисти по обществени поръчки, експерти по управление на човешките ресурси и административен персонал. В отдел „Правно обслужване“ се осигурява законосъобразността на договорите и процедурите, както и защитата на интересите на агенцията. Направлението „Обществени поръчки“ придобива все по-голямо значение във връзка с реализирането на инфраструктурни и технологични проекти.

Отдел „Човешки ресурси“ отговаря за подбора, развитието и обучението на служителите, като в последните години акцент се поставя върху привличането на млади кадри и създаването на възможности за професионално развитие. В тази дейност важна роля има „Школа БТА“, ръководена от Анета Паунска, която организира стажове, обучения и въ-

трешни инициативи. Част от екипа е и Румена Младенова – представител на новото поколение в Агенцията, която съчетава работата си със създаването и редактирането на бюлетина „Школата БТА“.

Отдел „Секретариат“ осигурява административната и организационна дейност на ръководството, включително координацията между дирекциите и поддържането на институционалната комуникация.

Характерна особеност на дирекцията е, че тя е сред малкото звена в БТА с изцяло дамски състав.

В развитието си дирекцията постепенно се утвърждава като ключов вътрешен регулатор и координатор, който осигурява правната сигурност, кадровата стабилност и административната ефективност на Българската телеграфна агенция в условията на динамично променяща се среда.

Цветанка Паунова

Директор на дирекция „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“ и ръководител на отдел „Правно обслужване“

Към екипа на БТА се присъединява през март 2020 г. Магистър по право в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Притежава следдипломна професионална квалификация по право на интелектуалната собственост от УНСС, отделение „Институт за следдипломна квалификация“ (ИСК). Завършила е специализирано обучение по интернет право в УНСС, отделение ИСК и курс за лица, отговарящи за разглеждане на сигнали по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

БТА запазва висока експертиза и надеждност, показва анализът на кадровия потенциал за 2025 г.

Среден стаж по специалността над 16 години, подмладяване на екипите и силно ядро от опитни журналисти – това са основните изводи от годишния анализ на кадровия потенциал, изготвен от дирекция „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“ в БТА. Анализът е ежегоден и се подготвя в края на годината във връзка с Годишния план за обучение от „Школа БТА“. По данни към 7 ноември 2025 г. средният професионален стаж на работещите в БТА е 16,43 години – стойност, която значително надвишава стандартите за медийна среда. По този показател агенцията затвърждава позицията си като институция, която съхранява журналистическата култура, следва утвърдени професионални стандарти и гарантира точност, надеждност и високо качество на съдържанието. Високият среден стаж е ключов за поддържане на стабилност и сигурност и за липса на риск от рязко спадане на качеството при растящ обем работа – тенденция, характерна за последните две години.

Продължава и тенденцията за подмладяване на състава на БТА. Паралелно със силното ядро от професионалисти анализът показва ясно изразен процес на обновяване: 30% от служителите имат стаж в БТА до две години. Това подмладяване е резултат от разширяването на екипите с цел 24/7 новинарско покритие и от развитието на кореспондентската мрежа в страната и чужбина.

Стабилно остава и ядрото от опитни журналисти със стаж в БТА над 14 години – 23,5%,

което е ключово за приемствеността, вътрешните обучения и менторството. За своите четири години „Школа БТА“ се утвърди като устойчив източник на нови специалности. За 8% от състава на Агенцията БТА е първо работно място, а 25% от тях са започнали като стажанти.

През стажантските програми са преминали близо 200 ученици и студенти, като 20% от тях остават на работа в Агенцията. И през 2025 г. БТА продължи да инвестира в обучения и менторски програми, чрез които развива своите и потенциални бъдещи кадри. Съставът на Агенцията остава балансиран: 41% от служителите са мъже, 59% – жени. В административните звена на БТА работят 20%, а 11% – в технически отдели, които поддържат системите и инфраструктурата. Делът на журналистите и редакционните екипи остава доминиращ.

На база анализа се очертават акцентите в обученията през 2026 г.: управление на натоварването, координация между екипите и оптимизация на работните процеси; обучения за ментори и наставници – особено в кореспондентската мрежа, където приемствеността често е дистанционна; мултимедийни умения, включително дългосрочни тренинги по видеозаснемане, обработка, работа със стрийминг платформи и нови технологии; психологическа устойчивост и екипна работа; управление на стрес и реакция в кризисни ситуации в динамична новинарска среда.

Близо 60% от служителите на БТА са жени

Близо 60% от служителите на националната информационна агенция са жени – 207 от общо 354. Това показва справка на отдел „Човешки ресурси“. От тях най-много са с името Елена – 10, следвано от Мария – шест, както и Десислава, Йоана и Теодора – пет. Най-често срещано сред мъжете в Агенцията е името Николай – 12. Дялът на жените директори също е значи-

телен – десет от общо 14 дирекции, като изключение правят ръководителите на „Международна информация“, „Спорт“, „Административни дейности и собственост“ и „Информационни технологии“. Изцяло женски дирекции са „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“, „Финанси“ и „Български медии и общности зад граница“.

2022 – разширяване на мрежата и нов етап в развитието на БТА

През 2022 г. БТА продължава процеса на модернизация и институционално развитие, започнал след приемането на промените в Закона за БТА през 2021 г. Основен акцент е утвърждаването на свободния достъп до информацията на Агенцията чрез новата интернет платформа и новите правила за разпространение на информационните продукти.

В организационен план е въведена нова структура на дейността на БТА, включително обновени длъжностни характеристики, система за допълнително материално стимулиране и програми за обучение и квалификация на служителите. Продължава и процесът на обновяване на журналистическия състав чрез стажантски програми и привличане на млади кадри.

София (16 февруари 2022) В сградата на Българската телеграфна агенция се състоя официално представяне на новия сайт на Агенцията и отбелязване геня на създаването на БТА. На снимката (от дясно наляво): Министърът на електронното управление Божидар Божанов, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, Ивайло Филипов – изпълнителен директор „Информационно обслужване“ и Илия Горанов. Пресфото – БТА снимка: Минко Чернев

Значително развитие през годината отбелязва мрежата от национални пресклубове. През 2022 г. са открити нови пресклубове на БТА в Благоевград, Търговище, Ямбол, Габрово и Силистра, а пресклубът в Казанлък е възстановен. Те се утвърждават като регионални центрове за журналистически срещи, пресконференции, обучения и публични дискусии. Агенцията развива и тематично съдържа-

нието на информационния си поток. Създадени са нови рубрики, свързани с важни международни и обществени теми – войната в Украйна, научните постижения на българите, българското вино, православния календар и други теми с културно и обществено значение.

През 2022 г. БТА укрепва и международното си присъствие. Агенцията е приета за член на международното сдружение MINDS International, което обединява водещи световни информационни агенции и работи за развитието на дигиталните медии и обмена на технологичен опит между тях.

Особено важен акцент е международното сътрудничество. БТА активно участва в дейността на европейските и регионалните обединения на информационните агенции, сред които Европейския алианс на новинарските агенции (EANA) и Асоциацията на балканските новинарски агенции – Югоизточна Европа (ABNA-SE).

През 2022 г. продължава и развитието на културната и образователната дейност на Агенцията. БТА организира редица изложби, дискусии, културни форуми и представяния на книги в своите пресклубове. Агенцията развива и своите издания, сред които списание ЛИК, което се утвърждава като платформа за дебат по теми от културата, науката и обществения живот.

Финансово 2022 г. е година на значително увеличаване на бюджета на БТА, което позволява инвестиции в техника, транспорт и инфраструктура. По бюджета на Агенцията са предвидени над 10 млн. лв. държавно финансиране, като с допълнителни трансфери средствата достигат близо 15 млн. лв. Значителна част от разходите са насочени към възнагражденията на служителите, които представляват над 60% от текущите разходи на институцията.

През годината се предприемат и конкретни стъпки за модернизация на материалната база на Агенцията, включително обновяване на автопарка чрез закупуване на електромобили и хибридни автомобили. Това е част от по-широкия процес на технологично обновяване и подобряване на условията за работа на журналистите и служителите на БТА.

„Школа БТА“

Обучение, професионално развитие и ново поколение журналисти

През 2021 г. БТА поставя началото на нова инициатива, насочена към подготовката и професионалното развитие на млади журналисти и медийни специалисти – „Школа БТА“. Програмата създава възможност студенти и ученици да се запознаят с практиката на агенционната журналистика и да участват в реалната работа на националната информационна агенция.

Школата постепенно се утвърждава като важен елемент от кадровата и образователната политика на БТА. Тя се развива в рамките на дирекция „Правна, обществени поръчки и човешки ресурси“ и обединява няколко направления – стажантска програма за студенти, обучения за новопостъпили служители и система за вътрешно професионално развитие. От създаването ѝ до 2026 г. през стажантската програма на отдел „Школа БТА“ преминават над 250 студенти и ученици от различни университети и специалности. Значителна част от тях се включват активно в редакционната работа на Агенцията, а някои продължават професионалния си път в медиите, включително и в БТА.

Освен стажантската дейност, отделът организира и встъпителни програми за новопостъпили служители, които ги запознават с

историята на институцията, с принципите на агенционната журналистика и с редакционните стандарти на БТА. Част от дейността на „Школа БТА“ са и вътрешните обучения по Годишния план за обучения, насочени към повишаване на професионалната квалификация на служителите.

В рамките на тази политика е проведена и атестация за дигитална компетентност на служителите на БТА – важна стъпка в процеса на модернизация и дигитализация на работата на Агенцията.

От 2023 г. „Школа БТА“ поддържа и стажантски бюлетин „Школата БТА“, който представя дейностите на БТА, програмите, проектите и партньорствата на Агенцията, обученията и стажантските инициативи, новите колеги. От 2025 г. бюлетинът се изпраща регулярно до всички около 400 служители на Агенцията, превръщайки се във вътрешна платформа за обмен на информация и добри практики. С развитието си „Школа БТА“ постепенно се утвърждава като своеобразна журналистическа лаборатория, в която младите хора се срещат с традициите на българската агенционна журналистика, а служителите на БТА развиват своите професионални умения в условията на бързо променяща се медийна среда.

Луковит (29 май 2022) Първите стажанти на БТА получиха сертификати под „Очите на Бога“. Стажантската програма на БТА – „Школа БТА“ отбеляза с церемония успешното завършване на първите си стажанти. Събитието се състоя в пещерата Проходна – с. Карлуково, известна още като „Очите на Бога“, край Луковит. 20 стажанти получиха сертификати за завършен стаж лично от генералния директор на БТА Кирил Вълчев (вдясно). Специален гост на церемонията беше Панайот Денев (вляво), генерален директор на БТА в периода 1997-2002. Пресфото-БТА снимка: Христо Касабов/БТА

София (8 юни 2022) В БТА бяха на посещение деца от 128. СУ „Алберт Анщайн“, участници в проект за медийна грамотност на Балканите. Пресфото – БТА снимка: Владимир Шоков/БТА

Анета Паунска, „Школа БТА“

Едно от най-големите предизвикателства остава привличането и задържането на млади журналисти

От кога работите в БТА и как започна пътят Ви в Агенцията?

Работя в БТА от 1998 г., когато Агенцията отбелязва своята 100-годишнина. Преди това съм работила като журналист в печатни издания – вестниците „Поглед“, „Континент“, „Детайли“ и др.

В БТА повече от две десетилетия бях част от отдел „Реклама, маркетинг и продажби“, където заемах и ръководна позиция. Този опит ми даде възможност да видя Агенцията в различните ѝ професионални измерения и да се срещна с много поколения журналисти.

Как се появи идеята за „Школа БТА“?

Идеята за създаването на „Школа БТА“ е на генералния директор Кирил Вълчев и е част от неговата програма за развитие на Агенцията и подготовка на бъдещи журналистически кадри. Отделът стъпва върху традицията БТА да бъде място, в което се формират поколения журналисти – истинска школа по агенционна журналистика. За Агенцията в момента най-важна е приемствеността между поколенията журналисти. През „Школа БТА“ минават както бъдещите репортери и редактори, така и новите служители на Агенцията, които усвояват принципите на агенционната журналистика – точност, бързина и отговорност към фактите. Съчетаването на архивната памет, професионалния опит на журналистите и ентузиазма на младите хора превръща отдела в естествено пространство за обучение и развитие. Днес БТА добре съхранява своята история и подготвя следващото поколение журналисти, които ще продължат традицията на националната информационна агенция.

Какви са предизвикателствата пред младите хора, които идват в Агенцията?

Едно от най-големите предизвикателства остава привличането и задържането на млади журналисти. Работата в БТА изисква висока квалификация, бързина и отговорност, но често възнагражденията в началото на професионалния път не отразяват напълно тези изисквания.

Като председател на радио-телевизионния синдикат на КНСБ при БТА съм участвала в различни инициативи за подобряване на условията на труд и заплащането в обществените медии. През 2025 г. журналисти и служители на БТА основателно се включиха в общи протести на обществените медии с искане за по-добро финансиране и достойно възнаграждение за труда на журналистите.

Какви са основните дейности днес на отдела „Школа БТА“?

Освен стажантските програми за студенти и ученици, през „Школа БТА“ преминават и всички новопостъпили служители в Агенцията. За тях е създадена шестмесечна въвеждаща програма за адаптация. Служителите с професионален стаж до три години преминават през по-интензивни обучения, насочени към навлизането в спецификата

на агенционната журналистика.

От 2026 г. започна и нова програма за младшите служители, насочена към подпомагане на по-опитните служители при развитието на дигиталните им умения. Отделът организира също вътрешни обучения, тимбилдинг инициативи и събития, които сплотяват екипа на Агенцията.

Част от дейността на „Школа БТА“ е и стажантският бюлетин „Школата БТА“, който излиза ежесечно и представя материали на стажанти и млади журналисти. От няколко месеца негов редактор е Румена Младенова – млад филолог, преминал през стажантската програма на Агенцията. Румена е много активен и буден млад човек, който допринася за развитието на бюлетина и за неговото разпространение – от скоро той се изпраща и по електронна поща до всички служители на БТА. През 2025 г. отбелязахме две години от създаването му. Румена заема позицията „специалист развитие на работната сила, редактор бюлетин „Школата БТА“. Преди нея специалист по развитие на работната сила беше г-р Гавраил Гавраилов – социолог. Той остави силна следа в дейността на отдела със своята енергия, идеи и професионализъм.

Как се роди идеята за алманаха „Школата БТА“?

Работата по алманаха „Школата БТА“ е естествено продължение на тази образователна дейност. В подготовката му участват стажанти, които работят с архивите на Агенцията, събират материали от емисиите на БТА, интервюират журналисти и подкрепят документалната история на институцията.

Как виждате развитието на отдела?

Следващата важна стъпка е създаването на обучителна среда за служителите на Агенцията – дигитално пространство, в което да се събират обучителни филми, лекции и материали, създавани от самите журналисти и експерти на БТА. Идеята е опитът, натрупан през десетилетията, да се превърне в достъпна база знания за всички, които работят в БТА или тепърва влизат в професията.

Вярвам, че „Школа БТА“ може да се превърне в място, което не само обучава млади журналисти, но и съхранява професионалната памет на Агенцията.

БТА посрещна новите си стажанти и отбеляза две години от създаването на бюлетин „Школата БТА“

Надявам се новите стажанти да останат в БТА. Това каза генералният директор Кирил Вълчев по време на посрещането на петото поколение стажанти на събитие в зала „МаксиМ“, организирано по програмата на Министерството на образованието (МОН) „От висше образование към заетост“. Срещата отбеляза и две години от създаването на стажантския информационен портал бюлетин „Школата БТА“. На събитието присъстваха както генералният директор и новопостъпилите стажанти, така и менторите, авторите и интервюираните в рубриката „Лица“ – една от 12-те рубрики в бюлетина, който е със свободен достъп на сайта на Агенцията. Денят съвпадна с Международния ден на доброволеца – символ на духа на „Школа БТА“. Във връзка с това кетърингът беше поверен на фондация „Светът на Мария“, която подкрепя хора с интелектуални затруднения.

Водещи на събитието бяха Румена Младенова, специалист по развитие на работната сила и редактор на бюлетин „Школата БТА“, и Теодора Любенова, стажант в дирекция „Информация за чужбина“, които разказаха повече за дейността и атмосферата на отдел „Школа БТА“.

В своята реч Кирил Вълчев припомни думите на римския философ Сенека: „Не за училището, а за живота се учим“. Вълчев представи условията на работа в Агенцията, както и предстоящите планове за актуализация. Сред тях е въвеждането на млади наставници за по-възрастните колеги – пример, който директорът взема от италианската информационна агенция АНСА. Той отбеляза и че целта на стажуването в БТА е стажантът да разбере дали работата му носи удовлетворение и щастие и дали му позволява да работи в съгласие със себе си: „Най-важното в живота на човека е да прави неща, които го карат да се чувства щастлив“, каза Кирил Вълчев.

Йоана Новакова, стажант
„Вътрешна информация“

До момента в стажантския бюлетин са публикувани близо 140 материала, а рубриките обхващат теми от история и архиви до медийна грамотност и човешки разкази.

На снимката: стажантът в дирекция „Информация за чужбина“ Теодора Любенова (вляво) и специалистът развитие на работната сила и редактор бюлетин „Школата БТА“ Румена Младенова (вдясно). Снимка: Христо Касабов/БТА

2023 г. – новите информационни формати

През 2023 г. БТА продължава последователното изпълнение на програмата за развитие на институцията за периода 2021–2025 г., насочена към разширяване на информационното присъствие на Агенцията в страната и чужбина, модернизация на журналистическите продукти и укрепване на професионалните стандарти.

Един от основните акценти през годината е развитието на мрежата от национални пресклубове на БТА, които функционират като регионални центрове за журналистическа дейност, пресконференции, публични дискусии и обучения.

Паралелно с това БТА продължава да разширява кореспондентската си система, включително чрез обновяване на екипите в областните градове и предаване на професионалния опит между поколенията журналисти. Важна част от тази политика е привличането на млади журналисти и стажанти, както и развитието на образователни инициативи чрез програмата „Школа БТА“, която включва обучения, стажове и вътрешни програми за професионално развитие.

През 2023 г. е направена организационна реформа в структурата на Агенцията. Създадена е дирекция „Комуникация, координация и сътрудничество“, обединяваща дейности като маркетинг, дизайн, проекти и социални мрежи. Тази промяна цели по-добра координация на комуникационната политика и по-активно присъствие на БТА в дигиталната среда.

В информационната дейност през годината се поставя акцент и върху разширяването на икономическата журналистика, включително чрез развитие на дирекция „Икономика“ и създаване на специални икономически кореспонденти в отделни райони на страната. БТА подписва редица договори с институции, организации и професионални сдружения за системно предоставяне на информация за икономически процеси и инициативи.

Значителна част от дейността на Агенцията е насочена към партньорства с културни и обществени институции и към представяне на националния културен живот. БТА участва като медиен партньор или организатор на редица събития – фестивали, награди и културни форуми, които са част от обществената мисия на Агенцията да популяризира

българската култура и традиции.

На международно ниво БТА продължава да участва активно в работата на световните и европейските организации на информационните агенции. Агенцията е част от MINDS International – мрежа на водещи световни информационни агенции, която насърчава обмена на опит в областта на дигиталните медии и технологиите.

Важна насока през 2023 г. е и развитието на нови информационни формати, включително инфографики, специализирани тематични рубрики и персонализирани информационни услуги за потребителите на интернет страницата на Агенцията.

Паралелно с информационната дейност продължават и усилията за съхраняване на историческата памет на БТА, включително чрез подготовка за дигитализация на библиотечния фонд и създаване на условия за по-добро архивирание и използване на документалното наследство на Агенцията.

Самоков (8 февруари 2023) За две години Българската телеграфна агенция (БТА) удвои Националните си пресклубове. В началото на 2021 г. бяха 15, а днес в Самоков откриваме 31-вия. Това каза генералният директор на БТА Кирил Вълчев при откриването на Националния пресклуб в Самоков.

Пресфотото-БТА снимка: Румяна Зашева

Проект „България в четири сезона“

София (2 януари 2025) Нискоемисионната зона за битово отопление влезе в сила от 1 януари. Въвеждането на зоната е в изпълнение на решение на Столичния общински съвет от края на 2022 г. и цели да намали замърсяването на въздуха. На снимката: изглед, заснет с дрон в мъглата над района на кв. „Яворов“.

Снимка: Благой Кирилов/БТА

Село Лещен (23 ноември 2023) Лещен, община Гърмен, област Благоевград. В близост до Лещен са архитектурните резервати Ковачевица и Долен.

Снимка: Красимир Николов/БТА

Село Антон (24 януари 2024) Село Антон, Община Антон, Софийска област. Изглед от селото през зимата. На снимката: Пейзаж от Стара планина. *Снимка: Владимир Шоков/БТА*

Село Мрамор (13 май 2025) Село Мрамор, община Тополовград, област Хасково. На снимката: природен пролетен пейзаж край Мрамор. *Снимка: кореспондент на БТА в Хасково Николай Гругев*

Поморие (11 юли 2025) Град Поморие, община Поморие, област Бургас. На снимката: пристанище. Снимка: Христо Стефанов/БТА

Село Ковачевица (24 ноември 2023) Село Ковачевица, община Гърмен, област Благоевград е разположено в планински район в Западните Родопи. Намира се на 24 километра от град Гоце Делчев и на 18 километра от село Гърмен. Селото е разположено над река Канина, в долина с обработваема земя и старият път, който води към Гоце Делчев и долината на река Места. Снимка: Красимир Николов/БТА

Село Младово (15 август 2025) Село Младово, община Сливен, област Сливен. Снимка: кореспондент на БТА в Сливен Сабина Стефанова

Село Орцево (6 октомври 2024) Село Орцево, община Белица, област Благоевград. На снимката: изглед към най-високото село в Родопите, България и на Балканския полуостров - Орцево, 1640 м. надморска височина. Снимка: Емилия Василева/БТА

Дирекция „Координация, комуникация и сътрудничество“

Антоанет Василева, стажант „Маркетинг“

От началото на 2023 г. отдел „Маркетинг“ на БТА става част от дирекция „Координация, комуникация и сътрудничество“. Дейността му е в няколко направления: продажба на услуги и продукти на Агенцията, обслужване и обезпечаване на организационната дейност по сключените гържавни и европейски проекти и свързаните с тях събития, участие в оперативната работа на Агенцията – различни инициативи, разпространение на сп. ЛИК, създаване на медийни партньорства за обмяна на информация, осигуряване на рекламни материали на Агенцията.

Отделът взема участие и по отношение на креативната работа в БТА. Включва се с мнения и идеи за визията и съдържанието на сп. ЛИК, брошури и издания на Агенцията. В основата на тяхната работа стои разработването, определянето и изпълнението на маркетинговата стратегия на БТА. Екипът изготвя оферти към клиентите и администрира техните акаунти. Един от основните приоритети на отдела е подобряването и дигитализацията на услугите, които се

предлагат, и улеснение на клиентския достъп до тях.

Ръководител на отдел „Маркетинг“ от 2021 г. е Цветанка Янкова, от 2023 г. става заместник-директор, а от 2024 г. е директор на дирекция „Координация, комуникация и сътрудничество“, към която са и отделите „Социални мрежи“, „Облик“ и „Проекти“.

Същата година екипът се разширява. Привлечен е Николай Николов, който започва да работи по един от първите за Агенцията европейски проекти за популяризиране на Конференцията за бъдещето на Европа в България. Като първи спечелен проект от отдела предизвикателството и радостта е голяма. Разработват го Ива Тончева, ръководител „Социални мрежи“, и Цветанка Янкова. Целта му е да събере различни европейски гържави, които да дискутират по важни въпроси за образованието, младежта и спорта, културата и други обособени теми.

Проектът дава възможност да бъдат включени и пресклубовете на БТА в страната и извън нея. По-късно се присъединява Валентин Кожухаров, който отговаря за партньорствата на БТА.

За най-отличително събитие през 2023 г. Цветанка Янкова посочва 125-годишнината на БТА. А за изминалите две години – кардиналната промяна в работата на Агенцията, когато тя отваря своите емисии и те стават със свободен достъп за медиите и за широката аудитория. Това налага преговаряне на партньорските договори с международните агенции Асошиейтед прес, ДПА, ТАСС, Ройтерс и др.

„Правим всичко възможно да бъдем гъвкави, бързи, достоверни и надеждни като източник, което е и залегнало във философията на управлението на Агенцията“, споделя Цветанка Янкова.

Отдел „Облик“

Данаил Алексиев за работата, която разказва историята на БТА и без думи

На снимката: Данаил Алексиев, графичен дизайнер в отдел „Облик“, в интервю за бюлетин „Школата БТА“. Снимка: Минко Чернев/БТА

Данаил Алексиев работи в БТА като художник, а впоследствие и като графичен дизайнер от 2004 г. Завършва магистратура по живопис в Националната художествена академия през 2000 г., като същевременно придобива квалификация за педагог по визуални изкуства. Занимава се с живопис, скулптура, стенопис, арт инсталации, интериорен и екстериорен дизайн, фотография, видео заснемане и монтаж, airbrush, street art, car art и др. Взима участие в множество международни и български изложби. Още в началото на кариерата си участва в редица международни изложби в Берлин – в галерия „Dikmauer“ в Palais am Festungsgraben и в инициативата „Lange Nacht der Museen“ (Дълга нощ на музеите), както и в изложби, и в конкурси в България, където е носител на награди

Йоанна Георгиева,
стажант „Социални мрежи“

За Данаил Алексиев дизайнът не е украса, а част от разказването на новините. В интервю за „Школа БТА“ той сподели повече за промените на отдел „Облик“ през годините, за проектите, по които работи, както и за своите пътувания, от които черпи вдъхновение.

Отдел „Облик“ преди и сега

Отделът носи името „Облик“ от 2024 г. Вследствие на усилията за унифициране на визуалната идентичност на Агенцията, базирана на българските традиции. В отдела се създават от печатни и дигитални материали до изложби, пана и оформление на международни форуми. По думи на Алексиев от 2004 г. насам звеното преминава през сериозна трансформация – от екипа до структурата.

В началото на 2000-те години служителите са значително повече, като работата е фокусирана основно върху печатните издания на Агенцията – списанията ЛИК и „Паралели“. В процеса участват художник, който изпълнява функциите на графичен дизайнер, двама оператори предпечатна подготовка (страница), двама фото редактори за обработване на илюстрациите, екип монтажисти (на филмите, на които тогава са се отпечатвали страниците за печат), коректори, както и технически сътрудници – връзката между печатницата и отдела, носещ името „Предпечатна подготовка“, а по-късно „Дизайн“.

Днес новите технологии позволяват голяма част от тези дейности да бъдат обединени в работата на един човек – от обработката на изображения до финалната подготовка за печат или дигитално публикуване. „Това прави процесите по-бързи и по-гъвкави, но и поставя по-високи изисквания към професионалните умения“, разказа дизайнерът.

Сред най-запомнящите се проекти, по негови думи, в които е участвал отдел „Облик“, е Шестият световен конгрес на информационните агенции през 2019 г. За форума е изготвен билборд с размери 14,5 метра ширина и 6,6 метра височина, разположен в зала 5 на Националния дворец на културата (НДК).

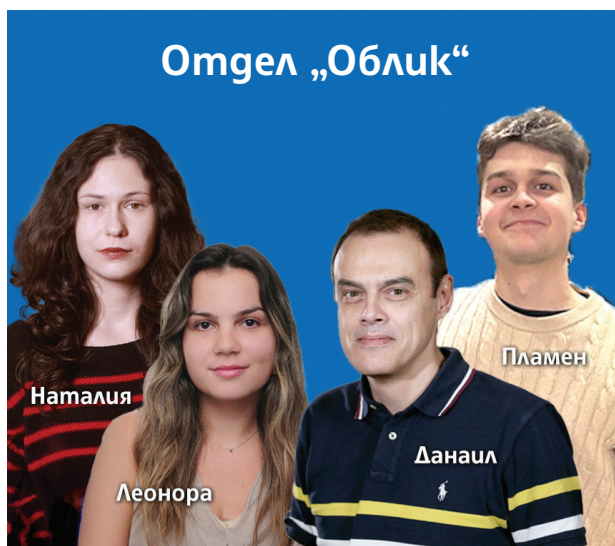
Същата година е реализирана и изложба на Моста на влюбените в София, където са представени отличени фотографии, изпратени от информационни агенции от цял свят. По този начин участниците в международния форум се срещат със световната визуална журналистика още по пътя си към основното събитие.

Отделът стои и зад изложби, посветени на годишнини на БТА, както и проекти в партньорство с международни организации, включително ЮНЕСКО, които според Алексиев утвърждават Агенцията и като културна институция.

През 2025 г. „Облик“ участва в изложба, посветена на 60-годишнината на списание ЛИК, в Народното събрание. Тя включва 24 табла, които описват ключови моменти от развитието на списанието през неговите три периода. През първия период то е определяно като „прозорец към света“ (1965-1992), през втория е „огледало на промените“ (1999-2013), а през третия, след възстановяването си през 2022 г., е „пазител на паметта“. Акценти от изложбата „ЛИК на 60 години“ бяха лицата, били част от екипа на списанието през годините, автографи на знаменитости, давани за читателите на ЛИК, литературните инициативи, в чиято основа стои списанието, както наградите, с които то е отличавано в различните си етапи.

Технологиите – инструмент, а не заместител

Според Данаил Алексиев технологичното развитие е неизбежна част от съвременната работа. Той възприема изкуствения интелект като инструмент за автоматизация, подобен на софтуера за графична обработка. „Човешкият фактор е много важен. При нас е задължително човек да види композицията, да се изчистят детайлите. Това изкуственият интелект не може да го свърши. Той е един инструмент“, каза Алексиев, като допълни, че финалното решение винаги изисква човешка преценка, особено когато става дума за институция като БТА, където отговорността за точността, качеството и авторските права е от първостепенно значение.

Екипът, който вдъхновява

Една от най-големите ценности на отдел „Облик“ според дизайнера е екипът. В него работят хора от различни поколения, които обменят знания и опит. „Младите колеги внасят нови технологични решения и свеж поглед, а по-опитните предават знания за процесите, печатната подготовка и професионалните стандарти“, отбелязва Алексиев. „Колегите ме вдъхновяват в ежедневната работа. Шастлив съм, че сме създали добър екип. Непрекъснато се консултираме. Аз също се опитвам да черпя от новите колеги, защото човек трябва да се развива непрекъснато“, сподели дизайнерът.

Въпреки промените в отдела за Данаил Алексиев БТА остава преди всичко общност от хора: „БТА са хората. Без тях няма информация и няма съдържание. Отдел „Облик“ е част от тази общност – звеното, което изгражда визуалната памет на Агенцията. Това е работата, която често остава зад кадър, но която разказва историята на БТА и без думи“.

За изкуството и пътуванията

Извън работата си в БТА Данаил Алексиев намира вдъхновение в пътуванията. Посещавал е редица държави в Азия – сред тях Сингапур, Тайланд, Виетнам, Филипини, Малайзия и Тайван. Според него с различни култури, градска среда и архитектура човек разширява визуалния си поглед и това влияе върху начина, по който възприема пространството, композицията и образа.

По думите му пътуванията често разбиват утвърдени стереотипи – както за развитието и сигурността на дадени региони, така и за това как изглежда съвременният свят извън Европа. Пример за това са бързо развиващите се азиатски градове с модерна инфраструктура, небостъргачи, търговски центрове и мащабни инженерни проекти, които оставят силно визуално впечатление.

Алексиев посещава и галерии, в които може да види творчеството на предпочитаните от него автори, сред които са Ботичели и Караваджо. При първата си среща с „Раждането на Венера“ на Ботичели дори не забелязва стоящата до нея „Благовещение“ на Леонардо да Винчи, разказа дизайнерът. А сред съвременните художници впечатление му прави Банкси, чийто музей „Светът на Банкси“ в Брюксел Алексиев посещава през 2024 г. Самият той, вдъхновен от известния художник, е правил няколко графити в София по поръчка.

Бетеанци размениха компютри за платна в уъркшоп по рисуване

Александрина Петева, стажант-фоторепортер

Уъркшоп по рисуване на платно с акрилни бои се състоя в БТА на 4 и 11 декември под менторството на художника Данаил Алексиев, графичен дизайнер в БТА.

Далеч от забързания ритъм, гоненето на срокове и следенето на новини, бетеанци смениха компютрите с платна, а мишките с четки, за да потънат в цветове, акрил и добро настроение. Независимо от опита по рисуване на участвалите, крайният резултат беше един и същ – споделено удовлетворение от преживяното.

Инициативата, в която взеха участие 25 служители, е организирана от отдел „Школа

БТА“, който работи в посока развиване на работната сила на служителите и сплотяване на екипа чрез организиране на вътрешни и външни обучения, както и подобни арт събития. През 2024 г. бетеанци присъстваха на образователна среща, посветена на съвременното изкуство, в галерията „Квадрат 500“, където разгледаха експозицията на художничката Бистра Лъошевалие „Ретроспектива“ и участваха в творчески занимания. А за миналогодишните коледни празници „Школа БТА“ организира обучителен курс по сладкарство, подарък за журналистите на БТА от LESAFFRE BAKING CENTER ACADEMY.

Отдел „Социални мрежи“

Присъствието на БТА в социалните мрежи се развива активно след 2021 г., когато е създаден специализиран отдел „Социални мрежи в интернет“. Неговата задача е да адаптира новинарското съдържание на Агенцията към динамиката на дигиталната среда и да разширява аудиторията на БТА извън традиционните информационни канали.

Отделът поддържа профилите на БТА в няколко основни платформи: Фейсбук, Екс (Твитър), Инстаграм, ЛинкдИн, Ютуб и TikTok, както и страници на български и английски език. Чрез тях новините на Агенцията достигат до по-широка международна аудитория и до нови поколения читатели, които използват социалните мрежи като основен източник на информация.

Социалните мрежи се превръщат и във важен инструмент за борба с дезинформацията, тъй като дават възможност на националната информационна агенция да публикува проверена и достоверна информация в реално време.

Екун: Ръководител на отдел „Социални мрежи в интернет“ от юли 2021 г. е Ива Тончева, журналист с дългогодишен опит в БТА. Тя започва работа в Агенцията през 1990 г. и е работила като кореспондент на българската редакция на Би Би Си – Световни служби. Между 2011 и 2021 г. е комуникационен експерт и специалист по публични комуникации.

В екипа на отдела са участвали младши редактори и журналисти, сред които Дияна Стоянова, Росен Цаковски, Петра Куртева, както и стажанти от програмите на „Школа БТА“, които подпомагат подготовката на съдържание за различните платформи. В момента в екипа са Стефан Ковачев, Цветелина Борисова и Калина Попова.

Отдел „Социални мрежи“ работи по два подкаста

Румена Млагенова

БТА направи крачка към съвременното видео- и аудиоразказване с подкаста „БТА Паралели“, който стартира на 14 февруари 2025 г. – само два дни преди 127-ата годишнина на Агенцията. От началото си досега форматът реализира 43 епизода.

Подкастът на „БТА Паралели“ е елемент от усилията на БТА да разшири присъствието си в дигиталната среда и да предложи съдържание в съвременен видео- и аудиоформат: епизодите са на сайта на Агенцията, както и в Ютуб, Спотифай и Саундклауд, а кратки извадки от разговорите са в Инстаграм и TikTok.

Форматът дава възможност на публиката да „види“ и „чуе“ БТА и нейните хора по нов начин – не само като източник на информация, но и като разказвач на лични истории. Първият епизод беше с генералния директор на БТА Кирил Вълчев за историята и традициите на Агенцията, както и за предизвикателствата, пред които се изправят медиите и журналистите.

От тогава до сега в „БТА Паралели“ гостуват редица журналисти, дипломати и общественици, които анализират, коментират и разказват – с перспектива и памет. Голяма част от тях са служители на БТА с богат опит в сферата на журналистиката, сред които доц. Георги Лозанов, главен редактор на списание ЛИК, Екатерина Панова, заместник-директор на дирекция „Вътрешна информация“ и ръководител на екип „Репортери“, Лора Метанова, старши отговорен редактор в дирекция „Вътрешна информация“, Николай Станоев, старши отговорен редактор в дирекция „Международна информация“, Мартина Ганчева, кореспондент на БТА в Букурещ и гр. Подкастът беше „сцена“ и на журналисти, които тепърва навлизат в журналистическото поле като Емануел Смърков, младши репортер в дирекция ЛИК – 20-годишната му възраст го прави и най-младия репортер в БТА.

Сред гостите са и бившите генерални директори на БТА Иво Инджев и Панайот Денев, както и журналисти, работили в Агенцията – Калина Любомирова, Асен Азов, Валери Найденов, Васил Василев и др.

Водещи на подкаста „БТА Паралели“ са Стефан Ковачев, Цветелина Борисова и Ива Тончева от екипа „Социални мрежи“. Освен тях се включват и Симона-Алекс Михалева, отговорен редактор в дирекция „Балкани“, и Ваня Сухарова-Радева, старши репортер в дирекция ЛИК.

Подборът на гости показва приемствеността между поколенията в българската агенционна журналистика, в която традицията и иновацията не са в противоречие. Напротив – те могат да се срещнат в дигиталното пространство и да създадат съдържание, което е едновременно достъпно, авторитетно и ангажиращо.

Подкаста можете да гледате на сайта на БТА и в Ютуб, както и да го слушате в Спотифай и Саундклауд.

Междувременно екипът на „Социални мрежи“ започна и втори подкаст: „ЕС право БГ“, част от едноименната инициатива, с която БТА представя прилагането на европейското законодателство в България. Инициативата се изпълнява с подкрепата на Европейския парламент. Втория подкаст на БТА можете да гледате отново в сайта на БТА и в Ютуб.

Отдел „Проекти“

Отдел „Проекти“ към БТА разработва, координира и управлява проекти, насочени към развитието на Агенцията, модернизирването на медийната среда и разширяването на обществената ѝ мисия. Основната цел на отдела е да създава и реализира проекти, които подпомагат иновациите в журналистиката, повишават качеството на информационните услуги и укрепват международното сътрудничество.

Преди да се присъедини към дирекция „Комуникация, координация и сътрудничество“ през септември 2021 г. във връзка с измененията на цялостната структура на Агенцията, отделът е част от дирекция „Финанси“. В екипа са Илиана Георгиева, ръководител на отдела, и Явор Гочев, експерт програми и проекти – и двамата с дългогодишен опит в проектната дейност. Илиана има над 18 години опит в подготовката и управлението на инфраструктурни проекти, на проекти в областта на транспорта, иновациите, социалните сфери, туризма, кръговата икономика и медиите, а Явор също повече от 18 години се занимава с разработване и управление на проекти по донорски програми и др.

Като ръководител Илиана следи възможностите за бъдещи проекти и финансиране и предлага идеи, които подлежат на одобрение от ръководството на Агенцията. Освен подготовка на проектни предложения, работата на отдела включва и управление на одобрените проекти, както и проследяване на тяхното изпълнение и отчитане. Важна част от дейността е работата по проекти, които допринасят за модернизацията на технологичната база на БТА, за развитието на пресклубовете на БТА в страната и в чужбина и за разширяването на международното сътрудничество на Агенцията.

Илиана Георгиева разказва за всеоб- хватната материя на проектите

Професионалният път на Илиана Георгиева в БТА започва през 2021 г. като експерт, а през ноември 2022 г. става ръководител на отдел „Проекти“. Завършила е средното си образование в Природоматематическа гимназия „Проф. Емануил Иванов“ в гр. Кюстендил. Магистър е по публични финанси от Университета за национално и световно стопанство и по транспортна техника и технологии от Техническия университет – София.

*Сияна Димитрова,
стажант „Вътрешна информация“*

Проектите са една много всеобхватна материя. За да бъдеш добър в работата си, трябва да притежаваш голям набор от качества. Трябва да бъдеш инженер, да имаш въображение, да умееш да пишеш, да имаш идеи, да разбираш от бюджетиране, разказа Илиана Георгиева в интервю за „Школа БТА“. Образованието ми е от голяма помощ, аз съм както машинен инженер, така и финансист. Благодарение на това мога да погледна на един проект от всяка страна. Всяка програма си има определени изисквания, които можеш да изпълниш само ако познаваш проектния цикъл. Трябва да бъдеш много гъвкав и винаги да имаш резервен план. В началото всичко започва с въображение, много въобра-

жение. Впоследствие обаче трябва да имаш много добра документална култура и ще ти бъдат нужни общи юридически познания, допълни Георгиева.

При толкова комплексна работа не липсват и предизвикателства, обясни тя. Най-голямата сложност са различните програми за реализиране, които изискват различни знания в различни насоки. Не можеш да разчиташ само на факта, че имаш опит в една сфера. Може да се случи така, че именно опитът пречи да изпълниш поставените задачи, защото си свикнал да правиш нещата по един и същ начин. Предизвикателство са обществените поръчки за големите проекти. При тях особеното е, че правят всичко съгласно Закона за обществените поръчки, който е обвързан с много срокове. При информационните проекти най-голямо затруднение е да привлечеш хора, които да присъстват на пресконференциите ни.

По проекта „Популяризиране на политиката на сближаване на ЕС“ организирахме конференции в Румъния, Сърбия, Северна Македония, Гърция и Турция. Там предизвикателството беше да успеем да се сработим с представителите от другите държави. Някои от тях, може би поради политически причини, не искаха да ни съдействат. Турците например имаха различен стил на работа. Най-сполучливи ни се получиха конференциите с гърците и румънците. В процеса обаче възникваха технически проблеми – загуба на интернет при включванията на живо, които пък ни беше трудно да овладеем, тъй като не бяхме на наша територия. Въпреки всички проблеми, на първо място си остават положителните преживявания, уточнява Георгиева.

С колегите пътуваме много. Запознаваме се с нови и интересни хора. Успях да опозная абсолютно цялата структура на БТА. Това, което е най-ценно за мен, е, че с всеки проект навлизам в различна сфера. Участвала съм в много и най-разнообразни проекти досега – строежа на новия терминал на летище „Васил Левски“, жп линията на Пловдив – Свиленград, пристанище Бургас, болници, библиотеки и още много. За първи път обаче се запознах с журналистическата платформа на БТА. Видях кой стои зад целия процес на създаване на новини.

Професията на ръководителя на отдел „Проекти“ е като един голям айсберг – над водата са всички настоящи и бъдещи проекти, а под повърхността са всички предизвикателства, но и положителни преживявания, които я правят толкова специална.

Проектите – бъдещето на БТА

За тези четири години регулярно подаваме проекти – поне два-три и понякога дори повече в годината, каза ръководителят на отдел „Проекти“. Повечето от тях са свързани с информационна дейност, каквато е и дейността на БТА. Работим по проекти, свързани с популяризиране на политиката на сближаване на Европейската комисия, които бяха одобрени три години подред, както и проекти за популяризиране на платформа за пряка демокрация на Европейския парламент. Бяхме одобрени като медиен партньор на фестивала в Брюксел на „Нов европейски Баухаус“ (New European Bauhaus).

Другият вид проекти, по които работим, са инфраструктурни. Такъв е „Красива България“. Благодарение на него обновихме паркинга зад сградата. Тук ситуацията беше много сложна. Трябваше да подсигурирам абсолютно нова вертикална планировка, нови зарядни станции за електромобилите и нова бариера. Друга задача, която изпълнихме, беше изчистването на сградата със специален препарат. С цел осигуряване на достъп за хора с увреждания вътре в сградата бяха инсталирани две електрически стълбищни платформи. Едната от платформите е разположена до Националния пресклуб, а другата – до мултимедийния център „МаксиМ“. Изградена е нова рампа с метален парапет на мястото на старата метална рампа откъм централния вход. Обновена е и транспортната рампа, като е осигурен достъп до читалнята.

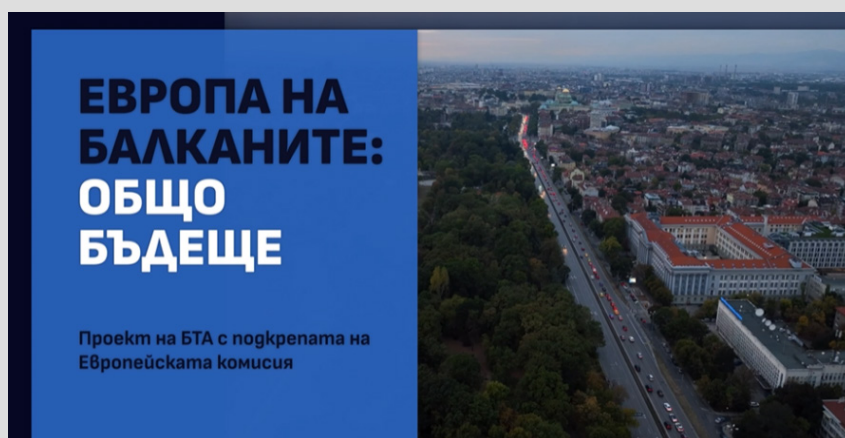
„Светът на новините – София“ е най-големият проект, който одобриха през изминалата година, който е в партньорство с Националния политехнически музей (НПМ), каза Илиана Георгиева. На 16 декември подписахме договор за безвъзмездна финансова помощ по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., а общата му стойност е над седем милиона лева. Основната цел на проекта е да се осигури пълна енергийна ефективност на сградата, която включва топлоизолация, нова дограма, подмяна на цялата отоплителна и вентилационна система и поставяне на фотоволтаична система. Крайната идея е сградата на БТА да бъде превърната в „пасивна“, тоест да не изразходва енергия. Успоредно с този проект работим върху създаването на зала на новините. Тя ще бъде иновативно оборудвана с интерактивни книги, които ще показват историята на новините. Планираме

да поставим холограми, които ще показват експонатите от НПМ, свързани с новините. Залата ще бъде на първия етаж, точно до читалнята, и до нея ще имат свободен достъп абсолютно всички. А откъм пред сградата планираме да направим парк на новините. В него ще изградим континенти от растения. За всеки континент ще има поставени външни екрани, които ще формират „дървета на новините“. На екрана за всеки отделен континент ще се излъчват важни новини от него. В парка ще има бегове, осветление, поливна система за растенията и други удобства, на които да могат всички да се радват.

Друг проект, който изпълняваме, е предназначен за млади журналисти, на които им се дава възможност да отразяват работата на Европейския парламент. Той се нарича „Обучение за млади журналисти“. Обучението е триденно и за него могат да кандидатстват млади журналисти, които работят в медия. Проектът предвижда много практически обучения и срещи със специалисти в сферата на журналистиката. На база цялостното представяне на младите журналисти трима от тях се изпращат в Брюксел. Там участниците могат да опознаят целия процес на работа отблизо, обясни тя. „Европейски нюзрум“ е още един проект, който обаче не е дело на нашия отдел, но ние също подпомагаме. В него участват повече от 15 национални агенции, които изпращат по един техни журналист в Брюксел. Интересното е, че върху водещите новини работят колеги от различни агенции. Те се качват в едно споделено пространство, което образува своеобразен централизиран хъб за новините на Европа, който се поддържа предимно от Немската прес агенция (ДПА). Всеки месец ние сме длъжни да изпращаме поне по една новина за България, като за изминалия (декември) тя беше свързана с еврото.

Илиана Георгиева разказа, че в бъдеще работата на отдела ще бъде насочена към внедряването на изкуствения интелект и модернизирването на технологиите в БТА. В момента екипът работи по проект по програма „Еразъм“, който включва обучение на журналисти на база проучване какви умения са нужни при работа с изкуствен интелект. Водещ партньор е Анкарският университет, участват БТА, Анадолската информационна агенция, Икономическият университет във Варна и Университетът в Букурещ.

Европа на Балканите: Общо бъдеще

БТА даде начало на поредица от конференции по проект „Европа на Балканите: Общо бъдеще“ на 20 декември 2023 г. Той се реализира с подкрепата на Европейската комисия и надгражда вече осъществения проект „Европа в България: общо бъдеще“.

Татяна Маринова,
стажант „Информация за чужбина“

Проектът е насочен към постигане на целите на Европейската комисия за подкрепа за създаването на работни места, конкурентоспособност на бизнеса, икономически растеж и подобряване качеството на живот на гражданите.

Сред целите са: по-добро разбиране на ролята на политиката на сближаване на Балканите; повишаване на осведомеността за проекти, финансирани от ЕС чрез Кохезионната политика; насърчаване на открит диалог за резултатите от изпълнението ѝ на местно ниво, както и на гражданското участие по въпроси, свързани с политиката на сближаване.

Стойността на проекта „Европа на Балканите: Общо бъдеще“ възлиза на 348 871,28 евро. Периодът на изпълнение е 1 октомври 2023 г. – 30 септември 2024 г.

Първата регионална конференция се състоя в Русе на 17 януари 2024 година. Последваха регионални конференции в Разград, Велико Търново, Габрово, Бургас, Сливен, Хасково, Стара Загора, Казанлък.

За да постигне поставените общи и специфични цели, БТА използва медиен микс, включително иновации като виртуална реалност и геймификация, както и многоканална медийна стратегия.

С планирания медиен микс Агенцията очаква да достигне до 700 000 – 1 000 000 души в България, Румъния, Сърбия, Северна Македония, Гърция и Турция.

В периода до август 2024 г. БТА ще организира дискусии в пресклубовете си в градовете Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Казанлък, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Разград, Самоков, Силистра, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен и Ямбол, както и трансгранични конференции в Белград, Босилеград, Одрин, Скопие и Солун.

БТА ще избира нови 10 млади журналисти за обучение през ноември

Ирена Петрова,
стажант-кореспондент Ямбол

БТА, в партньорство с Европейския парламент, ще проведе второ обучение за млади журналисти от националните и регионални медии на тема „Познавате ли европейските институции?“ през ноември 2023 г. Обучението ще бъде отново в два модула – национален и европейски за десет работещи журналисти със стаж до три години. Целта е запознаване на участниците с функционирането на институциите на общността, европейските политики и тяхното прилагане в държавите-членки въз основа на ценностите на Европейския съюз.

Първият модул се проведе от 5 до 7 април 2023 г. в сградата на БТА в София. От 27 желаещи да се включат в обучението бяха класирани 20, като десет бяха резерва. Кандидатите бяха одобрени от създадена комисия от БТА. Подборът бе направен така, че да има баланс по отношение на пола и вида на медиите, в които кандидатите работят – телевизия, радио, печатни и онлайн медии. Изборът на участниците бе съгласуван с бюрото на ЕП в София.

До 15 март т. г. в инициативата имаха възможност да се включат журналисти от национални или местни медии, работещи на свободна практика или групи специалисти от медийната сфера – създатели на съдържание за социалните мрежи, мениджъри в областта на мултимедиите, автори на телевизионно съдържание и специалисти в сферата на данните.

Поканени за лектори в обучението бяха водещи експерти по европейски въпроси и опитни действащи журналисти: проф. Ингрид Шикова, доц. Иван Начев, доц. Георги Лозанов, доц. Ралица Ковачева, г-р Първан Симеонов, Николай Желязков и Ива Тончева. Участваха

още евродепутатите Искра Михайлова и Петър Витанов, както и представители на Бюрото на Европейския парламент в България.

По време на тридневния национален модул пред младите журналисти бяха представени презентации и лекции на различни теми, свързани с комуникирането на европейските въпроси и инструментите за слеждане на новините от Европейския парламент. Във фокуса бяха също проверката на факти, рисковете от манипулиране, дезинформацията, хибридната война и социалните медии. Участниците разговаряха с евродепутатите за ценностите на Европейския съюз, демокрацията, правомощията на ЕП, Европейската зелената сделка, въвеждането на еврото в България и мястото на страната ни в Съюза.

Завършилите първия етап на обучението получиха сертификат от БТА и Бюрото на ЕП в София. За да се класират във втория модул, журналистите трябваше да подготвят авторски материали на базата на поставени от лекторите задачи. Седем от десетте участници продължиха във втория етап, като имаха възможност да посетят ЕП в Брюксел през юли и да се запознаят отблизо с работата на чуждестранните евродепутати.

Младите журналисти участваха активно в дискусиите, като понякога те продължаваха повече от предвиденото време. Попълнените от тях в края на обучението анкетни карти показват удовлетворението им от подбора на темите и качествата на лекторите.

Подобни обучения ще бъдат организирани в Белгия, Хърватия, Германия, Италия, Португалия, Полша и Испания.

2023 г. – под знака на ремонтите

С тридесет нови електромобила, паркинг и панорамен асансьор ще изпрати 2023 г. БТА. Цялата юбилейна 125-та година премина под знака на ремонти и реконструкции.

Броени дни остават до официалното откриване на новия паркинг и пускането на външен асансьор в двора на Агенцията. Ремонтът е финансиран по проект „Красива България“ на Министерството на труда и социалната политика и е на стойност 255 381 лв., от които 140 460 лв. са от бюджета на БТА.

Новият паркинг е с площ от 1695 кв.м и ще е единствен за гостите и служителите на Агенцията. Предвижда се в него да има две обособени зони с общ капацитет от 40 паркоместа – 23 за посетители и 17 за служебни автомобили. Ще функционират три зарядни станции, а автомобилният парк ще бъде подменен с 30 електрически и девет хибридни автомобили. Електромобилите ще се използват от кореспондентите на БТА в страната. Проектът предвижда пред сградата на Агенцията да бъде изграден парк за почивка, а пространството ще бъде пешеходно.

„Голямата цел, която преследваме, е БТА да стане „зелена“ и да бъде едно от най-красивите лица на София. Искामе това „лице“ да

бъде красиво, достъпно, защото пространството пред БТА сега е заето от автомобили“, казва генералният директор Кирил Вълчев.

Ремонтната дейност на паркинга започна със събарянето на бившата печатна база (балон), която освободи допълнителна площ от 300 кв.м.

Първата копка бе направена на 26 юни 2023 г. и се даде начало на проекта. Присъстваха министърът на труда и социалната политика Иванка Шалапотова, областният управител Митко Михайлов, кметът на район „Средец“ Трайчо Трайков.

През октомври започна изграждането и на панорамния асансьор на североизточната фасада на сградата на БТА. Стойността му е 200 000 лв. и се планира да влезе в експлоатация до края на годината.

Асансьорът ще свързва всички надземни етажи и приземния такъв и ще осигури достъпна среда за хора в неравностойно положение. Ще може да се ползва както от паркинга, така и от централния вход на сградата.

През 2023 г. беше подменена и цялата интернет мрежа в Агенцията и започна реновирането на постройката на автотранспорта.

Дирекция „Финанси“

Финансовата дейност на БТА се осъществява от специализирано звено, което в различни периоди съществува като отдел „Приходи и контрол“, Финансово-стопански отдел (ФСО) и сега дирекция „Финанси“. Неговата основна задача е планирането, управлението и отчетността на финансовите средства на Агенцията, както и осигуряването на стабилна административна основа за новинарската и издателската дейност.

През годините финансовото управление на БТА преминава през различни организационни форми, съобразени с промените в институционалната структура и законодателната рамка. В периода на генералните директори Максим Минчев и Панайот Денев ключова роля в счетоводната дейност на Агенцията имат главните счетоводители Людмила Младенова и Данчо Антонов.

Екипът на отдел ФСО 2005 г. Данчо Антонов, главен счетоводител (вдясно).
Архив БТА

В началото на 21-ви век финансовото звено постепенно се разширява, като към традиционните счетоводни функции се добавят дейности, свързани с бюджетното планиране, финансовия контрол, управлението на проекти и работата с външни партньорства. Директор на дирекция „Финанси“ от 1 октомври 2021 г. е Йоана Петрова. Тя отговаря за цялостната финансова дейност на БТА, както и за работата на звената „Мар-

кетинг“ и „Проекти и планиране“. Йоана Петрова започва работа в БТА през 2015 г. като заместник главен счетоводител, по-късно заема длъжността главен счетоводител, а след това и директор на дирекцията. Тя има над двадесетгодишен професионален опит в икономическия сектор и е магистър по специалност „Счетоводство и контрол в нефинансовите предприятия“ от Стопанска академия „Д. А. Ценов“.

В структурата на дирекцията работят заместник главни счетоводители и счетоводители с дългогодишен опит във финансовата дейност на Агенцията. Сред тях са Магдалена Митова, заместник главен счетоводител по програми и проекти, и Рая Янева, заместник главен счетоводител по бюджет. В екипа са още счетоводителите Ася Христова, Диляна Ангелова, Михаела Казанджиева, Пенка Алексиева и Янка Дурчова.

Някои от служителите на дирекцията имат дългогодишен професионален път в БТА. Ася Христова започва работа в Агенцията още през 1997 г. като касиер-счетоводител, а по-късно е преназначена като оперативен счетоводител. Михаела Казанджиева е част от екипа на финансовото звено от 2007 г., а Диляна Ангелова работи в дирекцията от 2014 г. Към 2026 г. дирекция „Финанси“ продължава да изпълнява ключова роля в управлението на финансовите ресурси на БТА. Чрез своята работа тя осигурява финансовата стабилност на институцията и подкрепя реализацията на нейните журналистически, издателски и обществено значими проекти.

2024–2025 Консолидиране на развитието и нови международни инициативи

БТА продължи развитието си като модерна обществена информационна институция с разширена национална мрежа и активно международно присъствие през 2024 и 2025 г. Агенцията модернизира инфраструктурата, разви архивите и новинарската среда, започна подготовка на нови технологични инициативи.

2024 г. се характеризира с укрепване на регионалната дейност на Агенцията, разширяване на партньорствата с международни медии и развитие на нови тематични инициативи. Мрежата от национални пресклубове на БТА продължи да се утвърждава като платформа за обществен дебат, журналистически срещи и културни събития в различни градове на страната. Тези пространства се превърнаха в ключов инструмент за присъствието на Агенцията в регионите и за връзката ѝ с местните общности.

БТА откри национален пресклуб в българската антарктическа база „Св. Климент Охридски“ на остров Ливингстън, като с това създаде възможност за директно отразяване на дейността на българските изследователи.

Агенцията отбеляза 127 години от издаването на първия си бюлетин на 16 февруари 2025 г. По повод годишнината са представени обновените пространства в сградата на БТА, свързани със съхранението на архивите и организацията на новинарската работа. Модернизирани са хранилищата за архивните документи и фотоархива на Агенцията, който съдържа около 1,8 млн. снимки. Създадена е читалня за работа с архивните материали, както и център за дигитализация на архивите. Представена е и обновената новинарска стая на БТА, създадена с цел по-добра координация между редакциите и по-ефективно проследяване на новинарския поток.

По повод годишнината Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Даниил благославя обновените помещения на Агенцията. Представен е и собственият шрифт на БТА ЛИК, който започва да се използва в публикациите и документите на Агенцията.

През годината продължава и работата по дигитализацията на архивите на БТА, която обхваща голяма част от документалното наследство на Агенцията и се очаква да бъде завършена през 2026 г.

През април БТА обявява обществена поръчка за изготвяне на инвестиционен технически проект по инициативата „Светът на новините – София“. Проектът предвижда енергийно обновяване на сградата на Агенцията, изграждане на модерна климатизация и използване на възобновяеми енергийни източници. Част от инициативата е преобразяването на пространството пред сградата на БТА в обществена зона с парк и експозиционни елементи, представящи историята на новините. Проектът включва и създаване на експозиция с технически средства за предаване на новини в партньорство с Националния политехнически музей. В края на годината инициативата получава европейско финансиране по Програма „Развитие на регионите“.

През май се провежда 20-ата Световна среща на българските медии, организирана от БТА. Форумът събира журналисти от български медии от страната и от българските общности по света и е посветен на ролята на медиите в съвременното общество.

През годината продължава развитието на културното издание ЛИК, което отбелязва шест десетилетия от създаването си и продължава да представя теми, свързани с културата, историята и обществения живот. В края на 2025 г. генералният директор на БТА Кирил Вълчев представи пред парламентарната Комисия по култура и медии визията си за развитието на Агенцията през следващия период. Сред предложените инициативи е създаването на Институт на БТА за изследване и приложение на изкуствения интелект в медиите, както и нови технологични решения за развитие на журналистиката и архивите на агенцията.

В края на годината Народното събрание избира Кирил Вълчев за втори мандат като генерален директор на БТА.

Протести и искания за възнаграждения в БТА и в обществените медии

Служителите на БТА участваха в два протеста с искания за по-високи възнаграждения през 2025 г. За Агенцията това бе вторият протест в 127-годишната ѝ история. Първият е проведен на 25 февруари 2003 г. и е свързан с искания за оставката на генералния директор Стоян Чешмеджиев, вследствие на напрежение между ръководството и работещите в Агенцията.

Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) организира протест пред Народното събрание под надслов „Искаме видимо увеличение на заплатите с Бюджет 2025“ на 20 март. Акцията бе свързана с очакваното разглеждане на проектобюджета за 2025 г. и постави акцент върху недофинанси-

рани сектори и диспропорции в заплащането. В протеста участваха и служители на БТА. Работещи в БТА, Българското национално радио (БНР) и Българската национална телевизия (БНТ) проведоха съвместен протест под надслов „Трудът в медиите има стойност“ на 15 май. Демонстрацията се състоя на кръстовището пред Ректората на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като основното искане бе за повишаване на възнагражденията с минимум 15 процента. За първи път трите обществени медии протестираха заедно.

В резултат те получиха увеличение на средствата за възнаграждения в размер на пет процента.

Колективното договаряне

През март 2026 г. в БТА беше подписан седемнадесетият пореден Колективен трудов договор – резултат от повече от три десетилетия последователно развитие на социалния диалог в Агенцията. Този факт сам по себе си поставя началото на един по-широк исторически разказ за утвърждаването на колективното договаряне като устойчива практика в институцията.

Първият Колективен трудов договор в БТА е подписан през 1992 г. – в началото на прехода към пазарна икономика, когато в България се изграждат новите механизми за регулиране на трудовите отношения. Оттогава насам договорите се сключват регулярно, обикновено за период от две години, което осигурява приемственост и предвидимост в управлението на човешките ресурси. През 2023 г. беше подписан петнадесетият КТД, а през 2025 г. – договор с по-кратък, шестмесечен срок, който подготви основата за настоящото споразумение.

Колективното договаряне в БТА се реализира с участието на четири синдикални организации, които представляват различни професионални и организационни групи в Агенцията. Това са структури на Съюза на българските журналисти (две дружества), Конфедерация на независимите синдикати в България (чрез Националния радио-телевизионен синдикат) и дружеството „Подкрепа“ към Конфедерацията на труда „Подкрепа“. Наличието на повече от една синдикална организация създава условия за по-пълно представителство на интересите на работещите и за балансиран диалог с работодателя.

През годините колективните трудови договори в БТА постепенно разширяват своя обхват – от базово уреждане на работното време и възнагражденията към включване на все по-широк спектър от социални придобивки, механизми за здравно подпомагане, подкрепа за семействата на служителите и възможности за професионално развитие. Особено след 2000 г. се наблюдава тенденция към надграждане на договорените условия спрямо минималните законови стандарти, което превръща КТД в основен инструмент за вътрешна социална политика на Агенцията. Значението на колективното трудово договаряне в БТА се изразява преди всичко в гарантирането на предвидимост и сигурност за служителите. Чрез него се създава ясна

рамка на трудовите отношения, която намалява риска от конфликти и осигурява механизми за тяхното разрешаване. В същото време КТД позволява на Агенцията да реагира на икономически, технологични и организационни промени, без да се нарушава социалния баланс.

БТА сключи нов Колективен трудов договор

Жени Иванова,
стажант „Балкани“

В Националния пресклуб на БТА в София се подписа нов Колективен трудов договор. На снимката (от ляво надясно): председателят на Дружеството на Съюза на журналистите в България „Подкрепа“ Валерия Димитрова, председателят на Деветдесет и трето дружество на Съюза на българските журналисти (СБЖ) София Георгиева, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, председателят на Синдикалната организация при БТА на Националния радио-телевизионен синдикат (НРТС) към Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) Анета Паунска, председателят на Девето дружество на Съюза на българските журналисти (СБЖ) Милена Георгиева и финансовият директор на БТА Йоана Петрова. Снимка: Никола Узунов/БТА

София (24 март 2026)

В Националния пресклуб на БТА в София се провежда Общо събрание на работещите в Агенцията. Снимка: Христо Касабов/БТА

В Националния пресклуб на БТА в София беше подписан нов Колективен трудов договор (КТД) за периода 1 април 2026 г. – 2 април 2028 г. Подписи под документа поставиха генералният директор Кирил Вълчев и председателите на четирите синдикални организации: Милена Георгиева – на Девето дружество на Съюза на българските журналисти (СБЖ), София Георгиева – на Деветдесет и трето дружество на СБЖ, Валерия Димитрова – на Дружеството на СБЖ „Подкрепа“, и Анета Паунска – на Синдикалната организация при Националния радио-телевизионен синдикат (НРТС) към Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ), както и финансовият директор на БТА Йоана Петрова.

С новия КТД се уреждат трудовите и социалните отношения в БТА за следващите две години. Той надгражда досегашната рамка на социален диалог и въвежда допълнителни механизми за подкрепа на работещите.

Съгласно Кодекса на труда работодателят осигурява средства за социално-битово и културно обслужване (СБКО) в размер до 3% от действително изплатените средства от фонда за работна заплата.

В Колективния трудов договор са включени и нови елементи, насочени към подобряване на баланса между работа и личен живот, сред които допълнителен платен годишен отпуск, включително за лични поводи, както и разширяване на социалните придобивки за служителите. Въвежда се допълнителен платен отпуск за рожден ден на служителите, както и за рожден ден на дете до 14-годишна възраст. Предвиден е един ден допълнителен платен отпуск за служители на ръководни длъжности, старши редактори и репортери, отговорни

редактори, старши кореспонденти, старши отговорни редактори.

Определена е финансова подкрепа и за деца на служители, които завършват средното си образование. Запазват се еднократните помощи при раждане на дете в размер на 1500 евро, както и помощите за деца на служители при записване в първи и осми клас, които са в троен размер спрямо нормативно определените. Увеличава се финансовата подкрепа за многодетни родители, за родители с дете с увреждане и за служител на БТА с дете или деца, чийто съпруг/а е починал.

Определя се троен спрямо нормативно определения размер на месечните средства, изплащани на служител за образователна и научна степен „доктор“ или за научна степен „доктор на науките“. Продължава предоставянето и на ваучери за храна на стойност от 20 евро месечно.

Новият КТД предвижда разширени мерки за здравно подпомагане, включително помощ при тежко боледуване, операции, лечение, рехабилитация, както и подкрепа при продължително заболяване или смърт.

Контролът върху разходването на средствата по социалната програма ще се осъществява съвместно от работодателя и синдикалните организации чрез специална комисия, която ще отчита изпълнението два пъти годишно.

С подписването на новия КТД ръководството на БТА и синдикатите потвърждават ангажимента си към устойчиво развитие на социалната политика в Агенцията, гарантиране на сигурността на служителите и поддържане на активен социален диалог.

В началото на 2026 г. започва вторият мандат на генералния директор на БТА Кирил Вълчев след избирането му от Народното събрание. В програмата за следващия период са заложили продължаването на модернизацията на Агенцията, развитието на мрежата от национални пресклубове, разширяването на международното сътрудничество и нови инициативи в областта на образованието и технологиите.

През 2026 г. БТА продължи да развива партньорства с институции и международни организации. Агенцията стана партньор на конгреса на Европейската СПА асоциация, който ще се състои от 11 до 13 май във Варна и в курортните комплекси „Св. св. Константин и Елена“, „Златни пясъци“ и Албена. Форумът е посветен на развитието на здравния туризъм и събира представители на европейски институции, туристически организации и медии.

На 16 февруари 2026 г. БТА отбеляза 128 години от излизането на първия си бюлетин с тридигневен работен семинар от 16 до 18 февруари, свързан с предстоящите парламентарни избори, както и работна вечеря в зала „Мусала“ на хотел „Хилтън“, на която присъстваха също и бивши журналисти, общественици и представители на културния живот. Музикантът Стефан Вълдобрев поздрави екипа на Агенцията с музикални изпълнения и за втори път бяха връчени отличия на служители на БТА за принос към развитието на институцията. Наградата „Оскар“ получи 28 служители от различните дирекции. През първите месеци от годината БТА продължи да отразява и българската научна експедиция на Антарктида, както и завръщането на участниците от 34-тата българска антарктическа експедиция като част от дългогодишното си сътрудничество с българските изследователи на Антарктида.

БТА постави начало на нова програма за младши служители

Магдалена Чакърова,
стажант „Маркетинг“

Със създаването на новата програма за младши служители искаме да покажем, че сте ценни със своите знания и нов поглед към развитието на БТА, каза генералният директор на БТА Кирил Вълчев в обръщение към младши служителите на Агенцията по време на официалното откриване на програмата за активно участие на младши служители в обучителни и кариерни дейности. Срещата се състоя на 9 февруари в зала „МаксиМ“ на БТА. Програмата обхваща 25 младши репортери, редактори и служители от административните екипи на БТА. Те ще споделят своите дигитални знания и умения под формата на обучения за всички колеги, които желаят да надградят познанията си в областта на социалните мрежи, използването на изкуствен интелект, фото и видеообработка и др. За тази цел генералният директор отправи

предложение всеки младши служител, включил се в програмата, да избере технологична тема според собствените си възможности. Програмата надгражда вече утвърдените практики на „Школа БТА“ и е втората целева програма, въведена от отдела. Преди три години беше създадена встъпителната програма за нови служители с продължителност шест месеца, която включва работа с наставници за новопостъпили колеги и такава за служители със стаж до три години по специалността.

Общо 238 са новопостъпилите от 3 април 2023 г. до 30 януари 2026 г. – 45 от тях са със стаж по специалността до три години и попадат в приетата от началото на 2024 г. интензивна програма за въвеждащо обучение, обезпечена с 37 от наставниците. Общо за периода наставниците са 100.

БТА постави начало на нова програма за младши служители. Снимка: Христо Касабов/БТА

Писателите и поетите на БТА

Наред с професионалния журналистически опит част от служителите на БТА имат и творчески принос като писатели и поети. Сред тях са както утвърдени имена в журналистическото поле като Георги Ведрогенски – Мортус и Максим Минчев, така и представители на съвременната литература, сред които Цветозар Цаков и Симона-Алекс Михалева. Тяхното творчество обхваща различни жанрове и е естествено продължение на професионалния им интерес към словото.

Георги Ведрогенски – Мортус (1933-2022)

Георги Ведрогенски-Мортус е писател, журналист и карикатурист. Работи в БТА от 1963 до 1993 г. като репортер, редактор, заместник главен и главен редактор във „Вътрешна информация“, кореспондент в Москва (1969 – 1974) и Будапеща (1981-1985). Като поет и художник карикатурист създава образа на Трендафил Акациев – първия колективен псевдоним в българската литература, с който са се подписвали повече от 50 поети. Издава и книгите: „Зелник в понеделник“ (1993), „Под път и над път“ (1994), „Коронясване“ (1996), „Слънчева система“, „Спомен“, „Изгълбано в камък“, в 2 кн. (2000 – 2010), „В крак с времето“ (2001), „Бетеански дни и нощи. 100 г. БТА“ (2001), „Решетката“ (2005), „Облаче крилато“ (2007), „Михалогон“ (2009), „Държавна сянка“ (2011), „Черешово топче“ (2011), „Трицветен пейзаж“ (2012). Той е и съставител, заедно

с Максим Минчев, на книгата „Вечери край Цариградското. Поезия и проза в БТА“ (2011). Сборникът съдържа поезия, проза и публицистика от 48 автори, които по-дълго или по-кратко са работили в Агенцията през годините – от Йордан Йовков, Николай Лилюев, Димитър Бояджиев, Йосиф Хербст до Петър Увалев, Любомир Димитров, Руси Божанов. Илюстрациите в книгата са графични творби на Стефан Марков, оформял близо 30 години списание ЛИК.

Максим Минчев (1953-2020)

Генералният директор Максим Минчев обикаля като пътешественик близо 140 държави, откъдето черпи вдъхновение за текстовете си. Автор е на книгите „Седмата мина“, „Въоръжените сили по време на прехода от тоталитаризъм към демокрация“, „Джунглите на Шри Ланка“, „XVIII Екватора“, „Трите мусона“, „Възторгът на Марко Поло“, „Атлантически пасианси“, „Lipton's Luck“, „47 по Гринуич“, „Aloo Voo Safari“, „Търсачи на миражи“, „Дюна 45“.

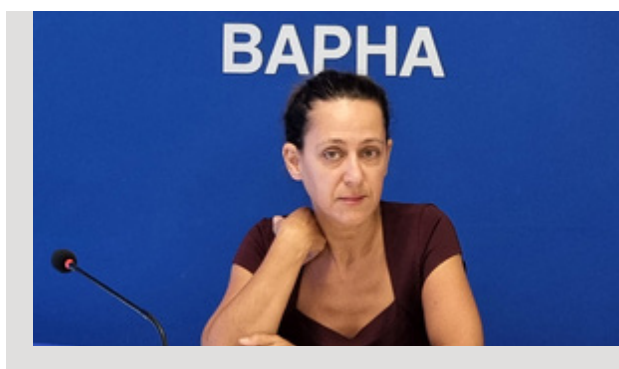
София (16 февруари) По повод 106-та годишнина на БТА в Националния пресклуб се събраха няколко поколения журналисти, минали през школата на Националната агенция. Участниците в срещата получиха сертификат „Бетеанец завинаги“ и пожизнена служебна карта на БТА. Генералният директор Максим Минчев и Георги Ведрогенски, автор на книгата „Бетеански дни и нощи“. *Пресфото-БТА снимка: Анелия Николова/БТА*

Валентин Евстатиев

Валентин Евстатиев е преводач и поет. Към днешна дата изпълнява длъжността отговорен редактор в дирекция „Информация за чужбина“. Пише стихове от зряла възраст. Публикува своя поезия в нацио-

нални периодични издания. През 2012 г. печели трета награда в поетичния конкурс „Ерато“ на в. „Уикенд“. Автор на три стихосбирки – „Докато имам теб“ (2013), „Ръцете помнят“ (2022) и „Норвежки джаз“ (2025).

Валентина Добринчева

Валентина Добринчева е кореспондент на дирекция ЛИК в град Варна. През 2010 г. излиза първата ѝ поетична книга със заглавие „Шипка“, представена лично от проф. Светлозар Игов. През 2017 г. излиза книгата „Посвещение“ – поезия в проза, а през 2021 г. – „Дневникът на К“, изцяло прозаична като жанра, посветена на дните на изолация, наложени като мерки срещу вируса КОВИД-19. Участва като съавтор на биографичния роман „Това, което чух, видях и преживях“ (2022) на оперната певица Константина Петкова.

Цветозар Цаков

Цветозар Цаков работи като редактор в дирекция „Балкани“ на БТА от 2024 г. Основател и управител на сдружението за популяризиране на съвременна балканска култура „Balkans – Ways to Friendship“. Автор е на сборника с разкази „Винилови души“ (2020), стихосбирката „Понякога се случва“ (2023), сборника с разкази „Сънища и явища“ (2025). Носител на националната награда за дебютна литература „Южна пролет“ за 2021 г. в категория „проза“. Стихотворения на Цветозар Цаков са включени в издадената в Мексико през 2025 г. антология Horizonte sin fronteras. Poesia bulgara actual („Хоризонт без граници. Съвременна българска поезия“).

Яница Христова

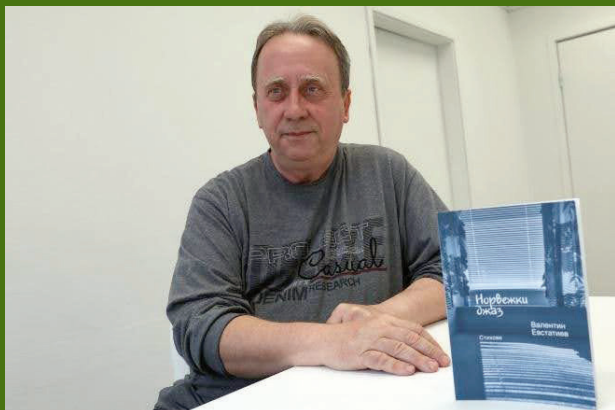
Яница Христова е журналист в БТА от 2015 г. През 2021 г. става част от новосформираната дирекция за знание и култура – ЛИК. В момента изпълнява длъжността на старши отговорен редактор във възстановеното списание ЛИК. Нейни текстове са излизали на страниците на „Труд“, „Дума“, „Литературен вестник“, както и в списанията „Обекти“ и „Осем“. През 2013 г. нейната пиеса „Без контрол“ е част от афиша на столичния театър „София“. Режисьор е Борис Кръстев, а главните роли са изпълнени от Мария Статулова и Калин Пачеръзки. През 2020 г. Яница Христова е лауреат в конкурса за къс разказ „Рашко Сугарев“.

Симона-Алекс Михалева

Симона-Алекс Михалева е отговорен редактор в дирекция „Балкани“. Специален кореспондент на БТА на борда на българския научноизследователски кораб „Св. св. Кирил и Методий“ (НИК 421) и в националния пресклуб на БТА в българската антарктическа база през 2026 г. Организатор е на международния поетичен фестивал „50 Poems for Snow“ в София. Автор е на книгата с разкази „Червилото на кметицата. Джебни алогизми“ (2022).

Валентин Евстатиев

Поезията и БТА са живот и съдба

Валентин Евстатиев е преводач и поет. Роден е в Казанлък, но израства в Сливен, където получава средното си образование в Гимназия с преподаване на френски и английски език „Захари Стоянов“. Завършва специалност „Английска филология“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В БТА работи от 1999 г. – първоначално за бюлетин БЕО (БЕО – Bulgarian Economic Outlook), а по-късно става част от преводаческия екип на дирекция „Информация за чужбина“, където днес изпълнява длъжността отговорен редактор.

Румена Младенова

Валентин Евстатиев съчетава у себе си обективността на журналистическата работа с креативността на поета. В интервю за „Школа БТА“ той разказа повече за предстоящото представяне на третата си стихосбирка „Норвежки джаз“, за изворите, от които черпи вдъхновение за творчеството си, но и сподели какво го е задържало вече двадесет и шест години в Агенцията.

За своя 26-годишен опит в БТА

Интересът му към езиките се появява още

в ученическите му години чрез географията: „Голямата ми любов в училище беше географията. Тя „събуди“ любопитството ми към чуждите страни, което по-късно се прехвърли към превода“. И макар преводаческото, по негови думи, да изглежда като обикновена работа, подчерта, че всъщност тя съдържа и елемент на творчество. В преводите Евстатиев разясни, че не е достатъчно само да се цитира, а трябва да се превежда така, че текстът да е достатъчно разбираем за читателя. Това според редактора се явява и основно предизвикателство в професията му. За него работата с журналистически текстове е дисциплинираща. С това си обяснява и своя двадесет и шест годишен опит в Агенцията: „Поезията е летене из облаците. В нея има метафори, образи. Журналистиката ме приземява и дисциплинира. Имам нужда от контрапункт на писането на стихове. Но тези две начала – и творчеството, и практическата работа – винаги ги е имало у мен“. Като друго обяснение за дългогодишния си престой в БТА той посочи и колегите си. Във връзка с въпроса дали ролята и мисията на БТА са се изменили през годините, Евстатиев отговори, че е имал възможност да работи с четирима генерални директори, всеки от които със собствен почерк. Но мисията на БТА според него не се е променила, след като служителите ѝ се стремят да вършат работата си качествено.

От първите стихове до „Норвежки джаз“

За първи път започва да пише в ранна ученическа възраст, но определя тогавашните си стихове като „смешни“. Отново се връща към създаването на поезия чак през 2007 г., но през това време никога не спира да се интересува от родните поети, сред които са Николай Лилюев, Недялко Йорданов, Веселин Ханчев, Павел Матеф и др. Сподели и че в последните седем-осем години се вдъхновява от творчеството на Емил Симеонов, когото определя като лично откритие. А сред предпочитаните от него белетристи е американската писателка Ейми Тан. Именно натрупаното от четенето в зряла възраст е това, което го подтиква отново към писането на поезия.

Евстатиев подчерта, че поезията и преводът са много различни актове, но контрастът между тях му дава възможност да балансира в живота: „Поезията и преводът са различни неща. Поезията е нещо летящо, а преводът – нещо приземяващо и дисципли-

ниращо. Харесва ми този контраст, който ми дава възможност да балансирам“. В стиховете си се възнува от любовта, образите на жената и майката, страха, самотата. По негови думи читателят е този, който може да определи какво е творчеството му, но той самият определя поезията като начин на дишане: „Писането на стихове ми помага да дишам по-добре. Аз съм автор, който се опитва да диша по-добре“. За него е похвално това, че в днешно време всеки може да пише свободно и да публикува: „Да изразяваш себе си чрез художествено слово, чрез изкуство... няма по-хубаво нещо от това. Дали ще спечелиш награда, дали книгата ти ще излезе в 500 000 екземпляра, или в 50, това са отделни въпроси. Моят апел е всеки, който иска да пише, да пише“.

Евстатиев е автор на три стихосбирки – „Докато имам теб“ (2013), „Ръцете помнят“ (2022) и „Норвежки джаз“ (2025). В „Норвежки джаз“ авторът разказа, че е събрал стихотворения от последните няколко години, но има и такива, които не е успял да публикува в предходните две стихосбирки.

На въпроса как се е появила идеята за заглавие като „Норвежки джаз“, което е и заглавие на едно от стихотворенията в книгата, поетът сподели: „Исках да е нещо, което грабва, да е заглавие, което не се е срещало досега. В пътите, в които съм показвал книгата на различни хора, всеки е възкликвал: „А!“. Тази реакция исках да постигна. И коментар, разбира се – учудване, едно фокусиране над тези две думи дори и за секунда“.

Авторът определя последната си книга като най-зряла, защото е успял да изгради добър баланс между концептуалност и импровизация: „От една страна, джазът е импровизация, а определението „норвежки“ дава линия, насока, т.е. двете думи създават съчетание между посока и импровизация“.

Във връзка с читателската рецепция Евстатиев отбелязва, че желае хората да се насладят на стиховете му, но и да се замислят за себе си, докато четат. Сподели, че често се случва хората, които са имали възможност да прочетат поезията му, да се припознаят в някои от темите и образите: „Според реакцията на хората те се припознават. Понякога дори има неща, които те са забелязали, а аз не съм, но това е прекрасно, защото всеки разбира нещата индивидуално“.

В края на разговора Евстатиев избира да обедини поезията и БТА с думите „живот“ и „съдба“.

Трилогия „125 години Българска телеграфна агенция“

Трилогията „125 години Българската телеграфна агенция“ е първото цялостно изследване на историята на Агенцията. Изданието обединява хора, събития, документи и новини, за да проследи развитието на Агенцията от нейното създаване до наши дни.

Първото издание „Лични свидетелства“ съдържа 55 лични свидетелства на хора, които са прекарвали част или целия си професионален живот в БТА. Съставител и редактор е Панайот Денев. Някои от текстовете са взети от документалната книга „Бетеански дни и нощи. 100 г. БТА“ (2001) на Георги Ведрогенски, посветена на стогодишнината на Агенцията, и от двата тома „БТА – Заг кулисите“ (2013, 2017), съставени и редактирани от Начо Халачев. Други са написани специално за изданието, а трети са разказани за първата част на алманаха „Школата БТА“.

Второто издание „История на БТА 1898-2023“ е изследване на нейната институционална история от създаване ѝ през 1898 до 2023 г. Изданието очертава хронологичните граници на различните исторически периоди.

Изследването има за цел да запълни липсващите полета от историята на БТА, които до този момент не са били обект на проучване. Автор отново е Панайот Денев под редакцията на проф. Румяна Прешленова от Института по балканистика с Център по тракология на БАН.

Третото издание „Истинските новини. Събития от архивите 1898 – 2023“ е последна книга, посветена на годишнината. Тя представя събитията в три века, през които Агенцията отразява истинските новини за България и света. Съставители са Генка Иванова и Милена Георгиева.

Журналистът Генка Иванова разказва за създаването на третата книга на БТА „Събития от архивите 1898-2023“

Румена Младенова, стажант
„Български медии и общности по света“

Генка Иванова е един от съставителите на третата книга от поредицата, посветена на 125-годишнината от основаването на БТА. В момента тя оглавява дирекция „Вътрешна информация“.

В интервю за „Школа БТА“ Иванова разказа, че всяка от трите книги има своята значимост, но „тук е събран трудът на всички колеги – и преводачи, и кореспонденти, и репортери, за тези 125 години. Жалко е, че не успяхме да вместим цялото това богатство, което БТА притежава, събития има за още една книга“, сподели журналистът.

Всяка от тези 125 години е представена на две страници: с по едно ключово събитие от България и от света. Новините обхващат различни сфери от историята – политика, икономика, спорт, култура.

Задачата по реализирането е възложена на нея и на Милена Георгиева, старши отговорен редактор в отдел „Справочна“.

Предговорът е на Панайот Денев. Редактори са проф. Румяна Прешленова и Евгения Друмева. В екип „Архиви и справочна“ по нея са работили Десислава Севова, Милена Георгиева, Пламена Вакареева, Цветанка Дондоровска, Камелия Дакова, Антоанета Янкова, Атанаска Дурчева, Стефка Петрова, а в екип „Фотоархиви“ – Богдана Димитрова, Виолетка Петкова, Маргарита Гергова, Николай Нико-

лов. Дизайнът и предпечатът са на Богдана Димитрова. Идеята за създаването на книгата е на Анета Паунска, която е и технически редактор, а коректор на изданието – Марта Иванова.

„В началото, когато се захванах с този проект, не очаквах, че ще предизвика такова любопитство в мен. Отне ни цели две години. Мислехме си, че ще се справим по-бързо. Работата се оказа много, но пък изключително интересна. Месеци се ровихме в този стар архив, често до късно през нощта, защото работехме след работа“, сподели Иванова и поясни, че най-старите бюлетени са написани на ръка, а след това и на пишещи машини, но с мастило, което поленва по ръцете, „но това е приятно, когато осъзнаеш, че тези страници са пипани преди повече от 100 години“. Тя разказа, че бюлетините в началните години, които са в старателно подвързана книга, били съвсем скромни, но постепенно томовете се увеличавали и е било невъзможно да бъдат изчетени.

„В самото начало подборът тръгна оттам, че трябваше да се прегледат важните събития във всяка година. Но в някои години имаше повече от едно важно събитие и трябваше да се избира най-подходящото, такова, което да не се повтаря през следващата година, за да бъде интересно, същевременно да не се пропускат наистина значими събития за страната и света“, обясни Иванова.

Първоначалните предложения за събития се дали от екипите на всяка новинарска дирекция, след което комисия избрала най-подходящите.

След подбора на събитията започнало издирването на материалите – текстове и снимки. Първите години информацията касаела основно царското семейство, посещенията на царски особи от други държави. След това във времето на войните например екипът трябвало да се спре на един от моментите – начало или край на войната. Иванова сподели, че в хода на събирането на материали са обмисляли дали не трябва някои години, за които материалите са много, да бъдат събрани в повече от една страница. Генералният редактор отхвърлил предложението и за финалния

вариант на книгата успели да вместят всяко събитие в една страница.

„Снимките са важен елемент от книгата. За тях се погрижиха „Фотоархивите“ – Богдана Димитрова, която се занимаваше, освен със странирането на книгата, и с намирането на фотографии, които да са релевантни към текста, за да станат любопитни материали от гледна точка на историята, да се види как БТА е предала събитията оттогава и в снимки. Николай Николов от отдел „Маркетинг“ съдействаше за получаване на архивни снимки от „Асошиейтед прес“ (АП)“, каза още директорът на ВИНФ.

По повод новината за убийството на президента Кенеди тя каза, че са намерили изключително интересен и подробен разказ, който пресъздава репортажно важен ден в историята на САЩ. Във финалния вариант на книгата обаче не е вместен целият разказ.

Журналистът уточни, че някои от бюлетините са изгубени. Други, от 60-те и 70-те години на миналия век, не давали ясна картина за живота на България, защото там са описани постиженията на земеделците и работниците, което не отразява живота в страната, а само хвалбите.

След това дошли секретните бюлетини от 1975 до 1989 г. с информация за това как чужденците виждат България. От тях екипът също събирал допълнителни материали, които се опитвал да включи. Например в бюлетина на БТА „Преглед на чуждия печат“ на 22 февруари 1936 г. е поместена статия от списание „Инглиш Пост“, издавано на английски език в Прага. В статията България е разглеждана като страна на туризма, в която изобилстват „извънредно големи естествени красоти“, става ясно в книгата. „Жителите са изобщо добре разположени към чужденците и са услужливи. Кражбата е много рядко нещо. Климатът има предимствата на една страна със сравнително високо равнище над морето под южни небеса. Времето е много хубаво и планините предлагат голямо разнообразие“, е посочено още в статията на „Инглиш Пост“. Директорът на ВИНФ разказа и че са намерили информация за потъването на кораба „Титаник“, която съдържа данни за броя на пътниците и разпределението им по класи. Останала изненадана и когато разбрала, че земетресението в Сан Франциско през 1906 г. е усетено от сейсмограф и в София.

Журналистът сподели, че има много събития, за които съжалява, че не са включени. Такова събитие е големият пожар в университетската библиотека в Торино през 1904 г., ко-

гато са разрушени пет зали, между които и залата за ръкописите. Унищожени са много ценни ръкописи, между които колекциите на източните, арабските, коптските и турските ръкописи. Друго събитие, което не е открило място в крайната селекция, е прелитането на дирижабъла „Граф Цепелин“ над Балканите през 1929 г., включително и над България. Но има и забавни истории, като например информация от западната преса по темата на колко години е Тодор Живков, публикувана в Поверително приложение СЗ от 1981 г.

Друга история, която не е намерила място в книгата, е за полски самолет, паднал в Пирин. Всички местни се впуснали в търсене, за да намерят оцелели, но безуспешно. След това полското правителство изпратило писмо, с което да благодари на България за издирвателната акция, разказа Иванова.

Тя сподели, че отразяваните събития се променят съобразно обществения интерес. Ако в началото има интерес към царския двор, то след това идват войните; събитията около младотурците; Народният съд, за който има много материали; социализмът. В началото е имало и интерес към събитията в Крит и борбата на критяните срещу османското господство заради идентичната съдба, но информацията описват военните действия детайлно и няма как в една или две страници да се предаде борбата на острова, обясни директорът на ВИНФ.

В края на разговора тя благодари на целия екип, взел участие в създаването на този труд.

Представянето на третия том бе част от програмата на 40-ите празници на изкуствата „Аполония“ в Созопол на 30 септември 2024 година. В него взеха участие генералният директор на БТА Кирил Вълчев, бившият директор на Агенцията Панайот Денев, директорът на дирекция „Архиви и справочна“ в БТА Десислава Севова и председателят на БАН Юлиан Ревалски.

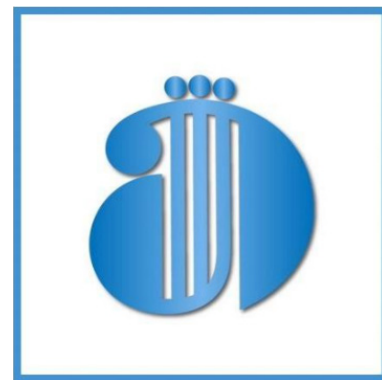
Събитието бе година след излизането на предходните два тома – „Лични свидетелства“ и „История на БТА 1898-2023“.

Генералният директор Кирил Вълчев разказа повече за идеята за подобен труд. „Установих, че е хубав подарък да подариш новина от годината, в която е роден даден човек. Така тръгна идеята за създаването на такава антология с новини от всяка година“, обясни той на представянето в „Аполония“.

Томовете, посветени на 125 години от основаването на БТА, са достъпни не само в печатен формат, но и като pdf файлове в сайта на Агенцията.

Партньорства и културно присъствие на БТА

Партньорството между БТА и Празниците на изкуствата „Аполония“ е едно от най-дългите и устойчиви културни сътрудничества в съвременната история на българските медии. Започнало още с първото издание на фестивала през 1984 г., то преминава през различни етапи, мандати и поколения журналисти, но запазва своята мисия – да документира, популяризира и съхранява културната памет на България.

БТА в празниците на изкуствата „Аполония“

Мартина Христова,
стажант „Вътрешна информация“

Първото издание на Празниците на изкуствата „Аполония“ е от 1 до 10 септември 1984 г. Всяка година художници, музиканти, режисьори, актьори, поети и писатели се срещат в Созопол, за да представят най-доброто в своята област. Целта е да се съхрани традицията и да бъдат подкрепени новите идеи, експерименталните и нестандартни решения в областта на всички изкуства.

През септември 2024 г. се навършват 40 години от създаването на „Аполония“. Още от самото начало на фестивала БТА, участва и ежегодно отразява соополските празници. През годините в нея са представяни издания и личности, част от структурата на БТА.

„Днес БТА и Фондация „Аполония“ само ще придадат юридическа форма на една вече 37-годишна традиция“, каза генералният директор на БТА Кирил Вълчев през 2021 г. по повод подписването на първия договор за партньорство между БТА и Фондация „Аполония“. „Нашето партньорство е най-старото, заедно с това на БНР, вие ни бяхте партньори през всичките тези години. Мисля, че имаме добра връзка, работехме заедно и постоянно“,

коментира Маргарита Димитрова, изпълнителен директор на Фондация „Аполония“. Приносът на Агенцията за популяризиране на соополските празници е значителен. Това показват многобройните публикации в бюлетините и емисиите на информационната агенция. За периода 1984 – 2023 г. БТА съобщава в бюлетините си за повече от 300 премиери на спектакли, изложби, рецитали, филмови прожекции, както и от сферата на литературата, музиката и модата. В материалите на Агенцията дебютират имена на български артисти, които днес са добре познати. Чуждестранните артисти също присъстват в емисиите на БТА, първият от тях е руският челист проф. Игор Гавриш, който през 1997 г. заедно с нашия оперен певец и режисьор Павел Герджиков води майсторски клас по музикално-сценично изкуство.

От архивите на БТА става ясно, че от 1984 г. организаторите на „Аполония“ обявяват ежегодно откриването на летния и зимния формат на фестивала на пресконференция в БТА. Връзката на БТА с „Аполония“ е Панайот Денев, който е генерален директор на Агенцията (1997 – 2002), но преди това е от първите репортери, които се занимават с „Аполония“, заедно с друг репортер на БТА Асен Азов. През 1985 г. Панайот Денев организира пресцентъра на фестивала. През този пресцентър минават едни от най-добрите репортери на БТА – Лили Тодорова, Мария Велковска, Ива Тончева, Веселин Янков.

БТА не само съдейства с отразяването на събитията по време на фестивала „Аполония“, но и участва пряко в културната програма. С традиционната премиера на новия брой на сп. ЛИК личности от структурата на БТА представят своите произведения. На 4 септември 1999 г. журналистката от БТА Румяна Емануилиду представя първата книга от поредицата си „Лица“.

Созопол (12 септември 2004) В последния ден от фестивала Празници на изкуствата „Аполония 2004“, в двора на художествената галерия на Созопол, екип на БТА по оригинален начин представи печатните издания на Агенцията ЛИК и „Паралели“. На снимката: рисуване на картина на земното кълбо, на което с контур се очертава картата на България в точките, където живеят български интелектуалци. *Пресфото БТА снимка: Елена Дикова/БТА*

През 2004 г. БТА поставя началото на мрежата „Световна България“, която да расте всяка година. Инициативата е на сп. ЛИК. Разпратени са 17 писма до български интелектуалци по целия свят. Писмата представляват умален макет на земното кълбо, направен от корици на изданието. Върху макет на земното кълбо с диаметър 2.08 метра актрисата Параскева Джукелова и художникът Димитър Хинков свързаха с червени линии имената на интелектуалците, за да очертаят границите на България върху световната карта. „Културата, духовното начало, единствени могат да обединят хората и да преодолеят паралелите на насилието и разделението!“. Това е посланието, изпратено от списанието до интелектуалците на България по света на 11 септември – в деня, който винаги ще напомня за разрушителната стихия на тероризма. Сред имената, чрез които българската култура живее по света, са актрисата Мариана Димитрова, пианистите Лидия и Константин Ганеви, художникът-актьор Климент Денчев. Сред тях е и цигуларят Минчо Минчев, оперните певци Никола Гюзелев и Райна Кабаиванска. Имената на музиканта Милчо Левиев, на режисьора Младен Киселов, на художника Стоимен Стоилов, на писателите Цветан Тодоров и Юлия Кръстева също чер-

таят контурите на творческата карта на България. Част от „Световната България“ са оперната певица Веселина Кацарова, пианистите Алексис Вайсенберг и Юри Буков, режисьорите Димитър Гочев и Иван Станев, актьорът Самуел Финци.

През 2007 г. фотожурналистът на БТА Тодор Ставрев „постави особено романтичен акцент в областта на фотографското изкуство“ с изложба на фотоакварели, се посочва в емисии на информационната агенция.

На 26 септември 2012 г. фоторепортетът на БТА Елена Дикова, която печели конкурса „Моята Аполония“, е отличена на официална церемония с почетна грамота от Обединена българска банка (ОББ) и Фондация „Аполония“, пише Агенцията. В дългогодишната история на Форума на културата са участвали и премиерни издания на генералните директори на БТА.

През 2006 г. заместник генералният директор Юри Лазаров представи новата си книга „Чичо Весо Облия“ (упражнение по стил). Илюстрацията на книгата са на Анри Кулев, чийто рисунки бяха показани на импровизирана изложба. На 31 август 2012 г. премиерните вечери на „Аполония“ стартират с книгата „Alo Boo Safari“ на генералния директор на БТА в периода 2003 – 2020 г. Максим Минчев (1953 – 2020). В нея той описва своите пътешествия из познатото и непознатото на Африка.

По информация на БТА през 2004 г. журналистът и генерален директор на националната информационна агенция Панайот Денев пред-

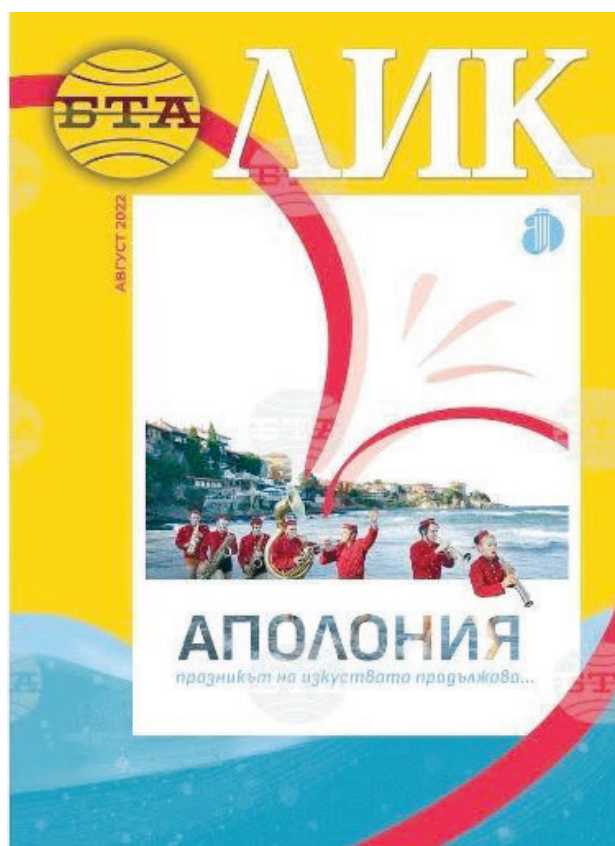
В рамките на Празниците на изкуствата „Аполония“ в Художествената галерия в Созопол Златна Костова – журналист от БТА, поет и преводач, представи новата си книга „Отмъстителна поезия“ на издателство „Блек Фламинго пбблишинг“. Това е втора нейна стихосбирка след „Врабче в черупка“. *Пресфото-БТА снимка: Тодор Ставрев/архив*

ставя книга за историята на „Аполония“. По повод 30-ата годишнина на Празниците на изкуствата той е автор-съставител на сборника „Аполония 1984 – 2014“, а на тазгодишното издание представи книгата „История на БТА (1898 – 2023)“ – първото цялостно изследване на историята на БТА.

През 2021 г. сп. ЛИК представи тематичен брой, посветен на изкуството по време на пандемия. Премиерата беше в рамките на празниците на изкуствата „Аполония“.

Списанието обърна поглед към изминалите месеци на световна пандемия, проследи предизвикателствата, които изолацията постави пред литературата, театъра, киното, визуалните изкуства, изобразителното изкуство и фотографията.

През 2022 г. сп. ЛИК посвети брой на празниците на изкуствата „Аполония“. В представянето се включиха генералният директор на БТА Кирил Вълчев, главният редактор на изданието и ръководител на дирекция ЛИК доц. Георги Лозанов и артистичният директор на „Аполония“ Маргарита Димитрова.

Свои спомени от дългата история на фестивала разказах проф. Димо Димов, който е създател на празниците на изкуствата, и проф. Михаил Неделчев.

„БТА и „Аполония“ са две културни чудовища – много близки на сърцето ми, които са свързани по естествен начин. „Аполония“ е своеобразна оценка на годишната продукция

в културата. Всъщност това е критически анализ на всичко, което се е случило, а критиката, за съжаление, отдавна е в една пасивна ситуация. Българската култура и хората, които я правят, на „Аполония“ се превръщат в обща среда“, казва тогавашният директор на дирекцията за знание и култура ЛИК доц. Георги Лозанов по повод подписването на договор за партньорство между БТА и Фондация „Аполония“ през 2023 г. От 1999 г. Фондация „Аполония“ присъжда наградата „Аполон Токсофорос“ за изключителен принос в развитието на българската култура и представянето ѝ зад граница. Сред носителите на наградата са актьорът Ицхак Финци (2000), актьорът и режисьор Мариус Куркински (2003), писателят Георги Господинов (2005), музикантите Елица Тодорова и Стоян Янкулов (2010), и професионалната танцова група за модерен балет „Арабеск“ (2019).

Проф. Димо Димов е създател на Празниците на изкуствата „Аполония“ (1984), основател на струнен квартет „Димов“ (1956), преподавател по камерна музика в Държавната музикалната академия и неин ректор (1987 – 1989). От 1991 г. е председател на Управителния съвет на Фондация „Аполония“, основател на Асоциацията на българските фестивали (1999), министър на културата (22 септември 1990–8 ноември 1991), депутат в 38-ото Народно събрание (1997–2001), извънреден и пълномощен посланик на България в Дания (2001–2005), лауреат на Димитровска награда (1978), удостоен със званието „Народен артист“ (1984), почетен гражданин на Созопол (17 юли 2014).

На снимката: (9 април 1991) Концерт на квартет „Димов“ в рамките на пролетната Академия на изкуствата „Аполония“ с гост Серж Данген (кларинет – Франция). Пресфотото – БТА снимка: Димитър Алтънков/архив

Дирекция „Архиви и справочна“

Като пазител на институционалната памет на БТА дирекция „Архиви и справочна“ изпълнява ключова роля в съхраняването и осмислянето на информационното наследство.

Структурата на дирекцията включва четири отдела: „Справочна“, „Исторически архив“, „Фото и видео архив“ и „Библиотека“. Към дирекцията работи и екип по проекта „Дигитализация на специализираните архивни и справочни фондове на БТА“.

Отдел „Справочна“ поддържа информационния масив в помощ на информационните дирекции за проверка на факти. Отделът води своето начало от Службата за документация, създадена към Дирекцията на печата към Министерството на външните работи и изповеданията (МВРИ) в началото на 30-те години на 20-и век. Тогава обаче съществува неофициално, тъй като в нея работи само един човек. През 1936 г. се създава служба „Информация и документация“. В одобрения на 30 юли 1937 г. правилник е записано, че се урежда политически, културен и биографичен архив, като се правят издания със справочен характер.

През годините звеното променя наименованието си – служба, отделение, отдел „Справки и проверки“, „Справочна редакция“, редакция „Справочна информация“. Дейността включва изготвяне и поддържане на тематични досиета с изрезки от бюлетини на БТА, вестници и списания, водене на картотека с имена и събития за предоставяне на бързи справки. Практика е информацията да се проверява чрез „Справочна“.

Отделът подготвя и специфични информационни продукти – Справочник „Светът“, в който са включени данни за 116 държави: официално наименование, международен код, територия, местоположение, численост на населението, столица с броя на жителите, административно деление, официален език,

религия, парична единица и др.; Справочник „България“ съдържа данни за: държавния глава, законодателната власт, конституционния съд, омбудсмана, изпълнителната власт, административни структури, съдебната власт, Централната изборителна комисия, Сметната палата, БНБ.

Отдел „Справочна“ подготвя още Календар за текущата година, който включва кръгли годишнини на личности и събития в България и света; Дневен календар, съдържащ информация за събитията, случили се на съответната дата, както и за родените на този ден личности; и календар „Дати и събития“, който обхваща събития в България, в света и в спорта, кръгли годишнини, международни дни и национални празници.

Отдел „Исторически архив“ съхранява, обработва и организира използването на текстовия архив с бюлетините на БТА. Архивният фонд включва информации от чуждестранни информационни агенции и вътрешни източници, както и материали, изпращани от служители в дипломатическите представителства и впоследствие публикувани от Агенцията. Съдържанието на бюлетините е съхранено на хартиен носител, микрофиш и в електронен вид.

В началото на 2024 г. архивният фонд от бюлетини на БТА е регистриран като част от Националния архивен фонд на България.

Отдел „Фото и видео архив“ съхранява и обработва фото- и видеоархива на БТА. В процеса участват трима души – Пеню Дачев и Виолетка Петкова, фотографи, и Богдана Димитрова, която е ръководител на екипа.

Библиотеката поддържа книжния фонд и каталога на БТА. Фондът включва справочници, речници и художествена литература. До 1995 г. библиотеката е депозитна и получава екземпляр от всяка издадена в България книга.

През 2023 г. БТА започва дигитализация на архивите си по проект от Националния план за възстановяване и устойчивост. В рамките на проекта от началото на 2025 г. архивът се съхранява в архивохранилища, оборудвани със стелажни системи и климатизация.

От юли 2023 г. дирекцията се ръководи от Десислава Севова, чийто професионален път в БТА започва през 2020 г. Днес екипът наброява 16 специалисти, които работят целенасочено за опазването, развитието и ефективното използване на архивното богатство на Агенцията.

Дигитализация на архивите на БТА

Когато историята се среща с новото време...

Мария Вълева и Ивайла Митева, стажант-репортери „Вътрешна информация“

Дигитализацията на архивите на БТА е една от задачите, залегнали в стратегията за развитие на Агенцията 2021 – 2025 г. на генералния директор Кирил Вълчев. През 2021 г. БТА се присъедини към проекта на Министерството на културата „Дигитализация на музейни, библиотечни и аудиоvizуални фондове“ в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост с план за дигитализация на специализираните архивни и справочни фондове на БТА.

Официално работата по проекта започна през юли 2023 г., когато бяха доставени първите четири скенера, и ще продължи до юни 2026 г., като главна негова цел е цялостната дигитализация на специализираните архивни и справочни фондове на националния информационен институт на България БТА. Агенцията разполага с най-богатия тематичен архив в България от материали в бюлетините на БТА и периодичния печат за значими теми и личности от България и света.

Този архив започва да се води през 1934 г. и е систематизиран напълно през 1950 г. Архивът се използва оперативно при подготовката на информацията и материалите на БТА. Всички бюлетини на Агенцията от нейното създаване през 1898 до 2004 г. включително са на хартиен носител.

Проектът включва дейностите: оборудване с технически средства за дигитализация на специализираните архивни и справочни фондове на БТА, надграждане на експертния капацитет за дигитализацията им, както и осигуряване на безопасна среда за дългосрочното им съхранение.

Един от най-богатите архиви на България е в БТА. До момента той продължава в голяма степен да съществува единствено на хартиен носител. В архивите на Агенцията се съхраняват всички бюлетини и издания на БТА от нейното създаване през 1898 г., над 100 хиляди тематични досиета и над 9 милиона снимки. Днес стратегическа цел на БТА е тяхното за-

пазване, правилно съхраняване и дигитализиране, защото в архивите е събрана 125 години от паметта на България.

За да научим повече за действията, които са нужни, за да се реализира дигитализирането на архива на Агенцията, и отговорността, която съпътства всяка една стъпка, се срещнахме с Десислава Севова, директор на дирекция „Архиви и Справочна“, и Свобода Тодорова, ръководител на дигитализацията на историческия архив на БТА.

Те са хората, които са отговорни за съхранението и дигитализацията на бюлетините, документите и историята на Агенцията. От

разговора ни с тях научихме повече за това какво точно представлява професията им, как преминава ежедневието им и дали архивите успяват да ги изненадат с разнообразието си. Преди броени дни са се натъкнали на оригинално писмо, подписано лично от Патриарха на българската литература Иван Вазов. Десислава Севова ръководи дирекция „Архиви и справочна“. Стартът ѝ в БТА е в „Справочна редакция“, в отдел „Пресклипинг“. След това е и редактор в „Справочна“. Когато Кирил Вълчев става генерален директор на Агенцията, създава отдел „Исторически архив“ и я кани за ръководител на отдела. „Задачата ми беше да създам отдел, който досега не е съществувал в БТА“, разказва тя.

Свобода Тодорова е завършила културология. Преди да постъпи в Агенцията, се е занимавала с проекти, свързани с творческо развитие. За нея БТА е едно естествено продължение на опита ѝ. Много искала да работи в

Агенцията и кандидатствала за експерт „Дигитален архив“.

Опитът и бил оценен и скоро я поканили да оглави проекта по дигитализация на архивите. За Свобода Тодорова задачата ѝ била изключително интересна и значима, защото дигитализацията щяла да даде възможност за достъп до архивите на Агенцията, новини, написани изключително добре от 1898 до 2004 г., в най-различни посоки на съдържание.

„Много е вълнуващо. Преди две седмици щастливото ни събитие беше, че намерихме оригинална бележка на Иван Вазов в бюлетин от 1914 г.“, споделя тя.

Според Десислава Севова се появява не само

интересът, но и нуждата тези архиви да се популяризират, защото много малко хора познават съдържанието им. В последните 20 години бюлетините са били прибрани и не е имало достъп до тях. За да намериш дадено събитие в момента, е необходимо да се качиш на тавана, да откриеш годината, да свалиш бюлетина четири етажа надолу и да започнеш да прелистваш страница по страница. Изчиташ всичко, за да намериш въпросното събитие. Следва сканиране и коригиране на грешките. Процесът бил изключително трудоемък. „Сега, от гледна точка на опита, който съм придобила, и вече познаването на бюлетините, е много по-лесно. Екипът се увеличи и правим стъпки към осъвременяване на метода за ползване“, споделя Севова.

„Бюлетините са живите свидетели на едни от най-големите исторически събития, отразявани към момента на случилото се. Това предполага необятна работа за различни изследователи от различни сфери. Хората трябва да имат достъп до архивите, да ги познават и да ги използват. А за да стане това, те трябва да бъдат достъпни. Досега това беше невъзможно. Информацията се извличаше изключително трудно“, добавя тя.

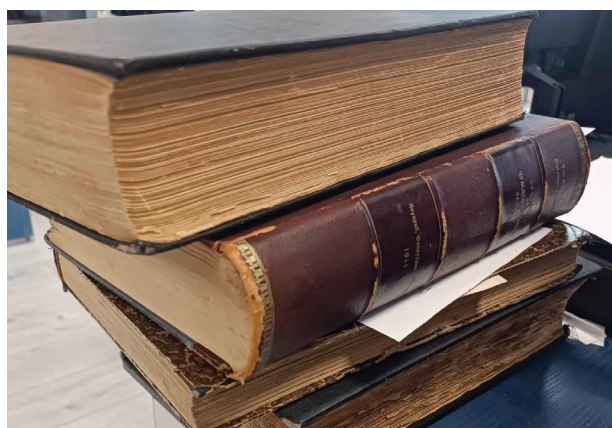
„Стартирахме дигитализацията първо с най-ранните бюлетини от 1898 г. главно с

цел тяхното опазване. Предвид неподходящите условия за съхранение, много голяма част от тях се разпадат – хартията се рони, печатът пада“, уточнява Севова. Това изисква бюлетините да бъдат максимално бързо дигитализирани и прибрани. Всяко едно прелистване, по думи на Севова, е пагубно за тях. На този етап се сканират във вид на изображение, защото първите бюлетини са писани на ръка. На по-късен етап ще бъдат прехвърлени в текстови формат, в който ще могат да бъдат използвани.

В началото, когато Севова се захваща с историческия архив, тя вижда повече минуси: „Условията на тавана са много тежки – зимата е студено, а лятото – горещо. Повече от 20 години бюлетини не бяха почиствани“.

„Трудно е дори само да преминаваш между стелажите, таванът е нисък и има трезери, под които трябва да се наведеш, за да преминеш, а когато си натоварен с бюлетини става още по-трудно. Не успях да открия документация, която да ми даде представа какво съдържа този огромен фонд. Започнах от нулата, за да намеря какви бюлетини има, да направя проверката на архивния фонд, да видя дали липсват години“, казва Десислава Севова.

При Свобода Тодорова предизвикателството било в сроковете на изпълнение на проекта, който закъснял. Работата ѝ била да организира процеса с подкрепата на Десислава Севова. Създали графици, метод на работа и съхраняване на данните, обучавали новите служители за работа с техниката. На този етап темпото било добро, макар че назначените преди месец осем колеги все още се учили да работят със софтуера и скенерите. Очаква се да бъдат доставени и скенерите за дигитализиране на фотоархива и бюлетините на микрофишове. „Определено си е предизвикателство, но смятат, че ще спазим сроковете, предвидени в проекта“, смята Свобода Тодорова.

Екипът по дигитализация на архивите получи предложение за работа в Агенцията

Ханарелка Иванова

Екипът от 37 служители по проект „Дигитализация на специализираните архивни и справочни фондове на БТА“ ще продължи професионалното си развитие в Агенцията след приключването му през април 2026 г.

Това каза на среща в Националния пресклуб-София Кирил Вълчев, генерален директор на БТА. Темата на срещата бе „Екипът на отдел дигитализация – Бъдеще в БТА“ и бе иницириана от ръководителя на проекта Свобода Тодорова, с модератор координаторът на дейността по дигитализация Нора Константинова. На форума бяха представени възможностите за кариерно развитие на служителите в проекта на Министерството на културата „Дигитализация на музейни, библиотечни и аудиовизуални фондове“ в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост. В нея участваха директорите на различните информационни емисии, заместник генералният директор Евгения Друмева, както и служители от фотоархивите, „Студио БТА“ и списание ЛИК. Акцент беше и професионалната квалификация на екипа, ангажиран с дигитализацията на аналоговите архиви – бюлетини, микрофиш и фотоархиви. Двадесет и пет от работещите по проекта са студенти от различни висши учебни заведения в София. „Благодарение на вашите усилия имаме изключителен напредък в опазването на паметта на България. През вашите ръце минават милиони страници с новини и снимки, които разказват историята на страната ден по ден“, каза генералният директор Кирил Вълчев. Той съобщи, че до момента са дигитализирани 75% от бю-

летините на хартиен носител (близо 2,8 млн. страници), 84% от микрофиша (770 хил. страници) и 62% от фотоархива (около 400 хил. снимки). Очаква се до края на проекта да бъдат обработени близо 5 милиона страници и 650 хиляди фотографии.

„Работата, свързана с архивите, ще продължи и след финализирането на проекта“, подчерта Вълчев. Той отбеляза, че дигиталните материали ще бъдат достъпни за използване както на място в читалнята на БТА, така и дистанционно от академични лица, студенти и всички, проявяващи интерес. Генералният директор посочи, че дигитализацията подпомага работата на други отдели в Агенцията, като улеснява търсенето на архивни материали и съдържание за публикации.

По време на срещата служители от различни дирекции в БТА споделиха своя професионален път. Сред тях беше и Яница Христова, старши отговорен редактор на списание ЛИК, която насърчи участниците в проекта да проявят интерес към работата в различни отдели на Агенцията. В края на събитието Теодора Трайкова и Миса Бао, технически сътрудници по проект „Дигитализация“, представиха презентация с професионалните профили на всички служители от проекта с цел те да бъдат признати като потенциални нови попълнения в различни звена на БТА.

Към края на 2025 г. БТА е подписала 235 договора за сътрудничество за последните пет години

Илияна Панкова, стажант „Справочна“

През последните пет години БТА подписва 235 договора за сътрудничество, като само през 2025 г. Агенцията добавя нови 46, показва справка на дирекция „Комуникация, координация и сътрудничество“.

Агенцията широко разгръща сътрудничество с висшето образование. През ноември 2025 г. БТА сключва партньорства с всички 51 висши училища в страната.

Първите подписани през 2021 г. договори със Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Университета за национално и световно стопанство (УНСС) и Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) поставиха началото на политика, насочена към по-голяма публичност на научните постижения, международните проекти, студентските инициативи и академичния живот. Стажовите на студенти в редакциите на БТА създадоха връзка между университетската подготовка и професионалния медиен сектор.

Тази партньорска база повлия и върху тематичното съдържание на Агенцията. Новата рубрика „Куриер ЛИК“ се превърна в пространство за университетски новини, научни разработки, културни проекти, авторски материали, представяне на млади изследователи, премиери, изложби и архивни акценти. Устойчивостта на рубриката е вследствие на ежедневното ѝ „захранване“ със съдържание от партньорските институции в цялата страна.

10 136 са само съобщенията от българските общини, публикувани в емисията „Куриер“ през 2024 г., става ясно от изказване на генералния директор на БТА на Годишната среща на местните власти в Албена през октомври 2025 г.

Паралелно с работата с академичния сектор БТА разширява и международната си активност. Агенцията обменя новини ежедневно с десетки национални агенции в Европа, Азия, Африка и Америка. Това осигурява директна и проверена информация от първоизточник и гарантира по-широко международно разпространение на новините от България.

Укрепва и връзката с българските общности по света. Новосъздадената през октомври 2021 г. дирекция „Български медии и общности по света“ вече работи с 38 медии зад граница, които предоставят постоянен поток от информация за живота на българите в чужбина.

За четири години в емисия „БГ Свят“ са публикувани 1550 новини само свързани с български фолклорни състави. „Това означава, че всеки календарен ден средно е имало по една новина от български фолклорен състав в чужбина“, отбеляза генералният директор по време на закриването на Четвъртата творческа среща и семинар на ръководителите на български фолклорни състави от чужбина през ноември 2025 г. в София.

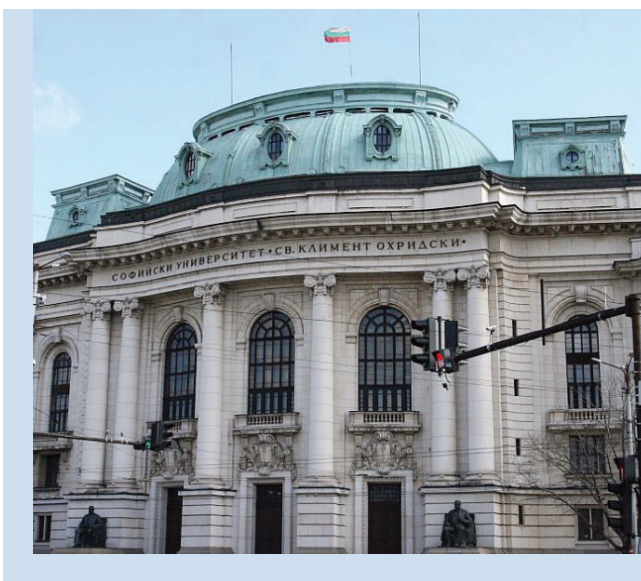

София (16 февруари 2021) В Националния пресклуб на БТА се състоя подписване на договори за сътрудничество на БТА със СУ „Св. Климент Охридски“, Университета за национално и световно стопанство и Университета по библиотекознание и информационни технологии. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев (ляво) подписа договорите с проф. д-р Атанас Герджиков – ректор на СУ „Св. Климент Охридски“ (дистанционно); проф. д-р Димитър Димитров (средата) – ректор на УНСС; проф. д-н Ирена Петева (дясно) – ректор на УниБИТ. *Пресфотото – БТА снимка: Минко Чернев*

„Школа БТА“ се изгражда като практическа образователна среда в партньорство с водещи български университети. На 16 февруари 2021 г. БТА подписва договори с три университета в София – Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Университета за национално и световно стопанство и Университета по библиотекознание и информационни технологии. Към днешна дата Агенцията има сключени партньорства с всички 51 висши училища в страната.

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Жени Иванова, стажант „Балкани“

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ и БТА поддържат партньорство, което свързва академичната среда и професионалната журналистика. Най-много от стажантите в Агенцията са студенти именно от СУ. Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е първото висше училище в България и най-старият университет в страната. Началото му е поставено на 1 октомври 1888 г., когато в София започват занятията на Висшия педагогически курс. Обучението започва с малък брой преподаватели и студенти. В приетия Временен правилник се предвижда функционирането само на Историко-филологическо отделение с три основни дисциплини: история, славянска филология и философия с педагогика. За пръв ректор е избран Александър Теодоров-Балан, възпитаник на университетите в Прага и Лайпциг, доктор на Пражкия университет (1884), преподавател по езикознание, диалектология и общославянска етнография. През следващите години висшето училище постепенно се разширява. През учебната 1889/1890 г. се открива Физико-математи-

ческо отделение, а през 1892 г. – Юридическият факултет. Така висшето училище се превръща във важен научен и образователен център за страната.

През 1904 г. Висшето училище официално е преименувано на Университет и получава името на средновековния български книжовник Климент Охридски. С течение на времето се създават нови факултети и специалности, а Университетът се утвърждава като водещо място за образование и научни изследвания в България.

Един от най-разпознаваемите символи на Университета е сградата на Ректората, разположена в центъра на София. Основният камък на сградата е положен на 30 юни 1924 г. Нейното изграждане е свързано с дарението на братята Евлоги и Христо Георгиеви, чиито статуи се намират пред главния вход.

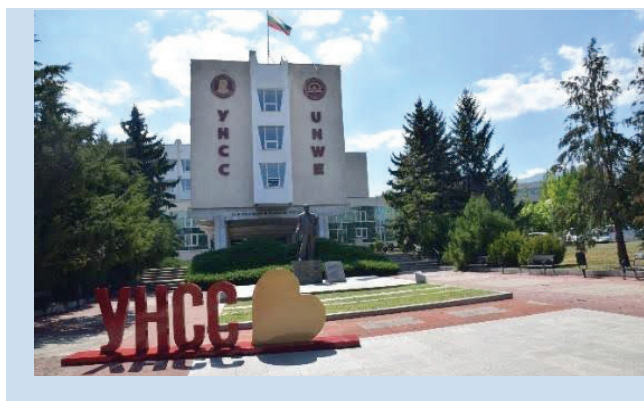
Историята на СУ е тясно свързана и с редица важни обществени събития. Архивите на БТА пазят свидетелства за събитията от юни 1990 г., когато студенти от СУ след излизането на резултатите от първия тур на изборите за Велико народно събрание обявяват окупационна стачка в Ректората. Още на следващия ден протестът прераства в по-широко обществено движение и се превръща в един от символите на активната роля на студентската общност в началото на демократичните промени в България.

В продължение на повече от век СУ остава символ на българското образование, наука и духовност. През годините той подготвя поколения учени, учители, юристи, журналисти и общественици, които допринасят за развитието на страната. Партньорството между Университета и БТА е естествено продължение на тази традиция. Така студентите получават възможност да приложат наученото в реална професионална среда и да се включат активно в създаването и разпространението на достоверна информация, продължавайки мисията на Университета да бъде средище на знание, ангажираност и свободно слово.

След Софийския университет „Св. Климент Охридски“ най-голям брой стажанти в БТА идват от Университета за национално и световно стопанство – институция с дългогодишна традиция в подготовката на специалисти в областта на икономиката, управлението, публичната администрация и комуникациите.

Университет за национално и световно стопанство

Боряна Михайлова,
стажант „Международна информация“

Университетът за национално и световно стопанство е сред ключовите академични партньори на БТА. Със своята мащабна образователна структура и ориентация към практическите аспекти на публичния живот, УНСС е естествен източник на подготвени и мотивирани стажанти и кадри за БТА.

Роден от идея, изграден с воля: историята на УНСС

УНСС е най-големият икономически университет в България и едно от висшите училища с най-дълга и сложна институционална история у нас. Началото му е поставено на 5 юли 1920 г. с основаването на Свободния университет за политически и стопански науки, създаден със специален устав, утвърден от министъра на народното просвещение Стоян Омарчевски. Идеята за създаването на университета принадлежи на акад. Стефан Савов Бобчев – изтъкнат учен, общественик и реформатор, който става и първият ректор на институцията, първоначално носеща името Балкански близкосточен институт. Още в първите години в него се преподават модерни за времето си дисциплини – счетоводство, стопанско знание, търговско смятане, финансово и административно право, международно и морско право, кооперативно дело, както и специализирани курсове за дипломатическо и консулско образование.

През 1921 г. в университета е учредено първото студентско академично дружество в Царство България – ОСО „Васил Левски“. Организацията развива активна обществена дейност, включваща академичен хор, спортно дружество, трудово бюро, студентска трапезария и свободна трибуна с участието на водещи учени и общественици. През 1923 г. именно тук е създаден и първият студентски спортен клуб в България. След продължителни дебати и експертна оценка, през 1924 г. държавата признава Свободния университет за частно висше училище с обществен характер. Със закон, обнародван в „Държавен вестник“, институцията получава право да издава признати дипломи и да управлява самостоятелно своето имущество и финанси.

През първата учебна година в университета се обучават 532 студенти, а само две години по-късно броят им надхвърля 1600. Значителна част от преподавателския състав се състои от утвърдени професори от Софийския университет, което утвърждава академичния авторитет на институцията още в ранния ѝ период.

Сградата на университета на ул. „Раковска“ в София е изградена с изключителни усилия – чрез студентски такси, доброволно намаляване на възнагражденията на преподавателите и заеми. Строежът започва през 1923 г., а сградата е открита тържествено през октомври 1924 г. През 30-те години университетът се утвърждава като значим център за икономическо и административно образование. През 1938 г. обаче дейността му е прекратена със закон, а през 1940 г. институцията е възстановена като Държавно висше училище за финансови и административни науки. След поредица от трансформации, през 1990 г. тя приема името Университет за национално и световно стопанство, а през 1995 г. е официално утвърдена като университет с решение на Народното събрание.

Днес УНСС е наследник на идея, родена преди повече от век – за модерно, практично и обществено отговорно образование, което подготвя специалисти с ключова роля.

Националната художествена академия

Мартин Димитров,
стажант дирекция ЛИК

София (20 май 2022) В Националния пресклуб на БТА - София се провежда подписване на договор за партньорство между БТА и Националната художествена академия (НХА). Договорът се подписва от Кирил Вълчев (дясно) – генерален директор на БТА, и проф. Георги Янков – ректор на НХА. Пресфото – БТА снимка: Минко Чернев/БТА

През 2021 г. БТА започва партньорство с Националната художествена академия, насочено към сътрудничество между медийната среда и художественото образование. В рамките на това сътрудничество студенти от Академията участват в стажантски програми в дизайнерския отдел „Облик“ на БТА, а преподаватели и млади автори се включват в разработването на визуалната идентичност на Агенцията.

Част от това партньорство е обновяването на графичния облик на списание ЛИК, в което са използвани идеи и разработки на студенти от Академията. Екип от преподаватели и студенти създава и типографския шрифт на БТА ЛИК, предназначен за използване в публикациите, документите и изданията на Агенцията. Шрифтът постепенно се налага като част от визуалната идентичност на БТА и се използва и от други културни институции.

Повод да бъде разказана по-подробно историята на Академията става юбилейният брой на списание ЛИК, посветен на 130 години висше художествено образование в България. Изданието представя развитието на Академията чрез публикации и архивни мате-

риали от фондовете на БТА, които проследяват присъствието на институцията в новинарския поток през различни периоди от българската история.

Историята на Академията започва през 1896 г., когато в София е създадено Държавното рисуwalно училище – първото висше учебно заведение за изобразително изкуство в България. В неговото създаване участват художници и преподаватели като Иван Мърквичка, Ярослав Вешин и Антон Митов, които поставят основите на академичното художествено образование у нас.

Сградата на училището на улица „Шунка“ № 1 е завършена през 1907 г. по проект на руския архитект Александър Смирнов. То последователно се преобразува през 1909 г. в Художествено-индустриално училище, през 1921 г. – в Художествена академия, през 1951 г. – във Висш институт за изобразително изкуство „Николай Павлович“, а през 1995 г. – в Национална художествена академия.

През 1911 г. преподавателският състав изпраща проект за развитие в Министерството на просвещението, в който присъства и искането училището да се нарече Академия на изкуствата. Десет години по-късно, през 1921 г., по предложение на министъра на народното просвещение Стоян Омарчевски Държавното рисуwalно училище се преименува на Художествена академия.

През следващите десетилетия училището се развива и постепенно се утвърждава като център на българската художествена школа. През неговите ателиета преминават поколения творци, които определят облика на българското изкуство през 20-и век. Сред тях са имена като Владимир Димитров – Майстора, Дечко Узунов, Златю Бояджиев, Илия Петров. През 2018 г. Националната художествена академия открива и свой филиал в Бургас.

Днес Националната художествена академия продължава да бъде водеща институция в подготовката на художници, скулптори, дизайнери и реставратори. Нейната история, съхранена и в архивите на БТА, е част от по-широката история на българската култура и художествено образование.

Информацията за историята на Националната художествена академия се базира на: юбилейния брой на сп. ЛИК и официалната интернет страница на Висшето училище.

Националната Априловска гимназия

Мартин Димитров,
стажант дирекция ЛИК

Габрово - Национална Априловска гимназия.

Снимка: Жанета Михова

С фокус върху практическото обучение и медийната грамотност, през ноември 2022 г. Националната Априловска гимназия подписа споразумение за сътрудничество с БТА. Партньорството поставя началото на устойчива програма за професионална ориентация на ученици от хуманитарните паралелки, включително журналистика, история и обществени науки.

Посещенията на възпитаници на гимназията в националната информационна агенция започват през 2023 г. Целта е учениците да се запознаят пряко с редакционните процеси, принципите на информационната политика, стандартите за проверка на факти и подготовката на новинарско съдържание.

През първата година трима ученици преминават стаж в БТА, през 2024 г. – шестима, а през 2025 г. – десет. В началото на 2026 г. те вече са 19. Разширяването на участието показва устойчив интерес и ефективност на програмата. Обучението включва наблюдение на работата на редактори и кореспонденти, участие в изготвянето на кратки информационни материали и дискусии за етичните стандарти в журналистиката.

Инициативата надгражда традициите на училището като средище на хуманитарна подготовка и обществена ангажираност.

Исторически контекст

Националната Априловска гимназия е наследник на първото новобългарско светско училище, открито в Габрово през 1835 г. по инициатива на Васил Евстатиев Априлов. Въвеждането на взаимоучителната метода от Неофит Рилски поставя началото на организираното светско образование на български език.

През 1857 г. Тодор Бурмов реформира училището и го утвърждава като класно. От 1873 г. датира първият пълен гимназиален випуск, а от 1916 г. обучението става смесено.

В част от сградата функционира Национален музей на образованието, който съхранява над 56 000 архивни единици и 27 000 тома научна литература и играе ролята на научно-методически център.

Съвременен профил

Днес гимназията е държавно средно училище с хуманитарен и чуждоезиков профил. Обучението се осъществява по направления като български език и литература, история, философия, изкуства и чужди езици. Училището е асоциирано към програмите на ЮНЕСКО и участва в международни образователни инициативи.

Партньорството с БТА логично продължава мисията на гимназията – да съчетава традиция и новаторство, като подготвя ученици с висока хуманитарна култура и активна гражданска позиция.

Информацията за историята и развитието на гимназията се базира на: архивния фонд на Националния музей на образованието, официални публикации и хроники на гимназията и материали на БТА.

София (4 април 2025) Възпитаници на Априловската гимназия на стаж в БТА

Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография

БТА сключва партньорски договор с Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография през април 2024 г. Подписването му е в навечерието на тържественото отбелязване на 100-годишнината от създаването на училището и 65 години от началото на образованието по фотография у нас. Това е петото професионално училище, с което БТА си партнира. Споразумението дава възможност на гимназистите да провеждат своите летни практики в различните отдели на Агенцията – дизайн, фотоархив, фоторепортери, фоторедактори и видеооператори.

Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография е сред 23-те средни училища по изкуствата и по културата към Министерството на културата, където се обучават ученици по специалностите „Полиграфия“, „Фотография“, „Графичен дизайн“, „Компютърна графика“, „Компютърна анимация“ и „Библиотекознание“. Специалността „Фотография“ е една от водещите в гимназията.

В България художествената фотография е призната за изкуство през 1957 г. През 1959 г. в тогавашния Техникум по графика (Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография) е открито редовно и заочно обучение по фотография.

Специалността „Графичен дизайн“ е открита през 2000 г., специалността „Компютърна графика“ – през 2008 г., а специалността „Библиотекознание“ – през 2011 г.

НПГПФ е единственото училище в страната, което предлага професионално образование по компютърна анимация от 2012 г.

През годините училището променя няколко пъти името си: 1923 – Средно училище по книгопечатане и графически изкуства; 1931/1946 – Държавното средно графическо училище за книгопечатане и графически изкуства; от 1948 – Народна графическа гимназия; от 1952 – Техникум по графика; 1959 – Техникум по полиграфия и фотография „Юлиус Фучик“. До края на 20-и век техникумът променя още три пъти своето име и от 1998 вече е Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография.

От 2018 г. учениците от всички специално-

сти в НПГПФ изучават учебните предмети рисуване, предпечатна подготовка, фотография и видеотехника, компютърна графика и история на изкуството. Към края на 2025 г. на стаж в Агенцията са преминали 20 гимназисти.

София (25 април 2024) Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография (НПГПФ) отбелязва 100 години от създаването си с юбилейно тържество в Зала 3 на Националният дворец на културата (НДК). На снимката: директорът на НПГПФ Цветанка Апостолова. Снимка: Владимир Шоков/БТА

„Школа БТА“ откри лятна фотоизложба

Виолета Стоянова,
стажант „Вътрешна информация“

Генералният директор на БТА Кирил Вълчев нагradi стажант-фоторепортера Кристиан Спасов, единадесетокласник в Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография, който събра най-много гласове за снимка, заснета на откриването на изложбата „Глад 2.0“ в Националния военноисторически музей.

Фотоизложба под мотото „Лято в БТА“, организирана от „Школа БТА“, се състоя днес в сградата на БТА.

Фотографиите са заснети по време на стажовете в Агенцията.

На терасата на сградата на БТА бяха представени шестима автори с по пет репортажни снимки на ученици от Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография – Боян Топчийски, Атанас Стоянов, Кристиан Спасов и Ралица Борисова, както и на студенти от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – Никола Колев и Александрина Петева, която е стажант-фоторепортер във Варна.

За визуалното оформление на събитието се погрижиха студентите от отдела за дизайн „Облик“ – Валентина Александрова, Кристина Кирова и Натали Желязкова, които изработиха

тиха поканите, плаката и информационния бюлетин за изложбата.

Гласуването за три от фотографиите беше осъществено чрез специално подготвена онлайн платформа, достъпна чрез QR код, направен от стажантката Златина Иванова от отдел „Маркетинг“. В нея се събраха над 117 гласа на посетителите – колеги от Агенцията и съученици на авторите.

Резултатите от гласуването бяха обявени непосредствено след пристигането на генералния директор на БТА Кирил Вълчев, който лично връчи грамотите на отличените участници.

Грамоти получиха:

Първо място: Кристиан Спасов, ученик в НППФ, за снимките си от откритото на изложбата „Глад 2.0“ в Националния военноисторически музей по повод 109-ата годишнина на музея. Второ място: Никола Колев, студент по журналистика в СУ „Св. Климент Охридски“, за фотографията си на култовото стълбище на сградата на БТА.

Трето място: Ралица Борисова, ученичка в НППФ, за фотографията си от изложбата на скулптора Огнян Читаков в арт галерията на Вежди Рашидов.

Дирекции „Информационни технологии“ и „Административни дейности и собственост“

Дирекция „Информационни технологии“

В БТА днес е единна структура, която обединява функции, изпълнявани в предходни години от отделни звена като „Нюзнет“ и ЕИТ отдел. В процеса на развитие и модернизация на Агенцията част от дейностите, свързани с поддръжката на интернет страницата, са поети от държавната фирма „Информационно обслужване“, но дирекцията запазва ключовата си роля за технологичното обезпечаване на цялостната дейност на БТА. Начело на дирекцията е Кръстьо Зарев, който започва работа в БТА през 2008 г. като системен администратор и от 2022 г. е неин директор. Под негово ръководство дирекцията се развива като интегрирана структура, която съчетава класическите ИТ дейности с мултимедийното производство.

Освен поддръжката на вътрешните компютърни системи, свързвателната инфраструктура и студийната техника, дирекцията включва и отделите „Пресфотото“ и „Студио БТА“.

В рамките на една административна единица са обединени технологичните процеси и създаването на визуално съдържание – снимки и видео, съществена част от информационния поток на Агенцията.

Отдел „Пресфотото БТА“, ръководен от Елена Дикова, отговаря за качването и редактирането на снимките за новинарските емисии. В екипа работят утвърдени фотографи и редактори като Петър Кръстев, Павлина Петрова, Борислав Тошев, Емилия Василева, Любомира Филипова, както и други специалисти с дългогодишен опит в различни медии. В отдел „Студио БТА“, ръководен от Боряна Тончева, се създава видеосъдържанието на Агенцията. Екипът включва видеомонтажисти, видеоредактори и оператори, сред които: операторите Любен Младенов и Емил Александров, видеоредакторите Тодор Полименов, Албена Боранова, Ивелина Христоскова, монтажистите Емил Граничаров, Кристиан Пандев, Теодора Стоянова, Силвия

Пешева и др.

Към дирекцията работят и системни администратори и технически специалисти, които гарантират непрекъсваемата работа на информационните системи и студийната база: Николай Митов, Франческа Иванова, Димитър Пейчев, Пламен Каролев – системни администратори.

Общият състав на дирекцията е около 35–40 души.

Дирекция „Административни дейности и собственост“

Дирекцията е специализирано административно звено на БТА, което организира, координира и осъществява дейностите, свързани с административното обслужване на Агенцията и управлението на предоставената ѝ собственост. Към нея спадат: отдел „Национални пресклубове“, отдел „Деловодство“, отдел „Автомобилен транспорт“ и отдел „Почивни бази“.

Дирекцията осигурява ефективно стопанисване, поддръжка и експлоатация на сградния фонд, материално-техническата база и движимото и недвижимото имущество на БТА. Тя организира и контролира дейностите по ремонти, поддръжка, снабдяване и логистично обслужване, както и процесите, свързани с обществените поръчки в рамките на своята компетентност.

В обхвата на дейността ѝ се включва и административното обслужване на структурните звена на Агенцията, деловодната дейност, управлението на документооборота, както и осигуряването на условия за нормално функциониране на работните процеси. Директор е Георги Ников, който се присъединява към екипа на БТА през 2019 г. Има опит като ръководител на „Административни дейности и управление на собствеността“ в БНР, където организира, координира и контролира цялата административна дейност, както и като мениджър в международни компании.

Служители на БТА присъстваха на обучение, посветено на здравето и безопасността при работа

Румена Младенова

Обучителна среща, насочена към здравето и безопасността при работа, се състоя в зала „Максим“ на БТА на 26 септември 2025 г. (петък). Събитието бе организирано от дирекция „Административни дейности и собственост“ с гост-лектор г-р Джулия Хаджийска от Служба по трудова медицина „Медико“ ЕООД. Фокус на обучението бе поставен върху важността от наличието на Комитет по условия на труда (КУТ) за ефективната работа на всяко предприятие. Д-р Хаджийска разказа, че КУТ е работен екип, обсъждащ теми, обвързани със здравословни и безопасни условия на труд. Той се учредява в структури с повече от 50 служители, за разлика от Групата по условия на труда (ГУТ), сформиранието на която се осъществява при персонал от пет до 50 работещи.

КУТ трябва да е в състав от четирима до 10 души според Наредба №4 от 1998 г. на Министерство на труда и социалната политика (МТСП) и Министерството на здравеопазването (МЗ).

През 2025 г. в БТА предстои подновяване на представителите на КУТ. Във връзка с този избор г-р Хаджийска разясни, че КУТ включва четен брой представители на работодателя и равен на тях брой представители на работещите по безопасност и здраве при работа. Работодателят определя своите представители, а от страна на работещите това става чрез пряк избор на общо събрание. Председател на КУТ е работодателят или негов представител, а заместник-председател е представител на работещите по безопасност и здраве при работа.

По време на срещата стана ясно, че членовете на Комитета подлежат на обучение – първоначално, включващо до 30 учебни часа, и ежегодно, което е до шест учебни часа. Ежегодното обучение – по думите на лектора, се прави с цел опресняване на знанията, развитие на умения и повишаване на ефективността на работата. Учебните програми трябва да съдържат следните теми: държавна политика; нормативни актове и заповеди по Закона за здравословни и безопасни условия на труд; фирмена политика; права, задължения

и отговорности на участниците в трудовия процес; вредни фактори за здравето; оценки и анализ на професионалните рискове и условия на труд; превантивни мерки; работа в екип. Мандатът на КУТ е с продължителност четири години.

Заседания се свикват на всяко тримесечие. В тях темите се избират спрямо нуждите на служителите в посока здраве и по-добри условия на работа. Сред засегнатите въпроси на пример са: превенцията на трудови злополуки, както и разследването на такива; планиране на обучения за здравословни и безопасни условия на труд; работници и служители, които имат право на намалено работно време; работници и служители, които имат право на безплатна храна и/или добавки към нея; промени в нормативните актове и др.

Предложенията за точки в дневния ред могат да се правят формално или неформално предварително, като накрая се оформят като точки в дневния ред от протоколчика на КУТ преди поредното заседание на органа.

Лекторът уточни, че заседанията се свикват само в работно време, като продължителността може да варира в зависимост от дневния ред и няма формално ограничение. Могат да присъстват и други лица в качеството си на експерти – работници, външни консултанти, граждани. Мястото на провеждане на заседанията също може да се избира съобразно нуждите, но трябва да е в сградата на БТА.

В края на информационно-обучителната среща бяха поставени въпроси от страна на служителите относно режима за тютюнопушене в сградата, безопасните условия на труд, някои проблеми с работното облекло. Бяха дадени насоки по какъв начин да бъдат пускани документи към Националния осигурителен институт (НОИ) при евентуални трудови злополуки, какви са сроковете за това и какво по същество представлява трудовата злополука не само на работно място, но и по обичайния път на служителя от адреса му на местоживее до работното място и обратно. Предложиха се и теми на бъдещи обучения за здравето и безопасността при работа, примери за които бяха оказване на първа медицинска помощ, оценка на риска при някои дейности и мероприятия, екипна работа за превенция на трудови злополуки, профилактика на най-честите заболявания.

Пресклубовете на БТА

„Тук се раждат новините!“

Теодора Трайкова,
стажант „Социални мрежи“

Първият пресклуб е открит през 1991 г. в сградата на БТА в София. От 2003 г. започва да работи напълно обновен като интериор и специално технически оборудван, под името „Национален пресклуб на БТА“. През 2006 г. той става и първото място в България, откъдето всички събития се излъчват на живо. От откриването му през 1991 г. за Националния пресклуб в София са работили: Милена Григорова, Евелина Стефанова, Георги Вучев, Николай Течелиев, Нора Попова, Цветана Калинина. Екипът, който днес се грижи за обезпечаване на всички събития и пресконференции в БТА, е в състав Нора Попова, Невена Попова, Красимир Христов, Делян Капсъзов и Георги Митрев. Идеята за изграждане на мрежа от пресклубове на БТА във всички основни географски точки в страната е на Максим Минчев – ге-

нерален директор на БТА, който през 2003 г. открива във Велико Търново първия пресклуб на БТА извън столицата. От 2003 до 2020 г. са открити 14 пресклуба на БТА.

Кирил Вълчев продължава и доразвива идеята и от избирането му за генерален директор през 2021, само в рамките на първия му мандат до 2026 г., пресклубовете с кореспондентски бюра на БТА в България и чужбина се увеличават до 44. От тях 27 се намират в об-

ластните градове София, Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен, Ямбол. В необластните градове Гоце Делчев, Казанлък, Петрич, Самоков, Свищов и Троян те са шест на брой. Девет са извън страната – в българската база „Св. Климент Охридски“ на остров Ливингстън в Антарктида, в Анкара (Турция), Белград (Сърбия), Босилеград (Сърбия), Букурещ (Румъния), Одеса (Украйна), Скопие (Република Северна Македония), Тараклия (Молдова), Атина (Гърция). Два от пресклубовете са непостоянни – на борда на първия български военен научно изследователски кораб „Св.св. Кирил и Методий“ и на Панаира на книгите.

В периода 2021 – 2025 г. започва поетапно оборудване с нова техника, унифициране и обновяване на интериора в залите на пресклубовете. Националният пресклуб на БТА в София е цялостно архитектурно и технически обезпечен като достъпна среда за хора с двигателни увреждания. През 2023 г. влезе

в експлоатация нов външен асансьор до последния, четвърти етаж, до който имаше достъп само по стълби, бяха инсталирани и две вътрешни електрически стълбищни платформи за достъпност за хора с увреждания. Националните пресклубове на БТА са място, където всеки гражданин, организация, компания или институция получават равен достъп до трибуна, а медиите – равен достъп до информация чрез присъствие или чрез излъчванията на живо.

Технически обезпечена е и възможност за диалогични форуми чрез видеовръзка с всички национални пресклубове на БТА в България и чужбина. Пример за това са представянията на възстановеното списание ЛИК, които събират заедно официални лица, водещи експерти, артисти и обществени личности, които споделят мнения по темите на новия брой. И докато националните пресклубове на БТА дават възможност за споделяне на актуални за времето проблеми и теми, то видеоархивът му съхранява памет за всички събития, вълнували българското общество през последните повече от 20 години.

Нора Попова, ръководител на „Национални пресклубове“ (ляво), Николай Текелиев и Евелина Стефанова

Евелина Стефанова

Моята 40-годишна история в БТА завърши в Националния пресклуб

Евелина Стефанова е родена през 1953 г. в Кюстендил. Завършва българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ с втора специалност английски език. Постъпва на работа в БТА на 1 ноември 1977 г. и продължава до пенсионирането си през 2017 г. Работи в различни отдели – дългогодишен коректор на сп. ЛИК, коректор в Международна редакция, репортер в „Информация за чужбина“, редактор в списание „Шампиони“ и част от екипа на Национален пресклуб на БТА. Съпруга на Стефан Марков, един от най-значимите български художници и автор на илюстрирани издания на Агенцията, с множество награди от изложби у нас и в чужбина.

Постъпих в БТА след конкурс през 1977 г., който включваше редактиране и коригиране на текстове с различен тип грешки. Конкурсите по времето на главния директор Лозан Стрелков бяха сериозни, за репортерите – в няколко тура и изискваха минимум два езика. Конкуренцията беше голяма. За Агенцията и за това, че търсят хора, разбрах случайно. Преди това за няколко месеца работих като учителка, но усетих, че това не е моето призвание. Назначиха ме за коректор в седмичните издания. Стефан Продев беше мой ментор и на-

чалник. В периода, в който започнах, имаше много работа в четирите седмични издания – „Наука и техника“, „Паралели“, сп. ЛИК и „Посвета“. Налагаше се да четем всичко по три пъти, защото списанията излизаха първо на хартиена шпалта, на филм и след това ревизия преди печат. Въпреки че работех и в събота, работата много ми харесваше. Агенцията се нуждае не само от редактори, но и от коректори. Именно те носеха голямата отговорност изданията да се отпечатани технически коректно и най-вече грамотно.

След три години работа в изданията през 1980 г. станах коректор в отдел „Международна информация“, където работих до 1996 г. Тогава започнах като репортер в „Информация за чужбина“. Този отдел ми даде много, не само че бях репортер и отразявах събития, но именно там ме научиха да създавам добри материали по сериозни и тежки теми. През 1998 г. станах редактор в списание „Шампиони“, а през 2000 г. постъпих в Националния пресклуб на БТА. В Агенцията натрупах сериозен трудов стаж – от коректор, през различни отдели и позиции, които ме научиха да работя екипно и с различен тип информация. Агенцията ме среща с невероятни професионалисти, които се превърнаха в мои приятели. Оставам с прекрасни спомени от БТА. Реговно след „слагането на чертата“ – така се наричаше приключването на емисията в 22:30 ч., в стаята на заместник главните редактори правехме купони. В Агенцията се организираха баловете, маскирахме се, играехме, разказвахме си вицове и се забавлявахме. Лозан Стрелков обичаше да е близо до служителите си, да бъде не само техен ръководител, но и приятел, затова и често се веселеше с нас, това беше най-хубавият период в Агенцията за мен. От Стрелков разбрах, че е много важно ръководителят да е внимателен с всички, да знае какво се случва в Агенцията, да обича хората и да се грижи за тях. Беше строг, но справедлив, държеше на спазването на правилата. Той даде началото на развитието на БТА.

В годините на голямата инфлация, в периода на ръководството на Милен Вълков, имаше месеци, в които ни плащаха с неща от първа необходимост. Раздаваха ни препарати за пране и подобни битови стоки. Премагнах през много както хубави, така и по-трудни моменти.

„Добра диагноза“ е метафората, с която мога да опиша БТА. Едно приятно място, където идвах с удоволствие и много харесвах. За да бъде един човек добър в това, което прави, трябва да го обича, да е стриктен и отговорен. Работата тук изисква бързина, но много по-важна е достоверността на ин-

формацията, защото БТА е преди всичко авторитет. Като информационен институт Агенцията заема своето важно място и е необходимост за обществото. Тя е и школа, защото подготовката на младите журналисти е важна и въпреки че работата на те-

рен учи на много, по-лесно и полезно е, когато има човек, който да те насочи, обучи и помогне в развитието. Затова и подкрепям връщането на стажантската програма и обученията в БТА. Тя ще подготвя следващите професионалисти в журналистиката.

Красимир Христов

В БТА темпото е високо

От 2014 г. технически обслужвам Националния пресклуб на БТА-София. Моята цел е всеки клиент да си тръгне доволен от пресконференцията, която е дал.

Работата с техника е стресова, проблемите са неизбежни, но винаги успяваме да ги преодолеем. Техниката ми е страст, затова непрекъснато уча, чета и разширявам познанията и уменията си.

Живеем в свят, който се развива изключително бързо, ако не се движим с неговата скорост, ще изостанем.

В БТА темпото на навлизане на новостите е голямо, което улеснява работата на служителите, но изисква непрекъснато адаптиране и учене. В свободното си време майсторя разни неща. Часовникът над вратата в Пресклуба е направен от мен. Много се гордея с него. Изработих го от стар лаптоп и монитор. Използвах за дизайна на екрана му зелен цвят, защото човешкото око има най-добра чувст-

вителност към него. И до днес отчита времето в точност до секунда.

Когато по време на КОВИД-19 пандемията започна масовото използване на платформата Зуум, възникна проблем по време на пресконференция. В нея се включваха участници от различни точки на света и у нас. Беше много важно да се осигури възможност от озвучителната система в залата, всеки един от журналистите да може да задава въпрос на участниците в Зуум-срещата, а не да се използва водещият на събитието като посредник. Успях да се справя с предизвикателството в движение. Такива малки неща ме радват. Да знам, че мога да бъда полезен. След толкова години в Агенцията имам слабост и сантимент към нея. Тук открих приятели, приятна работна среда и възможност да се развивам в областта, която харесвам.

В БТА постъпих през май 1982 г. Главен директор тогава беше Боян Трайков. За позицията разбрах от познат в техническата дирекция. Преди да започна работа, преминах обучение по машинопис, а останалото научих в процеса на работа.

Тогава отделът работеше 24 часа. Редакторите следяха събитията в чужбина и създаваха текстове, които се предаваха към радиото, телевизията и абонатите на БТА.

Моята задача беше да препиша тези текстове на телексна машина, да ги предам към перфолената и след това в друго устройство, което ги дешифрира и изпраща към телефоните и телеграфните линии. Също така следях за грешки в апаратурата и консумативите им.

После се преместих в отдел „Радио телевизионен монитор“ (РТМ) – една от абонаментните услуги в Агенцията, която затвори в периода на Максим Минчев. Записвах и изпращах предавания към дешифраторите.

БТА винаги ме е карала да се чувствам свободен, работата ме прави щастлив. Агенцията се превърна в мой втори дом. В последните години забелязвам рязко подмладяване на екипите и е много важно днес да има приемственост. Да бъдат предавани тънкостите на работата, а не всеки да търси и да открива всичко отначало.

БТА на Антарктида

В началото на третото десетилетие на 19-и век БТА разширява присъствието си и извън традиционната медийна среда, като достига до едно от най-отдалечените места на планетата – Антарктида. С включването си в българските антарктически експедиции БТА се превръща в пряк хроникьор на научната и изследователската дейност на страната на Ледения континент.

През 2022 г., по време на първото плаване на научноизследователския кораб „Св. св. Кирил и Методий“ (НИК 421) до Антарктида, БТА открива национален пресклуб на борда на кораба. Това позволява ежедневното изпращане на репортажи, интервюта и фотографии от експедицията и създава нов модел за пряко журналистическо присъствие в българските научни мисии.

Материалите на специалните кореспонденти се публикуват в тематичната рубрика „Корабният дневник на БТА“ на български и английски език и са със свободен достъп за всички медии с позоваване на Агенцията.

БТА открива национален пресклуб и в българската антарктическа база „Св. Климент Охридски“ на остров Ливингстън през февруари 2024 г., което прави Агенцията първата българска медия с постоянно присъствие на Ледения континент.

В експедициите като специални кореспонденти на БТА участват журналистите Константин Карагьозов, Емил Граничаров, Милена Островска, а през 2026 г. – Симона-Алекс Михалева. Техните репортажи, интервюта и „корабни дневници“ създават живия летопис на българското присъствие в Антарктика.

С това участие БТА продължава своята традиция да бъде свидетел и разказвач на важните за България събития – от центъра на политическия живот до най-южните точки на света.

Антарктида (20 януари 2025) Залив Емона, част от Южния залив на о. Ливингстън. Снимка: специален кореспондент на БТА Милена Островска

**БТА ЗА ЧЕТВЪРТА ПОРЕДНА ГОДИНА
ИМА КОРЕСПОНДЕНТ НА ЛЕДЕНИЯ КОНТИНЕНТ**

421 СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ

Константин Карагьозов**Емил Граничаров****Милена Островска****Симона-Алекс Михалева**

**НАЦИОНАЛЕН ПРЕСКЛУБ
О-В ЛИВИНГСТЪН
АНТАРКТИДА**

www.bta.bg
**ИСТИНСКИТЕ
НОВИНИ**

Данни: БТА

Почивните бази

През втората половина на 20-и век БТА изгражда и поддържа система от почивни бази за своите служители – част от социалната политика на институцията и от грижата за професионалната общност извън ежедневието на новинарската работа.

Шкорпиловци

Почивната база в Шкорпиловци е създадена през 80-те години по инициатива на тогавашното ръководство на БТА. Идеята възниква след избора на генералния директор Боян Трайков за народен представител от Варненския регион и бързо намира реализация. В близост до морския бряг, сред гориста местност, е изграден комплекс от бунгала със самостоятелни санитарни възли, столова и обслужващи помещения. Профсъюзната ор-

Шкорпиловци (18 април 1988) Група бригадири от БТА подобряваха градинките между бунгалата на почивната станция на Агенцията. *Пресфото-БТА снимка: Стефан Тихов/архив*

Шкорпиловци (2 юни 2024). Архив БТА

ганизация отчита, че за изграждане на комплекса в Шкорпиловци са изразходвани тогавашни 430 000 лв. и ще бъдат използвани още 380 000 лв.

Базата започва да функционира активно от 1987 г. и се превръща в едно от най-предпочитаните места за отгив на служителите на Агенцията. Разположена в южната част на курорта, в близост до най-дългата пясъчна ивица в България – 12 км, тя съчетава природна среда и функционалност.

През годините базата е обновявана, а към 2024 г. са направени допълнителни инвестиции за ремонт на помещенията, подмяна на оборудването и поддържане на зелените площи. Днес тя разполага с различни типове бунгала и продължава да се използва активно през летния сезон.

Балчик

Историята на базата в Балчик започва още през 50-те години, когато на БТА е предоставена лично от Вълко Червенков стара къща на морския бряг за „отгив и творчество“. В продължение на десетилетия тя се използва от служителите въпреки ограничените условия. С течение на времето сградата се амортизира и в началото на 21-ви век е разрушена. На нейно място е изграден хотел, като за служителите на БТА остава възможност за ползване на ограничен брой помещения при преференциални условия.

Днес БТА разполага със студия в апарткомплекс в близост до крайбрежната алея, които се използват за почивка на служителите.

Управител на „Почивни бази“ към дирекция „Административни дейности и собственост“ на БТА е Николай Атанасов. Той отговаря пряко за дейностите и добрите условия за почивка на служителите от Агенцията и външните гости в почивните бази в гр. Балчик и к.к. Шкорпиловци. Присъединява се към екипа на БТА през 2021 г. Работил е като военнослужещ на всички командни нива в състава на Военноморските сили на Република България, където доказва своите организационни умения, лидерски качества и работа в екип. Притежава бакалаврска степен по експлоатация контрол и диагностика на ЕИМ и магистърска степен по национална сигурност от Военна академия „Г. С. Раковски“.

Епилог

Историята на БТА е история на хората, които всеки ден създават новините. От първите телеграфни съобщения до дигиталните платформи на днешния ден Агенцията продължава да изпълнява своята мисия – да предава точна и навременна информация.

Алманахът „Школата БТА“ събира спомени, документи и свидетелства за тази професионална общност. Той е опит да бъде съхранена част от институционалната памет на БТА и да бъде предадена на следващите поколения журналисти.

Защото всяка новина е част от историята, а историята на БТА продължава да се пише всеки ден. В началото на третото десетилетие на 21-ви век Българската телеграфна агенция затвърждава мястото си не само като най-старата национална медия, но и като активен участник в европейското и световното информационно пространство. Участието в Европейски алианс на новинарските агенции и разширяването на партньорската мрежа до десетки агенции на четири континента очертават нов мащаб на присъствие – отвъд традиционната роля на национален доставчик на новини.

Политиката на отворен достъп до съдържание, въведена през 2022 г., променя модела на разпространение и поставя акцент върху обществената функция на информацията. В същото време дигитализацията на архивите, развитието на кореспондентската мрежа и създаването на нови рубрики и инициативи показват стремеж към съхраняване на паметта и нейното адаптиране към съвременните комуникационни канали.

Очертани чрез принципите „свобода, истина, знание, общност и памет“, стратегическите цели на Агенцията задават рамка, в която традицията и модернизацията съществуват паралелно. От първия бюлетин през 1898 г. до глобалните партньорства днес, развитието на БТА следва логиката на непрекъснато разширяване – както в географски, така и в съдържателен обхват.

В края на разглеждания период Агенцията се явява институция с дълга история и динамична мрежа от връзки, знания и професионални стандарти – устойчива основа за бъдещо развитие в среда на бързо променящи се медии и технологии.

Източници

Настоящото издание е изготвено на основата на разнообразни документални и публицистични източници, свързани с историята и дейността на БТА.

Сред основните използвани източници са:

- Емисиите на БТА – информационните бюлетени и новинарски материали на БТА, публикувани през различни периоди от развитието на Агенцията.
 - Годишните отчети за дейността на БТА, представяни от генералните директори на Агенцията.
 - Исторически публикации и изследвания за БТА, включително трудове и публикации на журналиста и изследовател на историята на Агенцията Панайот Денев.
 - Лични свидетелства и интервюта на журналисти и служители на БТА, събрани специално за настоящото издание.
 - Бюлетинът на „Школа БТА“, който представя дейността на стажантските програми, обучителните инициативи и развитието на младите журналисти в Агенцията.
 - Вътрешни документи и архиви на БТА, включително материали, свързани с дейността на редакциите, дирекциите и международното сътрудничество на БТА.
- Тези източници дават възможност да бъде проследено развитието на Българската телеграфна агенция като национална информационна институция и като професионална среда за поколения български журналисти.

ПРЕСКЛУБ СЪБРАНИЕ 1999

